

Rukre Rukre tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà

Rukre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Ijaew kêt xwỳnh na pre. Tã amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpêr. Na pre kêp tôtô nê mẽ hkane ho pa. Nê Jejus nhỹ hã kapêr o pa xwỳnhjê hõ pê Pawreja kôt pa ho pa. Tã tanhmã hamaxpêr to nê hkràmnhwỳ Teopre mã kagàja nhĩpêx nê kamã tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harê nê hã kagà.

Nê Jejus kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o pa xwỳnh ã harê. Nê mẽ pahpyrà nê ĩ ho ĩ hã harê. Nê kêp mẽ pakamã ukapřĩ xwỳnh ã harê. Nê kêp mẽ pahte amnhĩ tomnuj o hapêx xwỳnh ã harê. ã na pre Rukreja hkràmnhwỳ Teopre mã Jejus jarê nê hã kagà anê. Nê mãânên mẽ pahpiitã mẽ pakaxyw harê nê hã kagà.

Rukre kot Teopre mã amnhĩ jarênh

Atre 1.1-2

¹ Pa pahi Teopre. Xà amex? E ot pa awỳr kagà nhĩpêx nê awỳr kumê. Ixte amã Jejus jarênh kaxyw. Na prem ra ohtô nê jar mẽ pahkôt Jejus kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã kagà rax nê. ² Jejus nhỹ hã Tĩrtũm kapêr jahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja na prem Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkrax kãm kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã omunh o hkôt pa. Hãmri nê hprĩ hã mẽ inhmã harê nê hã kagà nhũm mẽ ohtô nê mẽ mar xà hkôt mẽ urà nê kot tanhmã amnhĩ

nhĩpêx to ho pa hã kagà. ³ Tã pa mẽ harênh ma nẽ ijamaxpêr o:

—E kot paj ijaxwỳja Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kwỳ hã kagà. Nà kot paj ho anẽ.

Anhỹr o ijamaxpêr jakamã ot pa ra ixte amã hã kagà kaxyw.

⁴ Tã kêr ka kamã harẽ nẽ ixpyrà nẽ ama nẽ aprĩ hã harênh mar tỳx nẽ mẽ kot amã harênh xwỳnhjê hkôt ajamaxpêr tỳx o apa. ãm hãmri na prem mẽ amã harẽ. E kot paj amã hkwy hã kagà. Ixpê akràmnhwỳ Rukre kot paj ixprĩ hã amã harẽ nẽ hã kagà.

Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnh kot Juãw Paxis jarênh

⁵ Juãw Paxis nhĩpêxà finat Jakarisja kumrêx kot paj amã harẽ. Kêp finat Apiasti kanrêhã htàmnhwỳ jakamã uràk nẽ kêp mẽ apê Ijaew nhõ patre na pre. Pahihti Eroxa kormã kot mẽ anhõ pika kamã mẽ ho amnhĩptàr ri nhũm Jakaris kêp patre nẽ pa. Nẽ hprõ Ijapew mẽ wa kêp Parãw kanrêhã htàmnhwỳ.

⁶ Nẽ wa hamẽ na pre Tĩrtũm kôt tãm amnhĩ nhĩpêx o wa pa. ãm Tĩrtũm kapêr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho wa pa.

⁷ Nom Ijapewja tanhmã hkra xà kute jakamã nhũm wa hkra hkêt nẽ wa pa rãhã wa ra hpigêx tỳx nẽ.

⁸ Jakamã nhũm Jakaris ma mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwỳr tẽ. Kwỳjê pyrà nẽ kot Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw ma mẽ hpãnhã hwỳr tẽ nẽ axà. ⁹⁻¹⁰ Hãmri nẽ kamã Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh pẽ kãm mẽ hkuxwaxà ho xêt o xa. Nhũm Ijaew kwỳjaja ixkreta wỳr akuprõ nẽ kapem kutêp Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh o kuhê.

11 Pu nhũm kaxkwa rũm Tĩrtũm kapēr o mẽ wryk xwỳnhja wrỳ nē Jakaris kutā xa. Mē hkuxwa xà ho xēt xà hã mēs kunĩhti xupôk rũm xa. 12 Hãmri nhũm amnhĩ jaēr pē amnhĩ kutā omu nē akryk omunh o xa. 13 Hãmri nhũm kãm:

—Pa Jakaris? Kwa tee ri ajamaxpēr o amã ma hkêt nē. Na pre Tĩrtũm ate akra hã hwỳr o apa hã ama nē hã apumu. Jakamã koja tanhmã aprō hkra xà ho ka kamã akra. Nhũm nõ nē rax nē kato nē myre. Ka wa hã hixi mẽ nhũm kēp Juãw. 14 Koja kato ka wa omu nē akĩnh tỳx kumrēx. Nhũm akwỳjaja haxwỳja ohtô nē war akra jarēnh ma nē war anhy hã hkĩnh nē. 15 Koja kormã akra kator kêt ri nhũm Tĩrtũm Karōja hkarō hwỳr axà. Hãmri nhũm kato nē gaa nē hprêk nē Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nom kēr ka inhmar kumrēx. Kê mẽmoj to wĩhti ho hkôm kêt nē pa. Nē kagôxyhti ho hkôm kêt nē pa. Âm kwarĩ ho kwarĩ. 16 Koja hprêk hãmri nē mẽ apê Ijaew mã Tĩrtũm kapēr jarēnh o mẽ hkôt pa. Nhũm mẽ ohtô nē kuma nē kot amnhĩ tomnuj kaga nē Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ nē hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

17 —Tĩrtũm kot mẽ awỳr mẽ apytār xwỳnh maati mẽnh mã xwỳnh kukamã koja mẽ kãm harēnh o pa. Te Tĩrtũm nhỹ hã kapēr jarēnh xwỳnh finat Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyrāk o koja amnhĩ nhĩpêx. Nē urāk nē Tĩrtũm Karō nhỹ hã mẽ amã Tĩrtũm kapēr jarēnh o mẽ akôt pa. Jakamã nhũm mẽ akwỳjaja kuma hãmri nē amnhĩ tomnuj kaga hpa nē Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Nē tãm mẽ hkrajê nhĩpêx o pa. Koja mẽ ã akra Juãwja kôt amnhĩ nhĩpêx anē. Jao Tĩrtũm kot mẽ awỳr mẽnh mã

xwỳnh̄ta kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Anê.

¹⁸ Nhũm pre ã Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnh̄ Jakaris mã hkrata jarênh̄ anê. Hãmri nhũm tee ri kuma nê kãm:

—Kwa xà we ãm hãmri na ka ã inhmã ixkra jarênh̄ anê? Ra ixprô mê wa ijamê wa ixpigêx tỳx kênã kot pa kêt wa ixkra. Anê.

¹⁹ Hãmri nhũm kãm:

—Nã ãm hãmri na pa ã amã harênh̄ anê. Ixpê Gapriew na pa ã awỳr ixwrỳk nê Tĩrtũm nhỹ hã amã harênh̄ anê. Ixte Tĩrtũm nhĩhkô hã ixkuhê xwỳnh̄jê hõ na pa. Tãm na awỳr inhmê pa awỳr wrỳ nê ã amã akra jarênh̄ anê. ²⁰ Tã ate ixkôt ajamaxpêr kêt jakamã kot kaj axte axumar kêt nê akapêr kêt rãhã nhũm akra kato. Koja kato ka rĩ kormã akupỳm akapêr nê akupỳm ama. Ate ixkôt ajamaxpêr kêt jakamã kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anê nê rĩ amnhĩ pumu. ãm hãmri na pa ã amã ixkapêr anê. Anê.

Nhũm pre ã Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnh̄ja Jakaris mã kapêr anê. Jakamã nhũm tokyx ixkre rũm kator kêt nê.

²¹ Hãmri nhũm ixkre kapem mê kuhê xwỳnh̄jaja tee ri kamã ama nê axpên mã:

—Tk. Kwa mo na we ri hitom kãm ho anhỹr kãm unê nê tokyx kator kêt? Anê.

²² Tã nhũm akupỳn mê hwỳr kato. Nê tee ri kot mê kãm kapêr kaxyw no ãm ãhkra pix o ri mê kãm tanhmã ujahkre hto. Hãmri nhũm mê amnhĩ jaêr pê kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nê tee ri hkukamã hamaxpêr nê axpên mã:

—Kwa tanhmã na we amnhĩ to? Mãn hitom kãm mẽmoj tanhmã kute hã omu hã na ri ã amnhĩ nhĩpêx anê nã? Anê.

²³ Hāmri nhūm Jakaris ixkre kamã mẽmoj tã àpênh pa hāmri nê ma akupỹm òrkwỹ hwỳr tẽ.

²⁴⁻²⁵ Tã nhūm hprõ Ijapewja htujarô. Hāmri nê amnhĩ tujarô hã amnhĩ pumu nê hkĩnh tỳx nê. Nê hamaxpêr o:

—Hêxta gàa nê. Ma ãm hāmri na pa pre ixkra hkêt nê amnhĩ kamã xpijaàm o ri ixpa. Tã ra ixtujarô. Kot paj wa axte ri amnhĩ kamã xpijaàm kêt nê. Ma ãm hāmri na Tĩrtũm ã wa inhĩpêx anê. Na pa wa ixkĩnh tỳx kumrêx. Anê.

Nhūm pre ã hamaxpêr anê hāmri nê arĩ òrkwỹ kamã hkrĩ ho hkrĩ. Aa nhỹhỹm kator nê mõi kêt rãhã hã mytwrỳ kêp 5.

Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnh kot Marir mã hkra jarênh

Matêwre 1.18-21

²⁶ Tã nhūm Ijapew ra htujarô hã mytwrỳ kêp 6 nhūm Tĩrtũm axte kapêr o wrỳk xwỳnh pê Gapriewja mẽ. Nhỹri Garirej kamã krĩ pê Najare hwỳr kumẽ nhūm ma hwỳr wrỳ. ²⁷ Mẽhõ pê Marir wỳr wrỳ. Nhūm ra Juje ho mjên kaxyw. No ãm kormã hkukrit rãhã ho mjên kaxyw. Jujeja Marir pyrã nê kêp pahi finat Tawi kanrêhã htãmnhwỳ na pre. ²⁸ Jakamã nhūm Gapriew Marir wỳr wrỳ nê kãm:

—Pa Marir? E ot pa amã Tĩrtũm kapêr jarênh kaxyw awỳr wrỳ. Kot akõt pa ho pa jakamã koja ato mex rax kumrêx. Anê.

²⁹ Hāmri nhūm amnhĩ tã kuma nê tee ri hamaxpêr nê hamaxpêr o:

—Xê mẽmo na we ri ã inhmã kapêr anê? Tanhmã koja we Tĩrtũmja ixto mex rax to? Anê.

³⁰ Hāmri nhūm Gapriew kãm:

—Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpër kêt nê. Tĩrtũm kãm ajapêê. ³¹ Kot kaj atujarô nhũm akra kato nê myre. Ka hã hixi mẽ nhũm kêp Jejus. ³²⁻³³ Koja Tĩrtũm amã ho mex rax nê. Nê koja mẽ piitã mẽ kãm kêp amnhĩ Kra hã ho amnhĩrĩt. Nê mẽ apê Ijaew o amnhĩptar kaxyw koja mẽ akaxyw ãm nhũm higêt pahi Tawi pyrà nê mẽ ato amnhĩptar o pa. Mẽ ate amnhĩ wỳr kamã ajamak o apa xwỳnhta koja. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt koja mẽ ato amnhĩptar rãhã ho pa. Anê.

³⁴ Nhũm pre ã kãm kapër anê nhũm amnhĩ tã kuma nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpër hãmri nê kãm:

—Xê gàa nê. Tanhmã kot pa kêt we amnhĩ to nê ixtujarô? Kormã ixkukrit nê mo kormã inhmjên? Mê. Xà Juje kot ixkamã hkra hkukamã na ka ã ri inhmã axujarênh anê? Anê.

³⁵ Hãmri nhũm kãm:

—Nà koja Tĩrtũm Karõ tãm tanhmã ato ka ã hã tanhmã amnhĩ to hkêt tã atujarô. Jakamã koja akra kêp Tĩrtũm Kraa. ³⁶⁻³⁷ Na ra haxwỳja anã Ijapewja htujarô. Ra hpigêx tỳx nê aa hkra hkêt nhũm hkwỳjaja kot axpẽn mã õhy kamã hkra hkêt kumrêx ã harênh o pa htã ra htujarô. Tĩrtũm kot tanhmã mẽ ho nhũm mẽ htujarô tanhmã kêp kute hkêt. Jakamã nhũm tanhmã ho nhũm mjên tãm htu nhũm ra htujarô hã mytwrỳ kêp 6. Tĩrtũm tãm kot mẽmoj piitã tanhmã ho kaxyw àhpumunh xihtỳx. Jakamã koja uràk nê mã ato anê nê ka kormã akukrit tã atujarô. Anê.

³⁸ Nhũm pre ã Gapriew Marir mã kapër anê nhũm amnhĩ tã kuma nê kãm:

—Ko. Kê māmri kām tanhmā ixto hprām xà hkôt māmri tanhmā inhîpêx to. Inhmā Tirtûm kapêr kôt amnhî nhîpêx prām. Kê māmri kām tanhmā ixto hprām xà hkôt tanhmā inhîpêx to.

Anê nhûm kuma nê ma akupÿm api.

Marir kot Ijapew wÿr mōr ã harênh

Rukre 11.27

³⁹⁻⁴⁰ Tã nhûm Marir amnhî tujarô hã amnhî pumu nê nã Ijapew wÿr hkrà kurê kumrêx. Hãmri nê nojarêt nê õ krî rûm kato nê ma hwÿr mō. Ma Ijapew papxà hwÿr mō. Ijapew nhō krîja pika pê Jutej kamã nhÿri hixêt kamã na pre. Nhûm ma hwÿr mō hãmri nê hwÿr pōj nê Ijapew wÿr axà nê omu nê kãm:

—Ka? Xà wa amex? Anê.

⁴¹ Hãmri nhûm kuma nê kãm:

—ÿ ma wa inhmex na pa wa ixpa.

Anhÿrja kôt nhûm õhy kamã hkraja haxwÿja te kot Marir kapêr mar nê amnhî nhîpêx pyræk o htu kamã àxônh tÿx o nō. Hãmri nhûm Ijapew Tirtûm Karō nhÿ hã tanhmā Marir mã kapêr to. ⁴² Kàx pê kãm kapêr nê kãm:

—Xê gàa nê. Ra Tirtûm kot ato mex jakamã na ka akînh rax o mẽ inhni hkwÿjê jakrenh pa. Anhõhy kamã akraja koja Tirtûm amã ho mex rax nê. ⁴³ Xê mon ka ã ixto mex nê ixwÿr amōr anê? Apê inhō Pahihti katorxà htã ixto mex nê ã ixwÿr amōr anê. Hêxta gàa nê. ãm hãmri na ka ixwÿr mō Marir. ⁴⁴ Na ka ixwÿr mōn pōj nê inhmã akapêr hãmri nhûm ixtu kamã ixkrare akapêr ma nê hkînh xàj ixtu kamã ixkamnâr tÿx o nō. ⁴⁵ Na ka pre Tirtûm kapêr o wÿk xwÿnh kot amã kapêrja ma nê hkôt

ajamaxpěr tỳx nē. Jakamã kot kaj Tĩrtũm nhỹ hã akĩnh nē ajamakêtkati nē amex nē ri apa. Anē.

*Marir kot Tĩrtũm mã mex o mex ã grer ã harēnh
Rukre 6.20-26*

⁴⁶ Hãmri nhũm Marir Ijapew kot ã kãm kapěr anhỹrja ma nē kãm Tĩrtũm mex o mex ã gre nē grer o:

Tĩrtũm na mex o mex.

⁴⁷ Kêp ixkaprĩ xwỳnh na.

Kêp ixkaprĩ xwỳnh jakamã na pa inhmex nē ixkĩnh nē ri ixpa.

⁴⁸⁻⁴⁹ Ixte amnhĩ to grire nhũm ja hã ixpumu nē ixkamã ukaprĩ nē ixto mex rax kumrēx.

Jakamã koja mẽ piitã axpēn kanrēhã axpēn mã ijarēnh rãhã ho pa. Tĩrtũm kot tanhmã ixto mex to hã ijarēnh rãhã ho pa.

Tĩrtũm na mex o mex nē hihtỳx o hihtỳx. Tã na ã inhĩpêx anē.

⁵⁰ Ma na hte ã amnhĩ nhĩpêx anē nē axpēn kanrēhã mẽ kot hã hpijaàm xwỳnhjê pumu nē mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa.

Nē mẽ kamã ukaprĩ rãhã ho pa.

ã na hte mẽ hipêx mex anhỹr o pa.

⁵¹ Nē hihtỳx o hihtỳx jakamã na hte mẽ kot amnhĩ to jarkrar o ri mẽ pa xwỳnhjaja tanhmã mẽ ho nhũm mẽ axkaprã.

⁵² Nē pahihtĩ hkwy kot kapěr mar nē ãm mar xwỳnhjaja.

Na hte amnhĩ tã mẽ omu nē mẽ àpēnh nē mẽ hapôj nē mẽ hpãnhã mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnh kwỳ jagjê.

⁵³ Na hte mẽ kãm kapěr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm xwỳnhjê ho mex o pa nhũm mẽ mex nē pa.

No mẽ kãm hprãm kêt xwỳnhjaja nhũm tanhmã mẽ ho mex to hkêt nẽ.

⁵⁴⁻⁵⁵ ãm hãmri na pre amnepê mã mẽ panhĩgêt mã amnhĩ jarẽnh xà hkôt mẽ pahpê Apraãw rũm axpẽn kanrẽhã hkrajaja mẽ pahto mex o pa.

Mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa nhũm kãm mẽ pajapê xaj mẽ pahto mex rãhã ho pa.

Nẽ mẽ pakamã ukaprĩ rãhã ho pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Marir Ijapew mã Tĩrtũm mex o mex ã grer anẽ. ⁵⁶ Hãmri nẽ ri hkôt pa hã mytwrỳ axkrunẽpxi nẽ ma akupỹm õ krĩ hwỳr mỗ.

Juãw Paxis kator ã harẽnh

⁵⁷ Tã nhũm Ijapew hpijagri kaxyw õhy xà nhũm hkrare kato nẽ myre. ⁵⁸ Hãmri nhũm omu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Hãmri nhũm hkwyjaja Tĩrtũm kot wa kamã ukaprĩ hã wa kãm wa hkra myre nhõr ã harẽnh ma nẽ wa ỹ hã hkĩnh nẽ.

⁵⁹ Tã nhũm wa hkraja ra hã arĩgro pê 8 nhũm mẽ hkwyjaja kot my kwryt kà krãhyr kaxyw hwỳr akuprõ. Tĩrtũm kot mẽ kãm hã karõ xà hkôt nhũm mẽ kot kãm õr ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw ã hipêx anhỹr kaxyw. Na htem ã mẽ kêp Ijaew krajê piitã mẽ hipêx anẽ. Jakamã nhũm prem ã hipêx anẽ hãmri nẽ hpãnhã tanhmã kot hã hixi mẽnh to kaxyw ri hã axpẽn kukja. Hãmri nẽ hipêxà hkôt kot hã Jakaris mẽnh kaxyw. ⁶⁰ Hãmri nhũm katorxà tee ri axpẽn tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Ma koja kêp Jakaris kêt nẽ. Koja kêp Juãw. Anẽ.

⁶¹ Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Kokỹ. Mo jar mẽ pahtõ pê Juãw kot kêt ri kêp Juãw? Jar amrakati kênã kot ka kêt wa ri ã hã hixi rênh anê. Anê.

⁶² Hãmri nê hixi hã hipêêxà kukja. Nom nhùm arĩ umar kêt nê kapêr kêt jakamã nhùm mẽ tanhmã ri kãm mẽ ãhkra nhĩpêx to. ⁶³ Hãmri nhùm ãhkra ho kagà hã ahwý nhùm mẽ kãm ja gõ nhùm kupy nê hã mẽ kãm hixi nhĩpêx. Nhùm mẽ kupy nê omu hãmri nê hixi pê Juãw kôt omu. Hãmri nê tee ri hixija kukamã hamaxpêr. ⁶⁴ Rôm nhùm Jakaris akupým ama nê kapêr mex kurê kumrêx nê Tĩrtũm mã mex o mex ã harênh o xa. ⁶⁵⁻⁶⁶ Hãmri nhùm mẽ omu nê ma mẽ piitã mẽ kãm wa hkra jarênh o ri axpên kôt hprôt. Pika pê Jutej kamã hixêt kape hã krĩ hkôt nhùm mẽ ri mẽ piitã mẽ kãm harênh o hprôt. Tĩrtũm kot wa hkra kôt tãnopxar o pa nê ho mex ã harênh o hprôt. Hãmri nhùm mẽ kuma nê tee ri hkukamã hamaxpêr nê axpên mã:

—Hêxta waa nê. Tĩrtũm tãm na xep hte jare hkôt ri pa ho pa. Jakamã koja nhỹrmã hprêk hãmri nê tanhmã koja we amnhĩ nhĩpêx to ho pa wehee? Anê.

Jakaris kot Tĩrtũm nhỹ hã kapêr ã harênh

⁶⁷ Hãmri nhùm Jakaris Tĩrtũm Karõ nhỹ hã Tĩrtũm mex o mex ã harênh o xa. Tĩrtũm kot mẽ kêp Ijaew o mex ã harê nê mẽ kãm:

⁶⁸ Hêxta waa nê. Nà Tĩrtũmja mex o mex. Na pre hte mẽ pahpãmjaja ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã nhùm hte Tĩrtũm mẽ pahpê hkrajê kamã ukaprı nê mẽ pahto mex o pa.

E kwa pu mẽ kãm mex o mex ã harênh rãhã nê.

69 Ra kot mẽ pahwỳr mẽ pahkaprĩ xwỳnh pẽ mẽ panhõ pahihiti mẽnh mã. Ja kaxyw àhpumunh xihtỳx o hihtỳx jakamã na pre ra mẽ pahwỳr mẽnh ã amnhĩ jarẽ.

Koja kệp amnepêm Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa xwỳnh Tawija hkanrêhã htàmnhwỳ.

70 Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapêr xwỳnhhaja na prem mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarênh o pa nẽ mẽ kãm:

71 “Koja Tĩrtũm mẽ panê mẽ kãm mẽ pahkurê xwỳnhjê pumunh mex o pa.” Anẽ.

72 Tĩrtũm ra kot mẽ pahpãmjê mã amnhĩ jarênh xà hkôt kãm mẽ pakamã ukaprĩ rãhã ho pa hprãm.

Koja aa ja ho anhỳr o hamakêtkati hkêt nẽ.

73-75 Na pre ra mẽ pahpãm Apraãw mã mẽ pakukamã ã mẽ pahtã amnhĩ jarênh anẽ nẽ kãm: “Kot paj mẽ anê mẽ kãm mẽ akurê xwỳnhjê pumunh mex nẽ mẽ ìhkra nê mẽ ato ixkato. Jakamã kot kaj mẽ amnhĩ kamã amã mẽ uma hkêt nẽ axàmnhĩx ri ajamakêtkati nẽ mẽ kamã apa. Nẽ kot kaj mẽ mãmrĩ axàmnhĩx ri inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa rãhã nẽ. Nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa rãhã ty.” Anhỳr o na pre Tĩrtũm mẽ pakukamã mẽ pahtã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jakaris mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarênh anẽ. Hãmri nẽ hkrareja mỳ nẽ o xa nẽ kãm:

76 —No ka Xugitre. Kot kaj aprêk hãmri nẽ apê Tĩrtũm maati nhỹ hã kapêr jarênh o apa xwỳnh. Jakamã kot kaj Pahihiti hkukamã mẽ piitã mẽ kãm

harēnh o ri mẽ hkôt apa. Mẽ kot amar nẽ kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw.

77 —Tĩrtũm kot mẽ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj rēnh nẽ mẽ ho hkra hã harēnhja kot kaj mẽ hkôt mẽ kãm harēnh o ri apa.

78 —Na hte Tĩrtũm mẽ pakamã ukaprĩ ho pa nẽ mẽ pakamã gryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Jakamã koja mẽ pahwỳr mẽ pahkaprĩ xwỳnhja mẽ. Kormã mẽ pahwỳr wrỳk kêt jakamã te mẽ pahte kamàt kô kamã tee ri mẽ paxàhkupēnh o ri papa xwỳnh pyràk.

—Nom koja mẽ pahwỳr wrỳkja o te ra myt kator nẽ mẽ pamã hirã nẽ mẽmoj to amnhĩrĩt mex pyràk o mẽ panhĩpêx. Ja kaxyw koja Tĩrtũm mẽ pahwỳr mẽ pahkaprĩ xwỳnhhta mẽ nhũm man mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pamã mẽ pahtyk pyma xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapēr o amnhĩrĩt o pa. Mẽ pahte mar nẽ ra pajamakêtkati nẽ paxàmnhĩx ri papa nẽ pahtyk kaxyw.

79 —Mẽ kãm mẽ htyk pyma xwỳnhjaja te kamàt kô kamã ri pa pyràk. Tã koja mẽ pahkaprĩ xwỳnhja wrỳ hãmri nẽ tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ te arĩgro hã ri mẽ pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao hamakêtkati nẽ axte kãm htyk pyma hkêt nẽ ri pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jakaris Tĩrtũm Karõ nhỹ hã hkrare mã kapēr anẽ.

80 Tã nhũm Juãwja gaa nẽ aptàr. Nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom kormã kot Ijaew jahkre ho pa hkêt ri kapôt ã ri mẽ puhã pa.

Ã na pre Juãw kator nẽ amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa anẽ. Na pre kato nẽ hã mytwrÿ grêre hãmri nhũm Jejusja hkôt kato.

2

Jejus kator ã harênh

Matêwre 1.18-25

¹⁻² Na pre ã Jejus kator anẽ. Nhũm pre Rôm nhõ xwÿnhjê nhõ pahi Sesti Akusja õ pika piitã hkôt mẽ ho kôta kaxyw. Aa kot mẽ ho kôta hkêt tâ ra kot mẽ ho kôta kaxyw. Kormã pahi Sirên haxwÿja kot pika pê Sir kamã mẽ ho amnhĩptâr ri nhũm pahi Sesti Akus kot mẽ ho kôta kaxyw. Jakamã kãm àpênh xwÿnhjê mã kapêr nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ho kôta kaxyw nẽ mẽ piitã mẽ hixi hã kagà hpa. Anẽ.

³ Hãmri nhũm mẽ piitã ã kot mẽ hipêx anhÿr ã amnhĩ tâ harênh ma hãmri nẽ mẽ kot mẽ hixi hã kagà kaxyw piitã akupÿm papxà hwÿr ma hapêx.

⁴ Nhũm pre Marir mjên Juje haxwÿja ma krĩ pê Perěj wÿr mõi. Garirej kamã õ krĩ pê Najare rũm kato nẽ ma hwÿr mõi. Pika pê Jutej kamã na Perějja. Kamã na pre Juje nhĩgêt Tawija kato. ⁵ Nhũm Juje kêp kanrêhã htãmnhwÿ jakamã na pre ma akupÿm hwÿr mẽ hkwÿjê hkôt mõi. Nẽ ma amnhĩ kôt kot ho hprõ mã xwÿnh Marir o mõi. Arĩ htujarô rax rãhã nhũm ma amnhĩ kôt o mõi. ⁶ Nhũm wa mõi hãmri nẽ hwÿr pøj. Nhũm Marir hpijagri xà hã mytwrÿ mã àr jakamã nhũm kamàt nhũm õhy xà.

⁷ Nom nhũm Perěj wÿr mẽ hpõx nyw xwÿnhjaja ra ixkre piitã ho nÿt pa nhũm wa tee ri hpijagri kaxyw amnhĩ to ukapi ho pa. Hãmri nẽ nhÿri môx nhõrkwÿ punajre hwÿr axà nhũm Marir kamã

hpijagri. Nhũm hkra kato nẽ myre. Kra kot wa na pre. Hãmri nhũm kumỳ nẽ kupẽxê ho hkupu hpa nẽ môx xàpkur xà hã kôsti kaprỳ kamã kuxi nhũm hamakêtkati nẽ gôr nẽ nõ.

ôwêhti jamãr xwỳnhjê jarênh

⁸ Rôm nhũm ôwêhti jamãr o mẽ pa xwỳnhjaja kapôt ã ri hkrit ôwêhti jamãr o pa. Nhũm ra kamãt nhũm mẽ hamãr o hkrĩ. ⁹ Pu nhũm kaxkwa rũm Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnhja wrỳ nẽ mẽ mỳri ajêt. Hãmri nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ mẽ hpuhã ho hirã rax kumrêx. Nom nhũm Tĩrtũm tãm ã mẽ hipêx anê. Hãmri nhũm mẽ tee ri jawỳ Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnhja pumu nẽ kãm ma htỳx nẽ akryk omunh o hkrĩ. ¹⁰ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Pa? Kwa mẽ amã ixpyma hkêt nẽ. Ixte mẽ amã mẽmoj mex jarênh kaxyw na pa mẽ awỳr wrỳ. Kot kaj mẽ harênh ma nẽ akĩnh nẽ. Nom mẽ kapxipixjaja kaj mẽ akĩnh kêt nẽ. Koja mẽ piitã ja jarênh ma nẽ mẽ apyrà nẽ hkĩnh nẽ pa. ¹¹ Na ra ham mẽ akamã ukaprĩ xwỳnhta kato. Pahi Tawi nhõ krĩ mẽ mẽ anhõ krĩ pê Perěj kamã. Kêp mẽ apiitã mẽ anhõ pahihti na. Mẽ ate amnhĩ wỳr kamã ajamak o apa xwỳnh pê Kris na. Tãm na ham kato. ¹² E pa ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harênh to ka mẽ inhma. Na kato nhũm katorxà kupẽxê ho kupu hpa nẽ kôsti kamã kuxi nhũm nõ. Kwa mẽ tokyx ma hwỳr mra nẽ kêp mẽ anhõ pahihti hã omu. Anê.

¹³ Nhũm pre ã mẽ kãm ujarênh anê. Hãmri nhũm hkwyjaja wamta kôt ohtôô nẽ mẽ hwỳr wrỳ nẽ puhã harir. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã grer o harir. ¹⁴ Nẽ hã grer o:

Tĩrtũm maati na mex o mex.

Jakamã mẽ kãm hprãm xà kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwýnhjaja koja amnhĩ tã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ho nhũm mẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx hkĩnh nẽ pa ho pa.

¹⁵ Anhỹr o grer o harir hãmri nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỳr àpir pa nẽ akunok. Hãmri nhũm ôwêhti jamãr xwýnhjaja mẽ kapêr ma nẽ ma akupỹm àpir ã mẽ omu nẽ axpên mã:

—E tokyx pu mẽ krĩm nẽ Tĩrtũm kot mẽ pamã ho amnhĩrĩt xwýnhhta japêr nẽ tokyx nhỹri omu. Kwa ma pu mẽ tokyx hwỳr nẽ omu. Anẽ.

¹⁶ Hãmri nhũm mẽ ma hwỳr mra. Hãmri nẽ krĩm agjê nẽ môx nhõrkwỹ wỳr agjê nẽ mẽ hkrareta pumu. Nhũm kôsti kamã nõ nhũm mẽ omu nẽ kuri Marir mẽ Juje wa omu. ¹⁷ Hãmri nẽ akupỹm hapôj nẽ ma mẽ piitã mẽ hkôt ri mẽ kãm harênh o pa. Ra Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwýnh kot mẽ kãm harênh xàja kôt nhũm mẽ ma mẽ kãm harênh o ri mẽ hkôt pa. ¹⁸ Nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê mẽ kot harênh ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpêr. ¹⁹ Nom nhũm Marir mẽ kot kãm hkrax rũm tanhmã hkra jarênh to xàta kukamã pix mã hamaxpêr rãhã ho pa.

²⁰ Jakamã nhũm ôwêhti jamãr xwýnhjaja ma akupỹm hkrit wỳr mra. Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwýnh ra kot mẽ kãm ujarênh xà hkôt nhũm mẽ kot Jejus pumunh jakamã ma akupỹm hkĩnh nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harênh pê hã grer o akupỹm mra.

Mẽ kot Jejus ã hixi mẽnh ã harênh

Matêwre 1.21; Rukre 1.31

²¹ Tã nhũm wa hkrareta ra hã arĩgro pê 8 nhũm mẽ hwỳr akuprõ nẽ kãm my kwỳt kà krãhta. Na hte Ijaew mẽ hkra myre piitã ã mẽ hipêx anẽ. Mẽ

piitã mē kot Tĩrtũm mã őr ã mē omunh kaxyw. Jakamã nhũm mē kãm ho anē nē hpãnhã hã hixi mē. Marir kormã kot ho htujarô hkêt ri Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnh kot hkukamã kãm hixi jarēnh xàja kôt nhũm mē hã hixi mē nhũm hixi kêp Jejus.

Mē kot Tĩrtũm mã Jejus nhõr pyràk o hipêx

22-24 Tã nhũm Marir hpijagri ho hapêx. Jakamã nhũm Juje ma krĩ pê Jerujarē hwỳr mē kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh xà hã ixkre hwỳr amnhĩ kôt o mō. Na pre ra finat Mojes amnepê m Tĩrtũm nhỹ hã mē hkukamã mē hpãmjê mã ja hã karō. Nē mē kãm hã karō ho:

Koja mē aprō hpijagri. Hãmri nē hpijagri ho hapêx ka mē ma Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh xà hã ixkre hwỳr o mra nē hpãnhã Tĩrtũm mã mēmoj gō. Kãm tutre ho gō rỳ kãm tuuti hõ ho axkrut nē agō kê patre hamỳ nē kãm kupa. Kot ja hã omunh nē hpijagri xwỳnh ta akupỳm mex ã harēnh kaxyw.

Anhỹr o kot mē kãm ja hã karō jakamã nhũm wa ma ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw hwỳr mō. Nē amnhĩ kôt Jejus mỳ nē o mō. Tĩrtũm kot mē kãm ja hã karō nhũm mē kot hã kagà xà hkôt. Na pre ra finat Mojes mē kãm ja jarē nē mē kãm:

Kot kaj mē akra my kot wa hãmri nē te mē ate Tĩrtũm mã őr kaxyw hipêx pyràk o hipêx. Kê tãm amnhĩ nhĩpêx o pa nē ỹ hã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

Anhỹr jakamã nhũm wa ra Jerujarē hwỳr nojarê t nē amnhĩ kôt Jejus mỳ nē ma amnhĩ kôt o mō.

Simeãw kot Jejus kukamã harēnh

25-26 Rôm nhũm Jerujarẽ kamã Simeãwja. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã kot tanhmã amnhĩ to mex to ho pa xwỳnh na pre. Na pre hte Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã nhũm pre ra Tĩrtũm Karõ ã kãm kapẽr anẽ nẽ kãm:

—E inhma Simeãw. Kot kaj atĩr rãhã nhỹrmã Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm mã xwỳnhja ka ano ho omu nẽ rĩ kormã ty.

Anhỹr o kãm kapẽr jakamã nhũm kuma nẽ hkĩnh nẽ ãm pix kamã hamak o pa. Mẽ kêp Ijaew wỳr wryk nẽ mẽ ho mex mã xwỳnhhta pix kamã hamak rãhã ho pa. ²⁷ Jakamã nhũm Jejus katorxà mẽ hipêêxà purota wa Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr Jejus o axà nẽ kormã o xa. Finat Mojes kot mẽ kãm hã karõ xà hkôt. Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ hwỳr Simeãwja mẽ nhũm ma mẽ hwỳr tẽ nẽ axà. ²⁸ Hãmri nẽ wa hkrata pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Hãmri nẽ wa kêp kumy nẽ o xa nẽ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

²⁹⁻³² Pa Pahi Maati. E ot pa ixte amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa xwỳnh ã amnhĩ jarẽ.

Nà ãm hãmri na ka pre ã inhmã jare hkukamã harẽnh anẽ. Tã ate inhmã harẽnh xà hkôt pa ra inhno ho omu. Kêp mẽ ixkamã ukapri xwỳnh ã omu. Nẽ kêp ate mẽ ixwỳr mênh xwỳnh ã omu.

Nà koja te arĩgro hã myt hirã nẽ mẽmoj piitã ho amnhĩrĩt mex pyrak o koja mẽ inhĩpêx o pa. Jakamã koja hprêk hãmri nẽ ma Ijaew kêt xwỳnhjê mã apê Tĩrtũm ã akapẽr o amnhĩrĩt o pa nhũm mẽhprĩ hã ajarẽnh ma. Nẽ mẽ ixpê Ijaew kot paj mẽ ijaxwỳja kuma nẽ hã ixpijaàm o ri ixpa.

Jakamã kot paj ixàmnhĩx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa nê ixàmnhĩx ty. Ra ixte inhno ho ate inhmã harênh xwýnhhta pumunh kênã. Anê.

³³ Nhũm pre ã Simeãw Jejus jarênh anê. Nhũm katorxà mẽ hipêêxà purota wa amnhĩ jaêr pê kot ã harênh anhỹrja mar o xa. ³⁴⁻³⁵ Hãmri nhũm Simeãw wa ho Tĩrtũm wý nê kãm:

—E Tĩrtũm. Kêr ka ja wa ho mex nê. Wa ho mex o wa ho mex rãhã ho apa. Anê.

Hãmri nê Marir mã kapêr nê kãm:

—Nà ãm hãmri na pre Tĩrtũm mẽ pakaxyw akrata xãm. Mẽ pahpê Ijaew kaxyw ãm. Jakamã koja hprêk nê ma Tĩrtũm kapêr o mẽ piitã mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. Nhũm mẽ kuma hãmri nê ahpýnhã tanhmã hamaxpêr to xà hkôt tanhmã hipêx to. Jakamã nhũm mẽ hkwýjaja kuma nê hkôt amnhĩ xunhwý nê hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao tãm hipêx o pa. No nhũm mẽ hkwýjaja kuma nê axtem nê kãm hkĩnh kêt nê. Hãmri nê tanhmã hipêx to. Jakamã kot kaj tee ri ja hã mẽ omu nê akaprĩ htýx nê. Te mẽ kot wapo ho akanhwýr nê akamã ho kaxkep nhũm apê omnuj týx pyrãk o kot kaj amnhĩ kamã ama nê mẽ omu. Anê.

ãnti kot Jejus pumunh ã harênh

Wam Ximotre 5.5

³⁶⁻³⁸ Rôm nhũm mēhō ni pê ãntija mẽ hwýr axà nê Jejus pumu. ãntija Panuew kra na pre. Nê Ase hkwý na pre. Ni htã kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh o pa xwýnh. Na pre ra mjên no ãm kormã mjên nê pa hã amgrà pê 7 pix nhũm pre kêp ty. Hãmri nhũm axte mjên kêt nê pa rãhã ra hpigêx týx nê. Ra hã amgrà pê 84. Na pre hte Tĩrtũm mã

amnhĩ jarēnh xà hã ixkre hwỳr pa nẽ kãm amnhĩ jarēnh rãhã ho pa. Nẽ kot kãm amnhĩ jarēnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarē. Nẽ arĩgro hã hwỳr pa nẽ kamàt kãm hwỳr pa. ã na pre hte amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho pa anẽ. Jakamã mẽ hwỳr axà nẽ Jejus pumu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

—Hêxta gàa nẽ Tĩrtũm. ãm hãmri na ka mẽ ixwỳr Jejus mẽ. Ma amex o amex. Anẽ.

Hãmri nẽ Ijaew kot amnhĩ wỳr mẽ kamã ukapřĩ xwỳnh kamã hamak xwỳnhjê mã ra Jejus kator ã harēnh o ri mẽ hkôt pa.

Marir mẽ Juje wa kot akupỹm Najare hwỳr mōr ã wa harēnh

Matêwre 2.19-23

³⁹ Tã nhũm Marir mẽ Juje wa Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kôt Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh xà hã ixkre kamã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hpa hãmri nẽ kato nẽ ma akupỹm mō. Ma Garirej kamã õ krĩ pẽ Najare hwỳr wa ma akupỹm mō.

⁴⁰ Tã nhũm wa hkrata ra wa kãm hprêkre ho mō. Nẽ mex nẽ àhpumunh tỳx nẽ. Tĩrtũm kot tãnopxar nẽ mẽmoj to kutã nojarêt rãhã ho pa jakamã nhũm mex nẽ hkĩnh nẽ pa.

Marir mẽ Juje wa kot tee ri Jejus japêr ã wa harēnh

Rukre 4.22

⁴¹ Nhũm pre hte Marir mẽ Juje wa amgrà mẽ hkwỳjê hkôt ma Jerujarê hwỳr pa. Mẽ kot arĩgro pẽ Pas ã hkĩnh kaxyw. Pas ã na hte mẽ kêp Ijaew amnepêm Tĩrtũm kot pika pẽ Ejit rũm mẽ hpãmjê katorja mã hamaxpêr kaxyw axpên wỳr akuprõ nẽ

hã hkĩnh. Jakamã nhũm wa ma mẽ hkôt hã hkĩnh kaxyw Jerujarẽ hwỳr hkwỳjê hkôt mỗ. ⁴² Nhũm ra Jejus hprêk o mỗ. Ra hã amgrà pê 12 jakamã nhũm wa ma amnhĩ kôt o mỗ. ⁴³⁻⁴⁴ Tã nhũm mẽ hkĩnh pa hãmri nê akupỹm nojarêt nhũm Marir mẽ Juje wa ma hkwỳjê hkôt akupỹm mỗ. Nhũm Jejus Jerujarẽ kamã ahte arĩk nê akupỹm wa hkôt mỗr kêt nê. Nhũm wa htỳx wam ma hkwỳjê hkôt htêm ã hkamnhĩx jakamã wa hapêr kêt nê. Hãmri nê wa hapu hã hamakêtkati nê mẽ hkôt mỗr o mỗr ã ra hã kamàt. Hãmri nê mẽ kot amnhĩm hikranh xàja wỳr mẽ hkôt pôj nê tee ri mẽ hkaêx ã hkra japêr o ri mra nom omunh kêt nê. ⁴⁵ Jakamã nhũm apkati nhũm wa awjanã nê ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mỗ nê kamã hapêr o ri pa. ⁴⁶ Nom tokyx kãm kator kêt nê. Mẽ hkaêx ã tee ri hapêr o pa hã apkati axkrut. Nê nõ nhũm apkati nhũm wa tã Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkreja wỳr hapêr o mỗ nê hwỳr axà. Hãmri nê omunh kurê kumrêx. Nhũm arĩ mẽ kot Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mar o mẽ kutã nhỹ. Nê mẽmoj tã ri mẽ hkukja nê tanhmã mẽ kãm ujarênh to. ⁴⁷ Nhũm mẽ kot mar xwỳnhjaja tee ri kapêr ã kuma nê àhpumunh tỳx ã omu hãmri nê akryk mar o hkrĩ. ⁴⁸ Hãmri nhũm Marir mẽ Juje mẽ hwỳr axà nê mẽ kuri wa hkraja pumunh kurê kumrêx. Hãmri nhũm katorxàja hwỳr tẽ nê kãm:

—Xê Jejus. Mon ka axtem nê ã ri amnhĩ nhĩpêx anê nê akupỹm wa ixkôt amỗr kêt nê? Na pa wa mỗ nê mẽ pahkwỳjê hkôt pôj nê tee ri mẽ hkaêx ã ajapêr nê tee ri akukamã ijamaxpêr. Anê.

⁴⁹ Hãmri nhũm amnhĩ tã wa kuma nê wa kãm:

—Tỳ. Nom Inhĩpêêxà nhõrkwỹ kamã ixarĩk kênã na ka wa tee ri ixkukamã ajamaxpêr nê ijapêr o ri

apa. Aně.

⁵⁰ Hāmri nhūm wa kuma nē ā kot amnhī jarēnh anhÿrja kukamā tee ri hamaxpēr. ⁵¹ Hāmri nē mē ma akupÿm mō nē Najare hwÿr pōj nē kamā pa. Nhūm pre Jejus wa kapēr kōt ri amnhī nhīpêx rāhā ho pa. Hāmri nhūm katorxàja hkrax rūm mē kot kām tanhmā hkra kot amnhī nhīpêx to hkukamā harēnhja pix kukamā hamaxpēr rāhā ho pa.

⁵² Gaa nhūm Jejus ra àptàr o mō. Nē àhpumunh tÿx nē. Nhūm mē piitā ā kot amnhī nhīpêx anhÿr ā omu nē kām hkīnh nē. Nhūm Tīrtūm haxwÿja kām hapê nē.

3

Juāw Paxis kot Tīrtūm kapēr jarēnh o pa hā harēnh Matêwre 3.1-10; Makre 1.1-8; Juāw 1.19-28

¹⁻² Tā nhūm kormā pahшти Tipeja mē ho amnhīptàr o pa. Na pre ra mē ho amnhīptàr ā amgrà pē 15. Nhūm Pōn Piratja pahшти Xipe mā pika pē Ijaew nhō xwÿnhjê ho amnhīptà. Nhūm Eroxa kām pika pē Garirej nhō xwÿnhjê ho amnhīptà. Nhūm Erox tō Firipja kām pika pē Iturej nē hō pē Takonīt wa kamā mē pa xwÿnhjê ho amnhīptà. Nhūm Risānja kām pika pē Apirēn kamā mē ho amnhīptà. Nhūm Anas mē Kajpasja wa kēp Ijaew nhō patre maati.

Rōm nhūm Jejus mē Jakaris kra Juāwja wa ra hamē anhīpê àptàr. Jakamā nhūm Tīrtūm tanhmā Juāw mā kapēr to. Kormā kapôt ā ri pa ri nhūm kām kapēr nē kām tanhmā kot amnhī nhīpêx to ho pa hā kām karō nē kām:

—Pa Juãw. E inhma. Kêr ka ma mẽ kãm ixkapêr jarênh rãhã ho ri apa. Anê.

³ Hãmri nhũm kuma nê ma ri mẽ kãm kapêr jarênh o pa. Pyhti pê Jotãw mỳri mẽ piitã mẽ kãm harênh o ri pa nê hpãnhã ihkjê hã ri mẽ pa xwỳnhjê mã harênh o ri pa. Nê mẽ kãm:

—E kwa mẽ tokyx amã amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nê mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj o hapêx pa. Pa mẽ piitã mẽ kot mẽ apê Tĩrtũm kra hã mẽ apumunh kaxyw mẽ akrã kumrã.

Anhỹr o mẽ kãm kapêr o ri pa. ⁴⁻⁵ Na pre ra amnepêm mẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o pa xwỳnh Ijais ra Juãw kukamã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harê nê hã kagà. Nê hã kagà ho:

Koja nhỹrmã mễhõ mơn pøj. Kapôt ã mơn pøj nê mẽ kãm ujarênh o ri pa. Nê mẽ kãm ujarênh o: “E mẽ inhma. Koja Tĩrtũm tokyx mẽ pahwỳr mẽ panhõ pahihtĩ mẽ nhũm wrỳ nhũm mẽ piitã omu. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Te ho mẽ kot mễhõ kutêp pry ho mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx. Nê tãm axpên nhĩpêx. Pahihtita kutêp. Mễ pahte amnhĩ nhĩpêx te kot pry nhĩnur pyràk nhũm mẽ tee ri kot kãm hã mrar mex prãm kaprỳ pyràk. Hinur nê krã hakỳx nê pry juk pyràk o na mẽ pahte amnhĩ nhĩpêxja. Jakamã kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nê tãm amnhĩ nhĩpêx. Nê tãm axpên nhĩpêx. Hãmri nê te mẽ kot pry nhĩnur o mex nê ho katàt nhũm katàt muux nê nỡr pyràk o kot kaj mẽ amnhĩ

nhĩpêx. Pahihti nywta kutêp. Kwa kêr ka mẽ
ã amnhĩ nhĩpêx anê.

⁶ Kot kaj mẽ anê nhũm mẽ ohtô nê ja hã mẽ apumu
hãmri nê mẽ apyrà Tĩrtũm kot mẽ ho hkra
kaxyw amnhĩ to kuwỳ.” Anhỹr o mẽ kãm
ujarênh o pa. Anê.

Nhũm pre ã finat Ijaisja Juãw Paxis kukamã mẽ
kãm ujarênh anhỹr o pa. ⁷ Jakamã nhũm àptàr nê
Ijais kot ra hkukamã harênh xà hkôt ma Tĩrtũm
kapêr o mẽ ahkre ho pa. Nhũm prem kuma hãmri
nê kot mẽ hkrã kumrãr kaxyw hwỳr amnhĩ to mra.
Nhũm mẽ omu nê tanhmã mẽ ahkre hto. Nê mẽ
kãm kapêr kãm hihtỳx nê mẽ kãm:

—Tk. Kwa kormã. Mẽ ate amnhĩ tomnuj pix o ri
apa xwỳnh kênã. Xà kot paj mẽ ate amnhĩ tomnuj
rãhã mẽ akrã kumrã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu
nhũm ja kãm mex nà? Nà koja ja kãm mex kêt nê.
Koja ja mỳrapê nhỹrmã tanhmã mẽ anhĩpêx to ka
mẽ tee ri umaj apimxur prãm kaprỳ.

⁸—Na htem amnhĩ tomnuj kaga nê hpãnhã tãm
amnhĩ nhĩpêx. Nê tãm ri axpên nhĩpêx. Jakamã
e kwa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa. No na ka
htem atỳx ri ajamaxpêr o: “Mẽ ixpê finat Apraãw
kanrêhã htãmnhwỳ jakamã koja Tĩrtũm ja hã mẽ
ixpumu hãmri nê mẽ ixte amnhĩ tomnuj mỳrapê
tanhmã mẽ ixto hkêt nê. Koja ãm mẽ ixto mex rãhã
nê.” Anhỹr o atỳx ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr
o apa. Nom ja kot anhỹr kêt. Mẽ apê Apraãw
kanrêhã htãmnhwỳ htã uràk nê tãm amnhĩ nhĩpêx
o apare hã. Kot ka mẽ apê kanrêhã htãmnhwỳ htã
amnhĩ tomnuj o ri apa hãmri nê Tĩrtũm noo mã te
mẽ apê pikap kênre nhĩkwỹ pix pyràk.

9 —Na ra Tirtũm kot mẽ ate amnhĩ tomnuj mýrapê tanhmã mẽ ato kaxyw. Koja mẽ anhĩpêx o te mẽhõ nhõ mẽmoj pàr ô hkêt nhũm kot tee ri omunh hãmri nê krãhyr nê kuwy kamã mẽnh nê ho xêt par pyræk o mẽ anhĩpêx. Jao amnhĩ nê kuwy hwýr mẽ arẽnh pa ka mẽ kamã amnhĩ xà htýx kamã ajamak rãhã ho ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Juãw Paxisja mẽ kãm kapêr anẽ.
 10 Hãmri nhũm mẽ kuma nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê kãm:

—Kwa xô wehe? Xà koja ã mẽ inhĩpêx anẽ? Kwa tanhmã kot paj mẽ kot ã mẽ inhĩpêx anhýr pymaj amnhĩ nhĩpêx to wehe? Anẽ.

11 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kêr ka mẽ axpên kãm axukapři ho ri apa. Nê mẽ kêp amrakati xwýnhjê mã amnhĩ kutã mẽmoj nhõr o ri apa. Nê mẽ anhĩnôhkà axkrut nê mẽhõ hinôkà hkêt xwýnhjê mã ho pyxi nê agõ nê pyxi nê ho arĩk. Nê mẽ axàpkur xà ho anhõxý ho apa hkêt nê. ãm axàmnhĩx ri mẽ kêp amrakati xwýnhjê mã amnhĩ kutã mẽ kãm mẽmoj to hkryre nê agõ. E kêr ka mẽ ã axpên nhĩpêx anhýr o ri apa. Anẽ.

12 Hãmri nhũm Rõm kãm mẽ õ pahшти mã mẽ piitã mẽ kêp kàxpore hkwý jamýnh xwýnhjaja mẽ uræk nê hwýr mra. Kot mẽ uræk nê mẽ hkrã kumrãr kaxyw hwýr mra nê kãm:

—No we mẽ pajaja? Tanhmã kot paj wem amnhĩ nhĩpêx to? Anẽ.

13 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ kajaja kêr ka mẽ Rõm nhõ pahi kot mẽ amã mẽ ate mẽ kêp kàxpore hkwý jamýnh jarẽnh xà hkôt pix mã hamýnh o ri apa. No mẽ atýx ri amnhĩ

krã hkôt amnhĩm hkwỳ jamỳnh prãm xàj mẽ kãm hkre kamã ho rũnh nẽ mẽ kãm harẽnh o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

¹⁴ Hãmri nhũm hpãnhã pôristi hkwỳjaja hwỳr mra nẽ kãm:

—Kwa no we mẽ pajaja? Tanhmã kot paj wem ri amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kêr ka mẽ anhõ pahihtu kot mẽ axàpênh pãnhã mẽ amã kàxpore nhõrta pix jamỳ nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri ho amnhĩm axujaprôr o ri apa. No mẽ akwỳjaja kãm apyma nẽ mẽ amã kàxpore nhõr prãm xàj ri mẽ kãm tanhmã amnhĩ pyma hto ho ri apa hkêt nẽ. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

Juãw Paxis kot tanhmã Jejus jarẽnh to hã harẽnh Matêwre 3.11-12; Makre 1.7-8; Juãw 1.19-28; mããnẽn Atre 19.4

¹⁵ Nhũm pre ã Juãw Paxisja mẽ kãm kapêr anẽ. Nhũm mẽ kuma nẽ htỳx kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm mã xwỳnhta ã hkamnhĩx. ¹⁶ Hãmri nhũm amnhĩ tã ã mẽ hamaxpêr anhỹr ã mẽ omu hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ tã aprã nẽ mẽ kãm:

—Nà pa hkêt. Na pa hte ãm Tĩrtũm mã gô pix o mẽ hkrã kumrãr o ri ixpa. No koja tokyx ixpãnhã Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta tãm mẽ pahwỳr pôj. àhpumunh tỳx o kot ijakrenh jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa nẽ hã xpijaam o ri ixpa. Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta koja mẽ awỳr Karõ rẽ nhũm mẽ akaxwỳnh mã agjê ka mẽ ÿ hã tãm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Nom kormã mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx hkêt

xwỳnhjaja koja ja hã mẽ omu hãmri nẽ mẽ hipêx o te kuwy kot mẽmoj to kaxàr par pyràk o mẽ hipêx.

¹⁷ —Na htem pur kãm harôj nhĩkẽ nẽ ho grà nẽ hpãnhã kahtwỳ. Nẽ kahuk pa hãmri nẽ hkapĩ nhũm kôk apê nẽ prỳhkà ho htor nẽ ho hapêx pa. Nhũm mẽ hy ho pa nẽ ixkre kamã gôj kãm unhwỳ. Ja pyrà nẽ koja tokyx Tĩrtũm mẽ piitã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho axkjê. Mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja koja ma amnhĩ wỳr mẽ ho api nhũm mẽ kuri mex nẽ hkĩnh rãhã nẽ pa ho pa. No mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja koja mẽ hkĩnhã tanhmã mẽ hipêx to nhũm mẽ ma kuwy raxja wỳr pa nẽ kamã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa. Anẽ.

¹⁸ Nhũm pre ã Juãw Paxis Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre anhỳr o pa.

Juãw Paxis kot Jesus krã kumrãr ã harẽnh

Matêwre 3.13-17; Makre 1.9-11

¹⁹ Tã nhũm Ijaew nhõ pahi Erox ra htõ hprõ pê Eroxis pytà nẽ ho hprõ nhũm Juãw Paxisja harẽnh ma nẽ ma hwỳr tẽ nẽ hã kãm akir. No ãm ja pix ã kãm àkjêr kêt nẽ. Mããnẽn tanhmã kot amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa hã kãm akir. ²⁰ Nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ amnhĩ tã mẽ kãm hã amỳnê nhũm prem unê nẽ haxà. Jao amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. ²¹ Nom kormã mẽ kot haxàr kêt ri nhũm Juãw Paxis Ijaew kwỳjê krã kumrãr o xa. Rôm nhũm Jesusja hãmri tãm nhỹhỹnh hwỳr tẽ nẽ kot hkrã kumrãr kaxyw kãm anẽ nhũm kuma nẽ hkrã kumrã. Hãmri nhũm Jesus gôj rũm api nẽ kormã gô mỳ ri Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o xa. ²² Pu

nhũm kaxkwa axkjê nhũm kurũm Tĩrtũm Karõ te tuuti pyrà nê hwýr wrýk o tẽ nê ìkre hã xa. Hãmri nhũm kaxkwa rũm Tĩrtũm kãm kapêr nê kãm:

Pa? E apê Ixkra mex na ka. ãm hãmri na ka hte ixkanrêhã amnhĩ nhĩpêx o apa. Inhmã ajapê kamã na ka ri apa ho apa. Anê.

Jejus kukamã higêt nê hpãmjê nhĩxi hã harênh

Matêwre 1.1-17

²³ Tã nhũm Jejus Tĩrtũm mã kapêr o mẽ ahkre ho pa hkra. Na pre ra hã amgrà pẽ 30 hãmri nê kãm ho hkra.

E kot paj hpãnhã amã Jejus kukamã hpãmjê nhĩxi jarẽ Teopre. Ijaewjaja na prem htýx ho Juje kêp Jejus nhĩpêxà kumrêx ã hkamnhĩx nom kêp hipêxà kumrêx kêt ãm kêp hipêxà puro na pre.

Jejus kêp Eri htãmnhwý na pre.

²⁴ Nê Eri kêp Matat kra na pre.

Nê Matat kêp Rewi hkra na pre.

Nê Rewi kêp Mewki hkra na pre.

Nê Mewki kêp Jãnaj kra na pre.

Nê Jãnaj kêp axtem Juje hõ hkra na pre.

²⁵ Nê Juje kêp Matatis kra na pre.

Nê Matatis kêp Amõs kra na pre.

Nê Amõs kêp Naũ hkra na pre.

Nê Naũ kêp Eri hkra na pre.

Nê Eri kêp Nakai hkra na pre.

²⁶ Nê Nakai kêp Mate hkra na pre.

Nê Mate kêp axtem Matatis õ hkra na pre.

Nê Matatis kêp Semeĩ hkra na pre.

Nê Semeĩ kêp Juje hõ hkra na pre.

Nê Juje kêp Jotre hkra na pre.

²⁷ Nê Jotre kêp Joanã kra na pre.

Nē Joanān kēp Rej kra na pre.
 Nē Rej kēp Joropape hkra na pre.
 Nē Joropape kēp Saraxi kra na pre.
 Nē Saraxi kēp Neri hkra na pre.
 28 Nē Neri kēp axtem Mewki hō hkra na pre.
 Nē Mewki kēp Axi hkra na pre.
 Nē Axi kēp Kojā hkra na pre.
 Nē Kojā kēp Ematā hkra na pre.
 Nē Ematā kēp Erti hkra na pre.
 29 Nē Erti kēp Jojue hkra na pre.
 Nē Jojue kēp Eries kra na pre.
 Nē Eries kēp Jorī hkra na pre.
 Nē Jorī kēp Matat hkra na pre.
 Nē Matat kēp axtem Rewi hō hkra na pre.
 30 Nē Rewi kēp Simeāw kra na pre.
 Nē Simeāw kēp Juta hkra na pre.
 Nē Juta kēp axtem Juje hō hkra na pre.
 Nē Juje kēp Janā hkra na pre.
 Nē Janā kēp Eriakī hkra na pre.
 31 Nē Eriakī kēp Merea hkra na pre.
 Nē Merea kēp Mena hkra na pre.
 Nē Mena kēp Matata hkra na pre.
 Nē Matata kēp Natā hkra na pre.
 Nē Natā kēp Tawi hkra na pre.
 32 Nē Tawi kēp Jese hkra na pre.
 Nē Jese kēp Opex kra na pre.
 Nē Opex kēp Poas kra na pre.
 Nē Poas kēp Sarā hkra na pre.
 Nē Sarā kēp Nasō hkra na pre.
 33 Nē Nasō kēp Amīnatap kra na pre.
 Nē Amīnatap kēp Amī hkra na pre.
 Nē Amī kēp Ari hkra na pre.

Ně Ari kêp Erõ hkra na pre.

Ně Erõ kêp Pere hkra na pre.

Ně Pere kêp Juta hkra na pre.

³⁴ Ně Juta kêp Jako hkra na pre.

Ně Jako kêp Ijak kra na pre.

Ně Ijak kêp Apraãw kra na pre.

Ně Apraãw kêp Tera hkra na pre.

Ně Tera kêp Nako hkra na pre.

³⁵ Ně Nako kêp Jeruk kra na pre.

Ně Jeruk kêp Rakau hkra na pre.

Ně Rakau kêp Parek kra na pre.

Ně Parek kêp Epti hkra na pre.

Ně Epti kêp axtem Sara hõ hkra na pre.

³⁶ Ně Sara kêp Kajná hkra na pre.

Ně Kajná kêp Apaxat kra na pre.

Ně Apaxat kêp Sëre hkra na pre.

Ně Sëre kêp Noehti hkra na pre.

Ně Noehti kêp Ramek kra na pre.

³⁷ Ně Ramek kêp Metujarë hkra na pre.

Ně Metujarë kêp Enok kra na pre.

Ně Enok kêp Jarate hkra na pre.

Ně Jarate kêp Marerer kra na pre.

Ně Marerer kêp axtem Kajná hõ hkra na pre.

Ně Kajná kêp Enos kra na pre.

³⁸ Ně Enos kêp Set kra na pre.

Ně Set kêp Atãw kra na pre.

Ně Atãw kêp Tĩrtũm kra na pre. Tĩrtũm kot wam
my pë Atãwja pika ho hipëx jakamã te kêp hkra
pyràk.

Ã Jejus kukamã hpãmjë nhĩxi kot anhỹr.

4

Satanasti kot amnhĩ tã Jejus kamã hamak ã harẽnh

Matêwre 4.1-11, 16.23; Makre 1.12-13, 8.33; mããnẽn Eprêw 2.18, 4.15

¹ Tã nhũm Jejus pyhti pê Jotãw rũm akupỹm ma mō. Hãmri nẽ Tĩrtũm Karō nhỹ hã mẽmoj kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Jakamã nhũm nhỹhỹm ma kapôt wỳr o mō ² nhũm Satanasti omu nẽ ma hwỳr tẽ nẽ ri hkôt pa. Kapôt ã ri hkôt hêx rom tanhmã kãm nẽ ho pa. Kot mar nẽ Tĩrtũm kapêr nhĩrôp ãm prãm xàj ma hkôt tanhmã kãm kapêr to ho pa. Hãmri nẽ hkôt pa o hã arĩgro pê 40 nhũm Jejus kormã apkur kêt o hã arĩgro pê 40 nẽ hapêx nhũm ra kãm prãm tỳx nẽ. ³ Hãmri nhũm Satanasti kãm:

—Kwa mãn ka ra amã prãm tỳx kumrêx nà? Nom xep apê Tĩrtũm Kra jakamã mẽmoj tanhmã apê kute hkêt. Kwa kẽn nhĩkwỹ mũj mã anẽ kê amã pãwti hã amnhĩ jahkre ka aku nẽ tokyx ho amnhĩ xihtỳx. E kwa tokyx kãm anẽ. Anẽ.

⁴ Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tk. Nà kot paj akapêr mar xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Koja Tĩrtũm kãm inhmã mẽmoj nhõr prãm nẽ inhmã mẽmoj gõ pa arĩ kormã kukrẽ. Kapêr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Na htem mẽ apkur xà pix kukwak ri htĩr nẽ pa hkêt nẽ. Na htem mããnẽn Tĩrtũm kapêr mar xà hkôt tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa ho htĩr nẽ mex nẽ pa. Anẽ.

Ã kapêr ã kagà kot ja jarẽnh kot anhỹr jakamã kot paj amar xà hkôt ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

⁵ Nhũm pre ã Jejus Satanasti mã kapêr anê nhũm tee ri kuma hãmri nê hpãnhã ma nhỹhỹm o mõi nê nhỹri kỳx pê mẽmoj prêeti nhĩmõk ã o xa. Hãmri nê kãm pika piitã ahkre ho xa. Nê kãm mẽ hikukrêx piitã ahkre. Kàxpore nê mẽmoj piitã nhũm kãm ahkre hpa nhũm anhĩpê omunh o xa. ⁶ Hãmri nhũm Satanasti kãm:

—E mãn ka kam ri mẽmoj mũj piitã omu. Piitã inhõ na. Inhmã na pre Tĩrtũm piitã õr pa. Kot paj inhmã mẽhõ mã õr prãm nê kãm kugõ. ⁷ Tã amã kot paj kugõ. Jakamã e. Kwa tokyx ixkutã tẽm nê inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽ pa ama nê rĩ amã piitã õr pa. E tokyx. Anê.

⁸ Hãmri nhũm kuma nê kãm:

—Tk. Kot paj amã amex o amex ã ajarẽnh kêt kumrêx. ãm kwarĩ ho kwarĩ. Amexti hã. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ja nê kapêr kãm hihtỳx kẽnã. Kapêr kot:

Kêr ka mẽ ixkapêr pix ma. Nê ixkutã pix mã mãn akõnkrã ho akrĩ nê inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽnh o ri apa. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

Anhỹr o kot harẽnh jakamã kot paj ri amã amex o amex ã ajarẽnh kêt nê Satanasti. Anê.

⁹ Nhũm pre ã Jejus amnhĩ nê kãm kapêr anê. Hãmri nhũm tee ri kuma nê hpãnhã ma krĩ pê Jerujarẽ hwỳr o mõi. Nê mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hprêk nhĩmõk wỳr ho api nê kỳxpê hatur xà hã ãm nhũm xa. Nhũm amnhĩ parpê kẽn rũnh nhĩkwỹ pumunh o xa. Hãmri nhũm Satanasti kãm:

—E apê Tĩrtũm Kra jakamã kwa ja rũm ahpar mã ajarĩ nê ma tẽ nê pikap tẽm. Kojã Anhĩpêxã

apumunh mex nê ka tanhmã amnhĩ to hkêt nê.
¹⁰⁻¹¹ Kapêr ã kagà htũm kot ja jarênh kot:

Tĩrtũm koja kapêr o wrỳk xwỳnh mã ajarê ka ajarĩ
 nê ahpar mã tẽ nhũm mẽ kỳx pê amỳ nhũm
 mẽmoj akà hyr kêt nê.

Ã kapêr ã kagà kamã ajarênh kot anhỹr jakamã e
 tokyx ajarĩ nê ma tẽn pikap ahto. Anê.

¹² Hãmri nhũm kuma nê kê axte amnhĩ tã kãm
 kapêr nê kãm:

—Tk. Kwa nà. Kot pa ri amar xà hkôt ã amnhĩ
 nhĩpêx anhỹr kêt nê. Koja Tĩrtũm tãm inhmã ijarĩ
 hã karõ pa rĩ mar xà hkôt ijarĩ no kot pa ri amar
 xà hkôt ijarĩ hkêt nê. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot
 ja jarênh kot:

Kêr ka mẽ amnhĩ krã hkôt amnhĩ tã ixkamã aja-
 mak kaxyw inhĩxi jarênh kôt tanhmã amnhĩ
 nhĩpêx to hkêt nê.

Ã ja nê kapêr kot anhỹr jakamã ãm kwarĩ ho kwarĩ.
 Kot paj ri amar xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt
 nê. Tãm kot inhmã ijarĩ hã karõre hã. Anê.

¹³ Nhũm pre ã Jejus Satanasti mã kapêr anê
 hãmri nhũm tee ri mẽmoj piitã ho mar kaprỳ hãmri
 nê hkaga nê ma nhỹhỹm tẽ. Hãmri nê kot nhỹrmã
 axte hwỳr htêm nê kot mẽmoj punuj o mar kaxyw
 kormã amnhĩm hamãr o ri pa.

*Jejus kot Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho hkrax ã
 harênh*

Matêwre 4.12-17; Makre 4.14-15

¹⁴ Tã nhũm Jejus ma akupỹm Garirej wỳr mỗ.
 Nê Tĩrtũm Karõ nhỹ hã àhpumunh tỳx nê hkwỳjê
 mã kapêr jarênh o ri pa. Nhũm mẽ kuma nê piitã
 pikaja kamã axpẽn mã tanhmã harênh to. ¹⁵ Na

pre hte mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr agiê nẽ kamã mẽ ahkre ho hkrĩ. Nhũm mẽ piitã kuma nẽ kãm mar prãm nẽ. Hãmri nẽ axpẽn mã mex ã harẽnh o ri pa.

*Najare kamã mẽ kot Jejus kaga hã mẽ harẽnh
Matêwre 13.53-58; Makre 6.1-6; Juãw 1.11*

¹⁶ Tã nhũm Jejus ma akupỹm krĩ kamã àptàr xàja wỳr ma mỗ. Najare hwỳr. Hãmri nẽ kamã pøj.

Nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pẽ sap kato nhũm Jejus ma mẽ hkõt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ. Hãmri nẽ hwỳr axà nẽ mẽ kuri nhỹ. Hãmri nẽ kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã harẽnh kaxyw kànhmã xa ¹⁷ nhũm mẽ omu nẽ kãm ja gõ. Finat Ijais pẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh kot Tĩrtũm kapẽr kwỳ hã kagàja nhũm mẽ kãm kugõ. Hãmri nhũm kupy nẽ kamã kormã Tĩrtũm kot tanhmã mẽmoj jarẽnh to hõ japêr o xa. Nẽ kãm kato hãmri nẽ mẽ kãm kamã harẽ. Nom amnhĩ tã kamã mẽ kãm harẽnh o xa nẽ mẽ kãm:

¹⁸ Na pre ra Tĩrtũm Karõja ixto ixàhpumunh tỳx nẽ mẽ kệp amrakati xwỳnhjê hwỳr inhmẽ pa ra mỗ. Ixte mẽ kãm mẽmoj mex jarẽnh o ixpa kaxyw. Nẽ Satanasti kot amnhĩ kõt mẽ unhwỳr xwỳnhjê hwỳr nhũm pre mãânẽn inhmẽ. Ixte mẽ nẽ Satanasti japôx o ixpa kaxyw. Nẽ mẽ kot hprĩ hã Tĩrtũm kapẽr mar kêt xwỳnhjê hwỳr nhũm pre mãânẽn inhmẽ. Ixprĩ hã ixte mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkõt ixpa kaxyw. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjê hwỳr nhũm pre mãânẽn inhmẽ. Ixte mẽ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh pa nhũm mẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri

pa kaxyw. ã na pre Tĩrtũm jajê piitã hwỳr inhmēnh anē pa ra man mōn pōj.

19 Nē amgrà ja kēp Tĩrtũm kot mē ato mex xà hã amgràja nhũm ixte mē amã harēnh o ixpa kaxyw na pre inhmē pa mōn pōj. Anē.

20 Nhũm pre ã Jejus Tĩrtũm kapēr ã kagã htũm kamã mē kãm amnhĩ jarēnh anē. Hãmri nē akupỳm mē kãm kagàja gō nē ho mē ahkre kaxyw akupỳm nhỹ nhũm mē piitã omunh pē mar o hkrĩ. 21 Hãmri nhũm mē kãm tanhmã amnhĩ jarēnh to nē mē kãm:

—E ra Ijais kot ã ixkukamã ijarēnh anhỹr xà hkôt na pa mē awỳr wrỳ nē mē anoo mã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o hkrax. Anē.

22 Hãmri nhũm mē amnhĩ jaēr pē ã kot amnhĩ jarēnh anhỹr ã kuma. Nē tee ri kuma nē axpēn pumunh pē hamaxpēr o hkrĩ. Jejus mē kurom àhpumunh tỳx nē kapēr mex tã nhũm mē ãm kēp amnhĩ kwỳ pix ã hkamnhĩx kãm hihtỳx nē. Hãmri nē axpēn mã:

—Tk. Kwa kēp Juje hkra pix kēnã koja we ri ã amnhĩ jarēnh anē. Anē.

23 Hãmri nhũm amnhĩ tã mē kuma nē mē kãm:

—Nã na ka mē ixte amnhĩ jarēnh ma nom ixkôt ajamaxpēr kêt nē. Jakamã axpēn mã ijarēnh o: “Tk. Kēp mē pahkaprĩ xwỳnh ro nhỹx jar mē panhō krĩ kamã aa mē pahte mēmoj pumunh kêt kwỳ tanhmã mē pamã hipêx to pu mē hã omu. Te ra kot krĩ pē Kapanaũ kamã mē kãm mēmoj kwỳ ho anhỹrta pyrãk. Pu mē omu nē hkôt pajamaxpēr kurê kumrêx.” Anhỹr o ri axpēn mã ijarē. 24 Koja nhãm krĩ hō kamã mēhō kēp Tĩrtũm kapēr jarēnh xwỳnh ã amnhĩ jarē ka mē harēnh ma nē amã ma hwỳr amrar nē mar prãm nē. No kêt jar mē panhō

krĩ kamã ixpê mẽ anhĩõ hã ã amnhĩ jarẽnh anẽ ka mẽ amã inhmar prãm kêt nẽ.

25 —Kwa mẽ inhma. Amnepêm kormã finat Eris htĩr ri na pre mẽ hã na wrỳk kêt ry rax nẽ. Jao hã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrỳ pẽ 6. Nhũm mẽ õ hkêt nẽ pa. Ra mẽ kêp mẽmoj grà pa nẽ hapêx nhũm mẽ kãm prãm tỳx kumrẽx nẽ pa. Nhũm mẽ kêp mẽ mjên tyk xwỳnhjaja kãm prãm xàj hirot o pa.

26 Tã nom Tĩrtũm mẽ ho mex kaxyw mẽ hwỳr Eris mẽnh kêt nẽ. Erisja mẽ uràk nẽ kêp Ijaew tã nhũm Tĩrtũm kot mẽ ho ajuta kaxyw mẽ hwỳr mẽnh kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpêr kêt jakamã nhũm mẽ hwỳr mẽnh kêt nẽ. Axtem Ijaew kêt xwỳnhjê hõ hwỳr na pre kumẽ. Nhãm Sitõ kamã krĩ pẽ Sarep kamã mjên htyk xwỳnhhta wỳr. Tokyx kot tanhmã ho mex to kaxyw. Jakamã nhũm ma hwỳr mõ nẽ tanhmã kãm kapêr to nhũm kuma nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpêr kurẽ kumrẽx.

27 —Nẽ finat Eriasti haxwỳja. Eris pyrà nẽ kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o pa xwỳnh tã amnhĩ kwỳ pẽ Ijaew tanhmã mẽ ho ajuta hto hkêt nẽ. Na prem ohtõ nẽ hkà nhy nẽ hkro xàpêr o pa. Jao ra omnuj tỳx nẽ. Tã nhũm Tĩrtũm kot akupỹm mẽ ho mex kaxyw mẽ hwỳr Eriasti mẽnh kêt nẽ. Amnhĩ kaxyw mẽ kot hkôt hamaxpêẽre hã. Âm Sir nhõ xwỳnh Namãja pix na pre Tĩrtũm Eriasti mã anẽ nhũm akupỹm ho mex. Kêp Ijaew kêt tã nhũm akupỹm ho mex. Tã ja pyrà nẽ na pa âm mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpêr pix xwỳnhjê mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. No mẽ ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpêr kêt xwỳnhjê mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.

²⁸ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ axpẽn mã hã amỹnẽ nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa pu mẽ ixkre nê kator nẽ ma o tẽ nẽ kupĩ ri. Anẽ.

²⁹ Hãmri nẽ kaxyw kànhmã kuhê hpa nẽ hwỳr hprõt nẽ unê. Mẽ kot ma o htẽm nẽ hixêt prêk jatur xà hã hkujaêk nhũm ahpar mã tẽn htẽm nẽ htyk kaxyw. Mẽ õ krĩja hixêt prêk nhĩmõk ã na pre. Jakamã nhũm prem unê nẽ hatur xàta wỳr o tẽ.

³⁰ Tã nom nhũm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ mẽ kêp akunok nẽ hpãnhã nhãm ma tẽ nhũm mẽ tee ri hapêr nom nhỹri omunh kêt nẽ.

Jejus kot mẽhõ nê mẽkarõmnuti kator ã harẽnh

Makre 1.21-28

³¹ Tã nhũm Jejus ma akupỹm Garirej kamã krĩ pê Kapanaũ hwỳr mõ. Nhũm mẽ õ arĩgromnu pê sapkato nhũm ma mẽ kot Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ mẽ ahkre ho nhỹ. ³² Hãmri nhũm mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjaja kuma nẽ kãm mar prãm nẽ. Nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. ãm hãmri na ã mẽ pamã kapêr anẽ. Àhpumunh tỳx xà hkõt na hte ãm hãmri mẽ pamã awjarẽ. Anẽ.

³³ Nhũm mẽhõ myja mẽ ãhkô hã haxwỳja mar o nhỹ. Mẽkarõmnuti na pre ra hwỳr axà nhũm ã hã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Hãmri nẽ mẽ ãhkô hã Jejus mar o nhỹ nẽ ra ãmra kamã tanhmã kãm kapêr to. Nom nhũm tãm kãm kapêr kêt ãm kamã mẽkarõmnutija kãm kapêr. ³⁴ Nẽ kãm:

—Pa? Jejus pê Najare nhõ xwỳnh? Nà ate mẽ ixto ajapêx par kaxyw na ka mẽ ixwỳr mõ. Ra

ixte apumunh mex kênã. Apê Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽn̄h xwỳnh maatita na ka. Jakamã kwa tanhmã kot kaj mẽ ixto? Mo kaxyw na ka pre mẽ ixwỳr mỗ? Anẽ.

³⁵ Hãmri nhũm kuma nẽ mẽkarõmnuti kot kãm ã kapêr anhỳr ã omunh kurê kumrêx. Jakamã kutã kãm kapêr nẽ kãm:

—Tk. Kwa anhĩkrê nẽ kêp akato. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ myta o pika kura nẽ kêp kato nẽ ma tẽ. ãm ho pika kuranh pix nhũm nõ. Hãmri nẽ akupỹm kànhmã nhỹ nẽ akupỹm mex. ³⁶ Hãmri nhũm mẽ piitã omu nẽ kamã no pyma nẽ. Hãmri nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Na hte Jejus amnhĩ krã hkôt àhpumunh tỳx xà hkôt mẽkarõmnuti mã kapêr nẽ mẽ hano nhũm htem kuma nẽ mẽ kêp hapôx kurê kumrêx. Anẽ.

³⁷ Hãmri nhũm mẽ mẽõ pika kamã piitã ri axpẽn mã harênh o pa.

*Jejus kot Simãw Pêtre xupãnhgêx o mex ã harênh
Matêwre 8.14-15; Makre 1.29-31*

³⁸ Tã nhũm Jejus Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xàja rũm kato nẽ ma Simãw Pêtre nhõrkwỹ hwỳr tẽ. Nẽ mẽ hwỳr axà nhũm Simãw Pêtre omu nẽ kãm upãnhgêx tanhmã kute hã harẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Tẽ nẽ inhmã ixupãnhgêx pumu. Na hkà kagro htỳx nẽ amnhĩ to àpêr o nõ. Kwa tẽn inhmã omu. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tôe. Nà kot paj amã omu. Anẽ.

³⁹ Hãmri nẽ hwỳr tẽn kuri xa nẽ kãm:

—Pa? E kwa akà hakry. Anẽ.

Hāmri nhũm kuma nẽ hkà hakry nẽ akupỹm hihtỳx kurê kumrẽx. Hāmri nẽ kànhmã nhỹ nẽ mẽ kãm mẽõ hã àpênh o ri mra.

Jejus kot mẽ ho ohtô nẽ mẽ ho mex ã harẽnh

Matêwre 8.16-17; Makre 1.32-34

⁴⁰ Tã nhũm ra amỹkry htỳx mẽ nhũm mẽ Jejus wỳr ahpỹnhã ri mẽ à xwỳnhjê ho mra. Nhũm amnhĩ wỳr mẽ omu hāmri nẽ mẽ piitã ri mẽ hã ìhkra jaxwỳ nẽ akupỹm mẽ ho mex pa. ⁴¹ Nhũm ra mẽkarõmnuti mẽ hkwyjê hwỳr agjê nhũm mẽ kurũm mẽ hano nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã omu nẽ mẽ kêp hapôx kurê kumrẽx. Hāmri nẽ mẽ kêp hapôx kaxyw nẽ àmra kamã kãm kapêr nẽ kãm:

—Kwa tanhmã kot pa wem amnhĩ nê ato? Hêxta waa nẽ. Apê Tĩrtũm Kra hã axàhpumunh tỳx kênã.

Anhỹr o kãm kapêr. ãm hāmri na prem ã harẽnh anê. Kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh kênã. No nhũm Ijaew nhõ pahijaja kot mẽ kapêr mar nẽ kêp mẽkarõmnuti hkwy hã hkamnhĩx pymaj nhũm Jejus amnhĩ nê mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ri ã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ.

Anhỹr o mẽ kãm kapêr hāmri nẽ mẽ hano nhũm mẽ hapôj nẽ ma mra.

Mẽmo kaxyw Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr Jejus mẽnh ã harẽnh

Makre 1.35-39

⁴² Tã nhũm apkati nẽ myt kator grire nhũm Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw kànhmã nhỹ nẽ kato nẽ ma nhỹhỹm kapôt mã tẽ. Hāmri nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja hkrã hapôj nẽ tee ri hapêr nẽ ma hkôt hpri jakop o mō. Nẽ nhỹri hwỳr kato nẽ omu hāmri nẽ ma nhỹhỹm mōr nê kurê nẽ kãm:

—Kwa Jejus. Kêr ka tokyx ma nhÿhÿm amõr kêr nê. Kritpê m mē ixkôt axkamē măn. Anê.

⁴³ Hāmri nhūm mē kuma nē amnhĩ tã mē kãm:

—Nà kot paj kritpê m mē akôt ixpikamēnh kêr nê. Kot paj ma krĩ piitã hkôt ri Tĩrtūm kapêr o mē ahkre ho ri mē hkôt ixpa. Tĩrtūm kot tanhmã mē ho hkra hto hã harēnhja kot paj mē hkôt ri mē kãm harēnh o ri ixpa. Ja kaxyw na pre Tĩrtūm mē awÿr inhmē. Anê.

⁴⁴ Nhūm pre ã mē kãm amnhĩ jarēnh anê. Hāmri nê mē kêp kato nê ma Ijaew nhõ pika piitã hkôt Tĩrtūm kapêr o mē ahkre ho ri pa. Ijaew nhõ Tĩrtūm kapêr o mē ahkre xà hã ixkre kamã mē piitã ho mē ahkre ho ri pa.

5

*Jejus kot amnhĩ kôt mē hkwyjê hwÿr ã harēnh
Matêwre 4.18-22; Makre 1.16-20*

¹ Tã nhūm Jejus ma gô rax pē Jenějare hwÿr mō. Hāmri nê hwÿr pōj nê gô mÿri Tĩrtūm kapêr o mē ahkre ho xa nhūm mē ohtô nê pu hã mar o kuhê. Nê kot hprĩ hã mar nê hkôt omunh kaxyw hã axpên nhĩgãnh o kuhê. ² Hāmri nhūm tee ri amnhĩ tã mē omu nê amnhĩ pu hã hakêx nê rĩt nê gôx kãm pàr kaprÿ hamêxkrut nê jêtja wa omu. Nhūm õ dõn wa gôx kãm kryhti kuhõnh o xa. Nhūm pàr hamē hkaprÿ nê ajêt nhūm Jejus omu. ³ Hāmri nê hwÿr tē nê hõm axà nê õ dõn pē Simãwja mã anê nhūm hkôt axà nê kii mē kêp pàrja amÿm kunhõ nhūm ajêt. Hāmri nhūm pàr kre rūm amÿm mē ahkre ho nhÿ nhūm mē piitã omu nê mar mex o kuhê.

⁴ Tã nhūm mē ahkre hpa nê Simãw mã kãm:

—E gô xupÿm wÿr anhõ pàr o axkamẽ nẽ axte anhõ kryhti mẽ nẽ ho amnhĩm tep kwÿmnê. Anẽ.

⁵ Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa na pa mẽ ra kamàt kãm tee rēnh o apkati nẽ ho hõmnēnh kêt tã ka ri inhmã anẽ. Nom kot paj amar xà hkôt kop kumẽ. Anẽ.

⁶ Hãmri nẽ upÿm wÿr pàr o axkamẽ nẽ htõ Andre mẽ wa axte kryhti mẽ. Nẽ ãm mēnh tipxi htã ho tep pynēnh rax kumrēx. Jakamã nhũm kryhtija ra pikaxõnh kaxyw. ⁷ Hãmri nhũm wa tee ri ho anẽ nẽ amnhĩ wÿr pàr õ ho mrar xwÿnhhta wa kãm akir. Jepetew kra Juãw mẽ Xiakreja wa nhũm wa amnhĩ wÿr wa kãm akir nhũm wa hwÿr pàr õ ho tē hãmri nẽ mẽ kryhti hã hije nẽ pàr wÿr ho api. Hãmri nẽ pàrta hamẽ tep o ho nÿt pa nẽ hamẽ ho hipu mex nẽ. Jao nhÿx gõnh mã wa axà. ⁸⁻¹⁰ Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê tep xohtõ raxta pumu nẽ kamã no puma nẽ. Hãmri nhũm Simãwja Jejus kutã hkõn krã ho tēm nẽ hipô nẽ nhÿ nẽ hã hpijaàm kamã kãm kapēr nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Kii tamũ axkamẽ. Akĩnhã ixte amnhĩ tomnuj tÿx xwÿnh na pa. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ ãm kuma nẽ kãm:

—Kwa nà tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpēr kêt nẽ. Kot kaj jarãhã hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Na ka ra tep pynēnh rũnh o apa. Tã kot kaj ja kaga nẽ hpãnhã ma ri mẽ hkôt Tĩrtũm kapēr o mẽ ahkre ho ri apa. Koja mẽ ohtõ nẽ ama nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwÿ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã kot kaj te ate tep pynēnh rũnh nẽ Tĩrtũm mã õr pyræk o amnhĩ nhĩpêx o apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãw mã kapēr anē. ¹¹ Hãmri nhũm mẽ gô jakàx ã pàr janhôr tỳx nē kamã hikukrêx piitã hkaga hpa nē ma Jejus kôt pa ho pa.

*Jejus kot hkà nhy kro tỳx xwỳnh o mex ã harēnh
Matêwre 8.1-4; Makre 1.40-45*

¹² Tã nhũm Jejus ma krĩ hõ hwỳr mỗ. Hãmri nhũm mẽhõ my hkà nhy hkro htỳx xwỳnhja omu nē hwỳr tē nē hã hpijaàm kaxyw kutã hkõnkrã ho nhỹ nē kãm:

—Pa Pahihti. E ot pa awỳr amnhĩ to tē. Kwa akupỳm ate mẽ ixto mex kaxyw axàhpumunh tỳx jakamã kot ka akupỳm amã ixto mex prãm nē mãmri akupỳm ixto mex. Anē.

¹³ Hãmri nhũm kuma nē hkà punuti hã ìhkra xi. Amnhĩ kamã kahak kêt nē hã ìhkra xi nē kãm:

—Nà kot paj ato mex. E akupỳm akà mex kurê kumrêx.

Anhỳrja kôt hãmri nhũm hkàja akupỳm mex pa.

¹⁴ Hãmri nhũm Jejus kãm:

—E kêr ka amnhĩ tã akwỳjê mã tanhmã ijarēnh to hkêt rãhã ma patre hwỳr tē kê akupỳm akà mex ã apumu. Hãmri ka amnepêm Mojes kot mẽ ate akupỳm amex ã Tirtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõta ka kãm ho anē. Kê mẽ mẽ piitã akupỳm akà mex ã apumu. Anē.

Hãmri nhũm kuma nē kãm:

—Tõe. Nà kot paj anē. Anē.

Hãmri nē ma hwỳr htēm kurê kumrêx.

¹⁵ Hãmri nhũm mẽ piitã axpēn mã Jejus jarēnh o ri hprõt nhũm mẽ kot kapēr mar kaxyw ma hwỳr mra. Nē mẽ à xwỳnhjaja nhũm kot mẽ ho mex kaxyw nhũm mẽ hwỳr amnhĩ to mra. ¹⁶ Jakamã nhũm pre hte Jejus tõhã mẽ kêp hapôj nē ahte ma

kapôt ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw mra. Nẽ kãm amnhĩ jarẽnh pa hãmri nẽ ma akupỹm mẽ hwỳr mra.

*Jejus kot ã kamã htyk xwỳnh o mex ã harẽnh
Matêwre 9.1-8; Makre 2.1-12; Juãw 10.37-38*

¹⁷ Tã nhũm Jejus ma Tĩrtũm kapêr o Ijaew jahkre ho pa. Jakamã nhỹri mẽhõ nhõrkwỹ kamã ho mẽ ahkre ho xa nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja kot mar kaxyw ma hwỳr mra. Na pre ra Garirej rũm mẽ hkwyjaja ma hwỳr mra. Nẽ pika pê Jutej rũm mẽ hkwy haxwỳja ma hwỳr mra. Nẽ krĩ pê Jerujarẽ rũm. ã na prem ohtô nẽ krĩ piitã kurũm kot mar kaxyw hwỳr akuprõ nhũm mẽ ahkre anẽ. Nẽ Tĩrtũm kot ho àhpumunh tỳx jakamã nhũm ã hã akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex. ¹⁸ Hãmri nhũm hkwyjaja ã kamã htyk xwỳnh mỳ nẽ Jejus wỳr o tẽ. Nõr xà kamã nõr rãhã nhũm mẽ hã hije nẽ hwỳr o tẽ. Hãmri nẽ tee ri kot hwỳr ho àr kaxyw ri mẽ hkupu ho pa. ¹⁹ Nom nhũm mẽ ra ixkre ho nýt rax jakamã nhũm mẽ tee ri amnhĩ kukamã ho ukapi ho ri pa. Hãmri nẽ ra hamaxpêr nẽ ixkre nhĩmõk po hwỳr ho api nẽ ixkre nhĩmõk kwỳ grà nẽ hkôt ã kamã htyk xwỳnhhta jaxà. Nõr xà kamã nõr rãhã Jejus wỳr haxà nẽ mẽ hipòk ri ho wrỳ nẽ kutã kuxi nhũm nõ. ²⁰ Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kot kaxyw kãm hamaxpêr tỳx ã mẽ omunh mex nẽ. Hãmri nẽ ã kamã htyk xwỳnhhta mã kapêr nẽ kãm:

—Pa? E na pa ra anê tanhmã ate amnhĩ tomnuj to ho apaja o ijapêx pa. Kot paj axte kãm ijamaxpêr kêt nẽ. Anẽ.

²¹ Hāmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri kot ã kãm kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa kệp Tĩrtũm kêt tã te ri kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o ri mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx ã amnhĩ jarẽnh o kuhê. Tĩrtũm pix na kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx xwỳnh kênã. Anẽ.

²² Nhũm mẽ ã axpẽn mã Jejus jarẽnh anẽ nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex nẽ. Jakamã mẽ kãm:

—Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. ²³ Ixte mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o ijapêx par ã amnhĩ jarẽnh tã mẽ ate ja kôt ixpumunh kêt jakamã na ka mẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Nom kot paj mẽ anoo mã akupỹm ì kamã htyk xwỳnhhta o mex ka mẽ apiitã ja hã ixpumu hāmri nẽ ixkôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx. ²⁴ Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhhta na pa. Ixte mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj rênh kaxyw na pre mẽ awỳr inhmẽ pa mẽ awỳr wrỳ. Tã mẽ ate ja kôt ixpumunh kaxyw kot paj mẽ anoo mã myja o mex. Anẽ.

Hāmri nẽ hpãnhã ì kamã htyk xwỳnhja mã kapẽr nẽ kãm:

—E kànhmã xa nẽ anõr xà py nẽ ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

²⁵ Nhũm kànhmã ãm kurê kumrẽx. Hāmri nẽ amnhĩ pumu nẽ hkĩnh týx nẽ nõr xà py nẽ mẽ noo mã kato nẽ akupỹm õrkwỹ hwỳr ma Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o tẽ. ²⁶ Hāmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu. Nẽ no hapôx kaxyw hkôt omunh o kuhê nẽ kamã no pyma nẽ. Nẽ tee ri omu hāmri nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Aa mẽ pahte ã mēhõ kot amnhĩ nhĩpêx anhyr ã omunh kêt tã na pu mẽ jarãhã ja pumu. Anẽ.

Hãmri nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o kuhê.

*Jejus kot amnhĩ kôt Rewi hwỳr ã harẽnh
Matêwre 9.9-13; Makre 2.15-17; Rukre 15.1-2*

²⁷ Tã nhũm Jejus ma hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mērohã ma nhỹhỹm mō. Hãmri nẽ nhỹri Rewi pumu. Rewi nhĩxi hõ pê na Matêwre. Rõm kãm mẽ õ pahĩti mã amnhĩ kwỳjê pê kàxpore hkwy jamỳnh xwỳnh na pre. Jakamã nhũm ujamỳnh xà hã ixkre kamã mẽ kêp hkwy jamỳnh o nhỹ nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa o mẽ pa xwỳnhjaja hãnh mra. Hãmri nhũm Jejus àpênh ã omu nẽ amnhĩ kôt kuwỳ nẽ kãm:

—Pa? E kwa axàpênhta kaga nẽ hpãnhã amnẽ mẽ ixkôt mãn tẽ. Nẽ ixkôt mãn ri apa ho apa. Anẽ.

²⁸ Hãmri nhũm kuma nẽ àpênh kaga hpa nẽ ma hkôt mō nẽ hkôt pa ho pa.

²⁹ Hãmri nhũm mẽmo arĩgro hã nhũm Rewi nhõ mẽ apkur xà hã mẽõ rax nẽ. Jakamã nhũm amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr hkràmnhwỳjaja nẽ Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳ. Mẽ kot kutã apkur kaxyw nhũm amnhĩ kôt mẽ kuwỳ nhũm mẽ ma hkôt mra nẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ apkur o hkrĩ. Nẽ mẽ kêp Rõm nhõ pahĩ mã mẽ kêp kàxpore hkwy jamỳnh xwỳnh kwỳjaja nẽ mẽ ohtô nẽ hwỳr akuprô nẽ axpên kutã apkur o hkrĩ. ³⁰ Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja mra nẽ mẽ apkur ã mẽ omu nẽ tee ri mẽ hkaêx ã Jejus pumu hãmri nẽ

Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr agjê nê hã mẽ kãm akir nê mẽ kãm:

—Kwa mẽ kot amnhĩ tomnuj ho mẽ pa xwỳnhjê kutã mẽ apkur kêt tã ka mẽ apytàr xwỳnhja mẽ apimràatã axtem nê mẽ kutã axàpkur o akrĩ. Kwa mẽ ate amnhĩ to mex ronhỹx ka mẽ kutã axàpkur kêt nê. Anê.

³¹ Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kapêr ã mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Tk. Nà ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw na pa mẽ kutã ixàpkur o nhỹ. Xà na hte têtôja mẽ mex xwỳnhjê hwỳr mra nê mẽ hkane? Nà ãm mẽ à xwỳnhjê pix wỳr na htem mra. Ra mẽ ate ja pumunh mex kênã. Ja pyrã nê na pa pre mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hwỳr ixwryk kêt nê. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê pix wỳr na pa pre wrỳ. Ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw na pa pre mẽ hwỳr wrỳ nê ã jajê kutã ixàpkur o inhỹr anê. ³² ãm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hwỳr na pa pre wrỳ nê mẽ kamã ixukapri ho ri ixpa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj mã urer nê hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw na pa pre mẽ hwỳr wrỳ. Tã ka mẽ atỳx ã ri mẽ ixto akapêr anê. Anê.

Mẽ hpãmjaja kot amnhĩ nhĩpêx gryk ã Jejus kaga hã mẽ harênh

Matêwre 9.14-17; Makre 2.18-22

³³ Tã nhũm Ijaew kwỳjaja Jejus wỳr mra nê kãm:

—Pa? E ot pa mẽ awỳr mra. Kwa aprĩ hã mẽ inhmã mẽmoj jarê. Na hte Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Juãw kôt mẽ pa xwỳnhjaja tõtã Tirtũm mã amnhĩ jarênh kaxyw nê apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarê. No akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na htem àmnhĩx apkur o pa kamã kãm amnhĩ jarê. Kwa mo

na htem mẽ uràk nẽ tōhã apkur kêt ri kãm amnhĩ jarẽnh hkêt nẽ? Anẽ.

³⁴ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà mo kaxyw koja mẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ? Mẽ hkaprĩ hkêt kênã. Mẽ kot ixkôt pa ho pa hã amnhĩ pumunh jakamã hkĩnh nẽ pa. Kormã ixte mẽ kamã ixpa kênã kot kêt mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ. Xà na htem hkrãmnhwỳ hã hkĩnh kaxyw hã akuprõ nẽ hkaprĩ nẽ apkur kêt nẽ mỳr o hkrĩ? Na htem hã akuprõ nẽ hkĩnh nẽ hã apkur rũnh nẽ. Ja pyrã nẽ na hte ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ixkôt kormã àmnhĩx ri hkĩnh nẽ apkati mẽ apkur o pa. ³⁵ Nom koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja nhỹrmã tanhmã ixto hãmri nhũm mẽ rĩ kormã ixtã hkaprĩ htỳx kãm apkur kêt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Anẽ.

³⁶ Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh anẽ hãmri nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ pyrãk jakamã na htem mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw kaga. ³⁷⁻³⁹ Ixte amnhĩ nhĩpêx nywja te kot mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm pyrãk kêt jakamã ka htem inhma nẽ ãm inhma. Kwa mẽ ixkapêr ma nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm gryk ã ixkaga hkêt nẽ. Anẽ.

6

Jejus kêp arĩgromnu hpãm ã harẽnh

Matêwre 12.1-8; Makre 2.23-28

¹ Tã nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sapja axte kato. Hãmri nhũm Jejus mẽ hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ ma mẽ hpur kôt ri nhỹhỹm ri pa.

Hāmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ra kām prām nẽ mra hāmri nẽ prām xàj mẽmo hy te kot harôj pyrək xwỳnhhta kwỳ rê nẽ kugrà nẽ ma Jejus kôt hkanhar o mō. Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx xà hkôt. ² Hāmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja kām mẽmoj tã Jejus o kapêr prām jakamã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ mẽ hã Jejus kukjêr kurê kumrêx nẽ kām:

—Kwa Tĩrtũm kapêr tũm kot mẽ panhõ arĩgromnu hã mẽ pahte mẽ pahpur kām mẽmoj nhĩkênh nẽ mẽ pahkurê htã nhũm ri akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja axtem nẽ mẽmo hyta kwỳ rê nẽ akôt hkanhar o mō. Kwa mẽ kām anê kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na htem arĩgromnu hã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

³⁻⁴ Hāmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ hprĩ hã mẽ kām Tĩrtũm kapêr tũm jarê nẽ mẽ kām:

—Kwa xà na ka mẽ Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kamã pahi Tawi kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx tota kamã harênh nẽ mar kêt nẽ? Na pre Tawija hkôt ri mẽ pa xwỳnhjê mẽ nhũm mẽ prām xàj Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre wỳr agjê nhũm patre maatija mẽ kām prām tỳx ã mẽ omu nẽ mẽ kām mẽmoj gō. Mẽ kot Tĩrtũm noo mã pãwti jaxwỳr xwỳnhhta nhũm mẽ kām kugõ nhũm mẽ kuku. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ja nẽ mẽ kurê htã nhũm mẽ kām prām tỳx ã mẽ omu nẽ mẽ kamã ukaprĩ xàj mẽ kām kugõ. Patre pix kot ja kur kaxyw tã nhũm mẽ kām kugõ nhũm mẽ kuku. Tã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj kêt nẽ. Kot mẽ kamã ukaprĩ nẽ mẽ kām òr nhũm mẽ hã omu nhũm ja kām mex nẽ. ⁵ Tã pa na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw ixãm nẽ mẽ awỳr inhmênh jakamã

papxipix na pa hte arĩgromnu hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ ho ri ixpa. Ixpê arĩgromnu hpãm na pa. Anẽ.

Jejus kot ìhkra grà xwỳnh o mex ã harẽnh

Matêwre 12.9-14; Makre 3.1-6

⁶ Tã nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sapja axte kato. Hãmri nhũm Jejus Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ axà nẽ Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho nhỹ. Nhũm mẽhõ myja upòk rũm ìhkra grà xwỳnhja mẽ ìhkõ hã mar o nhỹ. ⁷ Nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kãm mẽ hkrãhtũmjê mã Jejus o kapêr prãm xàj htãnopxar o kuhê. Nẽ ìhkra grà xwỳnhhta pumu nẽ hã axpẽn mã:

—Kwa pu mẽ jar pakuhê nẽ Jejus tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã omu. Xà koja jarãhã mũjti ho mex nà? Jarãhã arĩgromnu kẽnã kot kêt kãm ìhkra ho mex. Koja anẽ nẽ Tĩrtũm kapêr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx. E pu mẽ kop pakuhê nẽ hã omu. Anẽ.

⁸ Nhũm Jejus ra kot mẽ hamaxpêr kõt mẽ omunh mex jakamã amnhĩ wỳr myta mã hpa ho apê nẽ kãm:

—Pa? E kànhmã xa nẽ amnẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kànhmã xa nẽ hwỳr tẽ. ⁹ Hãmri nhũm Jejus amnhĩ pu hã ri mẽ ho hakêx nẽ mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjê pumu nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na htem arĩgromnu hã axpẽn nhĩpêx to ho pa wehe? Xà kot ka arĩgromnu hã axà htỳx nẽ nõ hãmri nẽ amnhĩ mex prãm xàj ma mẽhõ hwỳr amnhĩ to tẽ. Hãmri nhũm ãm apumu nẽ apkatim arĩgro mex jamãr pê akane hkêt ka ty nhũm ja amã mex nẽ nà? Rỳ nhũm

tanhmã atomnuj to nẽ akupÿm amnhĩ nê ajano nhũm ja amã mex nẽ nà? Nà koja ã anhĩpêx anẽ nhũm ja amã mex kêt nẽ. Na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o apa hkêt nẽ. E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhÿ hã mẽ pamã arĩgromnu hã mẽ pahte axpẽn nhĩpêx ã karõ hto? Xà kot puj mẽ axpẽn kãm paxukaprĩ ho papa nà? Kot puj mẽ pamã axpẽn kurê ho papa? Xà kot puj mẽ hã mẽmoj punuj pẽ axpẽn pytà nà? Xà kot puj mẽ hã axpẽn pytàr pymaj arĩgro mex jamã? E mẽ atõ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ hkukjêr anẽ. ¹⁰ Mẽ hamaxpêr ã mẽ omunh mex pẽ ã mẽ hkukjêr anhÿr o xa. Nom nhũm arĩ mẽhõ tanhmã kutã kãm nẽ hkêt nẽ. ãm akryk mar pẽ omunh o hkrĩ. Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm ta pãnhã tanhmã kot mẽ kãm nẽ pymaj nhũm mẽ tee ri kãm tanhmã nẽ hprãm nom akryk mar o hkrĩ. Hãmri nhũm Jejus tee ri mẽ omu hãmri nẽ myta mã kãm:

—Tk. Mẽ kot tanhmã inhmã kapêr tore hã. E anhĩhkra katàt. Anẽ.

Hãmri nhũm ìhkra katàt nẽ akupÿm mex kurê kumrêx. ¹¹ Hãmri nhũm mẽ kãm Jejus kurê xwÿnhjaja tee ri ja hã omu nẽ kamã gryk tÿx nẽ. Arĩgromnu hã kot ho mex jakamã nhũm mẽ kamã gryk tÿx nẽ. Nẽ hã axpẽn kukjêr o kuhê nẽ axpẽn mã:

—Kwa ã kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr mÿrapê tanhmã kot puj wem ho? Na ã kapêr anhÿrja o tanhmã mẽ pahto kapêr punuj to. Te mẽ papamjaja mẽ pahte hkĩnhã pahkwÿjê kamã paxukaprĩ hkêt pyræk ã mẽ pajarẽ. Koja mẽ pahkwÿjaja kuma hãmri nẽ mẽ pahte amnhĩ

nhĩpêx kaga nê amnhĩ kaxyw ãm hkôt pix mã hamaxpêr o pa. Jakamã kwa tanhmã kot puj mẽ ja nê ho? Anê.

Jejus kot amnhĩ kaxyw mẽ ho 12 nê mẽ rênh ã harênh

Matêwre 10.1-4; Makre 3.13-19

¹² Tã nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus ma kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh kaxyw ma hixêt prêk wỳr tẽ nê hã api. Hãmri nê kãm amnhĩ jarênh o apkati.

¹³ Tã nhũm kwỳhtã nhũm amnhĩ kôt kot ri mẽ o pa xwỳnhjê hwỳ nê amnhĩ kaxyw mẽ ho 12 nê mẽ kurê. Nê mẽ kãm:

—E mẽ kajaja kot paj ma mẽ pahkwỳjê hwỳr mẽ arê ka mẽ ma inhỹ hã Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Kot kaj mẽ apê inhỹ hã mẽ ahkre ho apa xwỳnh. Anê.

¹⁴ Kot amnhĩ kaxyw mẽ rênh xwỳnhjê nhĩxi na jajaja:

Simãw kumrêx na pre kuta nê axte hã hixi mẽ nhũm kêp Pêtre.

Nê Simãw Pêtre hkôt htõ Andreja ta.

Nê hkôt Xiakre hta.

Nê hkôt Juãw ta.

Nê hkôt Firiptija ta.

Nê hkôt Patoromew ta.

¹⁵ Nê hkôt Matêwreja ta.

Nê hkôt Tomasja ta.

Nê hkôt Apew kra axtem Xiakre hõja ta.

Nê hkôt Simãw Jeroxja ta.

¹⁶ Nê hkôt Xiakre hõ hkra Jutja ta.

Nê hkôt Jut Kariot ta.

Jut Kariotja na pre kormã kot mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjê nhĩhkram òr mã. Nhũm kot

amnhĩ kukamã omunh mex tã mẽ hkôt
amnhĩ kaxyw kuta.

Ã mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre o pa kaxyw mẽ
rênh xwỳnhjê nhĩxi kot anhỹr.

Jejus xàpênh ã harênh

Matêwre 4.23-25

¹⁷ Tã nhũm Jejus akupỹm ã hã mẽ ahkre ho
pa xwỳnhjê mẽ hãmri hixét prêêta kurũm wrỳ nê
nhỹri hinur kãm kuhê. Hãmri nhũm nhỹhỹnh mẽ
kot mar mã xwỳnhjaja hã akuprô. Kôt mẽ pa ho
mẽ pa xwỳnh kwỳjaja nê nhỹhỹnh krĩ hkwỳr rũm mẽ
hkwỳjaja. Pika pê Jutej kurũm mẽ hkwỳjaja. Nê krĩ
pê Jerujarê kurũm mẽ hkwỳjaja. Nê gô mỳ ri Xir mẽ
Sitôja wa kamã mẽ pa xwỳnh kwỳjaja. ãm ahpỹnhã
ri nhỹhỹnh krĩ hkwỳr rũm mẽ kot mar mã xwỳnhjaja
hã pikuprôn nh rax nê. ¹⁸⁻¹⁹ Mẽ kot kapêr mar nhũm
kot akupỹm mẽ ho mex kaxyw nhũm prem ma
hwỳr amnhĩ to pa. Mẽ hkwỳjaja tanhmã ri à kute.
Nhũm mẽ hkwỳjaja mẽkarômnuti kot mẽ hwỳr gjêx
xwỳnhjaja nhũm mẽ piitã ma hwỳr amnhĩ to pa. Na
prem ra amnhĩ kaxyw kãm hamaxpêr o:

—E pa ma hwỳr tẽ nê ãm hkupênh pix tã akupỹm
inhmex japêr. Anê.

Hãmri nê ma hwỳr mra nhũm mẽ omu nê Tĩrtũm
xàhpumunh tỳx o akupỹm mẽ ho mex pa.

*Jejus kot hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre hã
harênh*

Matêwre 5.1-12

²⁰ Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê
jahkre nê mẽ kãm:

E kot kaj mẽ atô amnhĩ kaxyw tanhmã inhmã
ajamaxpêr to nê ajamaxpêr o: “Nà ixkukrêx

rax kêt tâ na hte Tirtûm ixkôt pa ho pa. Koja ixkôt pa hkêt pa ixtÿx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa rãhã nê. Tirtûmja mex kumrêx o kot mẽ hikukrêx raxta jakrenh par.” Anhÿr o ajamaxpêr. Hãmri nhũm Tirtûm ã ajamaxpêr anhÿr ã apumu nhũm ja kãm mex nê. Hãmri nhũm apê hkra hã ato mex nê atãnopxar o akôt pa ka ajamakêtkati nê akĩnh nê axàmnhĩx ri apa.

21 Nê kot kaj mẽ atõ amã Tirtûm kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa hprãm tÿx nê. Nhũm amnhĩ tâ apumu nhũm ja kãm mex nê nhũm ato mex nê. Nê tanhmã ato ka hkôt pix mã amnhĩ to mex o ri apa nê ajamakêtkati nê akĩnh nê axàmnhĩx ri apa.

Nê kot kaj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nê tee ri ja hã amnhĩ pumu nê ajamaxpêr. Nê apijaàm nê akaprĩ xàj amÿr o nhÿ. Amÿr rax nê. Hãmri nhũm Tirtûm ja hã apumu nhũm ja kãm mex nê. Jakamã nhũm anê akaprĩ hta nê ato mex nê. Ka ajamakêtkati nê akĩnh nê axàmnhĩx ri apa.

22-23 Nê kwâr mẽ mãmri ixtã tanhmã mẽ ato kapêr punuj to nê tanhmã mẽ ato hêx to nê tanhmã ri mẽ atomnuj to ho pa. Kwâr mẽ mãmri ã mẽ anhĩpêx anhÿr o pa. Ka mẽ ãm inhmã pix mã ajamaxpêr rãhã ho apa pê ajamakêtkati nê axàmnhĩx ri apa. Kwâr mẽ mãmri ã mẽ anhĩpêx anê nê mẽ amex kêt ã mẽ ajarênh o pa. Amnepêm na pre Tirtûm nhÿ hã kapêr xwÿnhjaja nhũm prem ã mẽ hipêx anê. Jakamã koja mẽ uràk nê ã mẽ anhĩpêx anhÿr o pa. Nhũm Tirtûm ja

hã mẽ apumu nẽ amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã kaxkwa kamã wa inhõ krĩ kamã mẽ ato mex rax nẽ. Ka mẽ akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Jakamã kwār mẽ māmri pika jakamã ã ixtã mẽ anhĩpêx anẽ. Anẽ.

Jejus kot arĩ mẽ kot mar xwỳnhjê jahkre hã harẽnh

Xiakre 5.1-5

²⁴ Nhũm Jejus nhãm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê nhĩhkô hã mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt xwỳnhjê hwỳr apkjê. Nẽ mẽ omu nẽ tanhmã mẽ kãm kapêr to. Mẽ hikukrêx rũnh xwỳnhjê kumrêx mã kapêr nẽ mẽ kãm:

E kwa mẽ o kora mẽ akukrêx rũnh xwỳnhjaja. Na ka htem ãm akukrêx rũnh pix mã ajamaxpêr o ri apa nẽ gryk ã Tĩrtũm mã ajamaxpêr o apa hkêt nẽ. Jao mẽ amã kapêr mar prãm kêt nẽ. Nẽ ãm akukrêx rũnh mã ajamaxpêr pê akĩnh nẽ ri apikunhar o ri apa. Tã kot ka mẽ nhỹrmã ty hãmri nhũm akĩnh xàja apê hapêx.

²⁵ Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx prãm kêt xwỳnhjaja. Kot kaj mẽ nhỹrmã akapri htỳx kãm tee ri amnhĩ to hwỳr kaprỳ kãm ga. Koja mẽ amar kêt nẽ.

Nẽ mẽ atỳx ri mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hkukamã ajamaxpêr nẽ apikunhar pê amnhĩ tomnuj o apa xwỳnhjaja. Kot kaj mẽ nhỹrmã ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa htũm xà hwỳr ma apa. Hãmri nẽ kamã akapri xà amỳr rãhã ho ri apa. Jakamã

kwa mẽ o kora mẽ amã Tĩrtũm prãm kêt xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ ixkapêr ma nẽ axkãm ajamak rom nẽ ri apa.

- ²⁶ Amnepêm mẽ pakukamã mẽ pa xwỳnhjaja na prem Tĩrtũm kapêr o hkwỳjê jahkre ho pa. Nom axtem nẽ hkwỳm ri tanhmã mẽ kãm ho hêx to nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ nhũm mẽ amnhĩm mẽ mex ã mẽ harê. No ãm mẽ mex kêt. Tã mẽ kajaja. Mẽ kot mẽ urak nẽ axpên mã mẽ amex ã mẽ ajarênh tã Tĩrtũm mã mẽ amex kêt. Jakamã kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Anẽ.

Mẽ kãm mẽ pahkurê xwỳnhjê jarênh

Matêwre 5.38-48; Rukre 23.34; mããnẽn Atre 7.60; Rômãn 12.14

²⁷ Hãmri nhũm Jejus hpãnhã mẽ piitã mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—E mẽ ate inhmar xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ kot mẽ atomnuj xwỳnhjaja amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. ãm mẽ ho mex pix o ri apa hkukamã mãn ajamaxpêr.

²⁸ —Nẽ mẽ kot mẽ ato kapêr punuj xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ xwar amnhĩ tã tanhmã mẽ ho akapêr punuj to hkêt nẽ. ãm tãm mẽ kãm akapêr pẽ mẽ kãm akapêr mex o ri apa. Nẽ mẽ kot tanhmã ri mẽ ato ho pa xwỳnhjaja ka mẽ ho mex pix o ri apa. Nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr pix kukamã mãn ajamaxpêr.

²⁹ —Nẽ koja mễhõ anhĩnep akura ka ãm omu nẽ tanhmã amnhĩ tã ho hkêt nẽ. Te ate kãm ihkjê pêr nhũm kot ihkjê kamã akuranh pyrak o amnhĩ nhĩpêx nhũm ja amã mex nẽ. No kêr ka mẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ.

—Ně koja mēhō apē anhĩnōhkà py ka tanhmã hã kãm nē hkêt nē. Kwār māmřĩ apē kupy. Ka määnēn te ate kry pē anhĩnōhkà hpakà ry jagjēnh xwýnh̄ta anhĩnōhkà hkôt kãm ōr pyrāk o hipêx. Nom kamã agryk kãm kãm ōr kêt nē.

³⁰ —Ně koja mēhō kēp amrakati kumrēx nē awýr tē nē mēmoj tã awý. Ka anhō mēmoj japêr nē māmřĩ kãm mēmoj gō. Kēp anhōxý hkêt kamã kãm mēmoj gō. Rý koja mēhō apē mēmoj to ahkĩ ka axàhkuré hkêt nē. Nē tanhmã hã ho hkêt nē. ³¹ Mē piitã mē kot tãm mē anhĩpêxja na mē amã hprãm. Tã kēr ka mē amnhĩ pyrã nē tãm mē piitã mē hipêx o ri apa. Mē kot tãm mē anhĩpêx kêt tã kēr ka mē axàmnhĩx ri anhōxý hkêt nē tãm mē hipêx o ri apa.

³² —Nom kot kaj mē amã mē piitã mē ho mex o apa hprãm kêt japêr. Nē ãm mē kot mē ato mex xwýnhjê pix ka mē amã mē ho mex prãm. Xà koja Tĩrtũm ja hã mē apumu nhũm ja kãm mex nē? Nà koja kãm mex kêt nē. Koja mēhō mē ato mex kêt tã ka mē amnhĩ rom ho mex nē nhũm Tĩrtũm ja hã mē apumu hãmri nē mē amex ã mē ajarē. Mē kot amnhĩ tomnuj o mē pa xwýnhjaja na htem ãm mē kot mē ho mex xwýnhjê pixjaja nhũm htem amnhĩ xwar mē ho mex o pa. No tãm mē kot amnhĩ nhĩpêx o mē pa xwýnhjaja na htem mē piitã mē ho mex o pa. Mē kot tãm amnhĩ nhĩpêx xwýnhjaja nē mē kot amnhĩ tomnuj xwýnhjaja nhũm mē ho hpimràatã mē ho mex o axpēn pyrāk o pa.

³³⁻³⁶ —Ně mē kot amnhĩ tomnuj xwýnhjaja na htem ãm mē kot mē ho mex xwýnh pixjaja nhũm htem amnhĩ xwar mē ho mex o pa. No mē kajaja. Kēr ka mē māmřĩ mē piitã mē kamã axukaprĩ pix

ně. Jao axàmnhĩx ri mẽ piitã mẽ kãm mẽmoj nhõr o ri apa. Nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ ja hã mẽ ato mex nẽ.

—Jakamã kêr ka mẽ amarĩ mẽ kãm akurê xwỳnhjê ho mex nẽ. Nẽ mẽ kamã axukapřĩ nẽ. Nẽ mẽ piitã mẽ kãm mẽmoj nhõr o ri apa. Kê nhỹrmã Tĩrtũm maati mẽ hã mẽ amã mẽmoj nhõr rax nẽ. Nẽ mẽ ate kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã mẽ ajarẽ. Tĩrtũm na hte mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê kamã ukapřĩ ho pa. Jakamã kêr ka mẽ uràk nẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa. E kêr ka mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte axpẽn to pakapěr punuj kêt ã mẽ pamã karõ

Matêwre 7.1-5; mããnẽn Rõmãn 2.1-3, 14.1; Wam Korõt 4.5; Xiakre 4.11-12

³⁷ Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ kêr ka mẽ atỳx ri amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj to hã tanhmã axpẽn jarẽnh to ho ri apa hkêt nẽ. Kêr kê Tĩrtũm mẽ apyrà nẽ ã mẽ ajarẽnh anhỹr kêt nẽ.

—Nẽ kêr ka mẽ tanhmã mẽhõ kot ra atomnuj tota mã ajamaxpěr rãhã hkêt nẽ. ãm ho ajamakêtkati tokyx anẽ nẽ axte kãm ajamaxpěr kêt nẽ. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ axte tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnuj to mã hamaxpěr kêt nẽ.

³⁸ —Nẽ kêr ka mẽ axpẽn kamã axukapřĩ pê tanhmã axpẽn to mex to ho ri apa. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ mẽ akamã ukapřĩ pê tanhmã mẽ ato mex to ho pa. Na hte mẽ pahte axpẽn kamã paxukapřĩ hã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ pakamã ukapřĩ to.

39 —Nom kêr ka mẽ atỳx ri tanhmã axpẽn to akapěr to hkêt nẽ. Mẽ ate aprĩ hã axpẽn jamaxpěr kôt axpẽn pumunhre hã. Jakamã kot kaj mẽ atỳx ri mẽhõ ho akapěr punuj hãmri nẽ te mẽ nohkre xwỳnhjê hõ kot mẽmoj pumunh kêt tãã te kot no ho omunh nẽ tanhmã harẽn h to pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. ⁴⁰Tirtũmja tapxipix na kot mẽ pajamaxpěr kôt mẽ pahpumunh par. Mẽ axàhpumunh tỳx o mẽ pahte hakrenh kêt jakamã kwa kêr ka mẽ âm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ gaa nẽ urãk nẽ mẽ piitã mẽ kamã axukaprĩ pix o ri apa. ⁴¹⁻⁴²Jao mẽhõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu hãmri nẽ tanhmã hã kãm nẽ tokyx anhỹr kêt nẽ. Akumrêx ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaga hãmri nẽ rĩ kormã mẽhõta hwỳr tẽ nẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã kãm akapěr to. Anẽ.

Mẽ pajamaxpěr xà hkôt mẽ pakapěr ã mẽ pajarẽn

Matêwre 7.16-20, 12.33-37

⁴³⁻⁴⁵Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ koja mẽmo pĩ hpàr mex nẽ ô mex nẽ. Nom koja pàr punuj hãmri nẽ ômnuj nẽ.

—Nẽ na htem mẽmo xô pumu nẽ hkôt tanhmã pàr kute hã omu. No na htem rãrãj pumu nẽ kêp akunĩ kamã mrõnhĩ xô hã hkamnhĩx kêt nẽ. Na htem mẽmo xỳ hpàr pumu nẽ ô xànhre hã hkamnhĩx kêt nẽ. Ja pyrã nẽ koja mẽhõ hamaxpěr punuj nẽ mããnẽn hakwa ho kapěr punuj pix nẽ. Nẽ htỳx tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Nom koja hamaxpěr mex nẽ hãmri nẽ mããnẽn hakwa ho kapěr mex o pa. Na htem ahpỹnhã amnhĩ

jamaxpěr xà hkôt tanhmã hakwa ho kapěr to ho ri pa. Aně.

Ixkre pijakrut jarěnh

Matêwre 7.24-27; mãñněn Xiakre 1.22-25; Wam Juãw 2.3-6

⁴⁶ Nhũm Jejus arĩ mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê jahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:

—Ně kot kaj mẽ ixpê mẽ anhõ pahihtĩ hã ijarě hã kot kaj mẽ ixkapěr kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa.

⁴⁷ —E pa mẽ amã ixprĩ hã mẽ kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx jarě ka mẽ aprĩ hã inhma. ⁴⁸ Mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja te mēhõ hamaxpěr mex pē aptỳx kãm amnhĩm őrkwỹ nhĩpêx pyræk. Koja aptỳx kãm őrkwỹ nhĩpêx nhũm mẽmo arĩgro hã na wrỳk rax nẽ. Nẽ gô htàm rax nẽ hanhi nom nhũm arĩ ãm tỳx nẽ xa. Tã kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx ã kot kaj mẽ te ixkre jarěnhja pyræk. Jao amex nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa. Te gô htàm kot ixkre janhir tã nhũm ãm tỳxta pyræk. ⁴⁹ Nom koja mēhõ hamaxpěr mex kêt nẽ htỳx mō nẽ gô mỳri gyw rerek kãm amnhĩm őrkwỹ nhĩpêx. Hãmri nhũm mẽmo arĩgro hã na wrỳk rax nẽ. Nẽ hã gô htàm rax nẽ őrkwỹ janhi nẽ kęp grành pa. Tã koja mēhõ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ te ho mēhõ kot gô mỳri gyw rerek kãm ixkre nhĩpêxta pyræk. Jao mex kêt nẽ pa. Jakamã kwa mẽ ixkapěr mar tỳx nẽ te gô htàm kot ixkre janhir nẽ grành parta pyræk o amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt nẽ. Aně.

7

*Jejus kot mēhō mā àpēnh xwỳnh o mex ã harēnh
Matêwre 8.5-13*

¹ Tã nhũm Jejus mē kãm ujarēnh pa hãmri nē ma akupỹm Kapanaũ hwỳr mō. ² Nē mōō nē ra hwỳr pōj. Nhũm krĩ kamã pôristi krãhtũm mã àpēnh xwỳnhja à htỳx nē nō. Ra htyk kaxyw nē nō nhũm ò patrãw tee ri omu nē kãm hapé jakamã tee ri hkukamã hamaxpēr o hkaprĩ nē. ³ Hãmri nē Jejus pōx ã harēnh ma nē hwỳr Ijaew pigêt kwỳjê rē nē mē kãm:

—Kwa mē ma Jejus wỳr mra nē kãm ijarē kē tokyx man ixwỳr tē nē inhmã àpēnh xwỳnhta o mex. Anē.

⁴⁻⁵ Hãmri nhũm mē kuma nē ma hwỳr mra nē omu nē kãm:

—Pa. Na pôristi krãhtũm na awỳr mē inhmē pa mē mra. Mē pahkĩnhã kēp Ijaew kêt tã kãm mē pahkĩnh nē. Tãm na pre mē inhō krĩ kamã mē inhmã Tĩrtũm kapēr o mē ahkre xà hã ixkreja nhĩpêx. Tã na kãm àpēnh xwỳnhta kēp à htỳx nē nō nhũm apôx hã ajarēnh ma nē man awỳr mē inhmē. Kwa ma hwỳr tē nē kãm ho mex nà? Anē.

⁶ Hãmri nhũm mē kuma nē mē kãm:

—Tôe. Ma pu mē hwỳr. Anē.

Hãmri nē ma mē hkôt tē. Hãmri nē kormã òrkwỹ htêp o htēm mē nhũm axte kutã hkràmnhwỳ hkwy rē nhũm mē ma kutã mra. Hãmri nē mra nē mē hkaxpa nē Jejus pumu nē kãm:

—Pa? Kwa na pôristi krãhtũmta ã awỳr karō anē. Na mē inhmã: “E kēr ka mē mra nē nhỹri Jejus kaxpa nē kãm awjarē kē ãm ata rũm kapēr pix o inhmã à xwỳnhta o mex. Kĩnh ã ixpê Ijaew kêt

jakamã ixte amnhĩ kuk ã ixpijaàm tỳx. Jakamã kot paj pam hwỳr ixtēm kêt nẽ. Kwa kãm anẽ kê ata rũm kapër pix o inhmã akupỹm ho mex. ⁷⁻⁸ Ixpê mẽ hkrãhtũm jakamã na pa hte inhõ pôristi mã mẽmoj tâ karõ nhũm mẽ inhmar xà hkôt inhmã mẽmoj tanhmã hipêx to. Na pa hte mẽ kãm: ‘E mẽ ma mra nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.’ Anẽ nhũm mẽ inhma nẽ ma mrar kurê kumrêx. Rỳ pa mẽ kãm: ‘E mẽ amnẽ ixwỳr mra nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.’ Anẽ nhũm mẽ inhma nẽ ixwỳr mra. No kêt Jejus na hte ixrom tanhmã mẽ à kuteja mã kapër nhũm kuma nẽ mẽ kêp hapôj nẽ ma mrar kurê kumrêx. Jakamã koja ata rũm kapër pix o inhmã ho mex.” Anhỳr o awỳr karõ. Jakamã na pa mẽ akutã mra nẽ akaxpa nẽ ã amã kapër jarênh anẽ. Anẽ.

⁹ Hãmri nhũm Jejus amnhĩ jaer pê mẽ kapër ma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ hkôt mẽ kot mar o pa xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa xà na ka mẽ ã kot ixwỳr karõ xwỳnh jamaxpër anhỳrta ã ama? Mẽ pahkĩnhã kêp Ijaew kêt tâ mẽ arom amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpër tỳx nẽ. Aa mẽ atõ uràk nẽ ate amnhĩ kaxyw ã inhmã ajamaxpër tỳx anhỳr kêt tâ nhũm mẽ arom kãm àpênh xwỳnh kaxyw inhmã hamaxpër tỳx nẽ. Anẽ.

¹⁰ Nhũm pre ã mẽ kãm kapër anẽ hãmri nhũm pôristi krãhtũm kràmnhwỳjaja kuma nẽ awjanã nẽ ma akupỹm hkrãhtũm nhõrkwỳja wỳr mra. Nhũm ra Jejus kãm àpênh xwỳnhhta akupỹm ho mex nhũm mex nẽ ri mra. Hãmri nhũm mẽ akupỹm pôj nẽ akupỹm mex ã omu.

*Jejus kot akupỹm mẽhõ hkra ho htĩr ã harênh
Juãw 11.1-46*

11 Tã nhũm Jejus ma krĩ pê Naĩ hwỳr hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã mỗ nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ hkôt mra. 12 Nhũm mẽ ra Naĩ hwỳr hpôx o mỗ. Nẽ hwỳr agjê. Axpêr kãm agjê nẽ mỗ nhũm kêp mjên htyk xwỳnhja mẽ kutã tẽ. Nhũm hkra myja ham kêp ty. Kra pyxi htã kêp ty nhũm mẽ kasãw kamã kuxà nẽ kumỳ nẽ kot haxàr kaxyw o mỗ nhũm katorxà mẽ hkôt mỳr o mỗ. Nhũm krĩ nhõ xwỳnh kwỳjaja ma hkôt mỗ. Piitã hkaprĩ nẽ hkôt mỳr o mỗ. 13 Tã nhũm Jejus mẽ hkwyja mẽ mỗ nẽ mẽ hkaxpa nẽ katorxà mỳr ã omu nhũm Jejus kãm hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ xa nẽ kãm:

—Pa? Kwa amỳr kêt nẽ. Anẽ.

14 Hãmri nẽ kasãwta wỳr tẽ nẽ hã ãhkra xi nhũm mẽ kot mỳnh xwỳnhjaja omu nẽ amarĩ kãm o xa. Hãmri nhũm htyk xwỳnhhta mã kapêr nẽ kãm:

—E kwa kànhmã nhỹ. Anẽ.

15 Pu nhũm kànhmã ỳr kurê kumrêx. Nẽ kapêr o nhỹ. Hãmri nhũm Jejus nita mã kãm:

—E ota akrata. Na akupỹm amã htĩr. Anẽ.

Hãmri nhũm akupỹm htĩr ã omu nẽ hkĩnh tỳx kumrêx. 16 Hãmri nhũm mẽ kot omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê akupỹm hkra htĩr kãm omu nẽ ỹ hã haxwỳja hkĩnh nẽ. Nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ nẽ axpẽn mã:

—Kwa ãm hãmri na Tĩrtũm ã mẽ panhĩpêx anẽ nẽ mẽ pahwỳr ỳ hã kapêr jarênh xwỳnhhta mẽ nhũm mẽ pahwỳr mỗ. Tĩrtũm mẽ pakamã ukaprĩ jakamã na ã mẽ panhĩpêx anẽ. Nà ãm hãmri na ã mẽ panhĩpêx anẽ. Anẽ.

17 Hãmri nẽ piitã ma pikaja rũm mẽ kãm harênh o hprõt nhũm mẽ piitã harênh ma.

Juãw Paxis tee ri Jejus kukamã hamaxpêr ã harênh

Matêwre 11.2-6, 11.22; Rukre 4.16-21

¹⁸ Rôm nhũm Juãw Paxisja kêp prês nê hkrĩ nhũm hte hkôt mē pa xwýnhjaja hwýr mra nê kãm Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harê. Hãmri nhũm harênh ma nê tee ri hkukamã hamaxpêr. Hãmri nê hkôt mē pa xwýnh wa ho axkrut nê wa kuta ¹⁹ nê Jejus wýr wa kumē nê wa kãm:

—Kwa wa ma hwýr tē nê hkukja. Nê kãm: “Xà ka na pre Tirtũm mē ixwýr amē nà? Nà xà kormã axtem hõ na pa mē kormã amnhĩ wýr hamãr o ri ixpa?” Anē. E wa ma hwýr tē nê ã hkukjêr anē nê tanhmã kot amnhĩ jarênh to hã ama hãmri nê man akupýn tē nê inhmã harê. Anē.

²⁰⁻²¹ Hãmri nhũm wa kuma nê ma hwýr tē. Nhũm Jejus kormã mē ho mex o xa. Mē nohkre xwýnhjaja nhũm akupým mē no ho mex. Nê mēkarõmnuti kot mē hwýr gjêx xwýnhjaja nhũm mē nê mē hapôx o ãm rãhã nhũm wa ra hwýr tē nê kormã hã mē omunh o xa. Hãmri nê kãm Juãw Paxis kapêr jarê.

²² Hãmri nhũm wa kuma nê wa kãm:

—Tý. Nà ãm hãmri na ja hã ijarê. Ixpê mē ate ixkamã ajamak o apa xwýnhhta na pa. Jakamã e. Wa kam nê tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumu hãmri nê ma akupým hwýr tē nê aprĩ hã kãm ijarê. Mē nohkre xwýnhjaja na pa akupým mē no ho mex. Nê mē hkànhy xwýnhjaja pa akupým mē hkà ho mex. Nê mē hyk o mē pa xwýnhjaja pa akupým mē ho mex. Nê mē htyk xwýnhjaja pa akupým mē ho htĩr. Nê mē kêp amrakati nê ri mē pa xwýnhjê mã mēmoj mex jarênh o ri ixpa. Na pa hte ã mē ho mex o ri mē hkôt ixpa anē. Jakamã

e kwa wa ma akupÿm hwÿr tē nē ã kām ijarēnh anē. ²³ Kē ijarēnh ma nē arī amnhī kaxyw ixkôt hamaxpēr tÿx rāhã nē. Koja ã amnhī nhīpêx anē nē hamakêtkati nē ri pa. Nē tee ri ijarēnh kukamã hamaxpēr kêt nē. E wa tokyx ma akupÿm hwÿr tē nē ã kām ijarēnh anē. Anē.

Jejus kot Juãw Paxis mex ã harēnh

Matêwre 11.7-19

²⁴⁻²⁵ Nhūm pre ã Jejus wa kām amnhī jarēnh anē nhūm wa kuma nē ma akupÿm Juãw Paxis wÿr tē. Hāmri nhūm Jejus mē kot mar o kuhê xwÿnhjê mã tanhmã Juãw Paxis jarēnh to nē mē kām:

—Na ka prem kapôt ã mar kaxyw ma hwÿr mra. Nom é mex ã omunh kaxyw rÿ hpijaãm kām tanhmã kapēr to hã mar kaxyw hwÿr amrar kêt nē. ²⁶ Kêp Tirtūm nhÿ hã kapēr xwÿnh jakamã na ka prem mar kaxyw ma hwÿr mra. Tirtūm nhÿ hã kot ixkukamã ijarēnh o pa xwÿnh na. Ixpê Tirtūm kot mē akaxyw ixãm xwÿnh ã na pre mē amã ijarēnh o pa. Nē hprī hã tanhmã mē amã ijarēnh to. Jakamã na kapēr mex o kot wam Tirtūm nhÿ hã kapēr jarēnh o mē pa xwÿnhjê kapēr jakrenh.

²⁷ Tirtūm kapēr ã kagà htūm kot Juãw kukamã tanhmã harēnh to nē harēnh kot:

Kot paj Ixkra hkukamã ma mē hwÿr harēnh o pa xwÿnh mē kê ma ri hkukamã mē kām harēnh o ri pa. Kê mē kuma nē kutêp tãm amnhī nhīpêx.

Anhÿr o Tirtūm Juãw Paxis kukamã harē nhūm mē hã kagà. Tã nhūm mē awÿr kumē. ²⁸ Juãwja mex kumrêx. Na pre hprī hã ixkukamã tanhmã ijarēnh to ho pa. Nom ixkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê

hkĩnhã ixkôt pa ho pa hkêt ãm ixkukamã ijarēnh o pa. Jakamã ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na mex o kot Juãw Paxisja jakrenh. Mẽ kot ixkôt hprĩ hã inhmar o pa jakamã mẽ mex o kot hakrenh. Anẽ.

²⁹ Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm Juãw Paxis jarēnh anẽ. Mẽ kot Juãw mar o kuhê xwỳnh kwỳjaja na pre htem tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Tã Juãw kot mẽ kãm Tĩrtũm kapēr jarēnh ma nẽ axpẽn mã Tĩrtũm mex ã harẽ. Nẽ axpẽn mã:

—Nà ãm hãmri. Tĩrtũm kapēr na mex kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm Juãw Paxis Tĩrtũm mã mẽ hkrã kumrã.

³⁰ No nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapēr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja jajê hkĩnhã Juãw Paxis kaga kumrẽx. Jakamã nhũm mẽ hkrã kumrãr kêt nẽ. Mẽ kot Tĩrtũm kapēr kaga jakamã na pre htem Jejus kapēr ma nẽ ãm kuma.

³¹ Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—E pa mẽ amã mẽ piitã htỳx ri hamaxpēr ã tanhmã mẽ harēnh to ka mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ harēnh ma. ³² Te mẽ kot mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Mẽhprĩrejaja na htem òrkwỳ kapem hije nẽ mẽmoj to amnhĩkati ho hkrĩ. Nẽ tee ri hkwỳjê kot amnhĩ nhĩpêx pumu nẽ mẽ kãm:

Kwa na pa mẽ amã gre htã ka mẽ ixkutã anhõkrepôx kêt nẽ. Pa mẽ ja hã mẽ apumu nẽ hpãnhã mẽ amã mẽ htyk jarẽ htã ka mẽ akaprĩ nẽ amỳr kêt nẽ. Kwa mẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr kêt nẽ.

Anhÿr o axpën mã kapër. Tã te mẽ ate mẽ uràk. Tĩrtũm kot mẽ awÿr ÿ hã kapër xwÿnhjê rēnh tã ka mẽ te mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpēxta pyrà nē mẽ ama ãm mẽ ama nē mẽ hkôt amnhĩ nhĩpēx kêt nē.

³³ —Juãw Paxis na pre mẽ awÿr mō nē ixpyrà nē apkur mex o ri pa hkêt nē. Nē ixpyrà nē wĩhti ho hkõm kêt nē pa. Tã ka mẽ ja hã omu nē hkaga nē atÿx ri Satanasti nhÿ hã kot tanhmã amnhĩ nhĩpēx to ho pa hã hkamnhĩx nē ri harēnh o ri apa. Hãmri nē mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpēx pyrà nē hkôt amnhĩ nhĩpēx kêt nē. ³⁴ Tã pa Juãw pãnhã mẽ awÿr mō. Nē kurom apkati mẽ ixàpkur mex o ri ixpa. Nē kurom wĩhti hkwÿ ho ixkõm o ri ixpa. Ka mẽ ja hã ixpumu nē atÿx ri ixàpkur rũnh nē ixpipãnh o ri ixpa hã ixkamnhĩx nē ã axpën mã ixto akapër anhÿr o ri apa. Nē mẽ kot amnhĩ tomnuj xwÿnhjê hkôt ri ixpa hã axpën mã ijarēnh o ri apa. ã na ka htem axpën mã ijarēnh anē. Jao te mẽ ate Juãw Paxis nhĩpēx pyrà nē ixkaga nē ixkôt amnhĩ nhĩpēx kêt nē. Na hte ã htÿx ri tanhmã mẽ hamaxpēr to ho mẽ pa xwÿnhjaja amnhĩ nhĩpēx anhÿr o ri pa.

³⁵ —No tãm ri mẽ hamaxpēr o mẽ pa xwÿnhjaja na htem ahpÿnhã Juãw mẽ wa ixte amnhĩ nhĩpēx ã wa ixpumu nē axpën mã wa ijarēnh o: “Nà ahpÿnhã wa kot amnhĩ nhĩpēx tã wa hamē ãm hãmri Tĩrtũm nhÿ hã kapër jarēnh mex o pa. E pu mẽ wa uràk nē Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwÿ.” Anhÿr o axpën mã wa ijarēnh o pa. Anē.

Parijew nhõ xwÿnh pê Simãwre jarēnh

Matêwre 26.6-13; Makre 14.3-9; Juãw 12.1-8

³⁶ Tã nhũm Parijew nhõ xwÿnh pê Simãwreja amnhĩ nhõrkwÿ hwÿr Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa

xwýnhjê mẽ kuwỳ. Mẽ kot kutã apkur kaxyw amnhĩ wỳr mẽ kuwỳ nhũm mẽ òrkwỹ hwỳr mra nẽ mẽ hwỳr agjê nẽ apkur kaxyw hkrĩ. ³⁷ Hãmri nhũm mẽhõ nija mẽ hwỳr axà. Na pre hte amnhĩ tomnuj pix o pa. Hãmri nẽ Jejus ò krĩ hwỳr hpôx nẽ Simãwre nhòrkwỹ kamã apkur ã harênh ma nẽ ma hwỳr tẽ. Mẽ hkuxwaxà hã à py nẽ ma hwỳr o tẽ. ³⁸ Hãmri nẽ hwỳr axà nẽ Jejus pumu nẽ hwỳr tẽ nẽ pum xa. Nẽ tee ri tanhmã kot amnhĩ tomnuj to ho paja mã hamaxpêr nẽ hpijaàm nẽ hkaprĩ nẽ mỳr o xa. Hãmri nẽ Jejus kutã hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ no kagô ho hpar go. Hãmri nẽ amnhĩ krã kĩ ho hpar grà nẽ kupã hãmri nẽ hpãnhã mẽ hkuxwa xà ho kuxwa. Kãm hkĩnh xaj ã hipêx anẽ. ³⁹ Hãmri nhũm Simãwre tee ri ja hã omu nẽ hamaxpêr o:

—Tk. Kwa jahti kot amnhĩ tomnuj pix o pa xwýnh tã mẽ ixwỳr axà nẽ ã Jejus nhĩpêx anẽ nhũm amnhĩ nê hanor kêt nẽ. Kêp ãm hãmri Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh o pa xwýnh ronhỹx ja hã omu nẽ amnhĩ nê hanor kurê kumrêx. Anẽ.

⁴⁰ Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã hamaxpêr ã omu nẽ hêx rom kãm kapêr nẽ kãm:

—E Simãwre. Pa amã awjarê ka inhma. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tõe. Mex. Mãmri inhmã awjarê pa ama. Anẽ.

⁴¹ Hãmri nhũm kãm:

—Nà koja mẽhõ my wa hamêxkrut. Nhũm hõja mẽhõ pê kàxpore ho rax kumrêx nẽ ho ìpresta. Nhũm hõja ãm kêp ho grire nẽ ho ìpresta. Hãmri nẽ wa hamê kàxpore ho hapêx pa. ⁴² Hãmri nẽ akupỹm kot kêp ho ìpresta xwýnhhta mã hpãnhã òr kaxyw tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr. Ra kot ho hapêx par jakamã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr. Tã nhũm

kot wa kãm ho ãpresta xwÿnhta wa hwÿr tẽ nẽ wa kãm: “Kwa wa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpër kêt nẽ. Na pa ra war ate ixto tewẽn ã kagàta kaxônh pa nhũm ja hapêx. Kot paj axte kãm ijamaxpër kêt nẽ. Jakamã wa mãmri ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa.” Anhÿr o wa kãm kapër. ã mẽ ujarẽnh kot anhÿr. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãwre mã ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ hã hkukja nẽ kãm:

—E nhÿ myja koja we kãm ho tewẽn xwÿnhta kĩnh tÿx nẽ wehe? Anẽ.

⁴³ Hãmri nhũm kãm:

—Nà kot kêp ho rax nẽ ho ãpresta xwÿnhta koja kãm hkĩnh tÿx o hõta jakre. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tÿ. Nà ãm hãmri na ka ã harẽnh anẽ. ⁴⁴ Tã mãn ka ni kot ã inhĩpêx anhÿr xwÿnhta pumu. Na ka amnhĩ nhõrkwÿ hwÿr ixwÿ pa axà nom ka inhmã gô hkwÿ pa ho amnhĩ par kuhõnh kêt nẽ. Tã nhũm nija arom ã inhĩpêx anẽ nẽ no kagô ho ixpar kuhõ nẽ amnhĩ krã kĩ ho grà ho nhÿ.

⁴⁵ —Nẽ anhõrkwÿ hwÿr ixarta ã ka ixkahti hkõt inhmÿnh nẽ ixpãr kêt nẽ. Tã kêt nija arom xatã ixpar pãr o nhÿ. ⁴⁶ Nẽ ate orti ho ixkrã gregrer kêt tã nhũm arom mẽ hkuxwaxà ho ixpar kuxwa ho nhÿ. Mẽhkukwaxà hã kãxpore xohtô htã nhũm àmnhĩx ho ixpar kuxwa ho nhÿ. ⁴⁷ ãm hãmri na pa amã ja jarẽ. Nija kot amnhĩ tomnuj tÿx tã pa ra nẽ kot amnhĩ tomnuj o ijapêx pa. Ra kot amnhĩ tomnuj tÿx xwÿnh ã amnhĩ pumunh jakamã na amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpër pẽ kãm ixkĩnh nẽ ã inhĩpêx anẽ. No ka na ka hte uràk nẽ amnhĩ tomnuj tÿx o apa htã uràk nẽ tee ri ja hã amnhĩ

pumunh kêt nê. Tã nita kĩnhã ate amnhĩ tomnuj kaga hkêt jakamã na ka ãm amã ixkĩnh grire. Anê.

Nhũm pre ã Jejus Simãwre mã kapêr anê.
48-50 Hãmri nê nija mã kapêr nê kãm:

—E kànhmã xa. Ra ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr jakamã na pa ra ate amnhĩ tomnuj piitã amnhĩ katut kôt rênh pa. Kot paj axte kãm ijamaxpêr kêt nê. Jakamã mãmrĩ ma ajamakêtkati nê axãmnhĩx anhõrkwỹ hwýr tẽ. Anê.

Hãmri nhũm mẽ kot axpên kutã apkur xwýnhjaja tee ri kot kãm kapêr anhýrja ã kuma nhũm ja mẽ kãm mex kêt nê. Jakamã nhũm mẽ ri axpên mã harênh o:

—Tk. Kwa mēhõ na hte ri kot Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx ã amnhĩ jarênh o we ri pahti? Anê.

8

Mēnijê hkwý kot Jejus kôt pa hã mẽ harênh

Makre 15.40-41, 16.9

¹ Tã nhũm Jejus ma mẽ piitã mẽ kãm Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. Krĩ rũnh kamã nê krĩ hkryre kamã. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nê Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwýr nhũm kot amnhĩ tã mẽ omunh nê mẽ ho hkra kaxyw nhũm ri mẽ hkôt mẽ kãm harênh o pa. Nhũm ý hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwýnh pê 12jaja ma hkôt ri pa.

² Nê mẽni hkwýjaja. Na pre ra Jejus mẽ hkwýjê nê mẽkarõmnuti japôj. Nê mẽ hkwýjaja tanhmã mẽ ã kute xwýnhjaja nhũm akupým mẽ ho mex. Xwýnhjaja nhũm prem haxwýja ma hkôt ri pa. Hõ pê na pre Marir Matarên nhũm pre ra Jejus nê mẽkarõmnuti ho 7 nê hapôj. ³ Nê Joanã. Joanã

mjên Kujahiti na pre kêp pahiti Erox mã mẽ àpênh xwỳnhjê krãhtũm. Nê Sujãnre. Nê kaxyw mênijê ohtô nê Jejus kôt tanhmã mẽ ho ajuta hto ho mẽ hkôt pa. Jao mẽ hikàxpore ho mẽmoj japrô nê ho mẽ kãm mẽ õ nhĩpêx o ri mẽ hkôt pa.

Mẽmo hy hkre xwỳnh

Matêwre 13.1-9; Makre 4.1-9

⁴ Tã nhũm mẽ ra krĩ piitã rũm Jejus wỳr akuprô. Jakamã nhũm mẽ ohtô rax kumrêx nhũm Jejus mẽ kãm ujarênh o nhỹ. No ãm hprĩ hã ujarênh kêt nê. Mẽ kot Tĩrtũm kapêr mar nê tanhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx to nhũm hã kuxi nê mẽ kãm hã ujarênh o nhỹ. ⁵ Nê mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Kojã mẽhõ ma pur mã mõ nê pur kãm mẽmo hy ho ukapêr o ri pa. Nom nhũm piitã amex kãm rôrôk kêt nê. Kwỳ ahpyñhã nhỹri rôrôk. Hãmri nhũm hkwy aptỳx kãm rôrôk nhũm kuwênhre omu nê hwỳr mra nê hkrêr pa.

⁶ —Nê kên kãm hy hkwy rôrôk nê higrôt kutã nojarêt nê higrôt pa. Nô nhũm kamã aptỳx nê kamã kêp pika hkryre jakamã nhũm higrôt nhũm hã myt apha nê arĩgro htỳx mẽ nhũm grã pa. Kamã kên nhũm amgo mex kêt jakamã nhũm grã pa.

⁷ —Nê mrônhĩ kamã rôrôk xwỳnhja haxwỳja higrôt tã no nhũm utĩ kêp amýtã nhũm ô hkêt nê.

⁸ —No hirã kamã pika mex kãm rôrôk xwỳnhja. Hãmri hirã kamã rôrôk nê higrôt mex nê piitã ô rax nê. Piitã kamã ô kêp 100. ã mẽ ujarênh kot anhỹr. E kwa mẽ ixujarênh ma nê kãm ajamaxpêr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

⁹ Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Hãmri nhũm hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kuma nẽ tee ri hkukamã hamaxpěr nẽ kãm:

—Kwa na pa mẽ ixprĩ hã axujarẽnh kõt mẽmoj pumunh kêt nẽ. Aprĩ hã mẽ inhmã tanhmã harẽnh to pa mẽ ixprĩ hã kuma nà? Anẽ.

¹⁰ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tõe. Nà kot paj mẽ amã harẽ. Tĩrtũm kãm mẽ ate aprĩ hã mar prãm jakamã kot paj ixprĩ hã mẽ amã harẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ ho hkra. Ja na pa harẽ.

—No mũjjaja na mẽ akĩnhã kãm mar prãm nõkati. Jakamã na htem ixujarẽnh ma nẽ ãm kuma nẽ htỳx ri pa. Anẽ.

Jejus kot prĩ hã mẽmo hy jarẽnh

Matêwre 13.18-23; Makre 4.13-20

¹¹ Hãmri nhũm Jejus hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã:

—E kot paj ixprĩ hã mẽ amã mẽmo hy ho ukapêr ã mẽ ujarẽnhta jarẽ ka mẽ inhma.

—Nà mẽmo hyta te kêp Tĩrtũm kapêr pyræk. Nẽ ahpỳnhã hy rôrøk ã pikata te kêp ahpỳnhã mẽ kot Tĩrtũm kapêr mar xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyræk. ¹² Mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot aptỳx kãm hy rôrøk nhũm kuwênh kot hwỳr mrar nẽ hkrêr par xwỳnhta pyræk. Jao Tĩrtũm kapêr ma nhũm Satanasti te kuwênh kot hy hkrêr parta pyrà nẽ mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kapêr kõt hamaxpěr nẽ hkõt amnhĩ xunhwỳr pymaj tanhmã nẽ mẽ hkrã hto. Jakamã nhũm mẽ kapêr ma nom

ho hamakêtkati tokyx anê nê axte kãm hamaxpêr nê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê.

13 —Nê mẽ kot mar xwýnh kwýjaja te kot kênre kamã hkwý rôrôk nê higrôt nê grà par tokyx anhÿr xwýnhhta pyràk. Jao Tirtũm kapêr ma nê hkĩnh nê. Nê kãm mar prãm nê. Tã nhũm mēhõ tē nê Tirtũm nê tanhmã kãm kapêr to nhũm mẽ kuma nê Tirtũm kaga. Te mẽmo hy higrôt nê grà par tokyx anhÿrta pyràk.

14 —Nê mẽ kot mar xwýnh kwýjaja te kot mrônhi kamã hkwý rôrôk nê higrôt nhũm mrônhi kot kêp àmnar xwýnhhta pyràk. Jao kãm Tirtũm kapêr mar prãm nê. No ãm mãânēn kãm hikukrêx rax nê hikàxpore rax prãm xàj ãm ja pix mã hamaxpêr o pa. Nê gaa nê ra gryk ã axte Tirtũm kapêr mã hamaxpêr nê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê.

15 —Nê mẽ kot mar xwýnh kwýjaja te hirã kamã pika mex kãm hy hkwý rôrôk nê higrôt nê ô raxta pyràk. Nê ixkapêr ma nê amnhĩ krã him hagjênh tÿx nê ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri pa. Jakamã te ra mẽmo hy hkreta ô rax mex pyràk. E. ã ixujarēnh kot anhÿr. Anê.

Kanê mẽ guhkrax wa harēnh

Makre 4.21-25

16 Nhũm Jêjus arĩ mẽ kãm ujarēnh o nhÿ nê mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Xà na htem kanê hpôk hãmri nê guhkrax o hpro rÿ par krak ri unhwÿ? Nà na htem ã hipêx anhÿr kêt nê. Na htem hpôk nê kÿxpê kuhê xà kamã unhwÿ nhũm hirã mex o kuhê. Nhũm htem ixkrem agjê nê hirã kamã mẽmoj pumunh mex nê. Ja pyrã nê na pa hte mẽ

ate inhmar tỳx kaxyw ixprĩ hã mẽ amã awjarẽ.
¹⁷ Kormã mẽ ate mẽmoj pumunh nẽ aprĩ hã mar
 kêt tã kot kaj mẽ tokyx aprĩ hã omu nẽ ama. Te
 mẽmoj kot mẽ apê hpimxur pyræk tã koja tokyx mẽ
 amã amnhĩ to amnhĩrĩt ka mẽ aprĩ hã omunh pa.
 Te mẽ ate kanê hpôk kãm aprĩ hã mẽmoj pumunh
 mexta pyræk. ¹⁸ Jakamã kêr ka mẽ ixkapêr mar tỳx
 nẽ hkôt ajamexpêr rãhã ho ri apa. Jao ixkapêr piitã
 mar tỳx nẽ. Nom kot ka mẽ mar tỳx kêt nẽ hã ano
 hkêt pa nẽ axte kãm ajamexpêr o apa hkêt nẽ. Anẽ.

*Jejus kot tanhmã katorxà mẽ htôjê jarẽnh to hã
 harẽnh*

*Matêwre 12.46-50; Makre 3.31-35; mããnnẽn Eprêw
 2.11-12*

¹⁹ Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho nhỹ. Rôm nhũm
 katorxà nẽ htôjaja nhỹhỹnh hwỳr mõi n pøj. No
 nhũm mẽ kot mẽ hã htu rax jakamã nhũm mẽ tee ri
 hwỳr gjêx kaxyw nẽ kormã kapôt ã kuhê. ²⁰ Hãmri
 nhũm mẽhõja mẽ omu nẽ Jejus mã mẽ harẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Ota ra akatorxà mẽ atôjaja awỳr
 pøj nẽ tee ri awỳr gjêx mã. O mũj mẽ kormã kapôt
 ã kuhê. Anẽ.

²¹ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tõe pa ixkato nẽ mẽ omu. Inhmã mẽ hapêê.
 Nom kot kaj mẽ atô Tĩrtũm kapêr ma nẽ hkôt
 amnhĩ xãm nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Hã kot kaj te
 apê ixtõ rỳ ixkatorxà kot amnhĩ nhĩpêx pyræk o pu
 mẽ xepẽn nhĩpêx. Pa te inhmã mẽ hapê pyrà nẽ
 inhmã mẽ ajapê nẽ. Anẽ.

Jejus kot kôk mã kapêr ã harẽnh
Matêwre 8.23-27; Makre 4.35-41

²² Tã nhũm apkati hõ hã nhũm Jejus himô rax ã rêr kaxyw nojarêr nê hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E kot puj mẽ jarãhã ma xarmã mỗ. Anê.

Hãmri nê mẽ pàr mã gjêx pa nê ma xarmã mỗ. Garirej rũm kato nê ma xarmã pika hõ hwỳr kormã mỗ. ²³ Nhũm ra Jejus õtxwa nê pàr kre kamã gõr nê nõ. Pu nhũm kók àpêr tỳx nê nhũm gô axpên tak tỳx nê kànhmã harĩ. Nê pàr kre kamã pikapĩr rax nhũm pàrta mẽ kãm àr o mỗ nhũm mẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx. No nhũm Jejus arĩ htỳx gõr nê nõ. ²⁴ Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê kumra nê kãm:

—Kwa Pahihti kànhmã nhỹ. Kot puj mẽ jarãhã pahtyk pa. Anê.

Hãmri nhũm kànhmã nhỹ nê kók mã kapêr nê kãm:

—E. Kwa hãmri anhĩkrê. Anê.

Hãmri nhũm hpinhkrênh par mẽ nhũm gô tãm nõr kurê kumrêx. ²⁵ Hãmri nhũm Jejus hkwỳjê hwỳr apkjê nê mẽ kãm:

—Kwa kormã te mẽ ate amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mẽ wa inhmã ajamaxpêr tỳx kêt pyræk. Anê.

Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nê no hawênh rũnh nê tee ri axpên pumunh pê hamaxpêr o kuhê nê axpên mã:

—Kokỹỹ. Jejus kêp mẽ panhĩõ hkêt. Mẽ pahtõ kot pu we te kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nê we kók mã pakapêr nhũm we pama anhĩkrê? Nà Jejus mẽ parom àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Jakamã na ã anê. Anê.

*Jejus kot mễhõ nê mẽkarõmnuti kator ã harênh
Matêwre 8.28-34; Makre 5.1-20*

26 Tã nhũm mẽ ra himô nhĩhkjê hã krĩ pê Geras wỳr rê. Himô nhĩkjê hã na pre pika pê Garirej. Nê Garirej nhĩkjê hã na Gerasja. Jakamã nhũm mẽ ra hwỳr rê. 27-29 Hãmri nê pàr kre rùm hapôj nê api nê mra nhũm mẽhõ myja mẽ kutã tẽ. Na pre ra hwỳr mẽkarõmnuti hkwỳ agjê nhũm mẽ ÿ hã oprê htỳx nê hkênh nê ri mra. Nê òrkwỹ kamã hkrĩ hkêt nê. ãm ri kapôt ã pa ho pa. Mẽ htykjê hã pika kamã kên kre kaêx kôt ri pa. Na pre ra krĩ nhõ xwỳnhjaja xatã tee ri unê nê hkaxpre. Tee ri kàx o ri hkaxpre htã no nhũm amnhĩ nê rênh pa. Nhũm mẽkarõmnutija tanhmã hkrã hto nhũm kapôt pix ã ri mra. Jakamã nhũm Jejus mẽ pàr rùm hapôj nê api nhũm mẽ omu nê mẽ kutã tẽ nê Jejus kaxpa. Nhũm amnhĩ wỳr omu nê nê tanhmã mẽkarõmnuti mã kapêr to. Hãmri nhũm my xoprêja hwỳr tẽ nê kutã hkôn krã ho tẽm nê nhỹ. Hãmri nê kàxpêê amnhĩ tã kãm kapêr. Nom tãm kapêr kêt nê. Mẽkarõmnuti nhỹ hã kãm kapêr nê kãm:

—Pa Tĩrtũm Kra Jejus? Kwa mo kaxyw na ka mẽ ixwỳr tẽ? Kwa tanhmã mẽ ixto hkêt nê. Anẽ.

30 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa tanhmã na mẽ anhĩxi kute? Anẽ.

Nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ ixpê Mẽohtôhti. Anẽ.

Mẽkarõmnuti ra kot hwỳr ohtô nê gjêx jakamã na prem ã kãm amnhĩ nhĩxi jarênh anẽ. 31-32 Hãmri nê Jejus mã:

—Kwa jahti nê mẽ ijapôj nê mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ ixrênh kêt nê. Hagrô hkwỳ mũj wỳr mãn mẽ ixrê pa mẽ hpãnhã hwỳr mãn hagjê nà? Anẽ.

Hagrôja kii mẽ kêp amÿm hixêt ã ri apkur o pa nhũm mẽ ã Jejus mã mẽ hwÿr amnhĩ to hwÿr anẽ. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Tô mẽ tãm hwÿr mãn mra. Anẽ.

³³ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ myta pê hapôj nẽ ma hagrôja wÿr mrar kurê kumrêx nẽ mẽ kãm gjêx pa. Hãmri nhũm myja akupÿm tãm hkrã. No nhũm hagrôja mẽkarõmnuti pymaj amÿra nẽ axkahkũm nẽ hprôt nẽ himô hã krã hixêt ã axpum rôrôk nẽ gôx kãm mrõ nẽ pikaprãr pa. ³⁴ Hãmri nhũm hagrô jamãr xwÿnhjaja tee ri omu hãmri nẽ ma mẽ õ patrãw wÿr akupÿm mẽ piitã mẽ kãm harênh o hprôt nẽ mra. ³⁵⁻³⁶ Nhũm mẽ tee ri mẽ kuma hãmri nẽ ma kot Jejus pumunh mã hwÿr mra nẽ hkaxpa. Nẽ kuri myta pumu nhũm ra akupÿm tãm hkrã nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ ê kamã mex nẽ nhÿ. Nhũm mẽ kot hã omunh xwÿnhjaja mẽ kãm ujarênh pa. Nhũm mẽ kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr o ra kãm ma nẽ. ³⁷⁻³⁹ Hãmri nẽ amnhĩ nê Jejus mã kapêr nẽ kãm:

—E kwa mẽ tokyj ma akupÿm amrar kurê kumrêx. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ awjanã nẽ ma akupÿm pãr wÿr mra nẽ agjê. Nhũm akupÿm mex xwÿnhhta mẽ hkôt hkrã nom nhũm Jejus kãm:

—Nà kot kaj mẽ ixkôt amõr kêt nẽ. Ma akupÿm anhõ krĩ hwÿr mãn tẽ nẽ Tirtũm kot tanhmã akupÿm ato mex to hã mẽ kãm amnhĩ jarênh o ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ ma akupÿm krĩm tẽ nẽ ri mẽ kãm Jejus kot tanhmã ho mex to hã harênh ri mẽ hkôt pa.

*Jejus kot wa ho axkrut nê wa ho mex ã harênh
Matêwre 9.18-26; Makre 5.21-43*

⁴⁰ Tã nhũm Jejus mẽ ma akupỹm xarmã mō nê rê nê mẽ kutêp mẽ pikuprõnh xwỹnhjê pumu. Nhũm mẽ ra amnhĩ wỳr mẽ omu nê mẽ kutêp gô jakàx ã pikuprõnh rax nê. Jakamã nhũm mẽ mẽ hwỳr pōj nhũm mẽ amnhĩ wỳr Jejus pumu nê hkĩnh nê. ⁴¹⁻⁴² Hãmri nhũm Jajti ma hwỳr tẽ. Ijaew nhõ Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre jamār xwỹnh na pre. Nhũm pre hkra ni pyxire. Hã amgrà pê 12. Tã ra kêp à htỳx nê htyk kaxyw nê nō. Hãmri nhũm hipêêxàja tee ri omu hãmri nê Jejus wỳr tẽ nê kutã hkõnkrã ho tẽm nê nhỹ nê ho kuwỳ nê kãm:

—Pa akupỹm mẽ ixto mex xwỹnh maati. E awỳr na pa tẽ. Na ra ixkra ixpê htyk kaxyw. Pa tee ri omu nê kaxyw amã ijamaxpêr nê awỳr tẽ. Kwa ma ixkôt inhõrkwỹ hwỳr tẽ nê inhmã omu nê tokyx inhmã ho mex nà? Anê.

Hãmri nhũm kuma nê ma hkôt tẽ. Nhũm mẽ ohtô nê wa hkôt pry hã mra nê axpẽn nhĩgã nê axpẽn kujahêk o hkôt mra. ⁴³ Hãmri nhũm mēhõ nija haxwỳja wa hkôt tẽ. Na pre hte hkamrô hkryre rãhã ho pa hã ra amgrà kêp 12. Nhũm tôtô tee ri kot ho mex kaxyw hkane kaprỳ ho pa. ⁴⁴ Jakamã nhũm tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr hãmri nê Jejus jarênh ma nê ma mẽ hkôt hwỳr htẽm kurê kumrêx. Nom nhũm mẽ ohtô rax nê hkôt mōr jakamã nhũm mẽ hkaêx kôt hwỳr tẽ nê hkatut kôt kêp ê nhĩrê kupê. Hãmri nê ãm kêp ê pix kupênh tã akupỹm mex. ⁴⁵ Hãmri nhũm Jejus kot kêp ê kupênh ã amnhĩ tã omunh tã hêx rom mẽ ho hakêx nê mẽ omu nê mẽ kãm:

—Kwa mẽ atõ na ka ri amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx pê ixpê ixê kupê? Anê.

Hãmri nhũm mẽ piitã tee ri axpên pumu nê kãm amnhĩ tã aprã. Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Mẽ kot apê amnàr griã kot ka kêt ri mēhõ kot apê hkupênh xwỳnh ã ri mẽ hkukja. Kwa mãn ãm mēhõ amarĩ apê hkupê. Anê.

⁴⁶ Hãmri nhũm kãm:

—Nà mẽhõja amarĩ hkupênh kêt nê. Na amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpêr tỳx pê ixpê hkupê. Tã ixãhpumunh tỳx xàja kôt na akupỹm mex. Nom ixte mẽhõ kot ixpê hkupênh xwỳnhja pumunh jakamã na pa ixêx rom ã amnhĩ tã ri mẽ hkukjêr anê. Kwa mẽ atõ inhmã amnhĩ jarê. Anê.

⁴⁷ Hãmri nhũm mẽhõ nita kuma nê tee ri kêp kot amnhĩ to hpimxur prãm kaprỹ. Hãmri nê hpijaãm kãm hwỳr htertet o tẽ nê kutã hkõn krã ho tẽm nê nhỹ nê kãm amnhĩ jarê nê kãm:

—Ma pa na pa inhmã inhmex prãm xàj apê axê kupê. Tã na pa akupỹm inhmex. Anê.

⁴⁸ Hãmri nhũm Jejus kuma nê kãm:

—Tõe. Nà ra ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx kôt ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã na ka akupỹm amex. E mãmri ajamakêtkati nê ma akupỹm tẽ. Anê.

Hãmri nhũm kuma nê hkĩnh nê ma akupỹm tẽ.
⁴⁹ Rôm nhũm Jajti mã àpênh xwỳnhjê hõ òrkwỹ rũm ma ò patrãw kutã tẽ nê wa hkaxpa nê Jajti mã kãm:

—Kwa na ra apê akra ty. Jakamã mo kaxyw kot ka kêt amnhĩ kôt hwỳr Jejus o mō? Kwār mãmri ma akupỹm tẽ. Anê.

⁵⁰ Hãmri nhũm Jejus kuma nê Jajti mã kãm:

—Kwa tee ri akra hkukamã ajamaxpêr kêt nê. Kaxyw inhmã mãn ajamaxpêr tÿx nê. Koja te ra apê htyk tã koja akupÿm amã htîr. Anê.

⁵¹⁻⁵³ Hãmri nhũm mẽ mō nê òrkwÿ hwÿr pōj nê hwÿr axà nê mẽ omu nhũm mẽ ra htyk xwÿnhnta ã hturax nê. Nê omũj ri mur. Hãmri nhũm Jejus mẽ hwÿr axà nê mẽ mÿr ã mẽ omu nê mẽ kãm:

—Kwa mẽ hãmri amÿr kêt nê. Na nireta mẽ apê htyk kêt na ãm gōr nê nō. Anê.

Hãmri nhũm ra mẽ kot htyk ã omunh mex jakamã kuma nê ãm kuma nê axtem nê ri axpên mã hã hpêr o axkê. Hãmri nhũm Jejus htyk xwÿnhnta wÿr hitom wÿr àr kaxyw nê amnhĩ kôt Juãw nê Xiakre nê Pêtre nê kaxyw htyk xwÿnhnta katorxà nê hipêêxàja. Jajê pix na pre amnhĩ kôt mẽ ho agjê. ⁵⁴ Hãmri nê htyk xwÿnhnta wÿr tẽ nê hpa hã kupy nê kãm:

—Pa? Kwa tokyx kànhmã nhÿ. Anê.

⁵⁵ Hãmri nhũm akupÿm htîr nê kànhmã ÿr kurê kumrêx. Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—E kwa mẽ tokyx kãm mẽmoj japêr kê kukrê. Mãn ra kãm prãm nê. Anê.

⁵⁶ Hãmri nhũm katorxà mẽ hipêêxà wa amnhĩ jaêr pê akupÿm htîr kãm omu nê kamã no puma ho hkĩnh tÿx nê. Hãmri nhũm Jejus wa kãm:

—E wa inhma. Kêr ka wa akupÿm ixte war amã ho htîr ã ri mẽ kãm ijarênh o ri apa hkêt nê. ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anê.

9

*Jejus kot mẽ ho 12 nê ahpÿnhã mẽ rênh ã harênh
Matêwre 10.1, 10.5-15; Makre 6.7-13; Rukre 10.1-
12; mããñnê Atre 13.49-50, 18.6*

1-2 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh pê 12jê mã kapêr nê mẽ kãm:

—E mẽ amnẽ ixwỳr mra nẽ ixkapêr ma. Na pa ra mẽ amã ixàhpumunh tỳx xà hkwỳ gõ. Jakamã kêr ka mẽ inhỹ hã ma ri akwỳjê hkôt tanhmã mẽ ho mex to ho ri mẽ hkôt apa. Mẽ à xwỳnhjê ho mex o ri mẽ hkôt apa. Nê mẽ hkwỳjê nê mẽkarõmnuti japôj. Nê mẽ piitã mẽ kãm anẽ kê mẽ tokyx Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ kê mẽ ho hkra. ³ Nom kêr ka mẽ amnhĩ kôt akukrêx ho ohtô nê ri ho apa hkêt nê. Nê amnhĩ kaxpar xà hã kô ho apa hkêt nê. Nê kawà htur nê ho apa hkêt nê. Nê amnhĩ kôt axàpkur xà hã anhõ ho apa hkêt nê. Rỳ akàxpore rax nê ho apa hkêt nê. Ấm mẽ anhõ kamĩs ho pixi nê haxà nê ri hã apa. Nê anhỹ kamã ã ri mẽ hkôt apa anẽ. Kê mẽ kot mẽ akapêr mar xwỳnhjaja tãm mãn mẽ amã mẽ anhõ ho pa.

4 —Nê kêr ka mẽ nhỹri krĩ hõ hwỳr pôj nê apôx xà kamã mẽhõ nhõrkwỹ kamã hkôt ri apikamẽnh tãmtã kurũm akupỹm ajapôj nê ma hpãnhã nhãm krĩ hõ hwỳr apa. Nom atỳx ri nhãm mẽ hwỳr amrar nê nhãm mẽ hwỳr amrar kêt nê.

5 —Nê koja mẽ nhỹri mẽ akapêr kaga ka mẽ amnhĩ tã mẽ kamã ama nê tokyx mẽ kurũm ajapôj nê ma nhãm apa. Nê anojarêr nê mẽ noo mã akuhê nê amnhĩ par ã awjagrô kapĩ. Mẽ kot Tĩrtũm kaga hã amnhĩ pumunh nhũm Tĩrtũm kot amnhĩ pyrà nê mẽ hkaga hã mẽ kot omunh kaxyw ka mẽ ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nê ma hpãnhã krĩ hõ hwỳr apa. Anẽ.

6 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm mẽ àpênh ã karõ anẽ. Nhũm mẽ kuma hãmri nê hapôj nê ma mẽ hkôt pa.

Ma krĩ piitã hkôt akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex nẽ Tĩrtũm kapêr o tanhmã mẽ ahkre hto ho ri mẽ hkôt pa.

Pahi Erox tee ri kot Jejus kukamã hamaxpêr ã harẽnh

Matêwre 14.1-12; Makre 6.14-29

⁷⁻⁸ Hãmri nhũm pika pê Garirej kamã mẽ pitã Jejus jarẽnh ma nẽ ahpỹnhã ri tanhmã axpẽn mã harẽnh to. Mẽ hkwỳjaja kêp finat Juãw Paxis akupỹm htĩr ã ri harẽ. Nhũm mẽ hkwỳjaja amnepêm mẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarẽnh xwỳnhjê hõ ra akupỹm htĩr ã harẽ. Nhũm mẽ hkwỳjaja kêp finat Eris ã axpẽn mã harẽ. Jakamã nhũm pahшти Eroxja mẽ kot ahpỹnhã tanhmã ri harẽnh toja ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpêr. ⁹ Nẽ hamaxpêr o:

—Kwa mẽhõ na hte we ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa wehe? Nà finat Juãw Paxis kêt. Ra ixte amnepêm hã ixàmnênh nhũm mẽ kot inhmã mut krãhyr nẽ hpĩr kênã. Kwa mẽhõ na hte we ri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ?

Anhỹr o hamaxpêr hãmri nẽ kãm omunh prãm nẽ.

Jejus kot mẽ ho ohtô nẽ mẽ kãm mẽ õ hã harẽnh

Matêwre 14.13-21; Makre 6.30-44; Juãw 6.1-14

¹⁰ Tã nhũm Jejus nhỹ hã kapêr o mẽ pa xwỳnhjaja akupỹn hwỳr mran pøj nẽ mẽ kot ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kãm amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma krĩ pê Pesêj wỳr kormã mẽ o mõ.

¹¹ Hãmri nhũm krĩ hkwỳ nhõ xwỳnhjaja ra ma mẽ mõr ã mẽ harẽnh ma nẽ ohtô nẽ ma mẽ hkôt mra nẽ nhỹri mẽ hkôt pøj. Nhũm Jejus amnhĩ kôt mẽ

omu hãmri nê tanhmã mẽ ho mex to ho xa. Kôt mẽ à nê mẽ pa xwÿnhjaja nhũm akupÿm mẽ ho mex. Hãmri nê Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre nê mẽ kãm:

—E kot kaj mẽ atõ amã amnhĩ tomnuj kaga hprãm xaj Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm nhũm amnhĩ tã apumu nê ato hkra. Hãmri ka ajamakêtkati nê amex nê axàmnhĩx ri apa.

Anhÿr o mẽ kãm kapêr pê mẽ ahkre ho xa.

¹² Tã nhũm myt àr kaxyw nhũm Jejus nhÿ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwÿnh pê 12jaja hwÿr mra nê mẽ kãm:

—Kwa na ra kamàt o mō. Mẽ hano kê mẽ amnhĩ to krĩ hō japêr nê tokyx amnhĩm mẽmoj japrô nê kuku nê hikwÿ nê gōr. Mo mẽ panhō? ãm jar kapôt pix kênã. Anê.

¹³⁻¹⁴ Hãmri nhũm mẽ kuma nê mẽ mẽ kãm:

—Kwa ka mẽ kamjaja mẽ kãm mẽmoj gō kê mẽ kuku. Anê.

Nhũm mẽ ohtô rax nê mẽ hkôt mra. Mẽmyjaja kêp 5.000 nê kaxyw mẽ hprô nê mẽ hkrajaja. Jakamã nhũm mẽ kêp 12jaja Jejus kot ã mẽ kãm kapêr anhÿrja ma nê tee ri mẽ hkukamã hamaxpêr nê mẽ kãm:

—Kwa nà mo mẽ panhō rax? Mẽ panhō pãwti kêp sĩk nê kaxyw tep grà axkrutre kênã kot kêt we mẽ piitã mẽ hipêx pa. Xà kot paj mẽ ma mra nê nhÿri mẽ kãm mẽ apkur xà japrô nhũm mẽ kuku? Anê.

Hãmri nhũm mẽ mẽ kãm:

—Nà pu mẽ kãm mẽmoj japrôr kêt nê. Mẽ panhōta kot puj mẽ kãm ho anhgrà. E mẽ kãm anê kê mẽ ahpÿnhã ri hije nê hkrĩ nê apku. Anê.

¹⁵ Hãmri nhũm mẽ kuma nê mẽ mẽ kãm anê nhũm mẽ piitã hkrĩ pa. ¹⁶ Hãmri nhũm Jejus pãwti mẽ

tepta jamy nẽ kãnhmã kaxkwa hwyr rĩt nẽ kãnhmã kupẽ nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ kãm:

—Pa Papaj? Apê mẽ inhmã mẽ inhõ xwýnh jakamã amex o amex. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm ho hkry hpa nẽ hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjê mã kugõ nhũm mẽ ô ri ho xa nẽ ho mẽ hipêx par kumrêx. ¹⁷ Nhũm mẽ piitã apkur mex o hkrĩ. Mẽõja mẽ kêp grire htã nhũm Jejus tanhmã mẽ kãm ho rax to nhũm mẽ ohtõ rax tã piitã kuku nẽ ho õhy htu hpa. Nhũm arĩ mẽõ jakrêx prã nhũm Jejus kõt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjaja akupým hakrêx o pikuprõnh pa nẽ ho kawà ho 12 nẽ ho nyt pa.

Jejus kot amnhĩ tã hkõt mẽ pa xwýnhjê kukjêr ã harênh

Matêwre 16.13-19; Makre 8.27-29

¹⁸ Tã nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus nhỹri ahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh o nhỹ nhũm hkõt ri mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjaja ma hwyr mra. Hãmri nhũm amnhĩ wyr mẽ omu nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ hkukjêr to nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na htem ahpýnhã axpên mã ijarênh to wehe? Anẽ.

¹⁹ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nã na htem ahpýnhã tanhmã ajarênh to. Na hte kamã mẽ hkwyjaja ato finat Juãw Paxis ã ajarẽ. Nhũm kamã mẽ hkwyjaja ato finat Eris ã ajarẽ nhũm mẽ hkwyjaja tõhã apê Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh xwýnhjê hõ ra akupým htĩr ã ajarẽ. ã na htem ahpýnhã ajarênh anẽ. Anẽ.

²⁰ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—No mẽ kajaja? Ixpê mẽhõ hã na ka htem ixkamnhĩx? Anẽ.

Hāmri nhũm Simāw Pêtre kām:

—Nà mẽ pajaja na pa htem apê Tirtũm kot mẽ ixkaxyw axãm nẽ mẽ ixwỳr amẽn h xwỳnh ã ajarẽ. Nẽ apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati hã ajarẽ. Æ na pa htem ajarẽn h anẽ. Anẽ.

²¹ Hāmri nhũm kuma nẽ mẽ kām:

—Tỳ. Nà ãm hāmri na ka htem ã ijarẽn h anẽ. Æ ixte anhỳr kẽnã. Nom kêr ka mẽ inhmar kumrẽx. Kêr ka mẽ kormã ã akwỳjê mã ijarẽn h anhỳr o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

Jejus kot amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽn h

Matêwre 16.21; Makre 8.31-33

²² Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mã kapêr nẽ hprĩ hã tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽn h to nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hāmri na Simāw Pêtre ijarẽ. Mẽ kajaja ra mẽ ate ja hã ixpumunh mex. No mẽ pahkwỳjaja na mẽ akĩnhã mẽ kãm ja hã ijarẽn h mar nẽ ja hã ixpumunh prãm kêt. Ijaew pigêtjaja nẽ Tirtũm kapêr tũm o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnhjaja nẽ patre krãhtũmjaja mẽ kãm ja hã ixpumunh prãm kêt. Jakamã koja mẽ nhỹrmã ixpynê nẽ ixtak rax nẽ. Hāmri nẽ ixpĩ. Nom kot paj ixtyk ã apkati axkrunẽpxi nhũm Tirtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

Jejus krajaja tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ harẽn h

Matêwre 10.31, 16.24-28; Makre 8.34-9.1; Rukre 14.25-33; Juãw 12.24-26; mããnẽn Karatas 5.24; Piri-pos 2.4; Wam Pêtre 4.1-2; Apokarip 2.10-12

²³ Nhũm pre ã Jejus amnhĩ kukamã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽn h anẽ hāmri nẽ

hpãnhã mẽ kot mar o kuhê xwỳnh piitã mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—E kot ka mẽ atõ ate ixkõt amnhĩ xãm ã amnhĩ jarê hãmri nê mãânên ã amnhĩ jarênh anê nê amnhĩ jarênh o: “Jejus kêp inhõ Pahĩti jakamã kot paj kapêr kõt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa. Kwãr ixkwỳjaja tanhmã hã inhĩpêx to.” Anhỳr o apkati mẽ ã amnhĩ jarênh anê.

24 —Koja mẽ ixtã mẽ atõx pĩ rỳ tanhmã mẽ atõ hto ka ty. Tã koja akaxwỳnh ma inhõ krĩ mex wỳr àpir kurê kumrêx. Hãmri nê kamã atĩr tũm nê amex rãhã apa ho apa. Nom kot kaj mẽ jar atĩr prãm xaj ixkaga hãmri nê hwỳr axàpir kêt nê.

25 —Nê koja mễhõ hikukrêx rax gryk ã Tĩrtũm kaga. Hã koja nhỹrmã ty nê ỹ kamã kuwy hwỳr ma mỗ nê amnhĩ kõt hikukrêx õ hpyr nê o mỗr kêt nê. Koja tee ri kuwy hwỳr mỗr pymaj amnhĩ nê hikukrêx rax o amnhĩ pãnhã amnhĩrer prãm kaprỳ.

26 —Nê koja mễhõ ixte mẽ ahkre hã inhma nhũm ja kêp omnuj nhũm ixkaga japêr. Hã kot paj nhỹrmã akupỳn mẽ ato amnhĩptàr kaxyw akupỳn wrỳ nê amnhĩ xwar kot ixkaga xwỳnhhta kaga. ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhĩ jarênh anê. Kot paj nhỹrmã man akupỳn inhõ Papaj nhỹ hã ixte mẽ ho amnhĩptàr kaxyw akupỳn wrỳ. Nhũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja man ixkõt wrỳ. Pa mẽ wrỳ hãmri nê mẽ kot ixkaga xwỳnhjaja pa amnhĩ pyrã nê mẽ hkaga. 27 ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhĩ jarênh anê. Kot paj nhỹrmã akupỳn ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr wrỳ. Tã kot kaj mẽ akwỳjaja kormã atĩr ri ja kukamã tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumu. Anê.

Jejus kot kên prêk nhîmôk ã hirã kamã ãm ã harênh

Matêwre 17.1-8; Makre 9.2-8; mãânên Sikün Pêtre 1.16-18

²⁸ Tã nhûm semãnja hapêx nhûm Jejus Simãw Pêtre nê Xiakre nê Juãw wa mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—E pu mẽ ma hixêet prêk mûj wÿr mō nê hwÿr api nê himôk ã Tirtûm mã amnhî jarê. Anê.

Hãmri nê ma amnhî kôt hwÿr mẽ o mō nê hwÿr mẽ ho api. ²⁹⁻³² Hãmri nhûm Jejus Tirtûm mã amnhî jarênh o xa. Nom nhûm hkôt hixêet wÿr mẽ mōr xwÿnhjaja ôtxwa htÿx nê ra gōr nê hikwÿ. Pu nhûm Jejus axtem hkuk nê xa. Nê ê haka htÿx nê xa. Hãmri nhûm ja wa kaxkwa rûm wrÿ nê kuri kãm kapêr o xa. Finat Mojes mẽ finat Erisja wa kuri kãm kapêr o xa. Na pre ra amnepêm Tirtûm amnhî wÿr wa ho api. Tã nhûm wa ra akupÿn wrÿ nê Jejus mã kapêr o xa. Mẽ hpimràatã hirã htÿx kãm axpên mã kapêr o kuhê. Jejus kormã krî pê Jerujarê kapem mẽ kot hpîr kêt ri nhûm wa mẽ axpên mã htyk kukamã harênh o kuhê. Nhûm wa kãm:

—Nà Tirtûm jamaxpêr xà hkôt kot kaj ã amnhî nhîpêx anê.

Anhÿr o Jejus tyk kukamã kãm hamaxpêr o hi-htÿx o wa xa.

Rôm nhûm mẽ ôt xwÿnhjaja hkrã hapôj nê tee ri Jejus pumu. Nhûm mex kumrêx nê hirã htÿx kãm xa nhûm mẽ omu nê kuri wa ãm xwÿnhhta wa omu. ³³ Hãmri nhûm Mojes mẽ Eris wa ra akupÿm nojarêet nhûm Simãw Pêtre tee ri ja hã wa omu nê Jejus mã kãm:

—Kwa Pahihti. Nà ãm hãmri na pu mẽ amnẽ mõ. Kwa pu mẽ kritpêm jar axkamẽ nõ tokyx panojarêt kêt nõ. Pa mẽ amã pô nhĩrõnh o axkrunẽpxi nõ hipêx. Amã hõ nhĩpêx nõ Mojes mã hõ nhĩpêx nõ Eris mã hõ nhĩpêx ka mẽ kamã akrĩ. E kwa pa mẽ amã ho anẽ nà? Anẽ.

Nhũm amnhĩ krã hkõt ã kãm kapêr anẽ. ³⁴ Hãmri nõ kormã kãm kapêr rôm nhũm kakrã jaka tỳxja wry nõ mẽ hkunor nhũm wa mẽ kamã kuhê. Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ Juãw mẽ Xiakreja mẽ tee ri kakrã kot amnhĩ nhĩpêx ã omu nõ kãm ma nõ. ³⁵ Hãmri nhũm kakrã kamã Tĩrtũm mẽ kãm kapêr nõ mẽ kãm:

—E ota Ixkra xa. Mẽ ate kamã ajamak o apa xwỳnhta na. Inhmã hapêê. Kêr ka mẽ ãm tapxipix kapêr mar tỳx o ri apa. Anẽ.

³⁶ Hãmri nhũm mẽ kuma nõ kànhmã rĩt nõ ãm Jejus pix pumu nhũm ahte xa. Nhũm kuri wa ãm xwỳnhta wa ra ma akupỹm api nhũm mẽ Jejus pix pumu.

Mẽ tapxipixjaja na prem ã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nom taxy kormã nhãm hkwỳjê mã harênh kêt nõ. ãm axpên pix mã harênh pê hkukamã hamaxpêr o ri Jejus kõt pa.

Jejus kot mẽhõ nõ mẽkarõmnuti janor ã harênh

Matêwre 17.14-21; Makre 9.14-29

³⁷ Tã nhũm apkati nhũm mẽ ma akupỹm ah-parmã hkwỳjê hwỳr wryk o mõ. Nẽ mẽ hwỳr hpõx o mõ nhũm mẽ ra mẽ kutêp pikuprõnh rax nõ kuhê.

³⁸ Hãmri nhũm mẽhõ myja amnhĩ wỳr mẽ omu nõ mẽ kutã tẽ nõ mẽ hkaxpa nõ Jejus pumu nõ kãm:

—Pa Jejus. Kwa ixkamã axukapri nõ inhmã ixkra ho mex. ãm ixpê pyxire. ³⁹ Na hte

mēkarōmnuti xatã ixpê tanhmã ho nhũm ỹ hã amỹra nē mra nē rôrôk nē hakwa jamrô ho hikwỹ nhũm tokyx kãm urer kêt nē. Nhũm ra ixpê hom-nuj tỳx nē. ⁴⁰ Hãmri pa akôt mē pa ho mē pa xwỳnhjê hwỳr o tẽ nhũm mē kot inhmã ho mex kaxyw tee ri tanhmã ho hkapyr. Anē.

⁴¹ Hãmri nhũm kuma nē hkôt mē pa ho pa xwỳnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nē. Na ka mē ra ixte Tĩrtũm nhỹ hã mē ho mex ã ixpumunh o ixkôt apa ryy tã kormã ixpyrà nē ã mē hipêx anhỹr kêt nē. Mãn ka mē kormã mē kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpēr tỳx kêt nē. Anē.

Hãmri nē myta mã kãm:

—E amnē ixwỳr akra ho tẽ pa inhno ho omu. Anē.

⁴² Hãmri nhũm hwỳr o tẽ nhũm mēkarōmnuti axte kêp ho pika kura nhũm amỹra nē tẽm nē nō. Hãmri nhũm Jejus omu nē nê mēkarōmnuti kator nhũm akupỹm mex nē kànhmã nhỹ. Hãmri nhũm akupỹm hipéexà mã kugõ. ⁴³ Hãmri nhũm mē amnhĩ jaêr pé Jejus kot ã hipêx anhỹrja ã omu nē ri axpẽn mã harênh o:

—Kokỹỹ. Hêxta waa nē. Pēr ãm Tĩrtũmja ãm àhpumunh o àhpumunh. Anē.

Jejus kot htyk kukamã amnhĩ jarênh

Matêwre 17.22-23; Makre 9.30-32

⁴⁴ Hãmri nhũm Jejus hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjê mã kãm:

—E kot paj mē amã tanhmã amnhĩ jarênh to ka mē inhmar tỳx nē. Na pa pre mē ate aa mēmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ixpa pix kaxyw mē awỳr ixwryk kêt nē. Kojã mē tokyx mē kãm ixtã

amÿnê nhũm mẽ ixpĩ. E kwa kêr ka mẽ ja ma nê hã anohtÿx nê ho apa. Anê.

⁴⁵ Hãmri nhũm mẽ tee ri kot ã amnhĩ jarênh anhÿrja ma nê axpên mã:

—Kwa mo na pěr ri ã amnhĩ jarênh anê? Kêp mẽ panhõ Pahi Maati hã kot amnhĩ jarênh kênã kot kêt mēhõ kupĩ.

Anhÿr o axpên mã ri harênh o kuhê. Hãmri nê mẽ kãm ã kot amnhĩ jarênh anhÿrja mar prãm kêt jakamã hprĩ hã tanhmã hã hkukjêr to hkêt nê. ãm akryk mar o kuhê.

Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwÿnhjê jarênh

Matêwre 18.1-5; Makre 9.33-37; Rukre 22.24-27; mããnên Piripos 2.3-9; Wam Pêtre 5.5

⁴⁶ Tã nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjaja tanhmã amnhĩ kukamã hamaxpêr to hãmri nê axpên mã:

—Kwa mẽ pahtõ kot puj we nhÿrmã pahpê pahi nê mẽ ho amnhĩptâr rax o pahkwÿ jakre? Anê.

Hãmri nê ja hã axpên kukjêr o Jejus kôt mō nê axpên mã: “Nà pa.” Nhũm mẽ hkwÿja: “Nà kêt pa.” Anhÿr o hkôt mō. ⁴⁷ Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nê mẽ hamaxpêr kôt mẽ omu. Hãmri nê xa nê amnhĩ wÿr mēhprjê mã hpa ho apê nhũm hwÿr tē nê kuri xa. ⁴⁸ Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho pa xwÿnhjê mã tanhmã harênh to nê mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Kêr ka mẽ apê pahi pyræk o tanhmã amnhĩ jarênh to ho ri apa hkêt nê. ãm te amarĩ ri mẽ apa pyræk o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao nhÿri mēhprĩre hõ pumu nê kamã axukapri ho kãm mẽmoj tanhmã ho rÿ kãm mẽmoj gō. Hãmri nê te pa ate tanhmã ixto mex to pyræk o amnhĩ nhĩpêx.

Ně kot ka mẽ atõ pa tanhmã ixto mex to nẽ te ate Tĩrtũm tanhmã ho mex to pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ate amnhĩ to rũnh kêt tã nhũm tãm mẽ ate amnhĩ to rũnh xwỳnh ã mẽ ajarẽ. E kot kaj mẽ amã amnhĩ to rũnh prãm nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

Mẽhõ kot Jejus nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh

Makre 9.38-41

⁴⁹ Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê hõ pẽ Juãwja nhỹhỹnh hwỳr hpôx o tẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. O mũj mẽhõ kệp mẽ pahkwỳ hkêt tã anhĩxi jarẽnh kôt mẽ nê mẽkarõmnuti janor o pa. Pa mẽ tee ri kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ nê kãm ixkapẽr. Kệp mẽ pahkwỳ hkêt kênã kot kêt ã mẽ hanor anhỹr o pa. Anẽ.

⁵⁰ Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa nà ja nẽ tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Koja mẽhõ mẽ pahkwỳm ri tanhmã mẽ ahkre hto hkêt nẽ hãmri nẽ kệp mẽ panhĩõõ. Ra mẽ pahkôt kot amnhĩ nhĩpêx o pa mã kênã. Jakamã kwa mẽ ja nẽ tanhmã kãm akapẽr to hkêt nẽ. Kwãr mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa. Ja mex kênã. Anẽ.

Samar nhõ xwỳnhjaja kot Jejus kaga hã mẽ harẽnh

Atre 8.14-15

⁵¹ Hãmri nhũm Jejus akupỹm kaxkwa hwỳr àpir kaxyw ra hwỳr apkati grêre ho mõi jakamã nhũm hamaxpẽr o:

—E pa ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõi. Nà kot paj anẽ. Mẽ kot kamã tanhmã ixto mã tã kot paj ma akupỹm mẽ hwỳr mõi. Anẽ.

⁵² Hāmri nē amnhĩ kukamã mẽ hkwỳjê rē nhũm mẽ ma mẽ hkukamã Samar nhõ krĩ kamã nhỹri mẽ kot amnhĩm hikranh xà japêr o mō. ⁵³ Nom nhũm Samar nhõ xwỳnhjaja kêp Jerujarē nhõ xwỳnhjê hprãm nōkati jakamã Jerujarē hwỳr mōr ã mẽ harēnh ma nē amnhĩ nê mẽ hkurê. ⁵⁴ Hāmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ kuma nē awjanã nē akupỹm Jejus wỳr mra nē kãm mẽ harê. Hāmri nhũm Juãw mẽ Xiakre wa mẽ harēnh ma nē mẽ kamã gryk nē nē Jejus mã:

—Kwa Pahшти. Nà na mẽ axtem nē amnhĩ nê mẽ pahkurê. Jakamã e kwa pu mẽ kaxkwa rũm mẽ hipy kuwy hpòk kwỳ rē kē mẽ hkaxàr pa nà? Anê.

⁵⁵ Hāmri nhũm wa kuma nē wa kãm:

—Tk. Kwa nà wa ajamaxpêrja mex kêt. Pu mẽ ã ri mẽ hipêx anhỹr kêt nē. Kōja Tĩrtũm kãm ja ho anhỹr prãm nē rĩ tãm tanhmã mẽ ho. No mẽ papajaja pu mẽ ri mẽ kamã pagryk xàj tanhmã mẽ hipêx to hkêt nē. Pu mẽ ã mẽ hipêx anê nē ra amnhĩ tomnuj tỳx nē. Kwa wa ri ã ajamaxpêr anhỹr kêt nē. Anê.

⁵⁶ Hāmri nē mẽ ma Samar rũm hapôj nē hpãnhã nhãm krĩ hõ hwỳr pa.

*Mẽ hkwỳjaja kãm Jejus kôt pa hprãm ã mẽ harēnh
Matêwre 8.18-22*

⁵⁷ Tã nhũm Jejus mẽ kormã mōr ri nhũm mēhōja hwỳr tē nē kãm:

—Pa Jejus? E kot paj ma akôt ixpa ho ixpa. Anê.

⁵⁸ Hāmri nhũm kuma nē kãm:

—Kō ka mã. Kam nē rĩ ma ixkôt ri apa ho apa. Nom kêr ka inhmar kumrêx nē rĩ kormã ixkôt apa. Na hte xore pika hkre kamã hikwỳ xà. Nē kuwênhre pĩ nhĩmõk ã hikwỳ xà. No pa na

Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽn̄h xwỳnh tã jajê hkĩnhã inhõrkwỹ hkêt. Na pa hte ãm nhãm krĩ hõ hwỳr ixpa nẽ nhãm ixpa. Tã xà kot kaj ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nà? Anẽ.

⁵⁹ Nhũm pre ã kãm kapêr anẽ hãmri nẽ nhãm mēhõja wỳr apkjê nẽ kãm:

—Pa? No ka? Xà kot ka ma ixkõt apa ho apa nà? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ no ãm kormã. Kojã nhỹrmã inhĩpêêxaja tanhmã amnhĩ to nẽ ty mãn. Pa haxà hãmri nẽ rĩ kormã ma akõt ixpa ho ixpa. Anẽ.

⁶⁰ Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Kwa nà ri ã ajamaxpêr anhỹr kêt nẽ. Ma ixkõt apa ho apa kurê kumrêx. Kê mẽmoj ano kupyr rỳ inhnê apê amnàr kêt nẽ. Kwãr mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa hkêt mã xwỳnhjaja mãn axwakre kamã amã anhĩpêêxà jamãr o pa nhũm nhỹrmã ty kê mẽ amã haxà. Ka mãmri ma Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkõt apa. Kê mẽ ama nẽ mẽ hkwỳjaja hkõt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ ho hkra. Anẽ.

⁶¹ Nhũm pre ã kãm kapêr anẽ hãmri nhũm nhãm mēhõ myja haxwỳja hwỳr tẽ nẽ kãm:

—E. Pa kot pa ma akõt ri ixpa ho ixpa. Nom kormã. Pa ma akupỹm tẽ nẽ ixkwỳjê mã amnhĩ jarẽ nẽ tanhmã amnhĩ to hpa mãn. Hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã rĩ kormã ma akõt ixpa ho ixpa. Anẽ.

⁶² Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa nà. Kot kaj ã ajamaxpêr anẽ hãmri nẽ ixkõt apa htã te amnhĩ katut kõt arĩt rãhã ho ri apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Kwa ã ajamaxpêr anhỹr kêt nẽ ma ixkõt apa kurê kumrêx. Anẽ.

10

Jejus kot mẽ hwỳr mẽ kêp 72 rěnh ã harěnh

Matêwre 10.1, 10.5-15; Makre 6.7-13; Rukre 9.1-6, 9.10-11; mããněn Atre 13.50-51, 18.6

¹ Tã nhũm Jejus axte amnhĩ kaxyw mẽ ho 72 nẽ mẽ kurê. Hãmri nẽ mẽ ho axkrut kapěn nẽ ma nhỹhỹm krĩ hkwyỳ hkôt amnhĩ kukamã mẽ kurê. Mẽ kot mẽ hkôt ri Tĩrtũm kapěr o mẽ ahkre ho pa kaxyw. ² Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Na mẽ ohtô rax nẽ kormã Tĩrtũm kapěr mar kêt nẽ. No ãm kormã mẽ ate mẽ kãm harěnh o apa kaxyw mẽ agrêre. Te pur kãm harôj kamrêk pa nẽ ãm tã no ãm kaxyw hikěnh xwỳnh grêre pyrãk. Jakamã kwa mẽ ho Tĩrtũm wỳ kê axte mẽ kaxyw mẽ hkwyỳjê rê.

³ —E kot paj ma mẽ hwỳr mẽ arê. Ma mẽ hkôt mẽ ate Tĩrtũm kapěr o mẽ ahkre ho ri apa kaxyw. Jakamã kot kaj mẽ te ate ôwêhti kot mry xoprê hwỳr amnhĩ to mrrar nhũm kot hkwyỳ hpar pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Koja mẽ hkwyỳjaja mẽ ate mẽ ahkre ma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ hã tanhmã mẽ anhĩpêx to. Tã kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpěr nẽ amã mẽ uma hkêt nẽ.

⁴ —Nẽ kêr ka mẽ hwỳr anojarêt nẽ amnhĩ kôt amrykà rỳ akawà rỳ aparkà hõ ho apa hkêt nẽ. ãm anhỹ kamã ma mẽ hwỳr apa. Nẽ mẽ hwỳr mra nhũm mẽ nhỹri pry hã mẽ atõ kaxpa nẽ amã kapěr o xa ka wa axpẽn mã akapěr ry hkêt nẽ. Anojarêt kãm kãm akapěr krănre nẽ mẽ hakre nẽ ma krĩm apa.

⁵ —Nẽ kêr ka mẽ hwỳr pøj nẽ nhỹri mẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ mẽ kãm: “Xà kot paj mẽ ato Tĩrtũm wỳ

kê mẽ ato mex nê ka mẽ ajamakêtkati nê ri apa?” Anê. ⁶ Hãmri nhũm mẽ ama nhũm ja mẽ kãm mex japêr nhũm mẽ hkĩnh nê amã: “ÿ kam nê mãmri mẽ ixto awỳ.” Anê. Hãmri ka mẽ ama nê tanhmã mẽ ho Tĩrtũm wỳr to. No koja mẽ apê ja kaga ka mẽ ho hwỳr kêt nê.

⁷ —Nê kêr ka mẽ nhỹri mẽ õrkwỹ kamã mẽ hwỳr pøj hãmri nê mẽ hkôt ri apikamẽnh tãmtã nê akupỹm mẽ kurũm ajapøj nê ma hpãnhã krĩ hõ hwỳr apa. Nê mẽ axàmnhĩx mẽ kuri axàpkur o ri apa. Mẽmoj to akõm o ri apa. Ra mẽ ate mẽ ho mex pê mẽ kãm Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho apa kênã. Jakamã kwâr mẽ mãmri amnhĩ pãnhã mẽ amã mẽ axàpkur xà gõ ka mẽ kuri mẽ apku.

⁸ —Nê kêr ka mẽ nhỹri mẽ hwỳr pøj nhũm mẽ ato mex nê. Nê mẽ amã mẽmo mẽ apkur xà gõ ka mẽ mãmri axàmnhĩx aku. Aa kormã mẽ ate mẽmojta kur kêt tã mãmri ajamakêtkati nê aku. No tee ri amnhĩ kukamã tanhmã ajamaxpêr to hkêt nê.

⁹ —Nê kêr ka mẽ ã mẽ kãm akapêr anê nê mẽ kãm: “Tĩrtũm kãm mẽ ato hkra hprãm. Na hte amnhĩ wỳr mẽ awỳ.” Anê hãmri nê akupỹm mẽ kãm mẽ à xwỳnhjê ho mex. ã kot kaj mẽ mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt apa.

¹⁰ —Nê kêr ka mẽ nhỹri mẽ hwỳr pøj nhũm mẽ ãm mẽ apumu nê amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ awỳr kêt japêr. Hãmri ka mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ omu hãmri nê ra ma nhãm apa kaxyw. ¹¹ Hãmri nê anojarêt nê mẽ kãm: “E mẽ inhma. Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhhta na mẽ awỳr wa inhmẽ pa wa mẽ awỳr mō. Wa ixte Tĩrtũm kapêr o mẽ ajahkre kaxyw. Kãm mẽ ato hkra hprãm nhũm

wa ixte mẽ amã harēnh kaxyw na pa pre wa ã mẽ awȳr inhmōr anē. Tã ka mẽ harēnh ma nē wa ixkaga. Jakamã kot paj wa jar mẽ anhō krī kamã amnhĩ par kà hã awjagrô kapĩ. Mẽ ate Tĩrtũm kaga hã amnhĩ pumunh nhũm Tĩrtũm kot amnhĩ pyrà nē mẽ akaga hã mẽ ate omunh kaxyw kot paj wa mẽ anoo mã ã amnhĩ par kà hã awjagrô kapĩr anē. Kot kaj mẽ nhỹrmã tee ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã ajamaxpēr nē akaprĩ htỳx kumrêx kãm ga. Âm hãmri na pa wa mẽ amã ja jarē.” Anhỹr o mẽ kãm akapēr nē mẽ kêp ajapôj nē ma hpãnhã nhãm krĩ hō hwỳr apa kurê kumrêx.

¹² —Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ho. Na pre ra ã krĩ pê Sotō nhõ xwỳnhjê nhĩpêx anē. Na prem amnhĩ tomnuj tỳx o pa nhũm Tĩrtũm tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx ã tanhmã mẽ ho. Tã jar mẽ kot kãm ixkapēr mar prãm kêt nē mẽ kot ixkaga xwỳnhjaja. Koja Tĩrtũm ixtã mẽ omu nē kot Sotō nhõ xwỳnhjê nhĩpêx pyrak o mẽ hipêx nom tanhmã mẽ ho htỳx o mẽ hakre.

—E kêr ka mẽ ma krĩ hkwȳ hkôt apa nē ã mẽ kãm akapēr anhỹr o ri apa. Anē.

Mẽ kot Tĩrtũm kôt hamaxpēr kêt xwỳnhjê jarēnh

Matêwre 11.20-24

¹³⁻¹⁴ Tã nhũm Jejus krĩ hkwȳ nhõ xwỳnhjê mã kapēr o xa nē mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ kãm akir. Krĩ pê Korajĩ mẽ Pesêj nhõ xwỳnhjê kumrêx mã kapēr nē mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Amnepêm krĩ pê Sitō mẽ Xir wa kamã mẽ pa xwỳnhjaja na prem tanhmã amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa nhũm Tĩrtũm mẽ omu nē hã mẽ homnuj tỳx nē. Tã kwa mẽ o kora Korajĩ mẽ

Pesêj wa kamã mẽ apa xwỳnhjaja. Ra ixte mẽ amã mẽ ate mẽmoj pumunh kêt o anhỹr rax o ixpa htã ka mẽ omu nẽ arĩ amnhĩ tomnuj o ri apa nẽ tokyx amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ. Jakamã kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Kop apu Sitõ rỳ Xir kamã mãn ixte mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri ixpa ronhỹx mẽ omu nẽ mẽ arom amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpêr kurê kumrêx. Nẽ tee ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hã amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaga hpa. No mẽ kajaja na pa tee ri mẽ amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa kaprỳ. Ka mẽ ja hã ixpumu nẽ ãm ixpumu nẽ amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ. Tã koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ piitã mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ hipêx to. Hãmri nẽ tanhmã Sitõ mẽ Xir wa kamã mẽ pa xwỳnhjê jarênh to nhũm mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê amnhĩ xà htỳx kamã hamak o ri pa. No mẽ kajaja mẽ ate amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ hakrenh jakamã koja Tĩrtũm mẽ hkĩnhã mẽ atomnuj tỳx o mẽ atomnuj tỳx. Ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rãhã ho ri apa ho apa. Anẽ.

¹⁵ Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapêr anẽ. Hãmri nẽ hpãnhã Kapanaũ nhõ xwỳnhjê mã kapêr nẽ mẽ kãm:

—No mẽ apê Kapanaũ nhõ xwỳnhjaja. Kot kaj mẽ ajaxwỳja mẽ amex kêt nẽ. Mẽ ate amnhĩ tomnuj kagare pyrã nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr akrà ho apa. Nom kot kaj mẽ atõ hwỳr axàpir kêt nẽ. Kot kaj mẽ ma kuwy maati hwỳr ajapêx pa kãm ga.

¹⁶ Anhỹr o mẽ kãm kapêr hãmri nẽ hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapêr nẽ mẽ kãm:

—Kot kaj mẽ Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho ri apa nhũm mẽhõ ama nẽ akapêr kôt amnhĩ nhĩpêx. Hã

koja te pa kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx pyræk o amnhĩ nhĩpêx. No koja amar kêt nê akaga hãmri nê te pa kot inhmar kêt nê ixkaga pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Jao mãânên Tĩrtũm kaga.

Anê hãmri nhũm mẽ kuma hãmri nê anhgrà nê axkrut kapẽn nê ma ahpỹnhã krĩ hkôt anhgrà.

Mẽ hkĩnh nê ri mẽ pa xwỹnhjê jarẽnh

Apokarip 3.5

¹⁷ Tã nhũm mẽ kêp 72jaja krĩ hkwỳ rũm akupỹn Jejus wỳr pøj. Piitã hkĩnh nê hpôx pa. Hãmri nê kãm:

—Kwa Pahшти. Na pa prem anhỹ hã mẽ nê mẽkarõmnuti japôx rax nê. Na pa prem mẽ nê mẽ hano nhũm mẽ ãm mẽ kurũm hapôx kurê kumrêx. Anê.

¹⁸ Hãmri nhũm mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Tõe. Ixàhpumunh tỳx o ixte Satanasti jakrenh jakamã na ka htem inhỹ hã mẽ hano nhũm mẽ tee ri mẽ akutã hihtỳx prãm. Hãmri nê te na haxênh prêprêk pyræk o amnhĩ nhĩpêx nê mẽ kurũm hapôx kurê kumrêx pa ja hã mẽ omu. ¹⁹⁻²⁰ Mẽkarõmnuti te kot kagã xoprê rỳ te kot makre pyræk. Tã ra ixte mẽ amã ixàhpumunh tỳx xà hkwỳ nhõr jakamã na ka prem mẽ kãm akapêr nhũm mẽ tee ri akutã tanhmã amnhĩ tỳx to hprãm. Tã koja Satanasti tee ri mẽ ate nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nê apa pymaj tanhmã mẽ ano kupyrr to kaprỳ. Ra Tĩrtũm kot õ kagã kamã mẽ atĩr tũm nê mẽ apa kaxyw mẽ anhĩxi hã kagã kênã. Jakamã kwa mẽ jam ajamaxpêr o akĩnh nê ajamakêtkati nê ri apa. No kêt mẽkarõmnuti kot mẽ akapêr mar nê mẽ kurũm hapôxta ã mẽ omunh xà hkôt pix mã akĩnh nê ri apa hkêt nê. Anê.

*Jejus kĭnh kām kot Hipêêxà mã amnhĭ jarênh
Matêwre 11.25-27*

²¹ Tã nhũm Tĭrtũm Karõ tanhmã Jejus to nhũm ÿ hã hkĭnh nê xa. Hãmri nê Tĭrtũm mã kapêr nê kãm:

—Pa Papaj? Nà apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati na ka. Pikap ri mẽ pa xwÿnhjaja nê kaxkwa kamã mẽ pa xwÿnhjaja apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati na ka. ãm hãmri na ka hte amnhĭ nhĭpêx mex o ri apa. Na ka hte mẽ àhpumunh tÿx ã mẽ kot amnhĭ jarênh xwÿnhjê mã axàhpumunh tÿx o amnhĭrĭt kêt nê. ãm mẽ àhpumunh kêt ã mẽ kot amnhĭ jarênh xwÿnhjê pix mã na ka hte ja ho amnhĭrĭt nhũm mẽ tapxipixjaja ja hã apumu. ãm hãmri na ka hte amã hprãm xà hkôt ã mẽ piitã mẽ hipêx anhÿr o ri apa. Jakamã mẽ kot amnhĭ to hkryre xwÿnh pixjaja na htem ate amnhĭ nhĭpêx ã apumunh o pa.

²² —Na ka pre inhĭhkra kamã mẽmoj piitã haxàr pa. Ixte ho amnhĭptàr o ri ixpa kaxyw. Jakamã kapxipix na ka hte ixpê akra hã ixpumunh par. No jar ri mẽ pa xwÿnhjaja na mẽ kot ja hã ixpumunh kêt. Nê mãânên papxipix na ixte ate tanhmã amnhĭ nhĭpêx to hã apumunh par. Jakamã na pa hte ã amnhĭ nhĭpêx anê nê inhmã hprãm xà hkôt mẽ hkwyjê mã ato amnhĭrĭt o ri ixpa nhũm mẽ ixpyrà nê ate tanhmã amnhĭ nhĭpêx to ho apa hkôt apumu. Anê.

*Jejus kôt mẽ pa xwÿnhjaja kot hkôt omunh o pa hã
mê harênh
Matêwre 13.16-17*

23-24 Nhũm pre Jejus ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh anẽ hãmri nẽ hpãnhã hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjẽ mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E na ka htem ixkõt mẽ ano ho ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumunh o ri apa. Nẽ mẽ ajamak o ixkapẽr mar o ri ixkõt apa. Nõ amnepêm mẽ akukamã pahijaja nẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja kãm ixpumunh prãm tỳx o pa htã mẽ akĩnhã ixpumunh kêt rãhã htyk pa. Kormã ixwryk nẽ jar ixkator kêt jakamã na prem ixpumunh kêt rãhã ty. Nẽ mẽ kãm ixkapẽr mar prãm tã mẽ akĩnhã ixkapẽr mar kêt nẽ. ãm mẽ kapxipixjaja na ka mẽ mỳr pẽ ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh nẽ ixkapẽr mar o ixkõt apa. Tã mẽ kurom mẽ ate ano ho ixpumunh nẽ ajamak o ixkapẽr mar jakamã kwa mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o akĩnh nẽ ri apa. Anẽ.

Samar nhõ xwỳnh jarẽnh

Matêwre 22.34-40; Makre 12.28-34; mããnẽn Wam Juãw 3.17-18

25 Tã nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnhja Jejus wỳr tẽ nẽ hêx rom kot kamã hamak kaxyw kãm:

—Pa? E kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã kot paj we nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nẽ ixpa kaxyw amnhĩ nhĩpêx to wehe? Anẽ.

26 Hãmri nhũm kãm:

—Tanhmã na ka hte Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ htĩr tũm nẽ pa hã kagà kamã harẽnh nẽ mar to? Anẽ.

27 Hãmri nhũm kãm:

—Nà harẽnh kot:

Kêr ka mẽ anhĩ piitã ho amã Tĩrtũm kĩnh o ri apa.
Mẽ amã hkĩnh tỳx o mẽmoj piitã hakrenh
par o ri apa.

Nẽ kêr ka mẽ amã mẽ piitã hã ma ho te ka amã
amnhĩ tã ma pyrãk o mẽ hipêx o ri apa. Jao
tãm mẽ hipêx o ri apa. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kamã ja jarênh kot
anhỹr. Anẽ.

²⁸ Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka harẽ. Kot kaj ã mẽ hipêx
anhỹr o ri apa nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr
tũm nẽ apa ho apa. Anẽ.

²⁹ Hãmri nhũm kuma nom kãm mẽ piitã mẽ ho
mex prãm kêt nẽ. ãm amnhĩ kwỳ pixjaja nhũm
kãm mẽ ho mex o pa hprãm. Jakamã hêx rom kãm:

—Kwa no mẽmojaja kot pa we ri ã mẽ hipêx
anhỹr o ri ixpa? Xà mẽ pahkwỳ pê Ijaew pixjaja
nà? Anẽ.

³⁰ Hãmri nhũm kuma nẽ tanhmã kãm ujarênh to.
Nom hã kuxi nẽ kãm awjarê nẽ kãm:

—E pa amã awjarê ka inhma. Koja Ijaew nhõ
xwỳnhja ma Jerujarê rũm Jeriko hwỳr ahpar mã
ma mō. Mōõ nhũm ra mẽ ahkĩnh xwỳnhjaja kutã
mra. Hãmri nẽ pry kahti ri hwỳr kato nẽ unê nẽ
htak rax nẽ. Nẽ kêp ê hkwrỳnh pa nẽ ma kurũm
hprõt nẽ mra nẽ akunok nhũm mẽ kot htak o hkà
rênh rãhã ra htyk kaxyw nẽ nõ. ³¹ Hãmri nhũm
patreja tẽ nẽ omu. No ãm omunh o hãnh tẽ nẽ
hkupu nẽ ma tẽ. Uràk nẽ kêp Ijaew tã ãm omu
nẽ tanhmã ho ajuta hto hkêt nẽ hãnh omunh o tẽ
nẽ hkupu nẽ ma tẽ. ³² Hãmri nhũm patre ho ajuta
xwỳnhja mããnên tẽ. Nẽ patre pyrã nẽ omu nẽ ãm

omu nê hkupu nê ma tẽ. Uràk nê kêp Ijaew tã omu nê ãm omu nê hkupu nê ma tẽ.

³³ —Tã nhũm Samar nhõ xwỳnhja mãănẽn mỗ. Samar nhõ xwỳnhjê mẽ Ijaew na prem kãm axpẽn kĩnh kêt tã nhũm mỗ nê omu nê kamã ukapĩ nê. Kêp Ijaew ã omunh tã tee ri omu nê kamã ukapĩ nê. ³⁴ Hãmri nê hwỳr tẽ nê omu nê kãm mẽ kot htak o hkà rênh xà kane nê kãm hkupu pa. Hãmri nê kànhmã ãm nê hkrit jumẽnre hã kumẽ nê ma nhỹri mẽ kot amnhĩm hikranh xà hã ixkre hwỳr o mỗ nê hwỳr o pỏj. Hãmri nê omunh mex o apkati. ³⁵ Hãmri nê akupỹm nojarêt nê kàxpore hkwy jamỳ nê o tẽ nê kot mẽ kãm ỏ xwỳnhja mã kugỏ nê kãm: “E kot paj hãmri ma mỗ. Ota ixkàxporeta. Kêr ka inhmã à xwỳnhta tãnopxar mex nê. Nê inhmã omunh mex kê akupỹm mex. Kojã kàxporeja apê grire hã kot paj nhỹrmã akupỹn mỗ nê axte hkỏt amã hkwy gỏ.” Anhỹr o kãm kapêr nê ma akupỹm mỗ. ã mẽ ujarênh kot anhỹr. Anê.

³⁶ Nhũm pre ã Jejus kãm ujarênh anê. Hãmri nê kãm:

—E nhỹ na pre kãm mẽ kot htak xwỳnhta kapĩ ho te tãm kãm amnhĩ tã ma pyràk wehe? Anê.

Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhta kãm:

—Nà kot kamã ukapĩ xwỳnhta na pre omu nê kamã ukapĩ nê ho mex o te tãm kãm amnhĩ tã ma pyràk o hipêx. Anê.

³⁷ Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka harê. Uràk nê kêp Ijaew kêt tã kamã ukapĩ nê ho mex nê. Tã kêr ka uràk nê

ã mẽ piitã mẽ hipêx anhÿr o ri apa. Uràk nê mẽ kêp akwÿ hkêt tã mẽ kamã axukapřĩ ho ri apa. Anê.

*Jejus kot Matre mẽ Marir wa hwÿr mōr ã harēnh
Rukre 12.29-31*

³⁸ Tã nhũm Jejus krĩ rũm kato hãmri nê hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê mẽ mẽ ma nhãm krĩ hō hwÿr mō. Mōõ nê hwÿr pōj. Hãmri nhũm Matre mẽ omu nê amnhĩ nhōrkwÿ hwÿr mẽ kuwÿ nhũm mẽ ma hwÿr mō nê ōrkwÿ hwÿr pōj. ³⁹ Hãmri nhũm Jejus mẽ ahkre ho nhÿ nhũm Matre htōx Marirja arĩ hpar pē mar o nhÿ. ⁴⁰ Hãmri nhũm Matre mẽ hwÿr axà nê omu. Nê tee ri àpēnh rax kukamã hamaxpēr nê Jejus wÿr tē nê kãm:

—Xê ma Pahihti. Kormã ixàpēnh rax tã nhũm Marir ixto ajuta hkêt nê. ãm akapēr pix mar gryk ã ixkôt htēm nê ixto ajuta hkêt nê. Pa ahte mẽ panhō hã ixàpēnh o xa. Xà amã ja mex? Xê kãm anê kē tokyx ixkôt tē pa wa hã axkrut nê mẽ panhō hã ixàpēnh tokyx anê. Anê.

⁴¹ Hãmri nhũm tee ri kuma nê kãm:

—Kwa Matre. Na ka ãm mẽ panhō pix kukamã ri ajamaxpēr nê gryk ã tee ri amnhĩ nhĩpêx. ⁴² ãm hãmri na Marir kãm ixkapēr mar prãm nê. Jakamã kot paj ri amnhĩ nê akôt hanor kêt nê. Anê.

11

*Mẽ pahte tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh to hã
mẽ pamã karō*

Matêwre 6.9-13, 7.7-11

¹ Tã nhũm apkati hō hã nhũm Jejus nhÿri Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh o nhÿ. Nê kãm amnhĩ jarēnh

pa nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kot kãm amnhĩ jarẽnh ã omu nẽ hwỳr mra nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Amnhĩ pyrà nẽ mẽ ixte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw tanhmã mẽ ijahkre hto. Kêr pa mẽ apyrà nẽ tanhmã kãm amnhĩ jarẽnh to ho ri ixpa. Na pre finat Juãw Paxisja hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã ja jahkre nhũm mẽ kuma nẽ tãm kãm amnhĩ jarẽ. E kwa mẽ inhmã tanhmã ja jahkre hto nà? Anẽ.

² Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tõe. Nà kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ mãmrĩ amnhĩ krã hkôt tanhmã kãm amnhĩ jarẽnh to. Rỳ kãm amnhĩ jarẽnh o:

Pa Mẽinhĩpêxà maati? Nà amex o amex Tĩrtũm.

Apê mẽ ijamār mex xwỳnh maati na ka.

³ Nẽ kwa kêr ka apkati mẽ mẽ inhmã mẽmo gõ pa mẽ akukwak ri ho ixàpkur o ri ixpa.

⁴ Nẽ na pa hte tōhã amnhĩ tomnuj nẽ Tĩrtũm. Nom mẽ kot tanhmã ixtomnuj to xwỳnhjaja na pa hte ãm mẽ omu nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Nẽ ja ho ijamakêtkati kurê kumrêx. ã na pa hte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa.

Jakamã kwa kêr ka ja hã ixpumu nẽ ixpyrà nẽ ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to hã ixpumu nẽ hã tanhmã ixto hkêt nẽ. ãm ho ajamakêtkati kurê kumrêx nẽ axte kãm ajamexpêr kêt nẽ.

Nẽ kot paj tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw japêr ka ja hã ixpumu nẽ ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nẽ ixto htỳx nẽ pa ja ho anhỹr kêt nẽ.

E ãm ja pix na hapêx. Anẽ.

E kêr ka mẽ ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh anhỹr o ri apa. Anẽ.

Mê pahte amnhĩ to Tĩrtũm wỳr rãhã hã mẽ pamã karõ

Matêwre 7.7, 15.21-28; Makre 11.24; Rukre 18.1-8; Juãw 14.13-14; mããnẽn Rõmãn 12.12; Epes 6.18; Wam Tesarõn 5.17-18

⁵⁻⁶ Nhũm Jejus arĩ hkõt mẽ pa ho pa xwỳnhjê jahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:

—Nẽ ja. Kojã mẽ akràmnhwỳjê hõ. Nhũm kõt ã kamàt nhũm nhỹhỹnh awỳr mõn pøj. Ka anhõ mẽmoj kêt hãmri nẽ anhĩjuk ri akràmnhwỳ hwỳr tẽ. Hãmri nhũm ra amnhĩ tã kahê nẽ nõ. Ka tee ri omu hãmri nẽ hakwa krem xa nẽ kãm akapêr nẽ kãm: “Pa ixkràmnhwỳ. Na ka mẽ ra gõr? Kwa kànhmã nhỹ nẽ inhmã anhõ mẽmoj japêr. Na ra ham ixkràmnhwỳta mõn pøj. Nẽ kãm prãm tỳx nẽ mõ nom kaxyw inhõ hkêt. Kwa kànhmã nhỹ nẽ inhmã anhõ mẽmoj japêr nẽ inhmã hkwỳ pa ma o tẽ kê kukrê. ãm inhõ hkêt kumrêx. ãm hãmri na pa amã amnhĩ jarê. Kwa tokyj kànhmã nhỹ nẽ inhmã mẽmoj japêr nà?” Anhỹr o kãm akapêr.
⁷ Hãmri nhũm ama nom kãm kànhmã ỳr prãm kêt nẽ. Nẽ amã: “Tk. Nà ra mẽ ixte amnhĩ tã kahê hpar nẽ inhĩkwỹ kênã kot pa kêt kànhmã nhỹ nẽ amã mẽmoj japêr.” Anẽ.
⁸ Ka tee ri ama nẽ xatã kãm: “Kwa ã inhĩpêx anhỹr kêt nẽ ixkràmnhwỳ. Kwa tokyx.” Anhỹr o xa. Nẽ xatã kãm anojarêt o xa. Hãmri nhũm ra kãm amar kaga hãmri nẽ tã kànhmã nhỹ nẽ amã ate ho presija xwỳnhhta gõ. No ãm kêp akràmnhwỳ hã ate hã axàhwỳr tipxi hã amã õr kêt nẽ. ãm xatã ate ho presija htỳx xwỳnhja mã hamaxpêr nẽ tã kànhmã nhỹ nẽ amã kugõ. ã mẽ ujarênh kot anhỹr.

⁹⁻¹⁰ —Tã kêr ka mẽ ja pyrã nẽ amnhĩ to Tĩrtũm

wỳr rāhā ho ri apa nhũm ama nē ate mẽmoj tã hwỳrta amã kugõ. Ām xatã ate hã axàhwỳr o ri apa nhũm amã kugõ. Ām mẽmoj to hwỳr rāhā ho ri apa nhũm ama hāmri nē amã mẽmoj tanhmã hipêx to. Te ho mēhõ kām tep xành nē gôx kām xatã tep rēnh xà rēnh o ãm pyrà nē xatã mẽmoj tã hwỳr o ri apa. Hāmri nhũm ama nē amã hprām xwỳnhhta gõ. Te ho tep kanhêr xwỳnhhta tã kot tep õ kanhêr pyrək o anhĩpêx nē amã mẽmoj prām xwỳnhhta gõ. Anē.

*Tĩrtũm kot hkrajê mã mẽmoj mex nhõr ã harēnh
Makre 7.9-11*

¹¹ Nhũm Jejus arĩ hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre nē mẽ kām:

—Nē xà koja akra kām tep xành nē hã awỳ ka ama nē axtem nē kām kagã xoprê hõ py nē agõ?
¹² Rỳ nhũm krāhyre gre hã awỳ ka axtem nē kām makre hõ py nē agõ? Nà na ka htem ã akrajê nhĩpêx anhỳr kêt nē. Na ka htem mẽ kot mẽmoj tã àhwỳr xà hkõt kām mẽmoj gõ. ¹³ Mẽ kamjaja mẽ ate amnhĩ tomnuj o ri apa htã ka htem akrajê ho mex o ri apa. Tã kaxkwa kamã Tĩrtũmja na hte mẽ pahto mex o mẽ ate mẽ akrajê ho mexta jakrenh. Kām mẽ pajapê htỳx kõt na hte mẽ pamã mẽmoj mex nhõr o pa. Nē mãânēn amnhĩ Kārõja na hte mẽ pamã kugõ. Jakamã kot kaj mẽ atõ Karõ hã awỳ nhũm ama nē awỳr kumẽ nhũm wrỳ nē akarõ mã axà. Ā na hte Tĩrtũm kām mẽ pajapê xàj mẽ pamã mẽmoj mex nhõr o pa anē. Anē.

Jejus mẽ Satanasti wa harēnh

Matêwre 12.22-32; Makre 3.20-30

¹⁴ Tã nhũm Jejus nhỹri axte mēhõ nē mẽkarõmnuti kator. Na pre ra mẽkarõmnuti

tanhmã ho nhũm kapër kêt nê pa. Hãmri nhũm Jejus omu nê nê kator nhũm akupÿm kapër mex nê. Nhũm mẽ piitã amnhĩ jaêr pê omu nê no hawênh rũnh nê omunh o kuhê. ¹⁵ Nom nhũm mẽ hkwÿjaja Jejus kot ã hipêx anhÿr ã omu nê htÿx ho kêp mẽkarõmnuti hkwÿ hã hkamnhĩx nê axpên mã harênh o:

—Tk pêr hinhu nhĩkôôti nhÿ hã na hte mẽ nê amnhĩ kwÿjê japôx o pa. Anê.

Hinhu nhĩkôôti nhĩxi hõ pê Satanasti nhũm prem Satanasti nhÿ hã Jejus kot ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa hã hkamnhĩx. ¹⁶ Jakamã nhũm mẽ hkwÿjaja hwÿr mra nê kãm:

—Kwa mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt ô ho anê. Pa mẽ omu nê ate Tĩrtũm nhÿ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã apumunh kurê kumrêx. Anê.

Nom hêx rom mẽ kot kamã hamak kaxyw ã kãm kapër anê. ¹⁷ Nhũm ra Jejus mẽ hamaxpêr kôt mẽ omunh mex jakamã mẽ kapër ma nê mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhma mẽ ate ixpê Satanasti hkwÿ hã ixkamnhĩx xwÿnhjaja. Koja pika nhõ xwÿnhjaja axpên kutã amnhĩ xunhwÿ nê axpu hãmri nê angrã nê ma ahpÿnhã ri pa. Hãmri nê amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ to ho ri pa. Jakamã nhũm mẽ ô pahi mẽ hamãr o pa hkêt nê. Rÿ koja krĩ nhõ xwÿnhjaja. Mẽ kot axpên to hkwÿ xwÿnhjaja mẽmoj tã axpên kãm gryk nê axpên kutã amnhĩ xunhwÿ hãmri nê axpên pê angrã nê ahpÿnhã pa hãmri nhũm mẽ ô pahi tee ri kãm mẽ hamãr o pa hprãm. Mo ô krĩ kamã mẽ hkwÿ kot ri mẽ hamãr o pa? No na pre mẽ ô pahi tãm amnhĩ nê mẽ hanor kêt nê.

18 —Tã ja pyrà nẽ ixte Satanasti nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa ronhỹx pa mẽ nê amnhĩ kwỳjê janor o ri ixpa hkêr nẽ. Nhỹx Satanasti ixte mẽ nê mẽ hanor kaxyw tanhmã inhmã nẽ hkêr nẽ.

19 —No kêt mẽ akwỳjaja? Xà Satanasti nhỹ hã na htem mẽ nê mẽ hapôx o pa nà? Kêp apu pa ixte ỹ hã mẽ nê mẽ hapôx ronhỹx mẽ akwỳjaja ixpyrà nẽ ỹ hã mẽ nê mẽ hapôx o pa. Nà Tĩrtũm nhỹ hã mẽ ixte mẽ nê mẽ hapôx o mẽ ixpa kênã. Jakamã ã mẽ ate ijarênh anhỹr o apaja mex kêt. ²⁰ Tĩrtũm Karô nhỹ hã ixte mẽ nê mẽ hapôx o ri ixpa kênã. Jakamã kwa mẽ ja hã ixpumu nẽ Tĩrtũm kot ixte mẽ ato amnhĩptâr kaxyw mẽ awỳr inhmênh kôt ixpumunh kurê kumrêx kêt wehe. Pa na ka htem ixkamã ajamak o apa.

21-22 —Satanastija àhpumunh tỳx jakamã na htem tee ri kêp mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pytâr kaxyw nhũm mẽ nê mẽ omunh mex nẽ. Nom ixàhpumunh tỳx o ixte Satanasti jakrenh jakamã pa na pa hte kêp mẽ utà nhũm mẽ hpãnã ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx.

23 —Mẽ amã ixkapêr mar prãm tã na ka mẽ kormã ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Kwa wem ma amnhĩ to amôr gri nẽ tokyx ixkôt amnhĩ xunhwỳ kêt wehe. Kot kaj mẽ anhỹr kêt nẽ hãmri nẽ te mẽ ate ixkutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh pyrak o amnhĩ nhĩpêx. ²⁴ Mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja te mẽ ate mễhõ nê mẽkarõmnuti japôx xwỳnh pyrak. Nhũm te kêp kator nẽ ma mỗ nẽ nhỹri amgrà kamã ri pa. Nhũm ja kêp omnuy nhũm tee ri kamã nhỹri hkôkôt xà japêr o pa. Nom tee ri hapêr o pa nẽ hamaxpêr o: “E kot paj ma akupỹm

mě kot nê ixkator xwỳnhta wỳr tễ nễ hwỳr axà nễ hkôt măn ixpa.” Anễ. ²⁵ Hămri nễ ma akupỹm hwỳr tễ. Nom kormã akupỹm hwỳr àr kêt ri nhũm kamã amrakati nễ pa. ²⁶ Jakamã nhũm ma akupỹm hwỳr tễn axà. Nom ahte àr kêt nễ. Ra amnhĩ kôt amnhĩ kwỳjê ho 7 nễ hwỳr mẽ ho agjê. Nễ hwỳr gjêx pa. Mễ kêp 7jaja nễ wamta mẽ nhũm mẽ piitã hwỳr gjêx pa. No mẽ kêp 7jaja omnuj tỳx o kot wamta jakrenh jakamã nhũm mẽ kot hwỳr gjêx xwỳnhta mẽ ý hã amnhĩ tomnuj tỳx o pa. Oprê htỳx nễ. Wam pyxire nễ kot hwỳr àr nhỹ hã amnhĩ tomnuj o ri pa nom ãm kawax pê oprê. Tã axte hwỳr mẽ ohtô nễ gjêxta nhỹ hã oprê htỳx kumrêx. Ja pyrà nễ kot kaj mẽ tokyx ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nễ hămri nễ ãm amnhĩ tomnuj tỳx pix o ri apa. Anễ.

Mễ hkĩnh nễ mẽ pa xwỳnhjê jarênh

Rukre 8.19-21

²⁷ Nhũm pre ã Jejus mẽ ahkre anễ nhũm mễhõ nija kuma nễ kãm:

—Hêxta gàà nễ. Măn akatorxà ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hã apumu nễ hkĩnh nễ. Anễ.

²⁸ Hămri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà kot anhỹr kênã. Nom kot ka mẽ atõ Tĩrtũm kapêr ma nễ hkôt amnhĩ nhĩpêx hămri nễ akĩnh rax o ixkatorxà kot ixpumunh nễ hkĩnhta jakre. Anễ.

Jejus kot tanhmã Jõhti jarênh to

Matêwre 12.38-42; Makre 8.12

²⁹ Tã nhũm mẽ ohtô nễ Jejus ã akuprõ nễ mẽmoj tã kuwỳ nễ kãm:

—Pa. Kwa mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt õ ho anễ pa mẽ omu. Anễ.

Hāmri nhūm mẽ kuma nẽ mẽ kām:

—Tk. Kwa mẽ ajamaxpēr punuj pix o na ka htem ri ajamaxpēr o apa. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmēnh xwỳnh tã ka mẽ ja hã ixkõt ajamaxpēr kêt nẽ. Tã mẽ ate aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ixte mẽ amã ho anhỳr kaxyw hã inhmã karõ. Nà kot paj kormã mẽ amã ho anhỳr kêt nẽ. Kot paj nhỹrmã te amnepēm finat Jõhti kot amnhĩ nhĩpêx pyrak o amnhĩ nhĩpêx ka mẽ hã ijarēnh ma nẽ kormã ja hã ixpumu. ³⁰ Tĩrtũm nhỹ hã kapēr xwỳnh pê Jõhtija amnepēm na pre tep rax kukrẽ. Tã nom nhūm htĩr rãhã õxàhkre rũm kato nhūm mẽ omu nẽ Tĩrtũm kot mẽ hwỳr mẽnh ã omu. Tã kot paj nhỹrmã Jõhti pyrã nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nhūm mẽ ja hã ixpumu nẽ Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmēnh xwỳnh ã ixpumunh kurẽ kumrẽx.

³¹ —Nẽ koja nhỹrmã Tĩrtũm akupỹm mẽ htyk nẽ mẽ hikwỳ xwỳnh piitã akupỹm mẽ ho htĩr hāmri nhūm mẽ piitã Inhipeêxã mẽ wa ixkutã hkrĩ. Pa wa mẽ piitã tanhmã mẽ harēnh to. Tĩrtũm mẽ wa ixkuri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho mẽ pa mã xwỳnh ã mẽ hkwyjê jarẽ. Nẽ wa ixkuri mẽ pa ho mẽ pa hkêt xwỳnhjê jarẽ. Mẽ piitã ã mẽ harēnh anẽ. Amarĩ mẽ pa xwỳnhjaja nẽ mẽ õ pahijaja. Hāmri nhūm sur kãm mẽ õ pahi niti Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarēnh to hāmri nẽ hpãnhã tanhmã mẽ ajarēnh to nẽ kãm mẽ ajarēnh o: “Na pa pre inhmã pahi Sarumãw kot anhỹ hã àhpumunh tỳx ã harēnh ma hāmri nẽ inhmã mar prãm xàj ma awry hã õ pika hwỳr ixpa nẽ omu nẽ kapēr ma. Hāmri nẽ ma akupỹm inhõ pika hwỳr ixpa nẽ ixkwỳjê mã àhpumunh tỳx ã harēnh o ixpa. Tã Akra Jejus na àhpumunh tỳx o pahi Sarumãw jakrenh tã or war

akutã mẽ hkrĩ xwỳnh kwỳ mũj na prem kapěr ma no ãm ixkĩnhã kãm mar prãm kêt nẽ. Na prem kuma nẽ ãm kuma.” Anhỹr o wa inhmã mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ ja hã mẽ amã akir ka mẽ tee ri mar o akrĩ nẽ amnhĩ kamã agryk o akrĩ.

³² —Hãmri nhũm hpãnhã Nĩnĩwe nhõ xwỳnhjaja wa inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Jõhti kot mẽ hwỳr mõi nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapěr jarẽnh o pa xwỳnhjaja nhũm mẽ tanhmã wa inhmã amnhĩ jarẽnh to. Hãmri nẽ pahi nita pyrã nẽ wa inhmã tanhmã mẽ ajarẽnh to nẽ wa inhmã: “Na pre Jõhti man mẽ inhõ krĩ hwỳr mõi nẽ mẽ inhmã akapěr jarẽnh o ri mẽ ixkõt pa. Pa prem kuma nẽ mẽ ixte amnhĩ tomnuj kaga nẽ akõt amnhĩ xunhwỳr kurẽ kumrẽx Tĩrtũm. Nom or war akutã mẽ hkrĩ xwỳnh kwỳ mũj na pre Akra Jejus tãm mẽ hwỳr mõi nẽ mẽ kãm kapěr o ri mẽ hkõt pa nhũm prem kuma no ãm mẽ ixkĩnhã amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkõt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Mẽ kot Akra mar tã amnhĩ kaxyw kãm hamaxpěr kêt nẽ.” Anhỹr o koja mẽ wa inhmã mẽ ajarẽ ka mẽ tee ri mẽ ama nẽ amnhĩ kamã agryk tỳx nẽ. Jakamã e kwa ixte mẽ amã ã ixkapěr anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpěr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

Mẽ pajamaxpěr mex te kot kanê hpôk mex pyrãk ã harẽnh

Matêwre 5.15, 6.22-23

³³ Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm: —Xà na htem kanê hpôk nẽ poti ho hpro? Nà na htem ho anhỹr kêt nẽ. Na htem hpôk nẽ kỳx pẽ mẽmoj nhĩmõk ã unhwỳ nhũm mẽ piitã mẽ kãm hirã mex nhũm htem ixkrem agjê nẽ hirã kamã mẽmoj pumunh mex o mra. ³⁴ Ja pyrã nẽ kot ka

mě atō ixkapēr ma nē ixkôt amnhĩ nhĩpêx nē tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nē tãm mẽ hipêx o ri apa. Jao te hirã kamã mẽ rĩt mex xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk. Nom koja mēhō inhma nē ãm inhma nē ixkwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Jao te kamàt kô kamã mẽ rĩt mex kêt xwỳnhjaja kot htỳx amnhĩ nhĩpêx o pa pyrãk o amnhĩ nhĩpêx.

³⁵ —E kêt ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr pymaj ixkapēr ma nē kãm ajamaxpēr tỳx rãhã ho ri apa. ³⁶ Kot kaj mẽ ixkapēr ma nē ixkôt amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nē te mẽ ate kanê hpôk mex nhĩrã kamã ri apa pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Jao aprĩ hã ixkapēr ma nē aprĩ hã ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumunh mex nē. Anē.

Jejus kot tanhmã Parijew nhõ xwỳnhjê jarēnh to Matêwre 23.25-26

³⁷ Tã nhũm Jejus ra mẽ ahkre pa. Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhja hwỳr tē nē kãm:

—Pa. E kwa ma ixkôt tē nē mẽ ixkutã apku. Anē.

Hãmri nhũm kuma nē kãm:

—Tôe. Nà kot paj ma akôt tē. Anē

Hãmri nē ma hkôt tē nē òrkwỳ hwỳr axà nē apkur kaxyw mẽ ìhkô hã nhỹ. ³⁸ No ãm mẽ hkukamã mẽ hpãmjê pyrà nē amnhĩ nhĩhkra kuhõnh ryy hkêt nē. ãm amnhĩ nhĩhkra htyk pix kuhõnh tokyx anē nē nhỹ. Nē ò prat kuhõnh ryy hkêt rãhã apkur kaxyw nhỹ. Jakamã nhũm kot amnhĩ kôt hwỳr xwỳnhhta tee ri ja hã omu nē hamaxpēr o:

—Tk. Kwa na hte mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nē.

³⁹ Anē nhũm Jejus amnhĩ tã hamaxpēr ã omu nē kãm:

—Nà mẽ apê Parijew nhõ xwýnhjaja te mẽ ate mẽ kot apkur kaxyw prat kre kuhõnh punuj tã mex ã harẽnh pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ ãm mẽ akrã hkà rũm pix mã na mẽ amex. Nẽ mẽ noo mã te mẽ amex pyræk no ãm mẽ anhõxàhkre kaxwýnh kãm mẽ ajamexpêr mex kêt. ãm mẽ akapêr prãm. Nẽ mẽ axàhkurêê. Nẽ mẽ anhõxyỳ. ⁴⁰ Mẽ ate atỳx ri amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ apa xwýnh kênã. Kwa kêt ka mẽ ãm akrãhkà pix rũm amex nẽ ri apa hkêt nẽ. Mẽ mããnẽn anhõxàhkre kaxwýnh kãm ajamexpêr mex o ri apa. Nẽ tãm mẽ piitã mẽ hipêx o ri apa. ⁴¹ Kêt ka mẽ tãm ajamexpêr o tãm mẽ hipêx o ri apa. Nẽ axàmnhĩx ri mẽ kêt amrakati xwýnhjê mã mẽmoj nhõr o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽ. No na ka htem mẽ amã mẽ amnhĩ to mex prãm xàj tee ri amnhĩ kuhõnh japjê kaprỳ. Anẽ.

Jejus kot Parijew nhõ xwýnhjaja mex kêt kukamã mẽ harẽnh

Matêwre 23.4, 23.7, 23.13-24, 23.27-38; Makre 12.38-39

⁴² Nhũm Jejus arĩ Parijew nhõ xwýnhjê jahkre nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ okora Parijew nhõ xwýnhjaja. Kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Na ka htem Tĩrtũm kapêr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt nẽ ãm hkwy kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nẽ ãm kapêr o hpýnhre nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx hãmri nẽ hã amnhĩ pumu nẽ ate amnhĩ to mex xwýnh ã amnhĩ to jarkrar o ri apa. Nom Tĩrtũm kãm hprãm xà piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. Mẽ ate tãm mẽ piitã mẽ hipêx o ri apa hã kot mẽ amã karõja. Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kĩnh

ã kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hã karõja mẽ ate mar mex tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Mẽ ate kapêr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx ronhyx ja mẽ amã mex kumrêx.

⁴³—Kwa mẽ o kora. Mẽ piitã mẽ kot amnhĩm mẽ ate amnhĩ to rūnh xwýnh ã amnhĩm mẽ ajarênhja na mẽ amã hprãm. Nê mẽ piitã mẽ kot amnhĩm mẽ apê mẽ ahkre mex xwýnh maati hã mẽ ajarênhja na mẽ amã hprãm.

⁴⁴—Kwa mẽ o kora. Kot ka mẽ amex kêt nê. Mẽ kot mẽ akapêr mar nê mẽ akôt amnhĩ nhĩpêx xwýnhjaja te mẽ kot htýx ri mẽ hã pika nhĩmõk ã ri mẽ pa xwýnh kot amnhĩ nhĩpêx pyræk. Jao mẽ ate amnhĩ to mex ã amnhĩ kamnhĩx nom mẽ ate amnhĩ to mex kêt. Te mẽ kot pika mex ã hkamnhĩx nê htýx ri mẽ hã pika nhĩmõk ã ri mẽ pata pyræk o na htem amnhĩ nhĩpêx. Anê.

Nhũm pre ã Jejus Parijew nhõ xwýnhjê mã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx jarênh anê.

Jejus kot Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwýnhjê mã kapêr

Matêwre 23.1-4, 23.13, 23.29-36

⁴⁵ Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre ho pa xwýnhja kuma nê kãnhmã xa nê kãm:

—Kwa na ka ã Parijew nhõ xwýnhjê jarênh punuj anhýr jao mããnên ã mẽ paja jarênh anê nà? Mẽ ixte amnhĩ nhĩpêxja ãm tipxi kênã. Anê.

⁴⁶ Hãmri nhũm kãm:

—Tý. Mããnên mẽ kajaja. Kwa o kora mẽ apê Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwýnhjaja. Kot kaj mẽ uræk nê amex kêt nê. Na ka htem mẽ kãm mẽmoj tã karõ ho ri apa nê mẽ kãm: “E kêt ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nê ã amnhĩ nhĩpêx anê.” Anhýr tã no

ãm mẽ kajaja amnhĩ kapërja kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Te mẽ ate mẽhõ kot mẽ katut ã mẽ kãm mẽ jênh pytĩ janhôr tâ mẽ ho ajuta nê hkwỳ htur kêeta pyræk o na ka htem amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

47-49 —Na pre Tĩrtũm amnepêm mẽ pahpãmjê hkukamã tanhmã mẽ harênh to. àhpumunh tỳx xà hkôt tanhmã mẽ hkukamã mẽ harênh to nê mẽ harênh o: “Kot paj ma mẽ hwỳr inhỹ hã ixkapêr jarênh xwỳnhjê rê. Nom koja mẽ omu nê ãm mẽ omu nê kêp mẽ hprãm nôkati nê tanhmã mẽ hipêx to ho pa. Nê ixpê mẽ hkwỳjê hpar o pa. ã koja mẽ inhỹ hã ixkapêr jarênh xwỳnhjê nhĩpêx anê.” Anhỹr o mẽ hkukamã mẽ harê. Tã ã mẽ harênh anhỹr xà hkôt nhũm prem ã mẽ hipêx anê nê mẽ hkwỳjê hpa nê mẽ hkwỳjê pynê nê mẽ hagjê.

—Amnepêm mẽ akukamã mẽ kot ã mẽ hipêx anhỹr nhũm mẽ ate mẽ ano ho ja hã mẽ omunh kêt tâ ka htem arĩ mẽ hã pika ho mex o ri apa. Te mẽ amã mẽ hapê nê mẽ ho ajamak pyrà nê mẽ hã pika ho mex o ri apa. Nom mẽ amã mẽ hapê hã ho mex hkêt nê. ãm ra mẽ htyk nê hapêx nê mẽ amã Tĩrtũm kapêr jarênh o pa hkêtja ã na ka htem akĩnh nê ã axêx rom mẽ hã pika ho mex anhỹr o ri apa.

50-51 —Na prem Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh o mẽ pa xwỳnhjê nhĩmex rax nê. Amnepêm panhĩ kator krax rũm finat Atãw kra finat Apewja na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o pa nhũm htõ kãm mar prãm kêt nê kupĩ. Tã nhũm Tĩrtũm axte mẽ hwỳr y hã kapêr jarênh o mẽ pa xwỳnh kwỳjê rê nhũm prem mã mẽ ho anê nê mẽ hkwỳjê nhĩmex. Nhũm pre xatã mẽ hwỳr mẽ hkwỳjê rê nhũm mẽ xatã mẽ kupa. ã Apew rũm finat Jakaris wỳr na prem mẽ

himex rax aně. Ně hpānhā Jakarisja nhūm prem Tīrtūm mā amnhī jarēnh xā hā ixkre kamā kupī. Tā ka mẽ ajaxwỳja amā Tīrtūm kapēr mar prām kêt nē mẽ uràk nē amā ỳ hā kapēr jarēnh o mẽ pa xwỳnhjê nhīmex prām. Tā ā mẽ pahpāmjê mẽ ato hpimràatā mẽ ate mẽ hipêx anhỳrja mỳrapê koja Tīrtūm ja hā mẽ apê mẽ hkanrēhā mẽ htāmnhwỳjaja tanhmā mẽ ato htỳx to ka mẽ amnhī xā htỳx kamā ajamak o ri apa rāhā nē kām ga.

52—Jakamā kwa mẽ o kora mẽ apê Tīrtūm kapēr tūm o mẽ ahkre xwỳnhjaja. Mě ajaxwỳja na ka htem Parijew nhō xwỳnhjê pyrà nē Tīrtūm kapēr o mẽ ahkre ho apa. Ně aprī hā mar mex tā no ām amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr nē hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Hāmri nē mẽ kot mẽ amar o pa xwỳnhjê mā atỳx ri tanhmā mẽ ahkre hto nhūm htem mẽ ama nē mẽ apyrà nē amnhī kaxyw Tīrtūm kôt hamaxpēr nē hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Mě kām hprī hā kapēr mar mex prām tā mẽ amar xā hkôt mẽ ate amnhī nhīpêx pyràk o amnhī nhīpêx o pa. Nom mẽ kajaja na ka htem mẽ kām mẽ hamaxpēr mex nhōr kêtja mỳrapê nhūm htem ā amnhī nhīpêx anhỳr o pa. Jakamā kwa mẽ o kora kot kaj mẽ amex kêt nē. Aně.

Nhūm pre ā Jejus mẽ kām kapēr aně. 53-54 Hāmri nē kato nē ma tē. Nhūm Tīrtūm kapēr tūm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ Parijew nhō xwỳnhjaja hāmri kot tanhmā mẽ kām kapēr toja ma nē kamā gryk tỳx nē. Jakamā ma hkôt mra. Hêx rom mẽmoj tā hkukjêr o hkôt mra. Ně hā hkukjêr kām hihtỳx o hkôt mra. Kot tanhmā mẽ kām ujarēnh to nhūm mẽ kot mar nē ra hā àmnēnh

kaxyw ma hkôt àhkukjêr o mra.

12

Mê pahte Tirtûm pê mẽ pajamaxpêr punuj o pah-pimxur kêt

Matêwre 10.26-33

¹⁻³ Tã nhũm mẽ Jesus ã htu rax kumrêx nê hã axpên nhĩgãnh o kuhê. No nhũm kormã mẽ kãm tanhmã kapêr to hkêt nê. ãm kormã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjê kumrêx mã kapêr nê mẽ kãm:

—Mê piitã kãm amnhĩ kwýjê pê hamaxpêr punuj o hpimxur hprãm tã koja nhỹrmã mẽ hamaxpêr piitã amnhĩrît pa. Nê mẽmoj piitã ra hpimxur mex tã koja nhỹrmã piitã amnhĩrît pa. Nê mẽ kot kamàt kô kamã hpimxur pê mẽmoj jarênh tã koja mẽ piitã nhỹrmã kot mẽmoj jarênhhta ma. Nê mẽ kot hitom kãm kawax pê axpên mã mẽmoj punuj jarênh tã koja nhỹrmã mẽ piitã mẽmoj jarênhhta ma. Jakamã kwa kêr ka mẽ tanhmã Par-ijew nhõ xwýnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omu nê ãm mẽ omu nê mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Te mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx tã no ãm tãm amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt. Na htem ãm htýx ri tanhmã amnhĩ to hêx to ho pa. Tã kêr ka mẽ uràk nê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê. Anê.

Mê pahte pahkwýjê pumaj Tirtûm kaga hkêt ã mẽ pamã karõ

Matêwre 10.28-31

⁴ Nhũm Jesus arĩ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjê mã kapêr nê mẽ kãm:

—E ixkràmnhwỳjaja. Kêr ka mẽ amã akwỳjê puma rỳ nhãm mẽ hkwỳjê puma ho ri apa hkêt nê. Koja mẽ apar tã ãm mẽ anhĩ pix pa nom tanhmã mẽ akarō hto hkêt nê. ⁵ Tĩrtũmja tapxipix na hte mẽ ĩ nê mẽ hkarō ho hpimràatã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ kurê. Tã kêr ka mẽ ja pumaj Tĩrtũm kapêr kwỳm tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho apa hkêt nê.

⁶⁻⁷—Nê Tĩrtũm kot mẽ pahto hapêx par pumunh tã mǎnên kot mẽ pajamār pumunh mex. Mǎn ka htem kuwênhre pumu. Na hte Tĩrtũm hamār mex o pa. Mẽ piitã mẽ kot ãm kuwênhre pumunh o pa htã nhũm Tĩrtũm mẽ kurom hamār mex o pa. Nê htãnopxar rǎhã ho pa. Nom kãm mẽ pajapê htỳx o kuwênhre jakrenh jakamã kwa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o ri akaprĩ nê apa hkêt nê. Koja Tĩrtũm mẽ pahtãnopxar rǎhã ho pa. Ra kot tanhmã mẽ pakute hã mẽ pahpumunh par. Nê ahpỳnhã tanhmã mẽ pahkrã hkĩ kute hkôt mẽ pahpumunh par. Tã kot mẽ pahtãnopxar rǎhã jakamã mo kaxyw kot kaj kêt mẽ ri amã mẽhō puma ho ri apa?

⁸—Jakamã kwa mẽ mǎmrĩ mẽ kãm mẽ apê ixkra hã amnhĩ jarênh o ri apa nê amã mẽ uma xàj tee ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nê. Kot ka mẽ kãm ra mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarê. Pa ja hã mẽ apumu hãmri nê mẽ apyrà nê kaxkwa kamã Tĩrtũm kapêr o mẽ wryk xwỳnhjê mã ra mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ ajarê. ⁹ Nom kot ka mẽ kot ixtã tanhmã mẽ ato pymaj apê ixkwỳ hã amnhĩ jarênh kêt japêr. Pa ja hã mẽ apumu hãmri nê nhỹrmã amnhĩ xwar mẽ kãm mẽ apê ixkwỳ hkêt

ã mẽ ajarẽ. Jakamã kwa mẽ mãmrĩ mẽ kãm apê ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkôt apa kê mẽ ama nẽ tanhmã inhmã hamaxpêr to. ¹⁰ Koja mẽ ama nẽ ãm ama nẽ kãm ixprãm kêt japêr. Hãmri nhũm Tĩrtũm ixtã mẽ omu nom tokyx ixtã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Koja kormã amnhĩ tã mẽ hamãr o pa. Karõ kot axte mẽ kãm ijarẽnh o amnhĩrĩt nhũm mẽ hkwyjaja kot mar nẽ kãm ixprãm nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw nhũm kormã amnhĩ tã mẽ hamãr o pa. Nom koja Karõ xatã mẽ kãm ixto amnhĩrĩt tã nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma nẽ te mẽ kot kêp amnhĩ jamak pro pyræk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao Karõ hã hpijaãm kêt mỳrapê koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ xwar te kot mẽ kêp amnhĩ jamak pro pyræk o mẽ hipêx nhũm mẽ tee kãm amnhĩ kaprĩ kaprỹ. Hãmri nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma pa nẽ kamã pa ho pa. Jakamã kwa mẽ mãmrĩ mẽ kãm mẽ apê ixkra hã amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkôt apa nẽ tanhmã mẽ kãm ijarẽnh to ho ri apa. ¹¹ Koja mẽ ama nẽ kãm mẽ amar prãm kêt japêr hãmri nẽ ixtã mẽ apynê nẽ tanhmã mẽ anhĩpêx to kaxyw. Nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr mẽ ato mrar japêr. Rỳ mẽ õ pahi hwỳr mẽ ato mrar nẽ tanhmã kãm mẽ ato hêx to. Nom kêr ka mẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o amã mẽ uma kêt nẽ. ¹² Koja Tĩrtũm Karõ ja kaxyw mẽ amã mẽ ajamaxpêr mex gõ hãmri ka mẽ ô ri mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Jakamã kwa mẽ tee ri mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kukamã ajamaxpêr o ri mẽ amã mẽ uma ho apa hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ hikukrêx rũnh pix kukamã hamaxpêr

*xwỳnhjê jarēnh**Wam Ximotre 6.9-10; Xiakre 4.13-17, 5.1-6*

¹³ Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre o xa nhũm mẽ mar o kuhê. Rôm nhũm mẽhõ myja hwỳr tẽ nẽ kãm kapēr nẽ kãm:

—Pa? Kwa ot pa awỳr amã mẽmoj jarēnh mã tẽ. Na pre inhĩpêxà ty nhũm ixtõ ixrom amnhĩm õ mẽmoj piitã ho àrĩk pa. Õ pika nẽ hkrit nẽ hikukrêx nẽ ãm mẽmoj piitã ho àrĩk par kumrêx. Kwa ma ixkõt tẽ nẽ kãm anẽ pa wa amnhĩm ho axkjê nà? Anẽ.

¹⁴ Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tk. Kokỹ. Na pa pre mẽ amã mẽ mẽmoj to ixpikjêr kaxyw mẽ awỳr ixwryk kêt nẽ. Anẽ.

¹⁵ Hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnh piitã mẽ kãm kapēr nẽ mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ amã anhõ mẽmoj rũnh prãm o ri apa hkêt nẽ. Na htem mẽmoj rũnh kukwak ri Tĩrtũm wỳr apir kêt nẽ. Mẽmojta kêp pika pix nhõ xwỳnh na.

¹⁶ Anhỹr o mẽ kãm kapēr hãmri nẽ mẽ kãm awjarê. Mẽ hkukrêx rax ã kuxi nẽ mẽ kãm awjarê nẽ mẽ kãm:

—Nà koja mẽhõ õ mẽmoj rax nẽ. Nẽ hpur kãm õ rax nẽ. No ãm õ jaxwỳr xà hã ixkre kêp grire.

¹⁷ Hãmri nhũm tee ri hpur kãm õ rax kukamã hamaxpēr nẽ hamaxpēr o: “Kwa tanhmã kot pa amnhĩ to nẽ ja piitã nhỹri haxwỳ wehe? Inhmã amarĩ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã hkwy nhõr prãm kêt. Kot paj ãm amnhĩm piitã ir pa nẽ kritpêm hkur o ixpa. Nom ixpê haxwỳr xà hã ixkreja ixpê grire.” Anẽ.

18 —Hāmri nē hamaxpēr o: “Nà na pa ra ijamaxpēr. Kot paj ixkre gireta grà nē hpānhā rax ō nhīpêx. Hāmri nē ixpur kām inhōta jamy nē kamā ir pa. Nē ixàpênh xà hā ixkukrêx piitā kamā haxwyr pa. Nà kot paj ho anē.” Anē.

19 —Hāmri nē ra ixkreja grānh pa nē hpānhā rax ō nhīpêx. Nē hipêx pa hāmri nē kamā hpur kām ōta xir pa. Nē àpênh xà hā hikukrêx piitā kamā unhwý. Hāmri nē omu nē hkính nē. Nē hamaxpēr o: “Nà hāmri. Kot paj tokyx axte mēmoj tā ixàpênh kêt nē. Ra inhō rax kumrêx kênā. Kot paj kritpēm ho ixàpkur mex o ixpa. Nà ãm hāmri na pa amnhī kukamā ijamaxpēr mex pē ixkre rax nhīpêx.” Anē.
20 Tā nhūm Tirtūm tee ri ã kot amnhī nhīpêx anhýr ã omu nhūm ja kām mex kêt nē. Hāmri nhūm hā kām kapēr nē kām: “Nà na ka atýx ri anhō rax mē akukrêx rax o apikuprōnh kapry. Na ka ãm amnhī pix kukamā ajamaxpēr o apa pē ã amnhī nhīpêx anē. Nom kot kaj kamàt ja kamā ty nē anhý kamā ma mō nē amnhī kôt anhō mēmoj rax ō ho amōr kêt nē. Koja hpānhā mēhō amýr pē ho amnhīptār pa ka rī amnhī pumu.” Anē. Nhūm ã Tirtūm kām kapēr anē. ã mē ujarēnh kot anhýr.

21 —Mē kot amnhī nhō nē amnhī kukamā pix mā hamaxpēr o mē pa xwýnhjaja na htem myja pyrà nē Tirtūm mā hamaxpēr o pa hkêt nē. Jakamā koja mē nhýrmā ty hāmri nē hkukrêx pix kukamā hamaxpēr nē amnhī mā pix mā hamaxpēr o paja mýrapê Tirtūm mē wa ixri htír tūm nē mex nē pa ho pa hkêt nē. Mē kot amnhī nhō pix kukamā hamaxpēr xwýnhjaja nē amnhī kukamā pix mā mē hamaxpēr xwýnhjaja nē mē kamā ukapri hkêt

xwýnhjaja mẽ õ mẽmoj rũnh tã koja mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ amnhĩ kôt hõ ho pixi nẽ o mõi kêt nẽ. Koja mẽ mẽmoj piitã rer pa nẽ ma ÿ kamã ma mõ. Jakamã kwa kêr ka mẽ jajê pyrã nẽ anhõ mẽmoj to anhõxỳ ho ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpêr kêt ã mẽ pamã karõ

Matêwre 6.25-34; mãânẽn Wam Pêtre 1.3-9

²² Tã nhũm Jejus hpãnhã tanhmã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjê jahkre hto nẽ mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o ri apa hkêt nẽ. Amnhĩ xàpkur xà rỳ axê ka mẽ tee ri hkukamã ajamaxpêr kêt nẽ. Nẽ mẽ ãm mẽmoj piitã hkukamã tee ri ajamaxpêr kêt nẽ. ²³ Tĩrtũm àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx xwýnh na. Na pre àhpumunh tỳx o mẽ anhĩpêx ka mẽ kukwak ri atĩr nẽ apa. Tã xà kot mẽ amã mẽ anhõ ho pa hkukamã àhpumunh kêt? Nà ja kukamã àhpumunh xihtỳx kênã. Kêp mẽ anhĩpêx xwýnh jakamã mãânẽn kêp mẽ amã mẽ anhõ ho pa xwýnh. Nẽ kêp mẽ amã mẽ axê nhõr o pa xwýnh.

²⁴ —Mãn ka htem kuwênhre pumu. Na hte tee ri amnhĩ xàpkur xà hkukamã hamaxpêr o hkaprĩ nẽ ri pa hkêt nẽ. Na hte Tĩrtũm tãm kot kãm õ ho pa. Tã kãm mẽ pajapê htỳx o kuwênhre jakrenh jakamã koja uràk nẽ mẽ pamã mẽ panhõ mex o pa rãhã nẽ. ²⁵⁻²⁶ Jakamã kwa kêr ka mẽ mẽmo arĩgro hã axàpkur xà hkryre pumu nẽ ate amnhĩ pê hkrêr par nẽ amã prãm o akaprĩ nẽ apa hkukamã tee ri ajamaxpêr kêt nẽ. ãm Tĩrtũm kamnàr rom axàmnhĩx anhõ hkryreta ku nẽ akĩnh kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Xà kot

ka anhõ mry grire pumu nẽ akaprĩre nhũm ra tanhmã amã amnhĩ to rax to? Na htem ãm tee ri mẽmo hkukamã hamaxpěr o hkaprĩ nẽ pa kaprỹ. Jakamã kêr ka mẽ ã ri ajamaxpěr anhỹr o akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ.

27 —Mãn ka htem akunĩ kamã pixôrãre pumu. Na hte tee ri tanhmã amnhĩ kute hkukamã hamaxpěr o hkaprĩ nẽ harir kêt tâ muxre nẽ harir ka mẽ omu. Te ho amnepêm finat pahihtı Sarumãw xê mex pyrãk nom ãm mex o kot hakrenh.

28 —Pixôrãreja arĩgro ja hã htĩr nẽ muxre nẽ harir tâ koja mẽmo arĩgro hã grã pa nẽ hapêx. Kêp pixôrã pix nẽ hapêx tokyx anhỹr tâ na hte Tĩrtũm ho mex nẽ nhũm mux nẽ harir. Nom mẽ pajaja na hte mẽ pahto mex o pixôrãre ho mexja jakrenh. Jakamã kwa mẽmo kaxyw kot ka mẽ tee ri amnhĩ xê hkukamã ajamaxpěr o akaprĩ nẽ apa? Nà kot kaj mẽ anẽ nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpěr tỹx kêt nẽ.

29 —Kwa mẽ tee ri amnhĩ xàpkur xà hkukamã ajamaxpěr rãhã o ri akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ tee ri amnhĩ kukamã tanhmã ajamaxpěr to ho ri akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. ³⁰ Mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỹr kêt xwỳnhjaja na htem ã ri hamaxpěr anhỹr o hkaprĩ nẽ pa. Tã kêr ka mẽ ho mẽ urãk kêt nẽ. Tĩrtũm kot mẽ panhõ mẽmoj kêt kôt mẽ pahpumunh mex kênã. ³¹ Jakamã kêr ka mẽ ãm hkôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Nẽ amã ja pix kukamã ajamaxpěr o ri apa hprãm. Hãmri nhũm amnhĩ tâ mẽ apumu hãmri nẽ apkati mẽ tãm mẽ amã mẽmoj nhõr o pa. Anẽ.

*Kaxkwa kamã mẽ pakukrêx rax jarênh
Matêwre 6.19-21; mããnên Sikũn Ximotre 4.8;
Eprêw 10.34; Wam Pêtre 1.4*

³² Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—E mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja. Ra Tĩrtũm kot mẽ ato hkra jakamã kwa mẽ axàmnhĩx hkamnâr rom ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Na hte mẽ apê hkra hã mẽ apumu nê hkĩnh nê. Koja nhỹrmã kaxkwa kamã õ krĩ hwỳr mẽ ato api ka mẽ kamã wa ixkuri amex nê atĩr tũm nê apa ho apa. Ja na mex o kot jar pika ja kôt mẽ õ mẽmoj rũnh nê pa xwỳnhta jakrenh. ³³ Jakamã kêr ka mẽ axàmnhĩx ri akukrêx kwỳ ho wênê nê hpãnhã kàxpore jamỳ nê mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã ho apigranh o ri mẽ hkôt apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê hãmri nê kaxkwa kamã akukrêx rax nê. Mo kaxkwa kamã mẽ àhkĩnh xwỳnh koja mẽ apê ho ahkĩ? Nê kamã mo amnhôre kot mẽ apê homnu? Kaxkwa kamã ja amrakati kumrêx. Jakamã Tĩrtũm kot mẽ amã mẽ akukrêx nhôr mã xwỳnhta koja aa apê omnuj nê hapêx kêt kumrêx.

³⁴ Kot kaj mẽ jar pika ja kamã akukrêx rax hãmri nê tanhmã apê omnu hto pix kukamã ajamxpêr rãhã ho ri apa. Nom kot kaj mẽ apê Tĩrtũm kra hã kot kaj mẽ jar akukrêx rax kêt tã kaxkwa kamã akukrêx pix kukamã ajamxpêr rãhã ho ra akĩnh nê ri apa. Anê.

Mẽ pahte Jejus kutêp tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

Matêwre 24.42-43; Makre 13.32-37; Rukre 21.34-36; mããnên Wam Tesarõn 5.4-8

³⁵ Nhũm pre Jejus arĩ mẽ ahkre nê mẽ kãm:

—E na pa pre ra mẽ apê ixkôt mẽ apa ho apa xwýnhjê mã tanhmã amnhĩ kukamã amnhĩ jarênh to. Ixytk nê akupỹm ixtĩr nê ma akupỹm ixàpir hãmri nê mẽmo arĩgro hã akupỹn mẽ awýr ixwrykja na pa pre ra mẽ amã ja hã amnhĩ jarê. Tã kwa kêr ka mẽ ixwakre kamã ixte mẽ amã ã amnhĩ jarênh anhỹrja mã ajamaxpêr tỳx pê ixkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa.

36-38 —Te mẽ õ patrãw mã mẽ àpênh mex xwýnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Koja mẽ õ patrãw ma mẽ kot xypên mã wa rer mã xwýnh pumunh mã ma nhỹhỹm tẽ. Hãmri nhũm kãm mẽ àpênh xwýnhjaja arĩ kutêp òrkwỹ kamã hkrĩ. Axkãm hamak rom nê kutêp hkrĩ. Akupỹn htêm nhũm mẽ kot amnhĩ wýr mar nê kãm kahê xà mẽnh tokyx anhỹr kaxyw arĩ kutêp òt kêt nê hkrĩ. Kôt ã kamàt nhũm akupỹn hpôx o htêm rỳ arĩgro hwýr hpôx o htêm nhũm mẽ kot amnhĩ wýr mar nê kãm kahê xà mẽnh tokyx anhỹr kaxyw kutêp òt kêt nê hkrĩ. Akupỹn hpôx ã omunh hãmri nê tokyx apkur kaxyw kãm õ nhĩpêx kaxyw. Kêr kê akupỹn pój nê ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nê hkĩnh nê. Tã kêr ka mẽ àpênh xwýnhtajê pyrã nê ixwakre kamã inhmã ajamaxpêr rãhã ho ri apa. Jao ixkamã ajamak o apa ho ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nê. No kot paj akupỹn mẽ awýr wrý hãmri ka mẽ àpênh xwýnhjê pyrã nê inhmã mẽmoj nhõr kêt nê. Kêt pa kot paj mẽ õ patrãwta kurom mẽ amã mẽmoj mex gõ.

39 —Na htem mẽ kêp àhkĩnh pymaj amnhĩ nhõrkwỹ jamãr rãhã ho pa. ⁴⁰ Ja pyrã nê mẽ ate akupỹn ixwryk xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã

kêr ka mẽ õrkwỹ nhõ dõnta pyrà nẽ ixkutêp axkãm ajamak rom rãhã nẽ ri apa. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Anẽ.

*Mẽ õ patrãw mã mẽ àpênh mex xwỳnhjê jarênh
Matêwre 24.45*

⁴¹ Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê jahkre anẽ. Hãmri nhũm Simãw Pêtre kuma nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Xàn ka mẽ piitã mẽ kãm ã akapêr anẽ nà? Xà ãm mẽ papxipixjê mã? Anẽ.

⁴² Hãmri nhũm kãm:

—Nà ãm ixwakre kamã mẽ ate ixkôt tanhmã inhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ apa xwỳnh piitã mẽ amã na pa ã ixkapêr anẽ. Kojã mẽ àpênh xwỳnhjê hõ õ patrãw mã àpênh mex o pa nhũm amnhĩ tã omu nẽ ma nhỹhỹm mõi kaxyw nẽ ãhkram mẽmoj piitã haxàr pa. Hãmri nẽ kãm: “E kêr ka ixwakre kamã inhmã inhõrkwỹ htãnopxa. Nẽ mẽ àpênh xwỳnhjê mã õ mex kê mẽ apkur mex o pa.” Anẽ. Kojã ã kãm mẽmoj tã karõ anẽ hãmri nẽ kato nẽ ma nhỹhỹm mõi. ⁴³ Hãmri nhũm kãm àpênh mex xwỳnhhta wakre kamã kãm àpênh mex o pa. Jakamã nhũm õ patrãw akupỹn hpõx o mõi nhũm amnhĩ wỳr harênh ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ mẽmoj tã amnhĩ tã kamã kahak kêt nẽ. Rỳ tee ri wakre kamã kãm àpênh punuj ã amnhĩ pumu nẽ tee amnhĩ kukamã hamaxpêr kêt nẽ. Kot wakre kamã kutêp àpênh mex jakamã akupỹn hpõx ã harênh ma nẽ hkĩnh nẽ.

⁴⁴ —Jakamã nhũm õ patrãwja akupỹn põi nẽ kot kãm àpênh mex ã omu nẽ haxwỳja hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kot kãm hamãr o pa kaxyw kãm mẽmoj piitã ãhkram haxàr pa. ⁴⁵ Nom kojã kãm àpênh xwỳnhhta

axtem nê wakre kamã kãm àpênh mex kêt nê. Nê tokyx akupÿn mör kêt ã hkamnhĩx nê wakre kamã kãm mẽ àpênh xwÿnhjê htak nê pipãnh pix nê mẽ kãm gô xành xwÿnhjê kôt pix mã pa japêr. ⁴⁶ Hãmri nhũm õ patrãw haêr pê akupÿn pøj nê tee ri ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã omu. Hãmri nê gryk tÿx nê tanhmã homnuj to. Hãmri nê kãm mẽ àpênh punuj xwÿnhjê mẽ mẽ ho pimràatã amnhĩ né mẽ hanor pa. Tã kêr ka mẽ ixwakre kamã ho mẽ urak kêt nê. Mẽ kurom ixkapêr kôt tãm amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa.

⁴⁷⁻⁴⁸ —Nê koja mēhõ kormã Tĩrtũm kapêr mar kêt nê htÿx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Hã koja Tĩrtũm ja hã omu nê nhÿrmã kot amnhĩ tomnuj o pata mÿrapê tanhmã ho nhũm amnhĩ xà htÿx kamã hamak tũm xà kamã pa. Nom akrànhmã amnhĩ xà kamã hamak o pa. Aa kot Tĩrtũm kapêr mar kêt jakamã koja ãm akrànhmã amnhĩ xà kamã hamak o pa. Nom koja mēhõ kapêr mar mex tã ãm kuma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Nê xatã hirôp kuhê nê tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã koja Tĩrtũm tee ri ja hã omu nê nhÿrmã tanhmã homnuj tÿx to. Hãmri nhũm wamtajê pyrã nê amnhĩ xà htÿx kamã hamak tũm xàta kamã pa ho pa nom mẽ kĩnhã amnhĩ xà htÿx kamã hamak rãhã ho pa. Anê.

Jejus kot nhÿrmã mẽ kot amnhĩ tomnuj xà ho hapêx ã harênh

Matêwre 10.34-36

⁴⁹ Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê jahkre nê mẽ kãm:

—Nà ixte mẽ omnu xà piitã ho ijapêx par nê mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to piitã ho ijapêx par

kaxyw na pa pre wrÿ. Tã ra ixte piitã ho ijapêx par o inhmõr ronhÿx ja inhmã mex kumrêx. Nom kormã. ⁵⁰ Kot paj amnhĩ xà htÿx kãm ijamak rax o mẽ kot amnhĩ tomnuj o ijapêx o hkrax. Hãmri nẽ nhÿrmã ho ijapêx pa. Na pa ra ixtyk kaxyw ixte amnhĩ kà xà kamã ijamak kukamã ijamaxpêr o ra amnhĩ kamã ixkahak nẽ ri ixpa. Tã kot paj ja ho ijapêx pa nẽ ixkĩnh tÿx kumrêx. Anẽ.

Mẽ kot Jejus ã axpên kutã amnhĩ xunhwÿr ã mẽ harênh

Matêwre 10.21, 10.34-35

⁵¹ Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ ra mẽ awÿr ixwrÿk tã koja mẽ piitã ixkukwak ri hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa hkêt nẽ. Kormã. Koja mẽ akwÿjaja ixkapêr ma nẽ mẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpêr. No nhũm mẽ akwÿjaja mẽ akĩnhã kuma nẽ ãm kuma. Hãmri nẽ ixtã tanhmã mẽ anhĩpêx to ka mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ xà htÿx kamã ajamak o ri apa.

⁵² —Nẽ koja tanhmãn ixkre pyxi kamã mẽmojaja ohtôn pa. Nhũm war axkrutre nẽ ixkôt amnhĩ xunhwÿ nhũm mẽ axkrunêpxi nẽ ixkwÿm ri amnhĩ nhĩpêx nẽ ixkutã amnhĩ xunhwÿ. ⁵³ Nhũm mẽ hipêêxà hkra my mẽ wa ixtã axpên kutã amnhĩ xunhwÿ. Nhũm mẽ katorxà hkra ni mẽ wa ixtã axpên kutã amnhĩ xunhwÿ. Nhũm mẽ wÿj umregêx mẽ wa haxwÿja ixtã axpên kutã amnhĩ xunhwÿ. Koja mẽ ã ixtã axpên nhĩpêx anhÿr o pa. Anẽ.

Mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ

Matêwre 5.25-26, 16.2-4

54 Nhũm Jejus hpãnhã mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê mã kapêr nê mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhma mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja. Na htem kaxkwa kamã na htyk rax pumu nê na wrỳk mã hamaxpêr kurê kumrêx. Hãmri nhũm na wrỳ. 55 Nê amgrà pê kôk krihkritja nhũm htem kuma nê arĩgro htỳx mã hamaxpêr kurê kumrêx. Hãmri nhũm arĩgro htỳx nê. 56-57 ã na ka htem aprĩ hã mẽmoj pumunh kôt mẽmoj kukamã ajamaxpêr mex o ri apa anê. Nom nhũm Tĩrtũmja mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to mỳrapê tanhmã mẽ ato kaxyw nhũm mẽ ate ja hã amnhĩ pumunh tã tokyx amnhĩ tomnuj kaga hkêt nê.

58-59 —Na htem tanhmã axpên tomnuj to. Hãmri nhũm kot tanhmã war axpên to xwỳnhhta pahi hwỳr htêm nê kãm tanhmã kot ho xwỳnhhta jarênh kaxyw. Hãmri nhũm kamã gryk xwỳnhhta kot pahi mã harênh kaxyw ã harênh ma nê hãmri tokyx hwỳr tẽ nê wa tãm akupỹm axpên xãm. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anê. Pahi kot ja mar nê tanhmã mẽ ho pymaj na htem ã amnhĩ nhĩpêx anê nê tokyx akupỹm tãm axpên xunhwỳ. No koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr kêt nê nhũm pahija mẽ harênh ma hãmri nê tanhmã kot hõ ho xwỳnhhta pynê nê haxà nhũm tee kãm kator prãm o hkrĩ kaprỳ. Hãmri nê tanhmã amnhĩ to nê amnhĩ pãnhã kãm amnhĩ rer pa nhũm pahihtija kormã mẽ kãm anê nhũm mẽ kãm ure nhũm kato. Ja pyrà nê kêr ka mẽ Tĩrtũm tanhmã kot mẽ anhĩpêx to pymaj tokyx mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nê hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anê.

13

¹ Tã nhũm axtem mẽ hkwyjaja Jejus wỳr mra nẽ kãm:

—Pa? Kwa xàn ka ra Garirej nhõ xwỳnh kwỳjê jarẽnh ma nà? Na xep prem Jerujarẽ hwỳr mra nẽ ham mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw kormã kãm mry hpar o kuhê nhũm xep pahihtĩ Piratja mẽ harẽnh ma nẽ mẽ hã amỹnê nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ mẽ himex pa. Kwa mãn mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ pajakrenh ã na prem mẽ himex nà? Anẽ.

²⁻³ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx mỳrapê mẽ kot mẽ himex kêt. Mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj o axpẽn pyræk kênã. Tã kot ka mẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr kêt hã kot ka mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ ò krĩ hwỳr axàpir kêt nẽ. ⁴ No Jerujarẽ kamã ixkre prækja mẽ kot kãm “Siroe” anhỹr xwỳnhhta mẽ ho 18 nẽ mẽ hipy htem nẽ mẽ himex par xwỳnhjaja. Xà mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx mỳrapê na prem ty? Xà mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o Jerujarẽ kamã arĩ mẽ htĩr xwỳnhjê jakrenh? ⁵ Nà kot anhỹr kêt. Mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj o axpẽn pyræk. Jakamã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ hãmri nẽ mẽ uræk nẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr axàpir kêt nẽ. Jakamã kwa mẽ ixkapêr ma nẽ kãm ajamaxpêr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

Tĩrtũm kot mẽ pakamã gryk tokyx anhỹr kêt ã harẽnh

Rõmãn 2.4; Sikũn Pêtre 3.8-9

⁶ Tã nhũm Jejus kê axte tanhmã mẽ ahkre hto. Nê Tĩrtũm kot tanhmã mẽ panhĩpêx to hã kuxi nê mẽ kãm awjarẽ nê mẽ kãm:

—Koja hpur nhõ dõn mẽmo pàr kre nhũm ra hprêk mex nê ô mã tãm nê. Tã aa ô hkêt ã ra hã amgrà axkrunêpxi. ⁷ Hãmri nhũm kot hkre xwýnhja tee ri omu nê kãm àpênh xwýnh wýr tẽ nê kãm: “E kwa ma tẽ nê mẽmo pàr mũj krãhta nê amẽ. Mexi hã. Ra ô hkêt ã amgrà axkrunêpxi kênã. Koja pẽr aa ô hkêt nê. Mo kaxyw kot kêt ô hkêt tã ô mex xwýnh kaêx ã mẽ kêp àmnàr o kuhê? E hwýr tẽ nê krãhta nê amẽ.” Anẽ. ⁸⁻⁹ Hãmri nhũm tee ri kot kãm hã karõja ma nê kãm: “Kwa nà kormã. Pa kop ixàmnhĩx pàr krax ã mẽmo japôk kwý kapĩ nê kop hamã mãn. Kê axte hã amgrà pyxi nê hapêx nê ô hkêt pa kormã krãhta nê kumẽ. Koja amgrà ja kamã amã ô japêr ka omu nê akĩnh nê.” Anẽ. ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

Nhũm Jejus ã mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj týx o pa htã nhũm Tĩrtũm kot pur nhõ dõn mã àpênh xwýnhhta pyrà nê mẽ kamã gryk tokyx anhỹr kêt ã nhũm ã hã kuxi nê mẽ kãm ujarẽnh anẽ.

*Jejus kot arĩgromnu hã mẽhõ ho mex ã harẽnh
Rukre 14.1-6; Juãw 5.16-17*

¹⁰ Tã nhũm mẽ õ arĩgromnu pê sap kato nhũm Jejus Ijaew pikuprõnh xà hã ixkre hwýr axà nê kamã Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho nhỹ. ¹¹ Nhũm kamã mẽhõ ni hikôt rãhã nê pa xwýnhja nhỹ. Na pre ra amnepêp mẽkarõmnuti tanhmã ho nhũm katàt nê ri mrar kêt kumrêx. ãm hikôt rãhã nê ri pa hã ra hã amgrà pê 18. ¹²⁻¹³ Hãmri nhũm Jejus

omu nê amnhĩ wỳr kãm hpa ho apê nhũm hwỳr tẽ
nhũm hã ìhkra xi nê kãm:

—E na ka ra akupỹm amex.

Anê nhũm akupỹm katàt nê mex kurê kumrêx.
Hãmri nê amnhĩ pumu nê hkĩnh tỳx nê Tĩrtũm
mã mex o mex ã harênh o xa. ¹⁴ Nom nhũm mẽ
pikuprõnh xà hã ixkre jamār xwỳnh maatija tee
ri ja hã omu hãmri nê Jejus kamã gryk tỳx nê.
Mê õ arĩgromnu hã akupỹm kot ho mex jakamã
nhũm kamã gryk tỳx nê. Hãmri nê mẽ pikuprõnh
xwỳnhjê mã kãm:

—Tk. Kwa semãn ã mẽ àpênh xà hã arĩgro xo-
htôô. Kêp 6. Kot kaj mẽ mãmri tòmĩk nê sikũn nê tês
nê kwata nê kĩa nê sêsta ja ã ka mẽ apê rỳ mãmri
Jejus wỳr amnhĩ to mra kê akupỹm tanhmã mẽ ato
mex to. No sap ã kwarĩ. Sap kêp mẽ pahpê Ijaew
nhõ arĩgromnu kênã. Na pu htem hã paxàpênh kêt
nê. Jakamã arĩgro ja hã kot akupỹm mẽ ato mexja
mex kêt. Anê.

¹⁵ Hãmri nhũm Jejus kuma nê kãm:

—Kwa xà mẽ kajaja na ka htem sap ã axàpênh
kêt nê apa? Nà mẽ ate hã axàpênh kênã. Xàn ka
htem sap ã akrit kawar nê akrit môx ma mẽ ho apa
nê mẽ hkõm kêt nê? Nà na ka htem ma mẽ ho apa
nhũm htem ixkõ. Mot ka kêt mẽ ri axtem nê mẽ
kot sap ã tanhmã amnhĩ toja nê mẽ kãm akapêr?
¹⁶ Ixte ni ho mex xwỳnhhta mẽ pahpyrà nê kêp finat
Apraãw kagrõt nyw õ na. Nhũm pre Satanasti te
kot kãm ê nê ri o pa pyræk o hipêx jakamã nhũm
ỹ hã hikôt nê ri paja ã ra hã amgrà kêp 18. Tã pa
nê te ixte Satanasti ho ixkrihkrit nê ixte kêp utàr
pyræk o hipêx nê akupỹm ho mex. Mo kot pa kêt ri
omu nê ãm omu nê arĩgromnu hã ho mex kêt nê?

Nà ixte arĩgro piitã hã akupỹm mẽ ho mex o ixpa xwỹnh kênã. Anẽ.

¹⁷ Hãmri nhũm mẽ kot kãm kapẽr mar prãm kêt xwỹnhjaja kuma nẽ kamã gryk nẽ. Te ho mẽhprĩjê mã mẽ hamaxpẽr nhõr pyræk o mẽ hipêx pyræk jakamã nhũm mẽ amnhĩ tã kuma nẽ kamã gryk nẽ. No nhũm mẽ kot ra ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hã omunh xwỹnhjaja ja hã omu nẽ kãm hkĩnh nẽ.

Jejus te kot mẽmo hy pyræk ã harẽnh

Matêwre 13.31-33; Makre 4.30-32

¹⁸⁻¹⁹ Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ tanhmã mẽ kãm amnhĩ tã ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Nẽ Tĩrtũm kot mẽ awỹr ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw inhmẽnh ã ijarẽnhja. Te ixte mẽmo hy pixire pyræk. Na htem hkre nhũm higrõt. Nẽ gaa nẽ rĩ hprêk. Hãmri nẽ pa angrã nhũm kuwênhre hwỹr mra nẽ hô pytĩ kamã amnhĩm haê nhĩpêx. Tã kot paj nhỹrmã mẽmo hy jarẽnhhta pyrã nẽ ixpìxi htã kot paj pika piitã hkõt mẽ ho amnhĩptã nẽ mẽ omunh mex rãhã ho ri ixpa. Anẽ.

Jejus te kot pãwti kaxkrit xà pyræk ã harẽnh

Matêwre 13.33-35

²⁰⁻²¹ Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho xa. Nom hprĩ hã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. ãm amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—E kot pa hpãnhã tanhmã mẽ amã pãwti kaxkrit xà jarẽnh to. Koja mẽnijê hõ ãm hkwy ho grire nẽ kupy nẽ kaxyw mẽmo xôm kãm kumẽ nẽ ho pihkàr pa nẽ ho pãwti nhĩpêx. Nhũm kaxkrit xàja grire htã pãwti piitã ho kaxkrit mex nẽ. Ja pyrã nẽ kot paj ixpyxi htã koja mẽ nhỹrmã pika piitã hkõt ixkõt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ tã pãw kaxkrit xàja xi nẽ harẽnh anẽ.

Kaxkwa hwỳr hakwa kre kahê xà jarẽnh

Matêwre 7.13-14, 7.21-23; Juãw 10.7-10

²² Tã nhũm Jejus arĩ krĩ pẽ Jerujarẽ hwỳr krĩ hkõt ri mẽ ahkre ho mẽ hkõt ri pa. ²³ Hãmri nhũm mẽhõ myja hwỳr tẽ nẽ mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Pa. Kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Xà koja mẽ ohtõ nẽ nhỹrmã Tĩrtũm ri htĩr tũm nẽ papa ho nà koja mẽ grẽre? Anẽ.

²⁴ Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnh piitã kãm:

—Nà mẽ kot Tĩrtũm kõt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pix koja mẽ õ krĩ hwỳr agjê. Wỳr mẽ gjêx xàja ãm pixii nom koja mẽ ohtõ nẽ kãm hkõt wỳr gjêx prãm kêt nẽ. Na htem te hwỳr mẽ gjêx xà hõ japêr o pa pyræk. Nom pa na te ixpê hwỳr mẽ gjêx xà pixita pyræk. Jakamã kwa kêr ka mẽ tokyx ixkõt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ ixkõt ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Na htem ohtõ nẽ kãm ixkõt amnhĩ xunhwỳr prãm kêt nẽ. Ixte amnhĩ nhĩpêxja mẽ kêp hihtỳx jakamã nhũm htem ixkaga.

²⁵ —Tã koja mẽ nhỹrmã ty nẽ tee ri kãm Tĩrtũm wỳr gjêx prãm kaprỳ. Kot paj te mẽ kêp kahê pyræk o mẽ hipêx nhũm mẽ kapõt ã kuhê nẽ tee ri amnhĩ tã ixpumu nẽ inhmã: “Kwa mẽ inhmã kahê xà mẽ pa mẽ awỳr agjê Pahihti.” Anẽ. Hãmri pa mẽ kãm: “Nà ixte mẽ apumunhre hã kot pa kêt ri mẽ amã kurẽ.” Anẽ.

²⁶ —Hãmri nhũm mẽ tee ri inhma nẽ inhmã: “Kwa nà ra ate mẽ ixpumunh mex kênã. Na ka pre mẽ inhõ krĩ kamã mẽ ijahkre ho ri apa nẽ mẽ ixkutã axàpkur o ri apa.” Anẽ. ²⁷ Hãmri pa mẽ

kām: “Tk. Ixte mẽ akutã ixàpkur tã mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳ̀re hã. Jakamã e mẽ ma mra. Mẽ ate amnhĩ tomnuj pix o mẽ apa xwỳ̀nh jakamã kot kaj mẽ ixwỳ̀r agjêx kêt nê.” Anê. Kot paj ã mẽ kãm ixkapêr anê.

²⁸ —Hãmri nhũm mẽ amỳm ri mẽ inhmex ã mẽ ixpumunh o kuhê. Kaxkwa kamã mẽ ixkĩnh nê ri mẽ inhmex nê ixpa hã amỳm mẽ ixpumunh o kuhê. Apraãw nê Ijak nê Jako nê Tĩrtũm kapêr jarênh o mẽ pa xwỳ̀nh piitã nhũm mẽ amỳm mẽ ixkĩnh nê mẽ ixàpkur mex ã mẽ ixpumunh o kuhê. Hãmri nê tee ri mẽ ixwỳ̀r kãm gjêx prãm kaprỳ nê hkaprĩ nê mur nê amnhĩ krã hkĩ jarê nê amnhĩ kà nhê nê amnhĩ kamã gryk tỳx nê. No ãm tee ri amnhĩ kamã gryk kaprỳ. ã koja mẽ amnhĩ nhĩpêx anê. ²⁹ Nom Tĩrtũm kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳ̀r xwỳ̀nhjaja koja mẽ kurom pika piitã kurũm axpên wỳ̀r akuprõ nê Tĩrtũm wỳ̀r agjê nê kuri hkĩnh nê apkur mex o hkrĩ. Mẽ akwỳ̀jaja nê pika piitã kurũm hohtô rax nê axpên wỳ̀r akuprõ nê hwỳ̀r agjê nê kuri apkur mex nê hkĩnh nê pa ho pa.

³⁰ —Mẽ apê Ijaewjaja mẽ amã Ijaew kêt xwỳ̀nhjê hprãm nõkati htã koja mẽ hkwỳ̀jaja mẽ akwỳ̀jê rom Tĩrtũm ri axpên wỳ̀r akuprõ nê hkĩnh nê axpên kutã apkur mex o hkrĩ. Jakamã kwa kot kaj mẽ urak nê amã Tĩrtũm mẽ wa ixwỳ̀r agjêx prãm hã kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ̀ nê ixkapêr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Anê.

*Jejus kãm Jerujarê nhõ xwỳ̀nhjê japê hã harênh
Matêwre 23.37-39*

³¹ Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳ̀nh kwỳ̀jaja Jejus wỳ̀r mra nê kãm:

—Pa. E ot pa mẽ awỳr mra. Kwa kêt ka ma Jerujarẽ hwỳr amõr kêt nẽ. Na ra mẽ hkĩnh wỳr pahi Eroxja pøj nẽ kot tanhmã ato kaxyw atã amnhĩ jarẽ pa mẽ kuma. Jakamã kwa mẽ hwỳr amõr kêt nẽ. Nhãm krĩ hõ hwỳr mãn mõ. Anẽ.

³² Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà kot pa umaj nhãm krĩ hõ hwỳr inhmõr kêt nẽ. Kot paj ma mẽ hkwỳjê nẽ mẽkarõmnuti japõx pẽ mẽ hkwỳjê ho mex o ma hwỳr mõ. Pahi Erox kãm mẽ hpar pix prãm. E mẽ mãmri ma akupỹm hwỳr mra nẽ ã kãm ixkapěr jarẽnh anẽ. No kot paj umaj nhỹhỹm ixprõt nẽ ixtẽm nẽ kęp ixpimxur kêt nẽ. Ra ixte õ krĩ hwỳr inhnojarèt kẽnã. Anẽ.

³³ Hãmri nẽ mẽ kot mar xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kot paj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa rãhã Jerujarẽ hwỳr mõn pøj nẽ kamã ty. Kamã na htem mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapěr jarẽnh xwỳnhjê nhĩmex. Tã hwỳr kot paj mõ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.

³⁴ Hãmri nẽ te ra kot Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê pumunh o ãm nẽ mẽ kãm kapěr pyræk o kapěr nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ mẽ apê Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja. Tĩrtũmja xatã mẽ awỳr ỹ hã kapěr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê rẽnũm tã ka mẽ kapěr mar kêt nẽ. Nẽ axtem nẽ kẽn o mẽ htao o mẽ himex o apa. Na ka htem ã amnhĩ tomnuj o apa anẽ. Tã arĩ inhmã mẽ ajamãr o ri ixpa hprãm. Te ho krãhyre kot nore hpro nẽ ho hikwỹ pyræk o na pa inhmã mẽ anhĩpêx prãm tã ka mẽ apê ixprãm nõkati nẽ ixkaga. ³⁵ Mỳrapê koja Tĩrtũm mẽ anhõ krĩ jamãr kêt nẽ. Kot paj

tokyx ty nẽ mẽ apiitã mẽ are nẽ ma akupÿm api ka mẽ axte ixpumunh kêt nẽ. Æm akupÿn ixwrÿk xà hã arĩgrotã pix ã koja mẽ akwÿjaja mẽ amÿr pê krĩ ja hwÿr ixwrÿk kãm ixpumu. Hãmri nẽ mẽ akurom ixpumu nẽ hkĩnh tÿx nẽ. Nẽ tã ixkõt amnhĩ xunhwÿ nẽ axpẽn mã ijarẽn h:

E ota Tĩrtũm kot mẽ pahwÿr mẽn h xwÿnh ta pøj. Nà ãm hãmri na mẽ pahwÿr wrÿ. Na mex kumrẽx. Anẽ.

14

Jejus kot axte arĩgromnu hã mẽhõ ho mex ã harẽn h
Rukre 13.10-17

¹ Tã nhũm sap nhũm Jejus ma Parijew nhõ xwÿnhjẽ krãhtũm kutã apkur kaxyw õrkwÿ hwÿr tẽ. Hãmri nhũm mẽ wa hã htu rax nẽ Jejus apkur ã tãnopxar o kuhê. Mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kwÿm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nhũm mẽ kot hã omunh nẽ ra hã àmnẽn h kaxyw nhũm mẽ kuri htãnopxar o kuhê. ² Nhũm ixkreja kamã mẽhõ my hte hikot xwÿnh mẽ kuri xa. ³ Hãmri nhũm Jejus omu nẽ hã Parijew nhõ xwÿnhjẽ mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwÿnhjẽ kukja nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Jarãhã na mẽ panhõ arĩgromnu pê sap. Tanhmã na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhÿ hã mẽ pahte sap ã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ hto? Xà kot puj mẽ akupÿm mẽ ho mex nà? Kot puj mẽ ãm mẽ omu nẽ akupÿm mẽ ho mex kêt nẽ? E mẽ atõ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

⁴ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tanhmã kutã kãm nẽ hkêt nẽ. Æm akryk mar o kuhê. Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm kot ta pãnhã mẽ kãm tanhmã nẽ

pymaj nhũm mẽ akryk mar o kuhê nẽ tanhmã kutã kãm nẽ hkêt nẽ. Hãmri nhũm tee ri mẽ omu hãmri nẽ myja ã ìhkra xi nẽ akupỹm ho mex. Hãmri nẽ hano nhũm ma akupỹm mex nẽ hkĩnh nẽ ma tẽ.
⁵ Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Xà koja mẽ akra sap ã mẽ apê ahkrehti xupỹm kãm tẽm ka mẽ ãm omu nẽ arĩgro mex jamãr pẽ tokyx ho axàpir kêt nẽ? Nà kot kaj mẽ ho axàpir kurê kumrẽx. Rỳ koja akrit môx gyw mã axà xàt ka mẽ omu nẽ ãm omu nẽ arĩgro mex jamãr pẽ tokyx hkaxàr kêt nẽ? Nà kot kaj mẽ hkaxàr kurê kumrẽx. Na htem sap ã tanhmã mẽ ho mex to ho pa. Mẽ panhõ arĩgromnu htã pu htem hã tanhmã mẽ ho mex to. Jakamã na pa ã hã myta ho mex kurê kumrẽx anẽ nẽ ri arĩgro mex jamãr kêt nẽ. Anẽ.

⁶ Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ kuma nom kutã kãm mẽmoj jarẽnh kêt nẽ. Ra kot akupỹm ho mex jakamã nhũm mẽ tanhmã hã kãm nẽ hkêt nẽ kuhê.

Mẽ pahte amnhĩ to hkryre hã mẽ pajarẽnh

Matêwre 23.6-14; Rukre 6.32-36; mããnẽn Xiakre 4.10; Wam Pêtre 5.5-6

⁷ Hãmri nhũm mẽ apkur kaxyw mẽ hkrĩ xà hã hkrĩ hpa. Nhũm mẽ hkwyjaja hkwyjê pẽ amnhĩ to wa nẽ mẽ hkrĩ xà mex kãm hkrĩ hpa. Hãmri nhũm Jejus ja hã mẽ omunh o xa nẽ axte mẽ kãm mẽmoj jarẽ. No ãm mẽmoj tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

⁸ —Nà koja mẽ axpẽn mã mẽhõ rer kaxyw nẽ amnhĩ wỳr mẽ atã karõ. Mẽ ate kutã axàpkur kaxyw. Hãmri kêr ka mẽ hwỳr mra nẽ axàpkur kaxyw nẽ kupĩp kãm akrĩ kurê kumrẽx. No kot kaj

mě kêp amnhĩ to wa nẽ mẽ hkrĩ xà mex pytà nẽ hã akrĩ nhũm ra kot amnhĩ to rax xwỳnhjê hõja hapu hã mẽ akõt tẽn axà. ⁹ Hãmri nhũm ixkre nhõ dõn kot amnhĩ wỳr mẽ awỳr xwỳnhhta mẽ hkrĩ xà mexta ã mẽ awỳ nẽ mẽ amã: “Kwa mẽ atõ kànhmã xa nẽ kãm mẽ hkrĩ xà kaprã.” Anẽ. Hãmri ka nhãm xa nẽ kãm anhỳr xàta gõ. Hãmri nẽ apijaàm kãm hpãnhã kupĩp kãm nhỹ. ¹⁰ Ja pymaj kêr ka mẽ kupĩp kãm akrĩ kurê kumrẽx. Kê ixkre nhõ dõnja tee ri ja hã mẽ apumu nẽ mẽ amã: “Tk. Kwa ixkràmnhwỳjaja. Mẽ kupĩp kãm akrĩ hkêt nẽ. Kwa mẽ mra nẽ jar mẽ hkrĩ xà mex ã mãn akrĩ.” Anẽ hãmri nhũm ja mẽ amã mex nẽ. Nhũm mẽ piitã kot mẽ ato mex ã mẽ atã omu ka mẽ ajaxwỳja amnhĩ tã omu nẽ akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ akrĩ.

¹¹ —Nẽ koja mẽhõ te amnhĩ to rax o hkwyjê jakrenh pyræk o amnhĩ nhĩpêx o ri pa hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã omu nẽ tanhmã hã ho. Hãmri nhũm ra amnhĩ to grire hã amnhĩ pumunh o ri pa nẽ rĩ amnhĩ pumu. Nom koja mẽhõ amnhĩ to rax o hkwyjê jakrenh pyræk o amnhĩ nhĩpêx o ri pa hkêt nhũm Tĩrtũm ja hã omu hãmri nẽ tãm amnhĩm kot amnhĩ to rax xwỳnh ã harẽ. Anẽ.

Mẽ pahte mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho mex ã mẽ pamã karõ

¹² Nhũm pre ã Jejus mẽ ahkre anẽ hãmri nẽ hpãnhã mẽ apkur xà hã ixkre nhõ dõnja mã kapër nẽ kãm:

—Nà na ka hte amnhĩ wỳr akwỳjê pix wỳ. Atõjê hwỳ nẽ akràmnhwỳjê hwỳ. Nẽ mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê hwỳ. Nom nhỹrmã mẽ kot amnhĩ xwar amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr awỳr pix kaxyw na ka hte

ã amnhĩ wỳr mẽ hwỳr anẽ. ¹³ No kêt amnhĩ wỳr mẽ no kre xwỳnhjê mǎn wỳ. Nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjê mǎn wỳ. Nẽ mẽ hkrǎ pipǎnh puro xwỳnhjê mǎn wỳ. Nẽ mẽ hpigêx tỳx xwỳnhjê mǎn wỳ. Nẽ mẽ hirot nẽ àpênh kêt xwỳnhjê mǎn wỳ. Kêr ka amnhĩ wỳr jajê mǎn wỳ kê mẽ awỳr mra nẽ akutǎ apku. ¹⁴ Mo mẽ kot amnhĩ xwar awỳr kaxyw mẽ õ mẽmoj? Mẽ kêp amrakati. Tǎ kot kaj mǎmri amnhĩ wỳr mẽ awỳ nhũm Tĩrtũm mẽ hǎ apumu hǎmri nẽ nhỹrmǎ kot akupỹm mẽ ho htĩr xǎ hǎ arĩgrota ã mẽ hǎ amǎ mẽmoj mex gõ nẽ ato mex nẽ. Hǎmri ka akĩnh nẽ. Anẽ.

Tĩrtũm kutǎ mẽ paxàpkur xǎ maati jarênh

Matêwre 8.11, 25.1-10, 26.29; mǎǎnênh Apokarip

19.9

¹⁵ Hǎmri nhũm mẽ apkur kaxyw hkrĩ pa nhũm Jejus nhĩhkô hǎ mẽ apkur o mẽ krĩ xwỳnhjê hõja tanhmǎ Jejus mǎ kapêr to nẽ kǎm:

—Hêxta waa nẽ. Kot puj mẽ nhỹrmǎ Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api nẽ kutǎ paxàpkur o pahkrĩ nẽ pahkĩnh tỳx kumrêx. Anẽ.

¹⁶ Hǎmri nhũm kuma nẽ kê axte mẽ ahkre. Mẽ kot Tĩrtũm kutǎ apkur kaxyw kot amnhĩ wỳr mẽ hwỳrta ã nhũm mẽ ahkre. No ãm hǎ kuxi nẽ tanhmǎ mẽ kǎm ujarênh to nẽ mẽ kǎm:

—Koja mêhõ amnhĩ wỳr mẽ ho ohtõ nẽ mẽ kot kutǎ mẽ apkur mex kaxyw mẽ kuwỳ. ¹⁷ Hǎmri nẽ mẽ hwỳr kǎm àpênh xwỳnh mẽ nẽ kǎm: “E ma tẽ nẽ mẽ kǎm awjarê kê mẽ tokyx mra pa mẽ apku.” Anẽ. ¹⁸ Hǎmri nhũm kuma nẽ ma mẽ hwỳr mẽ kǎm ujarênh o tẽ. Hǎmri nẽ wamta mǎ anẽ nhũm kuma hǎmri nẽ hitõt nẽ kǎm: “Nà kot paj hwỳr ixtêm kêt nẽ. Na pa ham amnhĩm pika hkwỳ japrô. Jakamǎ

kot paj ma hwỳr tē nē ixprī hā omu mǎn. Kwa kêr ka kām ijarē kê ixte tanhmā hā nē xà hkôt ã ixte amnhī nhīpêx anhỹrja mǎ hamaxpêr kêt nē.” Anē.

19 —Hāmri nhūm kuma nē hpānhā nhām ja wỳr tē nē kām awjarē nhūm kuma nē haxwỳja hitōt nē kām: “Nà kot paj hwỳr ixtēm kêt nē. Na pa ham amnhīm môx o 10 nē haprô. Jakamā kot paj ma hwỳr tē nē ixprī hā ri omu mǎn. Kwa kêr ka kām ijarē kê tee ri tanhmā hamaxpêr to hkêt nē. Ixte tanhmā hā nē xà hkôt ã ixte amnhī nhīpêx anhỹr kêt.” Anē.

20 —Hāmri nhūm kuma nē hpānhā ma ihōta wỳr tē nē kām awjarē nhūm kuma nē haxwỳja hitōt nē kām: “Nà kot pa hwỳr ixtēm kêt nē. Na pa kormā ham ixprô. Kormā ixprô nyw nē inhmā rer prām kêt jakamā kot paj ma hwỳr ixtēm kêt nē.” Anē.

21 —Hāmri nhūm kām àpênh xwỳnhhta tee ri mē kuma nē awjanā nē ma akupỹm tē. Kot ma mē hwỳr mēnh xwỳnhhta wỳr ma akupỹm tē nē kām mē harē. Hāmri nhūm tee ri mē harēnh ma nē mē kamā gryk nē. Hāmri nē hpānhā mē kēp amrakati xwỳnhjê hwỳr kām àpênh xwỳnhhta mē. Mē hkrā pipānh puro xwỳnhjê hwỳr kumē. Nē mē hirok nē àpênh hkêt xwỳnhjê hwỳr kumē nhūm ma mē kām ujarēnh o tē. Hāmri nē amnhī kôt mē kuwỳ nhūm mē kuma nē wamtajê rom hkôt mrar kurê kumrêx. Hāmri nē agjê nē apkur kaxyw mē hkrī xà kamā hkrī hpa. ²² Hāmri nhūm kām àpênh xwỳnhja ô patrāw wỳr tē nē kām mē harē nē kām: “E ate mē hā karō xàta kôt na mē ra hkrī hpa htā arī mē hkrī xà hkwy hkaprỳ.” Anē.

23 —Hāmri nhũm kuma nē kām: “Hêxta waa nē. Kêt âm mẽ hkrĩ xàta hipu mex ronhỹx pa omu nē ixkĩnh nē. No âm kormã piitã hipu hkêt. Kwa ma krĩ pu hã ri mẽ hapêr o mra. Nē nhỹri mẽ hkwyjê pumu nē mẽ hapró nē man amnhĩ kôt mẽ o mra kê mẽ hkrĩxà ho hipu hpa. 24 No kêt wam ixte amnhĩ wỳr mẽ hwỳr xwỳnhhtaja. Mẽ hitôt xwỳnhhaja kot paj axte amnhĩ wỳr mẽ hwỳr kêt nē.” Anē. ã mẽ ujarēnh kot anhỹr. Na hte ã Tĩrtũm amnhĩ wỳr mẽ piitã mẽ hwỳr anē. Anē.

Mẽ pamã Jejus kĩnh tỳx ã mẽ pamã karõ

Matêwre 10.37-38; Makre 8.34; Rukre 9.23-25; Juãw 12.26

25 Tã nhũm Jejus mẽ òrkwỹ rũm kato nē kormã Jerujarē hwỳr mō nhũm mẽ hohtô rax nē hkôt mō. Hāmri nhũm Jejus xa nē mẽ ho hakêx nē mẽ omu nē mẽ kām:

26 —E kot ka mẽ atõ amã ixkôt amnhĩ xãm prãm nē ã amnhĩ nhĩpêx anē. Nē amã atõ nē atõx nē anhĩpêxà nē akatorxà japê htỳx tã kêr ka amã ixkĩnh tỳx o wa mẽ hakrenh pa. Nē amã aprõ nē akrajê japê htỳx tã kêr ka amã ixkĩnh tỳx o wa mẽ piitã mẽ hakrenh pa. Nē amã ixkĩnh tỳx o amã amnhĩ japê jakre. Kêr ka mẽ atõ ixkôt amnhĩ xãm kaxyw nē ã amnhĩ nhĩpêx anē.

27 —Koja mẽ ixpĩ pa mẽ anê ty. Tã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ apa xwỳnhhaja. Koja mẽ ixtã mẽ apar mã tã kêr ka mẽ amã ixkĩnh tỳx o mẽ umaj ixkaga hkêt nē. Kwâr mẽ mãmri tanhmã ixtã mẽ ato. Kot kaj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri axte amnhĩ xà kamã ajamak kêt nē atĩr tũm nē amex rãhã apa ho apa. Nom kot kaj mẽ ixkĩnhã jar pika

ja kamã amã amex nẽ apa hprãm xàj ixkaga hãmri nẽ nhỹrmã wa ixri atĩr tũm nẽ apa hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte amnhĩ kukamã pajamaxpěr mex ã mẽ pamã karõ

²⁸ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapěr nẽ mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ ixkõt amnhĩ xunhwýr kaxyw nẽ amnhĩ kukamã ajamaxpěr mex nẽ. Na htem amnhĩm õrkwỹ rũnh nhĩpêx kaxyw hãmri nẽ hkukamã hamaxpěr mex nẽ. Nẽ kaxyw krax mã kuhê xà hkukamã hamaxpěr. Nẽ kaxyw kýx pê kãm hikwỹ xàja kukamã hamaxpěr. Nẽ õkwaêja kukamã hamaxpěr. Nẽ hã põja kukamã hamaxpěr. ã na htem amnhĩm õrkwỹ rũnh nhĩpêx kaxyw hkukamã hamaxpěr mex anẽ. ²⁹ Nom kot kaj mẽ hkukamã ajamaxpěr mex kêt nẽ ãm kaxyw pĩ ho grêre nẽ hakà. Rý ra hã axàpênh rax kurê ra amã ho anhỹr kaga nẽ hkaga hpa nẽ hatur xàm mênh kêt nẽ. Hãmri nhũm mẽ hkwýjaja hãnh mra nẽ omu nẽ atã hpěr o axkê. ³⁰ Nẽ axpên mã ri ajarênh o: “E ga mẽ ixkre mũj pumu. Na pre hipêx xwýnhja hkurê kãm kaga nẽ hipêx par kêt nẽ.” Anhỹr o axpên mã ajarê. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ ixkõt amnhĩ xunhwýr kaxyw nẽ amnhĩ kukamã ajamaxpěr mex nẽ. Nẽ ajamaxpěr o: “Nà mẽ kot Jejus ã tanhmã ixto htýx tã kot paj hkaga hkêt nẽ. Kot paj hkõt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa.” Anhỹr o amnhĩ kukamã ajamaxpěr. Hãmri nẽ rĩ kormã ixkõt amnhĩ xãm. No kot ka mẽ umaj ixkaga hkukamã ajamaxpěr hãmri nẽ ixkõt amnhĩ xãm kêt kurê kumrêx.

³¹ —Nẽ koja krĩ hõ kamã pahшти nhõ põristi xohtõ nẽ. Nẽ kutã nhãm krĩ hõ kamã pahшти nhõ

pôristija grêre. Tã nhũm wa hpijapu kaxyw nhũm krĩ hõ rũm pahihiti nhõ pôristi xohtôja mẽ grêreta wỳr mra. Hãmri nhũm kutã krĩ hõ kamã mẽ õ pôristi grêre nhõ pahi nhỹ nẽ tee ri mẽ amnhĩ kukamã hamaxpêr nẽ hamaxpêr o: “Kwa koja apu krĩ hõ rũm pôristi xohtô raxja nhũm inhõ pôristi grêreja mẽ axpẽn kutã kuhê nẽ axpu nhũm mẽ inhnê mẽ himex. Nà inhõ pôristi grêre kênã.” Anhỹr o hamaxpêr.

32 —Hãmri nẽ pahi hõta wỳr õ kôwenatô mẽ. Kormã krĩ hõ rũm mẽ hohtôtaja mẽ htêp kêt nhũm mẽ kutã kumẽ nhũm ma mẽ kutã tẽ. Hãmri nẽ awry hã mẽ hkaxpa nẽ mẽ õ pahihiti mã kãm: “E na mẽ inhõ pahihiti akutã inhmẽ pa tẽ. Na inhmã: ‘Ma tẽ nẽ mẽ kãm awjarẽ. Kot puj pêr mẽ papijapu hkêt nẽ. Kwarĩ. Kot puj mẽ tãm axpẽn xunhwỳ.’ Anhỹr o kapêr nẽ mẽ akutã inhmẽ pa tẽ.” ã mẽ ujarênh kot anhỹr. Ja pyrã nẽ na htem mẽmoj kukamã hamaxpêr mex nẽ rĩ kormã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.

33 —Tã kêr ka mẽ atõ amã ixkôt amnhĩ xãm prãm hãmri nẽ pahita pyrã nẽ amnhĩ kukamã ajamaxpêr tỳx nẽ rĩ kormã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Kêr ka ate inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw hãmri nẽ inhgryk ã te ate amã amnhĩ japê hkêt pyrãk o mẽmoj piitã mã anhĩhkra karo pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ rĩ kormã ixkôt amnhĩ xãm. ³⁴⁻³⁵No kot kaj mẽ amnhĩ kukamã ajamaxpêr kêt nẽ atỳx ri ixkôt amnhĩ xunhwỳr japêr. Hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã mẽ kot ixtã tanhmã mẽ ato xwỳnhjê pymaj ra ixkaga mã. Hã kot kaj mẽ te mẽ ate kaxwa punu pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Kaxwaja mẽ apkur xà kamã mex. Na htem amnhĩm ho õ

xành nê kuku. Nom koja mēhō kamã pika hkwỳ mē nê ho ahkà hāmri tanhmã kot mē ho nê akupỹm ho mex? ãm mē kot hkapĩr pix kaxyw koja mex. Ja pyrà nê kot ka mē atō ate inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã amnhĩ jarēnh tã gaa nê amã ixkôt amnhĩ nhĩpêx prãm nõkati. Hāmri nê ra te ate kaxwa punu kapĩr mã tãmta pyræk. E kwa mē mēmoj tã ixujarēnhja ma nê mē uræk nê amnhĩ kukamã ajamaxpēr mex nê. Anē.

15

ôwêhti pikunor jarēnh

Matêwre 18.12-14

¹ Tã nhũm mē kot pahihti mã hkwỳjê pê kàxpore hkwỳ jamỹnh xwỹnhjê mē mē kot amnhĩ tomnuj xwỹnhjaja Jejus kapēr mar kaxyw hwỳr mra.

² Hāmri nhũm Parijew nhõ xwỹnhjê mē mē kot Tĩrtũm kapēr tũm o mē ahkre xwỹnhjaja mē hã Jejus pumu. Hāmri nê kê wem axte axpēn mã tanhmã ho kapēr punuj to nê axpēn mã:

—Tk. Kwa na hte mũjti axtem nê mē kot amnhĩ tomnuj xwỹnhjaja amnhĩ wỳr mē kuwỳ nê tōhã mē kutã apku. Kwa mē kot amnhĩ tomnuj xwỹnh kēnã kot kêt mē kutã apkur o pa. Anē.

³ Hāmri nhũm Jejus amnhĩ tã mē kuma nê tanhmã mē kãm kapēr to. Nom hprĩ hã mē kãm kapēr kêt nê. Kê ãm amnhĩ tã kuxi nê mē kãm ôwêhti pikunor jarē nê mē kãm:

⁴ —Koja mēhō õ ôwêhti xohtô nê. Nê ma nhỹri hamār o pa. Hāmri nhũm pyxire nê hkwỳ kaga nê ma nhỹhỹm ahte tē nê akunok. Hāmri nhũm õ dõnja ma kot akupỹm piitã o mōr kaxyw hkwỳ ho pikuprõnh pa hāmri nê tee ri hkwỳ kaêx ã pikunor

xwỳnh̄ta japêr. Hāmri nē ma hkwỳ ho mō nē nhỹri kure. Kot nhỹri kutêp apkur o ri pa kaxyw kure hāmri nē ma akupỹm pikunor xwỳnh̄ta japêr o tē. Hāmri nē hapêr ryy nē nhỹri hwỳr kato. ⁵ Nē omu nē hkĩnh tỳx nē. Hāmri nē amnhĩ kre hā kumē nē ma akupỹm hkwỳ hwỳr o tē. ⁶ Hāmri nē mē ãhkō hā kumē nē hkĩnh nē hkràmnhwỳjê ho akuprō nē ōrkwỳ htā mē ōrkwỳ xwỳnh̄jê ho akuprō nē mē kām: “Kwa na pre ixpê ixkriita ō akunok. Pa pre hapêr kām ixih̄tỳx nē kām ixkato nē omu nē ixkĩnh nē. Jakamã kwa wem mããnēn inhỹ hā akĩnh.” Anē.

—Ã mē ujarēnh kot anhỹr. ⁷ Ja pyrà nē koja mē kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnh̄jê hō tee ri amnhĩ pumu nē kot amnhĩ tomnuj kaga nē Tĩrtũm kôt amnhĩ xām. Hāmri nhũm kaxkwa kamã mē piitã ja hā omu nē hkĩnh tỳx nē. Te ho my kot ôwêhti hpikunor xwỳnh̄ mã kator nē hkĩnh tỳxta pyrāk. Na hte Tĩrtũm tām mē kot amnhĩ nhĩpêx o mē pa xwỳnh̄jê pumu nē hkĩnh nē. Tã koja mēhō kot amnhĩ tomnuj tỳx tã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kaga nē Tĩrtũm kôt amnhĩ xām hāmri nhũm amnhĩ tã omu nē hkĩnh tỳx nē. Jakamã na pa hte mē akurom ã mē kot amnhĩ tomnuj xwỳnh̄jê hkôt Tĩrtũm kapêr o mē ahkre rāhā ho ri ixpa. Anē.

Nhũm pre ã Jejus mē kot tanhmã ho kapêr punuj to xwỳnh̄jê mã amnhĩ jarēnh anē.

Kàxpore pikunor jarēnh

⁸ Nhũm Jejus arĩ mē kām awjarē nē mē kām:

—Nē ja. Koja mēhō ni hikàxpore kêp 10. àpênh o arĩgro pē 10 pānhã kàxpore kêp 10. Tã ho pyxi nē ho akunok. Hāmri nē tee ri hapêr nē hkaprĩ nē. Hāmri nē kanê hpôk nē hitom kapõnh pē hprĩ hā

hapêr o ri pa nê kãm kato. ⁹ Hãmri nê kupy nê hkĩnh nê hkràmnhwỳjê ho akuprõ nê òrkwỹ htã mẽ òrkwỹ xwỳnhjê ho akuprõ nê mẽ kãm amnhĩ jarê nê mẽ kãm: “Xê na pre ixpê ixkàxpore hõta akunok pa tee ri hapêr tã akupỹm kãm ixkato nê kupy nê ixkĩnh nê. Jakamã xê wem inhỹ hã mãânên akĩnh.” ã mẽ ujarênh kot anhỹr.

¹⁰ —Ja pyrà nê koja mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hõ pyxire nê amnhĩ tomnuj kaga nê ixkõt amnhĩ xãm. Hãmri nhũm kaxkwa kamã mẽ piitã ja hã omu nê hkĩnh nê. Te mēhõ ni kot kàxpore pikunor xwỳnh mã kator nê hkĩnhhta pyràk. Anê.

Mê hkra pikunor jarênh

¹¹ Nhũm Jesus arĩ mẽ ahkre ho xa. Tĩrtũm kãm mẽ piitã mẽ hapê htỳx ã mẽ ahkre ho xa. No kê ãm hã kuxi nê kê we tanhmã mẽ kãm ujarênh to nê mẽ kãm:

—Nê koja mēhõ hkra my wa axkrut. ¹² Hãmri nhũm kot hapu õ papaj wỳr tẽ nê kãm: “E papaj. Ot pa awỳr tẽ. Kot kaj nhỹrmã ty pa wa amỳr pê akukrêx o ixarĩk. Jakamã e kwa tokyx atĩr ri amnhĩ kamã wa inhmã ho axkjê pa inhõ ho amnhĩptàr kurê kumrêx nà?” Anê. Hãmri nhũm kuma nê wa kãm hikukrêx o axkjê. Kot wa mã hkwỳ gõ nê kot hapu mã hkwỳ gõ. ¹³ Hãmri nhũm kot haputa ãm ri hipêêxà hkõt pa hkrãnre hãmri nê kot kãm hikukrêx nhõr jamỳnh pa nê ma nhỹhỹm o mõi nê ho wẽnê hpa. Hãmri nê hpãnhã kàxpore jamỳ nê ma nhỹhỹm mõi. Nhỹhỹm awry hã pika hõ hwỳr ma mõi. Mõi hãmri nê krĩ hõ kamã htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Hãmri nê gaa nê ra mẽ hkuprỳjê hã kàxpore ho hapêx pa. Nê kagòxỳhti hã

ho hapêx pa. Nê gaa hãmri nê hikàxpore hkêt nê ri pa.

¹⁴ —Rôm nhũm pikaja kamã mẽ hã na wrÿk kêt ry rax nê. Nê gaa nhũm mẽ hpur kãm mẽ kêp mẽ apkur xà hã mẽõja hapêx pa. Jakamã nhũm mẽ hkra kot haputa kêp amrakati nê kãm prãm tÿx nê ri pa. Hãmri nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr.

¹⁵ Hãmri nê amnhĩ to krĩ nhõ xwÿnhjê mar o ri pa. Kot mẽ kãm tanhmã àpênh to nê hpãnhã apkur kaxyw. Hãmri nhũm mẽhõ kot kãm hkrit hagrô jamâr kaxyw hã kumẽ nhũm ma hwÿr tẽ nê kãm hamâr o pa. Nom kot kãm hamâr o pata pãnhã ãm kãm mẽmoj nhõr kryre nhũm arĩ kãm prãm tÿx kumrêx.

¹⁶ Nê tee ri kot hagrô kutã òta kur prãm nê tee ri omunh o pa. ¹⁷ —Nê gaa hãmri nê tanhmã hamaxpêr to. Nê tee ri kot tanhmã amnhĩ tomnuj toja ã amnhĩ pumu nê hamaxpêr o: “Hêxta waa nê. Mãn mũtar inhõ krĩ kamã inhõ papaj mã mẽ àpênh xwÿnhjaja ixrom apkur mex o pa. àpkur mex nê nhũm mẽõ jakrêx prâr rũnh tâ pa jar mẽ hkĩnhã prãm xàj ra ixtyk o mẽ. ¹⁸ Nà kot paj ma akupÿm mẽ. Hãmri nê inhõ papaj pumu nê ã kãm amnhĩ jarênh anê nê kãm: ‘Kwa Papaj. Na pa pre ixpê akra hã amnhĩ tomnuj tÿx kumrêx nhũm ja apê omnuj nê. Nhũm Tĩrtũm pè ja omnuj nê. ¹⁹ Jakamã na pa ixpê akra hã amã amnhĩ jarênh ã ixpijaàm nê. Ixte tãm kêt kumrêx. Jakamã kwa xà kot pa amã mẽmoj tâ ixàpênh o ri ixpa ka hpãnhã inhmã inhõ pa apku nà?’ Anhÿr o kot pa kãm amnhĩ jarê. Nà kot paj anê.”

²⁰ —Anhÿr o amnhĩ kukamã hamaxpêr hãmri nê ma akupÿm mẽ. Mõõ nê ra hpôx o mẽ. Nê kormã

amým mōr ri nhūm ò papaj hwýr rīt nē omu nē amnhĩ kra hã omunh kurê kumrêx nē hkĩnh nē ma kutã hprôt nē tē. Omu nē kãm hkaprĩ nē. Nē hwýr hprôt nē hkaxpa nē kahti hkôt kumý. ²¹ Hãmri nhūm kãm amnhĩ jarē nē kãm: “Kwa papaj. Na pa pre amnhĩ tomnuj nē nhūm ja apē omnuj nē. Nē Tirtūm pē ja omnuj nē. Jakamã ixte ixpē akra hã amã amnhĩ jarēnh ã ixpijaam. Ixte tãm kêt kumrêx.” Anē. ²² Nom kormã kãm amnhĩ jarēnh par kêt ri nhūm hipêêxã kãm mẽ àpēnh xwýnhjê mã akir nē mẽ kãm: “E kwa mẽ atō ma tē nē kãm ê mex ò py nē akupýn ixkrata wýr ho aprôt nē kãm haxã. Nē hpar kã nē ãhkra kamã kãx nē amnē kãm hamý nē ho aprôt. ²³ Nē akupým aprôt nē mōx kra htwým mexta ò pumu nē unē nē apĩ. Nē mẽ ho anē pu mẽ ixkra hã pahkĩnh nē apku. E mẽ amnhĩ prêprêk nē tokyx ã amnhĩ nhĩpêx anē. ²⁴ Na pre ma ixpē mōr o te ixpē htyk pyrãk. Tã akupýn mō nē ixwýr pōj nē te akupým inhmã htĩr pyrãk. Jakamã e mẽ tokyj.” Anhýr jakamã nhūm mẽ hã mōx kra pĩ nē ho anē nē hkĩnh nē hã apkur o hkrĩ.

²⁵ —Rôm nhūm hkra kot wata kormã pur kãm htýx àpēnh o xa. àpēnh o ãm tã akupýn hpôx o tē. Hãmri nē amnhĩ kukamã mẽ kot ri mẽmoj tatak nē mẽ greer ma. ²⁶ Hãmri nē tee ri hamaxpêr o tē nē òrkwý hwýr pōj nē kormã kapem xa nē mẽ hã mẽ àpēnh xwýnhjê hō kukja nē kãm: “Kwa mẽmoj tã na ka wem ã akĩnh rax anē?” ²⁷ Anē nhūm kãm: “Nã mēhō hkêt. Atō na akupýn pōj nhūm anhĩpêêxã omu nē hkĩnh týx nē. Nē mẽ inhmã anē pa mẽ hã mōx kra htwým mexja pĩ nē hã ho anē nē hã ixkĩnh nē hkur o ixkrĩ.” Anē. ²⁸ Hãmri nhūm tee ri htõ jarēnh ma nē gryk týx nē. Hãmri nē gryk

xàj kapem hkuk punuj o mẽ omunh o xa nẽ mẽ hwỳr àr kêt nẽ. Hãmri nhũm hipêêxàja tee ri omu nẽ hwỳr kato nẽ tee ri kot mẽ hwỳr ho àr kaxyw ho anhỳr kaprỳ. ²⁹ Hãmri nhũm kãm: “Tk. Kwa na pa hte amã ixàpênh rũnh rãhã ho ri ixpa hã ra ixtã amgrà xohtô nẽ. Nẽ aa akapêr nhĩrôp tanhmã ixãm to hkêt. Tã ka hte ixpumunh nẽ akĩnh nẽ ixtã mẽmoj tỗx pĩr kêt nẽ. ³⁰ Tã nhũm akra kot haputa apê akukrêx kwỳ jamỳnh pa nẽ ma o mỗ nẽ axtem nẽ mẽ hkuprỳjê mã òr par tã akupỹn mỗ nẽ pỏj. Ka omu nẽ akĩnh nẽ hã mỗx kra twỳmta pĩ. Nà kot paj mẽ awỳr ixàr kêt nẽ.” Anẽ.

—Hãmri nẽ gryk tỳx nẽ xa. ³¹ Hãmri nhũm ò papaj tee ri kuma nẽ kãm: “Kwa nà ri ã akapêr anhỳr kêt nẽ. Inhmã ajapê kênã. Na ka hte ixkôt apa ho apa rãhã nẽ. Nẽ ixkukrêx piitã kêp anhõõ. ³² No atõja na pre te ixpê htyk pyràk tã arĩ htĩr. Nẽ te pikunor pyràk tã te ra akupỹm kator pyràk jakamã na pa omu nẽ ixkĩnh nẽ. Nẽ inhmã hapê ho te mãănẽn inhmã ajapê pyràk.” Anẽ.

—Ã mẽ ujarênh kot anhỳr. Ja pyrà nẽ koja mẽhõ te kot amnhĩ tomnuj tỳx o ri pa htã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpêr nẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ hkôt amnhĩ xãm. Hãmri nhũm amnhĩ tã omu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm hprãm nẽ. No mẽ kajaja. Mẽ apê Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja. Na ka htem mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja kot Tĩrtũm kapêr mar o kuhê hã mẽ omu nẽ Tĩrtũm kĩnhã akĩnh kêt nẽ. Nẽ te hkra kot wata jamaxpêr pyràk o ajamaxpêr nẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kamã agryk nẽ. Nẽ mẽ amã mẽ hprãm nõkati. Anẽ.

16

Mě panhōxỳ nê Jejus kot mẽ pamã karõ

¹ Tã nhũm kê Jejus axte hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjê jahkre. No âm mẽmoj tã kuxi nê mẽ kãm tanhmã ujarênh to nê mẽ kãm:

—Nà koja mēhō hikàxpore rax xwýnhja kãm àpênh xwýnh mã mẽmoj to wēnê ho pa kaxyw âm. No nhũm kãm ho mex kêt nê. Axtem nê kêp amarĩ mẽ kãm mẽmoj to fiat par o mō. Hãmri nhũm ra mēhō kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nê ma ã patrãw wỳr tẽ nê kãm harê. ² Hãmri nhũm tee ri harênh ma nê amnhĩ wỳr hã karõ. Hãmri nhũm hwỳr tẽ nê axà nhũm kãm: “Pa. Kwa xà âm hãmri na mẽ inhmã ajarê? Kwa nà mon ka ri axtem nê ã ixpê inhō mẽmoj nhĩpêx anê? E inhmã ate mẽ kãm ho fiat par xwýnhjê nhĩxi hã kagà nê inhmã agō hãmri nê ma tẽ. Kot ka axte inhmã axàpênh kêt nê rĩ amnhĩ pumu.” Anê.

³ —Hãmri nhũm kuma nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê hamaxpêr o: “Hêxta waa nê. Tanhmã kot paj amnhĩ to? Ixihtỳxre hã kot pa mēhō mã pur ã apê. Nom inhmã amarĩ ri ixàhwỳr o ri ixpa hprãm kêt. Ixte amnhĩ kuk ã ixpijaàm.” Anê. ⁴ Hãmri nê tanhmã amnhĩ kukamã hamaxpêr to nê hamaxpêr o: “Nà kot paj amnhĩ wỳr ixte mẽ kãm ho fiat xwýnhjê hã karõ. Nê mẽ kãm mẽ ã kōõta ahp̄ar mã hkamê kê mẽ âm inhō patrãw mã hkwỳ pix gō. Kêr kê mẽ amnhĩ tã ixpumu nê kãm ixkĩnh nê. Hãmri nê inhō patrãw kot ixkaga hã ixtã harênh ma nê ixkamã ukapĩ japêr. Hãmri nê amnhĩ wỳr ixwỳ pa ahp̄nhã mẽ kutã ixàpkur o ri ixpa nhũm prãm ixpĩr kêt nê. Nà kot paj anê.” Anê.

⁵ Hāmri nē amnhĩ wỳr mẽ hã karõ nhũm mẽ hwỳr mra. Nhũm mẽ omu nē ja mã kãm: “E tanhmã na ka pre inhõ patrãw pē mẽmoj to fiat to? E inhmã harē.” Anē. ⁶ Hāmri nhũm kãm: “Na pa pre kêp orti hã à ho 100 nē ho fiat. Ota hã kagàta. Tã pa kormã kãm amnhĩrer kêt nē.” Anē nhũm kuma nē kãm: “Tôe ka inhma. Kot paj amã anhõ kõt o gri ka ãm kãm ho 50 pix nē agõ pa ixte anhõ kõt ho ijapêx par pyrãk o anhĩpêx.” Anē. ⁷ Hāmri nē hpãnhã nhãm ja mã kãm: “No ka. Tanhmã na ka pre kêp mẽmoj to fiat to?” Anē nhũm kãm: “Na pa pre kêp pãy hã xak o 1.000 nē ho fiat. Tã pa kormã hpãnhã kãm amnhĩrer kêt nē.” Anē nhũm kãm: “Tôe. Kot paj hāmri amã anhõ kõt o gri ka ãm kãm ho 800 pix nē agõ pa ixte anhõ kõt ho ijapêx par pyrãk o anhĩpêx.” Anē. Nhũm ã mẽ hipêx anē. Hāmri nē hamaxpêr o: “E. Na pa mẽ kãm mẽ õ kõt o hkry pa. Koja mẽ amnhĩ tã kãm ixkĩnh japêr.” Anē.

⁸—Hāmri nhũm õ patrãwja ã kot mẽ hipêx anhỹr ã harēnh ma nē kãm: “Tk. Kwa ate pa ixkukamã ajamaxpêr nē inhmã mẽmoj to anhỹr mex kêt tã ka amnhĩ kukamã ajamaxpêr mex pē ã mẽ hipêx mex anē.” Anē. ã mẽ ujarēnh kot anhỹr. Anē.

Nhũm pre ã Jesus mẽ kãm ujarēnh anē. Hāmri nē mẽ kãm:

—Tã ja pyrã nē na hte mẽ kot Tĩrtũm kõt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja ãm amnhĩ pix kukamã hamaxpêr mex o pa. Jao amnhĩ kaxyw pix mã mẽ piitã tanhmã mẽ ho mex to ho pa. Mẽ kot amnhĩ tã mẽ omunh nē mẽ kãm mẽ hkĩnh nē amnhĩ xwar tanhmã mẽ ho mex to kaxyw nhũm htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Tã mẽ ate ixkõt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja. Tĩrtũm kot tanhmã mẽ ate

amnhĩ kwỳjê ho mex to hã amnhĩm mẽ ajarēnh kaxyw kêr ka mẽ amnhĩ mẽ mẽ piitã mẽ hkukamã ajamaxpēr mex nê. Pê tanhmã mẽ ho mex to ho ri apa. Ā mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na mex. Nom kormã mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt.

9 —Hêxta waa nê. Mon ka htem mẽ uràk nê ã axpēn to mex anhỹr kêt nê? Kwa mẽ àpēnh xwỳnhta kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nê tanhmã axpēn to mex to o ri apa hkêt wehe. Jao akukrêx nê akàxpore ho anhõxỳ hkêt nê. Kêr ka nhỹrmã ty nê Tĩrtũm wỳr api nhũm ja hã mẽ ato mex rax nê. Te ho kot õ patrãw mã àpēnh xwỳnhta kot tanhmã mẽ ho mex to xwỳnhjê hwỳr mrar nhũm mẽ kot amnhĩ xwar tanhmã ho mex tota pyràk.

10-11 —Na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ pakute hã mẽ pahpumunh mex nê. Koja mẽ amã mẽmoj gõ ka mẽ kãm hprãm xà hkôt ho anhõxỳ hkêt nhũm ja hã mẽ apumu nê axte mẽ amã mẽmoj gõ. Nom hpãnhã mẽ amã õr rax o wamta jakre nê kugõ. Nom kot ka mẽ ri mẽmojta o anhõxỳ ho ri apa nhũm tee ri ja hã mẽ apumu nê axte mẽ amã mẽmoj nhõr kêt nê. Koja mẽ amã mẽmoj gõ ka mẽ ho anhõxỳ ho ri apa nhũm ja kêp homnuj nê.

12 —Nê kot kaj mẽ jar Tĩrtũm kot mẽ amã mẽmoj nhõr xwỳnhja ho anhõxỳ ho ri apa. Hã koja nhỹrmã kaxkwa kamã mẽ amã mẽmoj mex nhõr kêt nê.

13 —Nê kot kaj apyxi nê anhõ patrãw hamēxkrut nê arĩgro pyxi hã hamē wa kãm axàpēnh o amỹkry hkêt nê. Kot kaj anê nê hõ gryk ã hõ kaga. Ja pyrà nê kot kaj mẽ jar pika ja kamã akàxpore nê akukrêx pix kukamã ajamaxpēr o ri apa hã kot kaj mẽ amã hapê htỳx nê mẽ kêp ho anhõxỳ ho ri apa.

Ně akukrêx rax gryk ã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt akukrêx o tanhmã axpẽn to ajuta hto ho ri apa hkêt nẽ. Ja pymaj kwa kêr ka mẽ ãm Tĩrtũm pix mã mãn ajamaxpěr rãhã ho ri apa. Jao te akukrêx nẽ akàxpore mã axãmnhĩx ri anhĩhkra karo ho ri apa pyræk. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ ahkre anẽ. ¹⁴ Hãmri nhũm Parijew nhõ xwýnhjaja mar o kuhê. Na prem ra mẽ hikàxpore rax gryk ã Jejus kaga. Jakamã ã kot mẽ kãm kàxpore jarẽn anhỹrja ma nhũm ja mẽ kêp omnuy nẽ nhũm mẽ hã hpěr o pikẽnh o kuhê. ¹⁵ Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà na ka htem te mẽ ate tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwýnh pyræk o amnhĩ nhĩpêx nom ri mẽ kãm amnhĩ to axêx o ri apa. No nhũm Tĩrtũmja kot tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to nẽ tanhmã mẽ ajamaxpěr to hkôt mẽ apumunh par. Nẽ hprĩ hã mẽ anhõxý hã mẽ apumu. Te mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx pyræk nom mẽ anhõxý kamã na ka htem apa. Mẽmoj te mex pyræk nhũm htem omu nẽ mex ã hkamnhĩx. No nhũm Tĩrtũm àhpumunh tỳx xà hkôt hprĩ hã mẽmojta pumu nhũm kêp omnuy nẽ. Mẽ akurom omnuy ã omunh kurê kumrêx. Na hte hprĩ hã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu. Anẽ.

Tĩrtũm kapěr aa hapêx kêt ã harẽn

Matêwre 5.17-18

¹⁶ Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ na pre finat Mojesja kumrêx mẽ kãm Tĩrtũm kapěr kwý hã kagà. Tã nhũm hpãnhã Tĩrtũm nhỹ hã kapěr jarẽn xwýnh kwýjaja mããnẽn mẽ kãm hkwy hã kagà. Nhũm prem kuma nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Tã nhũm finat Juãw Paxisja mẽ hpãnhã kato nẽ Tĩrtũm kapěr o

mě ahkre ho ri pa. Tã pa hpãnhã ho mẽ ajahkre ho ri ixpa nhũm mẽ ohtô nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ kãm ixkapěr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa hprãm nẽ.

¹⁷ —Tĩrtũm kapěr tũmja mex o mex. Koja aa hapêx kêt nẽ. Koja nhỹrmã kaxkwa nẽ pika wa hapêx pa no nhũm Tĩrtũm kapěr tũmja aa hapêx kêt nẽ. Koja rãhã ho rãhã nẽ aa ihkjê ho mẽn h kêt nẽ. Anẽ.

*Mẽ pahte axpẽn kaga hkêt ã mẽ pamã karõ
Matêwre 5.31-32, 19.9-12; Makre 10.2-12*

¹⁸ Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ kêt ka mẽ aprõ kaga hkêt nẽ apa. Kot kaj mẽ hkaga nẽ hpãnhã nhãm hõ ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam aprõ kamã nhãm ho amnhĩkati pyræk. Nhũm ja kệp omnuj nẽ. Rỳ ka ra mẽhõ kot hprõ kaga xwỳnhta ka hpãnhã ho aprõ. Nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam mjên pẽ ho amnhĩkati pyræk. Nhũm Tĩrtũm pẽ ja omnuj nẽ. Anẽ.

Hikàxpore rax xwỳnh mẽ kệp amrakati xwỳnh wa harẽn h

Rukre 6.20-26

¹⁹ Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre kamã mẽ kãm aw-jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Koja mẽhõ kàxpore rax xwỳnh ê mex pix kãm ri pa. Nẽ apkati mẽ apkur mex o pa. ²⁰ Nhũm amrakati xwỳnh pẽ Rajareja hkà nhyre nẽ arĩ pry kamã àhwỳr o hkrĩ. Nhũm htem hamỳ nẽ ma o pa nẽ hikàxpore rax xwỳnh nhõrkwỳ jakwakrem haxwỳ. ²¹ Nhũm õ jakrêx kwỳ hkrêr prãm xàj

hakwa krem àhwỳr o hkrĩ. Nhũm rop hwỳr mra nẽ hkà nhy kunhnwỳnh o kuhê.

22 —Tã nhũm Rajare ty nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja hwỳr wrỳ nẽ ma akupỳm kaxkwa hwỳr hkarõ ho mõi nẽ ho api. Hãmri nhũm kaxkwa kamã mẽ pahpãm Apraãw nhĩhkõ hã hkĩnh nẽ apkur mex o hkrĩ.

—Tã nhũm hikàxpore rax xwỳnhhta mããnẽn hkõt ty. Nhũm hkwyjaja hã akuprõ nẽ hã mur nẽ ma o tẽ nẽ haxà. 23 Hãmri nhũm hkarõ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà pê kuwy maatita wỳr ma mõi. Nẽ kamã amnhĩ xà htỳx kãm hamak rãhã ho pa. Hãmri nẽ amnhĩ xà hã maj kànhmã rĩt nẽ kaxkwa kamã Apraãw pumu. Nhũm Rajare ra kuri mex nẽ nhỹ. 24 Hãmri nhũm tee ri wa omu nẽ Apraãw mã akapêr nẽ kãm: “Kwa Apraãw. Kwa we ixkamã axukapĩ nẽ ixwỳr Rajare mẽ kê ixwỳr tẽ nẽ ìhkrakrã ho gõ htok nẽ ho inhõhto jakry. Na pa kuwy kamã amnhĩ xà htỳx kãm ijamak tỳx kumrêx.” Anẽ. 25 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm: “Tk. Nà kot pa awỳr mẽn h kêt nẽ. Na ka pre atĩr ri amex nẽ akĩnh nẽ ri apa. No nhũm Rajare akĩnhã hkà nhy rax nẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak rãhã ho ri pa. Tã ra jar inhĩhkõ hã hkĩnh nẽ pa. Ka pre kurom amex nẽ apa htã kot kaj hpãnhã amnhĩ xà htỳx kãm ajamak rãhã ho ri apa. 26 Nẽ pahkaêx kãm ahkaprỳ griã. Jakamã nhỹhỹnh kot kêt awỳr rê? Ka ajaxwỳja nhỹhỹnh kot ka kêt mẽ ixwỳr rê?” Anẽ.

27 —Nhũm ã kãm kapêr anẽ nhũm tee ri kuma nẽ kãm: “Kwa tô ma inhõ krĩ hwỳr mãn amẽ kê ma ixkwỳjê hwỳr wrỳ. 28 O mũj arĩ inhõ krĩ kamã ixtõ kêp 5 nẽ arĩ htĩr nẽ pa. Kê wa mẽ kãm awjarẽ kê mẽ amnẽ kuwy hwỳr pa pymaj tokyx amnhĩ tomnuj

kaga nê Tirtũm kôt mǎn amnhĩ xunhwỳ nê hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa.” Anê.

²⁹ —Hāmri nhũm Apraãw kām: “Nà pa mẽ hwỳr mēnh kêt nê. Ra mẽ kuri Tirtũm kapêr jarēnh xwỳnhjê mẽ Mojes kot Tirtũm kapêr ã kagà kênã. Kê mẽ kamã harê nê ja ma nê rĩ tãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.” Anê. ³⁰ Hāmri nhũm tee ri kuma nê kām: “Kwa nà. Koja mẽ kagàja mar kêt nê. No kêt Rajare na pre ra htyk tã akupỹm htĩr jakamã koja mẽ hwỳr wrỳ nê mẽ kām awjarê nhũm mẽ akupỹm htĩr ã omu nê kapêr ma hāmri nê amnhĩ tomnuj kaga kurê kumrêx. Kwa nà ã ri anhỹr kêt nê mẽ hwỳr amê hêxta waa nê.” Anê.

³¹ —No nhũm kām: “Nà koja mẽ Tirtũm kapêr ã kagà mar kêt ã koja mẽ mããnēn Rajare tyk nê akupỹm htĩr nê mẽ hwỳr wrỳk nê kot mẽ kām tanhmã ujarēnh to hã mar kêt nê. Jakamã kwarĩ pa mẽ hwỳr mēnh kêt nê. Kot paj ho anê nê ãm ixte mẽ hwỳr mēnh kaprỳ pyræk o amnhĩ nhĩpêx.” Anê. ã mẽ ujarēnh kot anhỹr. Anê.

17

Mẽ kot Jejus nê mẽ no kupyř ã mẽ harēnh

Matêwre 18.6; Makre 9.42; mããnēn Rômãn 1.32; Sikũn Pêtre 2.1, 2.18

¹⁻² Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre ho nhỹ nê mẽ kām:

—E kot paj mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr tohtuj anhỹr xwỳnhjê jarê ka mẽ inhma. Nà koja mēhō mẽ hwỳr tē nê inhnê mẽ kām kapêr. Mẽ kot mẽ mar nê amnhĩ tomnuj prãm xàj tanhmã mẽ kām kapêr to. Hāmri nhũm mẽ mar xà hkôt tanhmã

amnhĩ tomnuj to. Hã koja Tĩrtũm ja hã omu nẽ kot inhnẽ tanhmã kãm nẽ xwỳnh̃ta pumu nẽ ja hã homnuj tỳx nẽ. Te mẽ kot mẽhõ pynênh nẽ mut ã kẽn pytĩ hõ nhõr nẽ ma o htẽm nẽ gõ rax kãm mẽñh pyræk o koja hipêx. Te ho ja pyræk no ãm homnuj tỳx o ja jakre. Jakamã kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

Mẽ pahte amnhĩ tã tanhmã mẽhõ hto hkêt ã mẽ pamã karõ

Matêwre 18.21; Makre 11.25-26; mããnẽn Epes 4.32; Korosẽ 3.13

³ Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ koja ixkõt atõjê hõ tanhmã atomnuj to. Ka amnhĩ tã omu hãmri nẽ ma hwỳr tẽ nẽ ja hã kãm akapẽr nẽ kãm: “Kwa mon ka axtem nẽ ri ã inhĩpêx anẽ ixtõ? Kwa nà ri ã inhĩpêx anhỳr kêt nẽ.” Anẽ hãmri nhũm amnhĩ tã ama nẽ amã: “Nà na pa tee ri ixte tanhmã atota ã amnhĩ pumu nẽ ixkaprĩ nẽ. Nà kot paj axte ã ri anhĩpêx anhỳr kêt nẽ. Kwa kêr ka axte tanhmã ja mã ajamaxpẽr to hkêt nẽ. Te ate amnhĩ katut kõt mẽñh pyræk o hipêx pu akupỹm tãm axpẽn nhĩpêx o papa.” Anẽ. Koja ã amã kapẽr anẽ ka amnhĩ tã amã hãmri nẽ axte tanhmã kot atoja mã ajamaxpẽr kêt nẽ.

⁴—Koja arĩgro pyxi hã xatã tanhmã atomnuj to japêr. Hãmri nẽ xatã tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ awỳr mra nẽ xatã amnhĩ tã amã kapẽr nẽ amã: “Pa ot pa awỳr tẽ. Na pa ra ixkaprĩ nẽ. Kwa ixte ã anhĩpêx anhỳrja pumu nẽ ãm omu. Kot paj axte hkêt nẽ.” Anhỳr o xatã amã kapẽr. Nẽ ra axte tanhmã atomnuj to nẽ kê axte awỳr tẽ nẽ ã amnhĩ tã amã kapẽr anẽ. Nom kêr ka ama nẽ kamã agryk

kêt nê. Ām xatā kām: “Nà kot puj anê nê akupÿm tām axpên nhîpêx. Kot paj axte tanhmã ate ixtota mã ijamaxpêr kêt nê. Kot puj ja ho pajapêx nê tām axpên nhîpêx o akupÿm papa.” Anhÿr o kêr ka mẽ xatā axpên nhîpêx anhÿr rãhã ho ri apa nê aa jam anhÿrer kêt nê. Anê.

*Mẽ pahte mẽmoj tã Tĩrtũm wÿr hã mẽ pajarênh
Matêwre 17.20-21, 21.21-22; Makre 11.23*

⁵ Tã nhũm Jejus nhÿ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwÿnhjaja hãmri kām:

—Kwa Pahihti. Tanhmã mẽ ixto pa mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ijamaxpêr tÿx rãhã ho ri ixpa. Anê.

⁶ Hãmri nhũm mẽ kām:

—Nà ra mẽ ate amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpêr jakamã na ra amnhĩ tã mẽ apumu. Jakamã mẽ ate hkôt amnhĩ nhîpêx kukwak ri na ka htem mẽmoj tã awÿ nhũm mẽ ate mẽmoj tã hwÿr xà hkôt mẽ amã tanhmã mẽmoj nhîpêx to. Te mẽ ate pĩ hpàr mÿj mã akapêr nê kām: “E amnhĩ jarê nê ma tẽ nê gô xujanãr kām mãn mrõ.” Anê nhũm kot amar nê amar xà hkôt ã kot amnhĩ nhîpêx anhÿrta pyràk. Ja pyrà nê kot kaj mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhîpêx o apa kukwak ri mẽmoj tã awÿ nhũm mẽ ama nê mẽ amã mẽmoj tanhmã ho. Rÿ mẽ amã mẽmoj gõ. Anê.

Te mẽ pahpê Tĩrtũm mã paxàpênh xwÿnh pyràk

⁷ Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nê mẽ kām:

—Nê ja. Kot kaj mẽ amã mẽ àpênh xwÿnh kwÿjaja nhũm hõ amã mẽmoj tã àpênh o pa ã ho anhÿr pa. Hãmri tanhmã kot kaj kām akapêr to wehe? Xà kot kaj kām: “E hãmri axàpênhhta kaga nê tẽ nê nhÿ

ně apku.” Anhÿr o kãm akapěr? ⁸ Nà kot kaj kãm anhÿr kêt nẽ. Kot kaj kãm: “E kwa tokyx tẽ nẽ hpãnhã inhmã inhõ hã apê. Kot pa ixàpkur pa ka ixpãnhã nhÿ nẽ apku.” Anhÿr kãm akapěr. Kêp amã àpênh xwÿnh jakamã ka ã kãm akapěr anẽ. ⁹ Ja pyrã nẽ kot puj mẽ Tĩrtũm kot mẽ pamã mẽmoj tã karõ xà hkõt tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Mẽ õ patrãwta pyrã nẽ kot tanhmã mẽ pamã karõ hto xà hkõt pu mẽ amnhĩ nhĩpêx.

—Xà na htem mẽ õ patrãw mã mẽmoj tã àpênh pa hãmri nẽ hkwÿjê mã amnhĩ to jarkrar o ri pa nẽ mẽ kãm: “E ka mẽ ixpumu. Na pa hte inhõ patrãw mã ixàpênh mex o mẽ hakre ka mẽ ja hã ixpumu. Hêxta waa nẽ. Mon pa hte ri axtem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ?” Anhÿr o xà kot kaj mẽ kãm amnhĩ to jarkrar o ri apa? Nà na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nẽ.

¹⁰ —Tã pa hte mẽ õ patrãwta pyrã nẽ tanhmã mẽ amã mẽmoj tã karõ hto ho ixpa. Jakamã kêr ka mẽ inhma nẽ ixte mẽ amã mẽmoj tã karõ xà hkõt tanhmã inhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Hãmri nẽ hã amnhĩ to jarkrar pê amnhĩ jarênh o: “Ăm hãmri na pa ã Jejus mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hêxta waa nẽ. Ixpê Jejus mã tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to mex xwÿnh na pa.” Anhÿr o amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Kêt ãm amnhĩ jarênh o: “Nà ixte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa xwÿnh pix na pa. Na hte mẽmoj tã inhmã karõ pa kuma nẽ ÿ hã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to.” Anhÿr o amnhĩ jarênh o ri apa. No ri amnhĩ krã hkõt atÿx tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

*Jejus kot mẽ ho 10 nẽ akupỹm mẽ ho mex ã harẽnh
Matêwre 8.1-4*

¹¹ Tã nhũm Jejus arĩ Garirej rũm pika pẽ Samar hkàx ã Jerujarẽ hwỳr kormã mõi. ¹² Nẽ nhỹri krĩ hõ htêp o mõi mẽ nhũm krĩ pu hã ri mẽ pa xwỳnhjaja kêp 10 nẽ kutã mra. Mẽ hkànhy hkro htỳx xwỳnhjaja kutã mra nẽ hkaxpa nẽ amỹm kuhẽ nẽ omu. ¹³ Hãmri nẽ kãm:

—Pa Pahihti. Kwa mẽ ixpumu nẽ mẽ ixkamã axukaprĩ nẽ tanhmã mẽ ixto mex to. Anẽ.

¹⁴ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tõe. Nà kot paj mẽ ato mex. E mẽ mãmri awjanã nẽ ma akupỹm mẽ anhõ patrejê hwỳr mra kê mẽ akupỹm mẽ akà mex ã mẽ apumu. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kapêr mar xà hkõt awjanã. Kà nhy rãhã awjanã nẽ ma akupỹm patre hwỳr mra. Nẽ kormã akupỹm hwỳr pry hã mrar rãhã piitã hkà mex pa. ¹⁵ Hãmri nhũm ãm pyxi nẽ hkwỳjê rom awjanã nẽ akupỹm Jejus wỳr Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o hwỳr tẽ. ¹⁶ Hãmri nẽ Jejus kaxpa nẽ kutã hkõnkrã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ amnhĩ tã kãm kot ho mex ã kãm amnhĩ jarẽ. Kwỳjê hkĩnhã kêp Ijaew kêt axtem kêp Samar nhõ xwỳnh tã mẽ kurom akupỹn hwỳr tẽ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. ¹⁷⁻¹⁹ Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—No mẽ akwỳjaja? Ixte mẽ ato 10 nẽ mẽ ato mex tã ka ãm kapxipix awjanã nẽ akupỹn ixwỳr tẽ. Akwỳjê hkĩnhã apê Ijaew kêt tã akupỹm amnhĩ mex ã amnhĩ pumu hãmri nẽ mẽ kurom awjanã nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o ixwỳr tẽ. Hêxta waa nẽ. Mo na hte ixkwỳjaja apyrà nẽ amnhĩ kaxyw ixkõt hamaxpêr kêt nẽ? E kànhmã xa nẽ

mãmrĩ ma ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ma akupỹm tẽ.
Anẽ.

Jejus akupỹn wrỳk xà hã arĩgro jarẽnh

*Matêwre 24.23-24, 24.37-44; Makre 13.32-37;
mããñn Wam Tesarõn 5.2-8; Sikũn Pêtre 3.3-10*

²⁰⁻²¹ Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja Jejus
wỳr mra nẽ omu nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Xà koja apu
Tĩrtũm tokyx kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta
mẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahto amnhĩptàr
kurê kumrẽx nà kormã? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Te
ho nhãm mẽhõ jarẽnh pyrà nẽ mẽ kãm:

—Nà ra kot mẽ ho amnhĩptàr o pa kênã. Nom
nhỹri hkrĩ xà kamã mẽ ho amnhĩptàr o hkrĩ hkêt
nẽ. Na htem amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳ hãmri nhũm kêp mẽ õ pahihtĩ hã
mẽ ho amnhĩptàr o pa. Nẽ mẽ kãm mẽ hamaxpêr
mex gõ nhũm htem hkôt ri hamaxpêr mex o pa.
Anẽ.

²² Hãmri nẽ hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê mã kapêr. Mẽ kot nhỹrmã tee ri kamã
hamak o pa hã mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Kot kaj mẽ nhỹrmã tee ri amã tokyx akupỹn
ixwrỳk nẽ ixte mẽ ato amnhĩptàr prãm xàj tee ri
inhmã anojarêt kaprỳ ho ri apa. Nẽ axpên mã ri
ijarẽnh o: “Hêxta waa nẽ. Mo na we Pahihti tokyx
akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk kêt nẽ?” Anhỹr o inhmã
anojarêt o ri apa pê ixkamã ajamak rãhã ho apa.

²³ —Nẽ koja mẽ ra akupỹn ixwrỳk ã tanhmã mẽ
amã ixto hêx to ho pa. Nhỹri ixkuhê nhũm mẽ kot
ixpumunh ã mẽ amã ixto hêx o pa. Nom kêr ka
mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. ²⁴ Kot paj nhỹrmã akupỹn

mē awÿr ixwryk kaxyw nhũm mē pika piitã hkôt akupÿn ixwryk kãm anhîpê ixpumu. Te mē piitã mē kot anhîpê na jaxênh pumunh pyrãk o kot kaj mē apiitã ixpumu. ²⁵ Nom kormã jar pika ja kamã ixpa ri koja mē ohtô nê ixkaga pa amnhî xà htÿx kamã ijamak kãm ty. Hãmri nê mẽmo arĩgro hã ma akupÿm kaxkwa hwÿr api. Hãmri nê nhÿrmã akupÿn mē awÿr wrÿ.

²⁶ —Nà kot paj nhÿrmã man akupÿn mē awÿr wrÿ. Akupÿn ixwryk xà hã arĩgrota ã koja jar pika ja kamã mē pa xwÿnhjaja htÿx ri tanhmã amnhî tomnuj to ho pa. Te amnepêm finat Noehti htÿr ri mē kot htÿx ri tanhmã amnhî tomnuj to ho pa pyrãk o koja mē amnhî nhîpêx o pa. ²⁷ Na prem amnhî kaxyw Tirtũm mã hamaxpêr o pa hkêt nê. Nê ãm jar pika ja kamã mē kot amnhî nhîpêx pix kukamã hamaxpêr o ri paja o ãm kôt pix mã tanhmã ri amnhî nhîpêx to ho pa. Rôm nhũm Noehti gô htãm pymaj pâr raxja nhîpêx nê kãm axà. Nhũm prem hã omu nê ãm omunh o pa nê tanhmã ri amnhî kukamã hamaxpêr to hkêt nê. Tã nhũm nata mē haêr pê wrÿ. Hãmri nê wryk rax o ra pika piitã hanhi nhũm mē piitã pikaprãr pa.

²⁸ —Akupÿn ixwryk xà hã arĩgrota ã koja mē mãânên te amnepêm Sotô nhõ xwÿnhjaja kot htÿx ri tanhmã amnhî tomnuj to pyrãk o amnhî nhîpêx. Finat Rohti kormã htÿr ri mē kot htÿx ri tanhmã amnhî tomnuj to ho pata pyrãk o koja mē amnhî nhîpêx. Na pre hte Sotô nhõ xwÿnhjaja ãm pika ja kamã mē kot amnhî nhîpêx pix kukamã hamaxpêr o ri pa. Nê ãm kôt pix mã ri amnhî nhîpêx o pa. Nê htÿx ri amnhî xàpkur xà pix kukamã hamaxpêr.

Ně mẽ hpur kãm ri àpênh pix kukamã hamaxpêr. Ně ri amnhĩ xujaprôr pix kukamã hamaxpêr nẽ axpên mã mẽmoj to wênê pix kukamã hamaxpêr. Nẽ amnhĩm ôrkwỹ nhĩpêx pix kukamã hamaxpêr. ã na prem pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pix kukamã hamaxpêr o ri pa anhỹrja o amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpêr o pa hkêt nẽ.

29 —Tã nhũm Rohti mẽ õ krĩ rũm kator mẽ nhũm Tĩrtũm krĩ nhõ xwỹnhjaja kot amnhĩ tomnuj tỹx o paja mỳrapê mẽ himex pa. Jao kaxkwa rũm mẽ hipy mẽmo hpôk kwỳ rẽ nhũm mẽ hkaxàr pa. 30 Tã akupỹn mẽ awỳr ixwrỹkja mẽ koja mẽ te Rohti nhõ krĩ kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyrã nẽ htỹx ri amnhĩ tomnuj pix o pa.

31 —Nẽ akupỹn ixwrỹyta ã ka mẽ anhõrkwỹ nhĩmõk ã hkrãmnênh o akrĩ japêr nẽ akupỹn ixwrỹk kãm ixpumu. Hãmri nẽ akukrêx wỳr axàr nẽ hõ hpyr mã ajamaxpêr kêt nẽ. Rỳ ka mẽ apur kãm axàpênh o akuhê japêr nẽ akupỹn ixwrỹk kãm ixpumu. Hãmri nẽ akupỹm anhõrkwỹ hwỳr atêm mã ajamaxpêr kêt nẽ. Mo kaxyw kot ka kêt hwỳr tẽ? Kêt ãm inhmã mẽ ajapê hã akupỹn mẽ awỳr ixwrỹk mã ajamaxpêr o akĩnh nẽ ixpumunh o akuhê.

32 —Nẽ kêr ka mẽ Rohti prõ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja mã ajamaxpêr rãhã ho ri apa. Na pre Tĩrtũm kapêr nhĩrôp xa nẽ amnhĩ katut kôt Sotõta wỳr rĩt hãmri nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê htyk kurê kumrêx. Tã kêr ka mẽ ho uràk nẽ amã akukrêx rax japê xàj ixkôt amõr kaxyw anhĩtõt kêt nẽ.

33 —Nẽ kwa kêr ka mẽ jar pika ja kamã tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to pix kukamã ajamaxpêr o

ri apa hkêt nê. Nê mẽ akukrêx rax pix kukamã ajamaxpêr kêt nê. Koja nhỹrmã ja piitã mẽ apê hapêx pa. Mẽ ate kãm anhĩhkra karo hpar pyræk o piitã hipêx hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nê hpãnhã nhỹrmã mẽ amã mẽmoj mex nhõr rax nê.

³⁴ —Nê kot paj kamàt kãm akupỹn ixwryk japêr nhũm nhỹri mẽhõ ra ixkôt amnhĩ xàm xwỹnh mẽ mẽhõ kot ixkôt amnhĩ xãm kêt xwỹnh wa par kãm nõr japêr. Hãmri pa amnhĩ wỳr ra ixkôt kot amnhĩ xãm xwỹnhhta o api nhũm kot ixkôt amnhĩ xãm kêt xwỹnhhta arĩ gõr nê nõ. ³⁵ Rỳ pa arĩgro hã akupỹn ixwryk japêr nhũm mẽnijê hõ wa hamẽxkrut nê harôj kahuk o ãm japêr. Hãmri pa ra kot ixkôt amnhĩ xãm xwỹnhja ho api nhũm kot ixkôt amnhĩ xãm kêt xwỹnhja ahte arĩ harôj kahuk o xa. Hãmri nê hamaxpêr mex kêt kumrêx o xa. ³⁶ Rỳ koja mẽmyjê hõ wa axkrut nê hpur kãm àpênh o ãm japêr. Pu pa amnhĩ wỳr kot ixkôt amnhĩ xãm xwỹnhhta o api nhũm kot ixkôt amnhĩ xãm kêt xwỹnhhta pur kãm ahte arĩ apênh o xa. Hãmri nê tee ri hkràmnhwỳ hkukamã hamaxpêr o xa. Anê.

Nhũm pre ã Jesus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỹnhjê mã amnhĩ jarênh anê. ³⁷ Hãmri nhũm mẽ kuma nê kãm:

—Kwa nhỹri koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anê? Anê.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà koja nhỹri mẽmojja ã amnhĩ nhĩpêx anê ka mẽ omunh kurê kumrêx. Te nhỹri mẽmoj kro nê nõr nhũm nhônhti kot omunh nê hã htor nê hpinhĩpanh nhũm mẽ kot hã omunh kurê kumrêxta pyræk. Anê.

18

*Mē pahte Tirtūm mā amnhī jarēnh rāhā ho papa
hā mē pamā karō*

Rukre 11.5-8; māānēn Wam Tesarōn 5.17

¹ Tā nhūm Jejus hkôt mē pa ho mē pa xwýnhjê mā mēmoj tā karō. Mē kot tanhmā Tirtūm mā amnhī jarēnh to hā mē kām karō. Mē kot xatā kām amnhī jarēnh o pa nē amnhī kaxyw kām hamaxpēr rāhā ho pa kaxyw. No ām hā kuxi nē tanhmā mē kām hā ujarēnh to nē mē kām:

² —Koja nhýri krī hō kamā juistija kām Tirtūm prām nōkati. Nē māānēn kām amnhī kwýjê hprām nōkati htā kēp juisti nē tanhmā mē kām kapēr to ho hkrī. ³ Jakamā nhūm mēhō ni pē mjēn htyk xwýnh. Nhūm hte mēhō xatā tanhmā kēp ō mēmoj to ho pa. Hāmri nhūm tee ri amnhī tā omu nē xatā juistita wýr mra nē kām harē nē kām: “Xê gāa nē. Na hte pahkwýjê hōja ixtomnuj rāhā ho pa. Xê ixtā tanhmā kām akapēr to kē tām inhīpêx.” Anē. Nē xatā hwýr mra nē amnhī to kuwý nē xatā hwýr mra nē amnhī to kuwý. ⁴⁻⁵ No nhūm kuma nē ām kuma. Kām hkwyjê ho ajuta hprām kêt jakamā ām kuma. Tā nhūm xatā hwýr mra. Gaa nhūm rī kām mar kaga nē. Hāmri nē hamaxpēr o: “Tk. Hêxta waa nē. Jahti na hte xatā ixwýr mra nē tanhmā inhmā amnhī jarēnh to. Nē ām xatā ixwýr mra. Nà na pa ra inhmā mar kagyk nē. E pa tokyx tanhmā nē kot tanhmā ho xwýnhhta mā ixkapēr to. Inhmā Tirtūm pyma kamā rý inhmā ixkwýjê kaprī kamā pa tanhmā nē kām nē hkêt tā kot pa anhýr kêt nhūm amnhī tā inhmā harēnh pix nē pa ra mar

kurê ixkrã tãtãk nê.” Anhÿr o hamaxpêr. ã mẽ ujarênh kot anhÿr.

⁶ —Juisti tãm hamaxpêr kêt tã nhũm nija xatã hwÿr mrar nê amnhĩ to hwÿr jakamã nhũm jatã tanhmã ho ajuta hto. ⁷⁻⁸ No kêt Tĩrtũmja. Xàn ka htem mẽmoj tã awÿ nhũm juisti punutita pyrã nê mẽ ama nê ãm mẽ ama? Nà koja ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Kot ka mẽmoj tã kãm amnhĩ jarê nhũm ama nê tanhmã amã mẽmoj to rÿ tanhmã amã amnhĩ nhĩpêx to. Juistita rom mẽ pakamã ukapri xwÿnh na. Tã kot paj nhÿrmã akupÿn wrÿ nê mẽ apumu ka mẽ arĩ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpêr mex pê kãm amnhĩ jarênh rãhã ho ri apa pa ja hã mẽ apumu nê ixkĩnh tÿx nê. Ja na inhmã hprãm. Anê.

Tanhmã mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh to hã mẽ harênh

Matêwre 6.5-8; mããnênh Wam Pêtre 5.5-6

⁹ Tã nhũm Jejus mẽ kot amnhĩ to mex o hkwyjê jakrenh ã amnhĩ to jarkrar o ri mẽ pa xwÿnhjê pumu nê tanhmã mẽ kãm kapêr to. Nom mẽ kot amnhĩ to jarkrarta ã kuxi nê mẽ kãm awjarê nê mẽ kãm:

¹⁰ —Koja mẽhõ wa hamêxkrut nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh kaxyw wa tẽ. Ja kêp Parijew nhõ xwÿnh nhũm hõja kêp mẽ õ pahi mã hkwyjê pê kàxpore hkwy jamÿnh xwÿnh. Nhũm wa Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwÿr wa tẽn axà. ¹¹⁻¹² Hãmri nhũm Parijew nhõ xwÿnhhta kumrêx tẽ nê nhÿri mẽ piitã mẽ noo mã Tĩrtũm mã amnhĩ jarê. Nê amnhĩ to jarkrar pê kãm amnhĩ jarênh o: “Pa Tĩrtũm. E ra ate ixpumunh mex. Na pa hte amnhĩ to mex pix o ri ixpa. Ra ate ja hã ixpumunh

mex. Na pa hte kàxpore hkwy jamynh xwynh nēj rom tām amnhī nhīpêx. Nē semān piitā hā ixàpkur kêt rāhā amā amnhī jarēnh rāhā ho ixtā apkati axkrut. Nom ja pix kêt. Na pa hte māānēn ixāpēnh pānhā kàxpore jamy nē mē kot amā tanhmā amnhī nhīpêx to ho pa xwynhjê mā hkwy nhōr o ixpa. Nē na pa hte ri ixāhkīnh o ri ixpa hkêt nē. Nē nhām mē kēp mē hprō ho amnhīkati ho ri ixpa hkêt nē. Na pa hte mē piitā mē kurom tām amnhī nhīpêx ā amnhī pumu nē ixkīnh tỳx kumrēx. Hēxta waa nē. Mon pa hte ri ā amnhī to mex o ixpa anē?” Anhỹr o Tīrtūm mā amnhī to jarkrar pē kām amnhī jarēnh o xa.

13 —Hāmri nhūm hpānhā mē kēp kàxpore hkwy jamynh xwynhta haxwỳja Tīrtūm mā amnhī jarē. No ām Parijew nhō xwynhta rom ki hkwyjē pé awry nē ahte hipō nē kām amnhī jarē. Nē kām amnhī jarēnh pē amnhī tak nē mur nē kām: “Kwa Tīrtūm. Na pa hte amnhī tomnuj tỳx o ri ixpa. Nē ixtỳx ri amā prām xà kuhpa hā tanhmā amnhī nhīpêx to. Na pa tee ri ja hā amnhī pumu nē ixkaprī htỳx nē. Ā inhmā amnhī nhīpêx anhỹr o ri ixpa hprām kêt tā pa hte ā amnhī nhīpêx anhỹr o ri ixpa. Kwa xà kot ka ixkamā axukaprī nē amnhī katut kôt ixte amnhī tomnuj rēnh pa Tīrtūm?” Anhỹr o kām amnhī jarē.

14 —Hāmri nhūm Tīrtūm hamē wa kot kām amnhī jarēnh ma no ām wamta ma nē ām kuma. No kêt hkôt hōja ma hāmri nē kot kām amnhī tā àhwỳr xà hkôt amnhī katut kôt kot amnhī tomnuj rēnh pa nē ho hkra. Jakamā nhūm mex nē hkīnh nē pa. Ra tām hkrā hāmri nē hkīnh nē ma htēm kurē kumrēx. Ā mē ujarēnh kot anhỹr. Ām hāmri

na pa mẽ amã ja jarẽ. Koja mẽhõ Parijew nhõ xwỳnhta pyrà nẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã amnhĩ kamnhĩx hãmri nẽ Tĩrtũm kot amnhĩ katut kõt kot amnhĩ tomnuj rẽnũ kaxyw amnhĩ to hwỳr kêt nẽ. Koja ãm kãm amnhĩ to jarkrar pix nẽ. Jakamã koja Tĩrtũm te kot mar nẽ ãm mar pyràk o hipêx. No koja mẽhõ kot kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnhta pyrà nẽ tee ri tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nhũm kuma nẽ tanhmã ho mex to. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ wỳr mẽhprĩrejê hwỳr ã harẽnũ
Matêwre 19.13-15; Makre 10.13-16*

¹⁵ Tã nhũm Jejus mẽ hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja arĩ pry hã Jerujarẽ hwỳr mõ nhũm Ijaew kwỳjaja mẽ omu nẽ mẽ hkrare jamỳ nẽ Jejus wỳr mẽ o mra. Kot mẽ hã ãhkra jaxwỳr nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr kaxyw. Hãmri nhũm hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ nẽ mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ ma akupỹm mẽ akrata o mra nà? Mo kaxyw na ka mẽ Jejus wỳr mẽ o mra? Kormã mẽ ràxre kẽnã. Anẽ.

¹⁶ Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa nà mẽ ri inhnê mẽhprĩjê kurê hkêt nẽ. Kwãr mẽ mãmri ixwỳr mẽ o mra. Anẽ.

Hãmri nẽ amnhĩ wỳr mẽ kãm hpa ho apê nhũm mẽ hwỳr mẽ o mra nhũm mẽ kuri kuhê. Hãmri nhũm hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E mẽ jareja mẽ omu. Na htem hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ ri pare. Nẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ ri pa. Tã Tĩrtũm kõt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na htem mẽ uràk nẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ ri pa.

17 —Jarejaja na htem hipêêxà nê katorxà wa kapêr ma nê wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa. Tã ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmēnh xwỳnh kot ka mẽ amã ixkôt amnhĩ xunhwỳr prãm. Hã kot kaj mẽ te ho jarejê kot amnhĩ nhĩpêx pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ixkapêr ma nê ixkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri apa. Anê.

Kàxpore rax xwỳnh jarēnh

Matêwre 19.16-30; Makre 10.17-31; mããnēn Wam Ximotre 6.6

18 Tã nhũm Ijaew nhõ pahшти hõja Jejus wỳr tẽ nê kãm kapêr nê kãm:

—Pa? Mẽ ijahkre xwỳnh maati? Kwa inhmã mẽmoj jarê. Tanhmã kot pa we nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nê ixpa kaxyw amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri ixpa wehe? Anê.

19 Hãmri nhũm kãm:

—Xà ate ixpê Tĩrtũm kwỳ hã ixpumunh kôt na ka ixte uræk nê amnhĩ to mex xwỳnh ã ijarê? Tĩrtũm pix na kot amnhĩ to mex rãhã xwỳnh jakamã kot kaj ã ijarēnh anhỹr jao ixpê Kra hã ijarê. Nê uræk nê ixte amnhĩ to mex xwỳnh ã ijarê. Nà xàn ka ãm atỳx ri amnhĩ krã hkôt ã ijarēnh anê?

20 —Tĩrtũmja mex o mex xwỳnh jakamã kot kaj amã nhỹrmã kuri atĩr tũm nê apa hprãm hãmri nê ra kot mẽmoj tã mẽ amã karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Ra ate mar mex kênã. Na pre mẽ amã:

Kêr ka mẽ axpēn pê axàhkĩnh hkêt nê.

Nê mẽ axpēn par kêt nê.

Nê mẽ axpēn to axêx o ri apa hkêt nê.

Nê mẽ axpēn pê aprõ ho amnhĩkati hkêt nê.

Nê mẽ anhĩpêêxà mẽ akatorxà wa hã apijaàm pê wa kutã anojarêt pix o ri apa.

E kot kaj amã nhÿrmã Tirtũm kuri atĩr tũm nẽ apa hprãm hã kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri apa. Anẽ.

²¹ Nhũm pre ã Jejus kãm kapêr anẽ nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa ixprĩre ri ra ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri ixpa kênã. Nom ixte ixtĩr tũm nẽ ixpa kaxyw kormã ixte tãm kêt pyræk. Anẽ.

²² Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nà kormã mẽmoj pyxire nẽ arĩk. Na ka amã akukrêx rax japê htÿx o Tirtũm jakre. Jakamã kêr ka ma akupÿm tẽ nẽ akukrêx o wênê hpa nẽ hpãnhã kàxpore jamÿ hãmri nẽ ma mẽ kêp am-rakati xwÿnhjê mã òr pa. Hãmri nẽ rĩ akupÿn ixwÿr tẽ nẽ ixkôt apa ho apa. Anẽ.

²³ Hãmri nhũm kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr. Kãm kukrêx rax japê nẽ kãm ìhkra karo hprãm kêt nẽ. Jakamã tee ri Jejus kot ã kãm hã karõ anhÿrja ma nẽ awjanã nẽ ma akupÿm tẽ. ²⁴ Hãmri nhũm tee ri ja hã omu nẽ hã mẽ kot mar xwÿnhjê mã kapêr nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Koja mẽ hikukrêx rũnh xwÿnhjaja ohtô nẽ kãm mẽ hikukrêx japê xàj Tirtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho papa hkêt nẽ. Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja mẽ kêp hihtÿx. ²⁵ Na htem kãm hikukrêx rax mã ìhkra karo hprãm kêt rãhã tee ri kãm Tirtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprÿ. Te ho mẽhõ kot menh kagô hã hkre nẽ kãm kagô katõk prãm kêt rãhã kãm guhkrax kãm àr prãm kaprÿta pyræk. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapêr anẽ. ²⁶ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nẽ kãm:

—Kwa nom mẽ xpiitã mẽ inhmã mẽ ixkukrêx japê kênã. Jakamã xà kot paj mẽ xpiitã nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa hkêt nẽ nà? Anẽ.

27 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt mẽ amã mẽ akukrêx japêja mã anhũrer kêt nẽ. Tĩrtũm pix na hte ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ kãm mẽ hikukrêx japê htỳx kêt nẽ. Jao mẽ kêp Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mẽ pa ho pa mã xwỳnh. Anẽ.

28 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Kwa Pahihti no mẽ pajaja? Na pa prem agryk ã mẽmoj piitã hkaga hpa nẽ akôt ixpa ho ixpa. Jakamã kot paj mẽ nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa nà? Anẽ.

29 Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà ka mẽ atõ inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw akwỳjê re nẽ ma inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Anhõrkwỳ re rỳ atõ rỳ atõx rỳ aprõ nẽ akrajê re. Rỳ akatorxã nẽ anhĩpêêxà war are. Rỳ akukrêx piitã rer pa hãmri nẽ ma ixkapêr o mẽ piitã mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. ³⁰ Hã kot paj ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato mex rax nẽ. Hãmri ka mẽ ma nhỹhỹm apa nẽ nhỹri mẽ kãm ixkapêr jarênh o ri mẽ hkôt apa nhũm mẽ kot mẽ amar xwỳnh kwỳjaja mẽ ama nẽ ra kãm mẽ akĩnh nẽ. Nẽ ra mẽ ate akwỳjê rer par tã nhũm mẽ tãmjaja te mẽ apê mẽ hkra rỳ mẽ htõ rỳ mẽ htõx pyrak o mẽ anhĩpêx nẽ tanhmã mẽ ato mex to ho pa. Hãmri ka mẽ nhỹrmã ty nẽ ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api hãmri nẽ wa ixkuri amex kumrêx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre mẽ hkwỳjê mã kapêr anê.

Jejus kot axte htyk kukamã amnhĩ jarênh

Matêwre 20.17-19; Makre 10.32-34

³¹ Tã nhũm Jejus mẽ kot ý hã kapêr jarênh o mẽ pa xwỳnh pê 12jaja mẽ hkwỳjê pê mẽ ho kato. Nê nhỹri mẽ hkàx ã mẽ o xa nê tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarênh to nê mẽ kãm:

—Amnepê m Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnhjaja na prem ixkukamã tanhmã mẽ kot inhĩpêx to hã ijarê nê ixtã kagà. Tã pu mẽ ra Jerujarê hwỳr mỗ. Kamã koja mẽ tanhmã ixto rax nê. Ra mẽ kot ixkukamã ijarênh nê ixtã kagà xà hkôt koja mẽ ixto anê. ³²⁻³³ Koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja ixpynê nê Rôm nhõ xwỳnhjê nhõ pòristi hwỳr ixto tẽ nê mẽ kãm ixto hêx nhũm mẽ kuma nê mẽ mar xà hkôt tanhmã inhĩpêx to. Nê mẽ hkwỳjaja ixtã hpêr o axkê nê akunha. Nê mẽ hkwỳjaja ixto kapêr punuj nê ijaarỳ nê ixtã argôx rê nê ixtak. Hãmri nê ixpĩ. ã koja mẽ inhĩpêx anê. Nom kot paj ãm ixtyk ã apkati axkrunêpxi nhũm Tĩrtũmja akupỹm ixto ixtĩr. Anê.

³⁴ Hãmri nhũm mẽ kuma nê tee ri htyk nê akupỹm htĩrja kukamã hamaxpêr no ãm hprĩ hã hkôt hamaxpêr kêt nê.

Jejus kot no hkre xwỳnh o mex ã harênh

Matêwre 20.29-34; Makre 10.46-52

³⁵ Tã nhũm Jejus mẽ kormã Jerujarê hwỳr Jerikoja têp o mỗ. Hãmri nhũm pry nhĩhkjê hã no hkre xwỳnhja àhwỳr o nhỹ. ³⁶ Hãmri nê amnhĩ wỳr mẽ mrar ma. Mẽ ohtô nê Jejus kôt mẽ mrar xwỳnhjê mrar ma nê mẽ kãm:

—Kwa mẽmo ri? Mẽmoj wỳr na ka mẽ axohtô nẽ mra? Anẽ.

³⁷ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà Jejus pẽ Najare nhõ xwỳnh kôt na pa mẽ mỗ. Anẽ.

³⁸ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kàx pẽ Jejus mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa Jejus? Apê mẽ inhõ Pahihti mex na ka. Te apê annepêm anhĩgêt pahihti Tawi kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Jakamã kwa ixkamã axukapĩ nẽ akupỹm ixto mex kêt wehe. Ixte amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpẽr xwỳnhjê hõ na pa. Anẽ.

³⁹ Hãmri nhũm Jejus kukamã mẽ mrar xwỳnhjaja tee ri kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa akapẽr kêt nẽ nhỹ nà. Anẽ.

Tã no nhũm ãm mẽ kuma nẽ xatã amnhĩ to hwỳr o nhỹ. Kàx pẽ kãm kapẽr o nhỹ. ⁴⁰ Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ xa nẽ amnhĩ wỳr hã karõ nhũm mẽ hpa hã kupy nẽ hwỳr o tẽ nhũm kãm:

⁴¹ —Pa mo na? Tanhmã kot pa ato? Anẽ.

Nhũm kãm:

—Nà akupỹm inhmã ixrĩt mex prãm. Anẽ.

⁴² Hãmri nhũm kãm:

—Tõe. Nà ra ate amnhĩ kaxyw inhmã aja-maxpẽr tỳx jakamã kot kaj akupỹm ri rĩt. Anẽ.

⁴³ Hãmri nhũm akupỹm rĩt mex kurê kumrêx nẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Hãmri nẽ ma Jejus kôt Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o mẽ hkôt tẽ. Hãmri nhũm mẽ kot hã omunh xwỳnhjaja haxwỳja Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o Jejus kôt mỗ.

19

Jakew kām Jejus pumunh prām ã harēnh *Rukre 3.8, 3.12-13*

¹ Tã nhũm Jejus arĩ Jerujarē hwỳr mō nē Jeriko hwỳr pōj. Hãmri nē krĩ kahti hkôt pry hã mō. ² Nhũm mē ra hkôt htu rax nē hkôt omunh o mō. Jakamã nhũm Jakew pē Rôm nhõ pahi mã kwỳjê pē kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnhjê krãhtũm xwỳnhja. Na pre hikàxpore rax nē. ³ Tã haxwỳja kãm Jejus pumunh prãm nē. Nom ãm hakooti nē hprĩhti jakamã tee ri kot omunh kaxyw amnhĩ nhĩpêx nhũm mē kêp àmnàr rax nē. ⁴ Hãmri nhũm ra hamaxpêr nē ma kukamã hprôt nē tē nē nhỹri pry mỳri pĩ xãm pumu nē hã api nē kutêp ajêt. Hãmri nhũm Jejus mō nē hapa. ⁵ Nē kànhmã rĩt nē omu nē kãm:

—Pa Jakew. E kwa tokyx tēn wrỳ pa ma akôt anhõrkwỳ hwỳr tē nē ari amnhĩm hikra. Anē.

⁶ Hãmri nhũm kuma nē hkĩnh nē. Nē wrỳk kurê kumrêx nē ma amnhĩ kôt nē o tē. ⁷ Hãmri nhũm mē kot omunh o kuhê xwỳnhjaja tee ri ja hã omu nhũm ja mē kêp omnuj nē nhũm mē axpēn mã harēnh o:

—Tk. Kwa nà. Jakew kot amnhĩ tomnuj xwỳnh tã nhũm Jejus ma hkôt tē nē kuri pōj. Anē.

⁸ Hãmri nhũm wa õrkwỳ hwỳr axà nē nhỹ nhũm Jakew Jejus mã amnhĩ jarēnh o:

—E. Nà ra ixte pahihti mã kàxpore jamỳnh xwỳnhhta na pa pre hte ho prês jakre nē amnhĩm hamỳnh rax nē. Tã kot paj akupỳm mē kãm õr pa. Na pa pre hte mē hkwỳjê pē ho 10 nē hamỳ. Tã kot paj hipy ho 40 nē kurê nē akupỳm mē kãm ho ixpigrành pa. ã kot paj mē hipêx anē.

Ně ixkàxpore jakrêx kot paj ho axkjê nê mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã ho ỉxpigrành pa. Anê.

⁹ Hāmri nhũm kuma nhũm ja kām mex nê. Jakamā nhũm kām:

—Nà ãm hāmri. Ate pahkukamā panhīgêt Apraãw pyrà nê jarãhã ate amnhĩ tomnuj kaga jakamā na ra jarãhã anhōrkwỹ hwỳr mẽ mex xà axà. Koja Tĩrtũm jarãhã amnhĩ katut kôt ate amnhĩ tomnuj rênh pa nê axte kām hamaxpêr kêt nê. ¹⁰⁻¹¹ Mẽ ate amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hwỳr na pre Tĩrtũm inhmẽ pa wrỳ. Te nhỹri mẽ apikunor nhũm ixte mẽ ajapêr o ỉpa kaxyw Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh nhũm ixwrỳk nê nhỹri ixte mẽ ajapêr o ỉpa nê mẽ amã ixkator nê ixkĩnh nê ma akupỹm hwỳr mẽ ato inhmōrta pyràk. Anê.

Mẽ pahte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to Matêwre 25.14-30

Hāmri nhũm mẽ ohtô nê Jesus mar o hkôt Jeru-jarê hwỳr mra. Na prem htỳx tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã hkamnhĩx o hkôt mō nê axpên mã:

—E ma pu mẽ hkôt. Koja Jerujarê hwỳr pōj hāmri nê kêp mẽ pahpê Ijaew nhõ pahi nê mẽ pahto amnhĩptàr kurê kumrêx. E kwa ma pu mẽ hkôt. Anê.

¹² Nhũm Jesus mẽ hamaxpêr kôt mẽ omunh mex nê. Jakamā kot mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr xà hã arĩgro hã mẽ kām amnhĩ jarênh kaxyw. Kormã Jerujarê hwỳr ahtêp kêt ri mẽ kām amnhĩ jarênh kaxyw. Nom hprĩ hã mẽ kām hã amnhĩ jarênh kêt nê. ãm amnhĩ tã kuxi nê mẽ kām awjarê nê mẽ kām:

—Koja nhỹri krĩ hõ kamã mẽhõ myja. Kot amnhĩ to rax o hkwỳjê jakrenh xwỳnhja. Nê krĩ hõ kamã

krī piitā hkôt pahi nhõ pahihtija hāmri harēnh ma nē amnhī wūr kuwỳ. Kot ma hwūr mōr nhūm õ krī kamā nē määnēn krī hkwỳ kamā kēp mē õ pahi kaxyw kot âm kaxyw nhūm hwūr nojarēt. ¹³ Hāmri nē amnhī wūr kām mē àpēnh xwỳnhjê ho 10 nē tanhmā mē hã karõ hto. Nhūm mē hwūr mra nhūm mē kām amnhī jarē nē mē piitā mē kām kàxpore hkwỳ gō. Ahpỳnhã mē kām hpỳnh nē kugõ nē mē kām: “E ota ixkàxpore hkwỳta. Kot kaj mē ixkutēp tanhmā ri inhmā ho rax to. Kēr pa mēmo arĩgro hã akupỳn mō kê ra ixahã inhmā ho ohtõ nē pa hamỳ.” Anhỳr o mē kām kapēr hāmri nē ma mō. ¹⁴ Hāmri nhūm õ krī nhõ xwỳnhjaja ra kēp mē õ pahi kaxyw harēnh ma nhūm ja mē kēp omnuj nē. Nē mē kām hkīnh kêt jakamā ma krī hõ kamā kot mē kaxyw âm xwỳnhhta wūr hkwỳ rē nhūm mē ma hwūr mra nē hwūr pōj. Hāmri nē kot mē kaxyw âm mã xwỳnhhta pumu nē kām: “Pa. E ot pa mē awūr mra. Kwa na ka xep ra mē ixkaxyw mē inhõja xãm kaxyw. Kwa nà mē inhmā jahti hkīnhhti hã. Kwa mē ixkaxyw âm kêt nē nà?” Anhỳr o kām kapēr.

¹⁵ —Tã no nhūm âm mē kuma nē âm mē kuma nhūm mē awjanã nē mã akupỳm mra. Hāmri nhūm pahija mē kaxyw mē kām hkīnh kêt xwỳnhhta xãm nhūm ma akupỳm õ krī hwūr mō. Mõõ nē ra pōj hāmri nē amnhī wūr kām mē àpēnh xwỳnhjê hã karõ nē mē kām: “E no ixte mē amã kàxpore nhõr xwỳnhhta? Tanhmā na ka prem ixkutēp inhmā ho rax to? E mē inhmā agõ pa omu.” Anē.

¹⁶ —Hāmri nhūm wamta kām: “Ota akàxpore ate inhmã õr xwỳnhhta. Na ka pre inhmã ho pyxi nē agõ pa kupy nē ho mēmo hy hkwỳ japrõ nē hkre. Nhūm ô pa mē kām ho wēnê ho ri ixpa nē hpãnhã kàxpore

jamỳ nê hipy amã kurẽ nhũm ra kêp 10. Ota. E amỳ.” Anẽ.

17 —Hãmri nhũm kuma nê hkĩnh nê. Hãmri nê kãm: “Nà ãm hãmri na ka ã inhmã ho rax anê. Ixte amã ho pyxi nê òr tâ ka pre inhmã hamãr mex nê nhũm kãnhmã axkamẽ nê ra kêp 10. Tã ra ixpê krĩ hkwy kamã mẽ ò pahi jakamã kot ka inhmã krĩ ho 10 nê inhmã hamãr o ri apa. Jakamã kwa mãmri amnhĩm kàxporeta o arĩk.” Anẽ.

18 —Hãmri nhũm hpãnhã hõja hwyr tẽ nê kãm: “E ota akàxporeta. Na pa pre ho mẽmo hy hkwy japrô nê hkre nhũm ô pa mẽ kãm ho wẽnê nê hpãnhã kàxpore jamỳ nê hipy amã kurẽ nhũm ra kêp 5. Tã ota. E amỳ.” Anẽ. 19 Hãmri nhũm kuma nê kãm: “Nà ãm hãmri. Hãmri na ka ã inhmã ho rax anê. Jakamã kot kaj hpãnhã inhmã krĩ ho 5 nê ho amnhĩptar o apa. E mãmri amnhĩm kàxporeta o arĩk.” Anẽ.

20-21 —Hãmri nhũm hpãnhã hkôt hõta tẽ. Nom hkwyjê hkĩnhã ò patrãw mã tanhmã kàxpore ho rax to hkêt nê. ãm tanhmã hamaxpêr punuj to nê htỳx ri kot kêp ho òxy nê amnhĩm piitã hamỳnh par nê akupỳm kãm hkwy nhõr kêt ã hkamnhĩx. Jakamã tanhmã kãm ho rax to hkêt nê. ãm hkupu nê o tẽ nê nhỹri kutêp kuxi. Hãmri nhũm ò patrãw amnhĩ wỳr hã karõ nhũm hwyr tẽ nê amnhĩ nê kãm kapêr punuj nê kãm: “Tk. Ota akàxporeta. Ixte amã tanhmã ho rax tore hã. Ixte amã ho rax ronhỹx ka amnhĩm piitã hamỳnh pa nê akupỳn inhmã hkwy nhõr kêt nê. Rỳ ixte tanhmã apê homnuj to ronhỹx ka hã inhmã akir. Jakamã na pa tanhmã amã ho rax to hkêt nê. ãm hkupu nê o tẽ nê ho amũxu nhũm arĩ akutêp hikwỹ. Tã ota.” Anhỹr o amnhĩ

nê õ patrãw mã kapêr punuj nê. ²²⁻²³ Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma. Kot amnhĩ to mex xwỳnh nê kãm mẽ àpênh xwỳnhjê ho mex o pa xwỳnh tã ã kãm àpênh xwỳnh kot kãm kapêr anhỹrja ma nê amnhĩ tã kamã gryk nê. Hãmri nê kãm: “Tk. Kwa xà ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr? Nà ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr nhũm amã ixpuma ronhỹx ka pre amã ixpuma xaj ixkàxporeta py nê ixwakre kamã amnhĩ krã hkôt tanhmã inhmã ho rax to. Tã nhỹx pa pre ra akupỹn awỳr tẽ nê hamỳ. Nà na ka ã ijarênh anhỹr o axêx nê amnhĩ krã hkôt tanhmã inhmã ho rax to hkêt nê. Mỳrapê kot paj atomnuj tỳx nê ka rĩ amnhĩ pumu. Pêr ãm ajamaxpêr punuj.”

²⁴ —Nhũm pre ã kãm kapêr anê hãmri nê mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã kãm: “E mẽ atõ kêp kàxpore py nê wam kot ho 10 nê hamỳnh xwỳnhhta mã agõ.” Anê. ²⁵ Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nhũm ja mẽ kêp omnuj nhũm mẽ kãm: “Kwa nà ra hikàxpore rax kênã. Ra ate kãm ho 10 nê õr kênã.” Anê. ²⁶ Hãmri nhũm mẽ kãm: “ỹỹ nom tãã. Mãmri kãm agõ. Kojã mễhõ inhmã àpênh mex pa amnhĩ tã omu nê kot inhmã àpênh mexta pãnhã ho mex nê. No kojã inhmã àpênh mex kêt nê pa tee ri ja hã omu nê ho mex kêt nê. E mãmri kãm agõ.” Anê. ²⁷ Hãmri nê hpãnhã mẽ kãm: “E hpãnhã mẽ kãm ixprãm nõkati xwỳnhjaja. Ixte mẽ ho amnhĩptar mã tã mẽ kãm ixprãm nõkati xwỳnhjaja. Mễ ma mẽ hwỳr mra nê mẽ ho akuprõ nê akupỹn amnê ixwỳr mẽ o mra nê inhnoo mã mẽ himex pa.” Anê. ã mẽ ujarênh kot anhỹr. Anê.

Nhũm pre Jejus ã mẽ kãm ujarênh anê. Te tãm

kêp patrãwta pyrã nê ã amnhĩ jarênh anê. Mě kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ hipêx to hã amnhĩ jarê.

Jejus kot Jerujarê hwỳr àr ã harênh

Matêwre 12.1-11; Makre 11.1-11; Juãw 12.12-19

²⁸ Nhũm Jejus kormã Jerujarê hwỳr mō. ²⁹ Hãmri nê ra Petake mẽ Petãn wa htêp o mō. Hixêt pé Oriwêhti kahti ri na krĩ wa xa. Jakamã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh wa ho axkrut nê amnhĩ kukamã wa kumê. ³⁰ Nê wa kãm:

—E. Wa ma krĩ mũj wỳr mẽ ixkukamã wa tẽ. Nê wa hwỳr pøj nê nhỹri jumênre nyw mã ê nê ãm ata pumu. Kormã mẽ kot hã hkrĩ hkêt xwỳnhnta. Ka wa omu nê kãm ê xà hpôt nê man akupỳn ixwỳr o tẽ. ³¹ Nhũm mēhō ja hã war apumu nê hã tanhmã war amã kapêr to ka wa kãm ã ijarênh anê nê kãm: “Mẽ panhō Pahihti na hã karō pa wa hwỳr tẽ.” Anhỹr o wa kãm ijarê. E wa ma hwỳr tẽ. Anê.

³² Hãmri nhũm wa kuma nê ma hwỳr htêm kurê kumrêx. Nê wa krĩm pøj nhũm Jejus kot wa kãm harênh xà hkôt jumênreta pumu. ³³ Hãmri nê kãm ê xà hpôt o xa nhũm õ dōnjaja mra nê hã wa omu nê wa kãm:

—Tk. Kwa mo kaxyw na ka wa ri mẽ ixpê mẽ ixkrit mã ê xà pôt o wa xa? Kwa xà kot kaj wa mẽ ixpê ho ahkĩ nã? Anê.

³⁴ Hãmri nhũm wa mẽ kãm:

—Nà mẽ panhō Pahihti na wa inhmã anê pa wa tẽ. Wa ixtê ma akupỹm kutã ho inhmōr kaxyw. Anê.

Hãmri nhũm mẽ wa kuma nê wa kãm:

—Tôe. Nà wa mãmĩ ma kãm o tẽ. Anê.

³⁵ Hāmri nhũm wa ma akupỹm Jejus wỳr o tẽ. Hāmri nẽ kaxyw amnhĩ xẽ hkwy hopôj nẽ kãm ho hkô kahty nẽ kãm ho htỳx nẽ o xa nhũm hã nhỹ nẽ mỗ. ³⁶ Kormã Jerujarẽ hwỳr hixêt ã àpir o mỗ. Nhũm mẽ kot omunh o mrar xwỳnhjaja hkĩnh nẽ ma hkukamã kot pry ho mex kaxyw amnhĩ xẽ hkwyptyr o mỗ. ³⁷ Hāmri nhũm mẽ hixêt ã api nẽ kormã ahpar mã wrỳk o mỗ. Hāmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja kàx pẽ Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o hkôt mỗ. Ra mẽ kot hkôt pikamẽnh ry nẽ kot mẽ kãm aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax ã omunh jakamã hkĩnh nẽ nẽ Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o hkôt mỗ. ³⁸ Nẽ harẽnh o:

E ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhnta na ra pôj.

ãm hāmri na mẽ pahwỳr wrỳ. Na mex kumrẽx.

Kêp mẽ panhõ Pahihti mex na. ãm hāmri na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ.

Tĩrtũmja mex kumrẽx. Mex o mex. Kukwak ri pix mã na pu htem pajamakêtkati nẽ paxàmnhĩx ri papa rãhã ho papa.

Anhỹr o Jejus kôt harẽnh o mỗ. Ra kot mẽ ho amnhĩptàr kurẽ kumrẽx ã hkamnhĩx jakamã hkĩnh nẽ hkôt ã kapẽr o mỗr anẽ. ³⁹ Hāmri nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja mẽ hkôt mra nẽ tee ri mẽ kuma hāmri nẽ Jejus mã kãm:

—Kwa Jejus. Mẽ kãm anẽ kê mẽ anhĩkrẽ nà? Anẽ.

⁴⁰ Hāmri nhũm mẽ kãm:

—Tk. Nà kot paj mẽ kãm anhỹr kêt nẽ. ã mẽ kapẽr anhỹrja na inhmã mar hprãm. Kwãr mẽ mãmri Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o ixkôt mỗ. Kot mẽ anhỹr kêt nhũm ra pikap kẽn nhĩkwỹ

xwỳnhja tee ri ja hã mẽ omu hãmri nẽ tãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ mẽ hpãnhã tãm Tĩrtũm mã mex o mex ã harēnh o hikwỹ. Jakamã kwār mẽ mãmri kapēr anē. Anē.

Jejus tee ri kot Jerujarē hkukamã hamaxpēr ã harēnh

Rukre 23.27-31

⁴¹ Nhũm mẽ kormã Jerujarē hwỳr hpôx o mỗ. Kormã hixêt rũm ahpar mã hwỳr wryk o mỗ. Hãmri nhũm Jejus amỳm amnhĩ hkukamã Jerujarē nhõ xwỳnhjê pumunh o mỗ nẽ mẽ hkukamã hamaxpēr o hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ hkaprĩ xàj mỳr o mỗ. ⁴² Hãmri nẽ te kot mẽ kuri mẽ omunh o ri pa pê mẽ kãm kapēr pyræk o mẽ kãm kapēr nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ Jerujarē nhõ xwỳnhjaja. Kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Mẽ ate amnhĩ kukamã axàhpumunh mex ronhỹx ka mẽ ra mẽ kãm mẽ akurê xwỳnhjê pumaj ixkôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx nhũm mẽ tee ri tanhmã mẽ ato mã. Ka mẽ ra ixkukwak ri amex nẽ ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ri apa ho apa. ⁴³⁻⁴⁴ Tĩrtũm tãm kot mẽ awỳr inhmēnh tã ka mẽ amã ixprãm kêt nẽ. Jakamã koja nhỹrmã mẽ kãm mẽ akurê xwỳnhjaja mẽ awỳr mra nẽ mẽ anhõ krĩm hipôk pa. Hãmri ka mẽ amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ tee ri ajapôx kaxyw nhũm mẽ awỳr agjê nẽ mẽ anhĩmex pa nẽ mẽ anhõ krĩja grành pa. Nẽ ahpỹnhã ri mẽ anhõrkwỹ grành pa. ã koja mẽ mẽmoj piitã grành par anē. Anē.

Jejus kot Tĩrtũm nhõrkwỹ hwỳr àr ã harēnh

Matêwre 21.12-17; Makre 11.15-19; Juãw 2.13-22

⁴⁵⁻⁴⁶ Tã nhũm Jejus Jerujarē hwỳr axà nẽ jumēnre rũm wry hãmri nẽ ma Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh xà

hã ixkreja wÿr tẽ. Hãmri nẽ hwÿr axà nẽ tee ri kamã mẽ pa xwÿnhjê pumunh o xa. Nhũm mẽ ra axtem nẽ môx nẽ ôwêhti nẽ tuuti ho wẽnê ho kuhê. Mẽ kot haprôr nẽ Tirtũm mã hpar nẽ kãm ôr pê kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw mẽ kãm ho wẽnê ho kuhê. Nẽ axtem nẽ mẽ kãm hã ohtô rax kãm mẽ kãm ho wẽnê. Hãmri nhũm Jejus mẽ hwÿr axà nẽ tee ri mẽ omu mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa nã. Tirtũm kapër ã kagà htũm kot ôrkwÿ jarẽnh kot:

Inhõrkwÿja ãm mẽ ate inhmã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre pix kaxyw na.

Anhÿr o kot harẽnh tã ka mẽ axtem nẽ kamã ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o apa. E mẽ ajapôj nẽ ma ajapêx tokyx anẽ.

Anhÿr o mẽ kãm kapër hãmri nẽ ixkre nẽ mẽ kator nhũm mẽ ma hapêx pa.

⁴⁷ Tã nhũm Jejus apkati mẽ Tirtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wÿr mra nẽ kamã mẽ ahkre ho hkrĩ. Hãmri nhũm mẽ ô patre krãhtũm mẽ Tirtũm kapër tũm o mẽ ahkre xwÿnhjê mẽ mẽ kot amnhĩ to rũnh xwÿnhjaja kot mẽ ahkre ma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ kãm hpĩr prãm nẽ. ⁴⁸ Nom nhũm amarĩ mẽ pa xwÿnhjaja mẽ kurom kãm mar prãm nẽ akryk mar o kuhê. Jakamã nhũm mẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ kot hpĩr to hkukamã hã axpẽn ma.

20

*Mẽhõ nhÿ hã Jejus kot mẽ ahkre hã harẽnh
Matêwre 21.23-27; Makre 11.27-33*

¹ Nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus kê axte Tirtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wÿr axà nẽ mẽ

ahkre ho nhỹ. Tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri htĩr tũm nẽ pa hã mẽ kãm kapêr o nhỹ. Hãmri nhũm Ijaew nhõ pahijê mẽ mẽ kot Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja hêx rom mar o kuhê.
² Hãmri nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Mẽhõ nhỹ hã na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa? Na ka hte akupỹm mẽ ho mex o apa nẽ tanhmã mẽ ahkre hto ho apa. Xà amnhĩ krã hkôt na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nà? Anẽ.

³ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ixkumrêx kot paj mẽmoj tã mẽ akukja. Ka mẽ inhma nẽ inhmã harẽ pa rĩ kormã tanhmã mẽ amã amnhĩ jarênh to. ⁴ Finat Juãw Paxisja ã kot paj mẽ akukja. Mẽhõ nhỹ hã na pre mẽ hkrã kumrâr o pa? Xà amnhĩ krã hkôt nà xà Tĩrtũm nhỹ hã? E mẽ atõ inhmã harẽ. Anẽ.

⁵⁻⁶ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kot tanhmã kutã kãm harênh to hkukamã hamaxpêr nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot puj mẽ kãm harênh to? Jar mẽ kot mar xwỳnhjaja na htem kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh o pa xwỳnh ã harênh o pa. Tã kot puj mẽ kãm kot amnhĩ krã hkôt mẽ hkrã kumrâr o pa hã harẽ nhũm mẽ tee ri mẽ pama nẽ mẽ pakamã gryk tỳx nẽ. Nẽ mẽ paxêx rom mẽ pahte kãm pakapêr ã mẽ pahpumunh kurê kumrêx nẽ kên o mẽ pahtak o mẽ panhĩmex. Nom kot puj mẽ kãm Tĩrtũm nhỹ hã mẽ hkrã kumrâr ã harẽ nhũm mẽ pamã kapêr o: “ã kot anhỹr kênã na ka prem kapêr ma nẽ ra ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ?” Anẽ. Nà kot puj mẽ kãm tanhmã harênh to hkêt nẽ. Kot puj

mě ãm kãm aa te mẽ pahte ja jarěnh mar kêt pyræk o harě. Aně.

Mě kot tanhmã kãm ně nhũm kot ta pãnhã tanhmã mẽ kãm ně pymaj nhũm mẽ ãm tee ri kãm tanhmã ně hprãm kaprý o kuhê.

⁷ Hãmri ně kãm:

—Koněn. Mě ixte mēhõ nhỹ hã kapěr o pa hã omunhre hã. Aně.

⁸ Hãmri nhũm mẽ kuma ně mẽ kãm:

—Tk. Tõe kot pa xep ijaxwýja mẽ amã tanhmã amnhĩ jarěnh to hkêt ně. Ijaxwýja ixte mēhõ nhỹ hã ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hã amnhĩ pumunhre hã. Aně.

Mě àpênh punuj xwýnhjê jarěnh

Matêwre 21.33-46; Makre 12.1-12

⁹ Nhũm Jejus arĩ Ijaew nhõ pahijê mã kapěr. Ně mẽ kot tanhmã hipêx to hkukamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarěnh to. No ãm amnhĩ tã kuxi ně mẽ kãm awjarê ně mẽ kãm:

—Koja mēhõ hpur ã hkwýjê kot kamã kãm àpênh kaxyw mẽ kãm karõ. Hãmri nhũm mẽ ma hwýr mra ně kamã mẽmo hy hkre ně hkre pa. Hãmri nhũm ra hpur nhõ dõnja nhỹhỹm nojarêť ně kãm mẽ àpênh xwýnhjê mã tanhmã hpur jarěnh to ně mẽ kãm: “E or ixpur nõ. Kê kamã mẽmoj hkà hpa ka mẽ mãmri kamã axujamýnh pa ně ho axkjê. Ně ixkutêp inhõ jaxwý ně mãmri mẽ anhõ tanhmã ho hprãm xà hkôt tanhmã ho.” Aně.

—Nhũm ã mẽ kãm kapěr aně hãmri ně ma nhỹhỹm mõ.

¹⁰ —Tã nhũm ra hkà hpa. Nom nhũm hpur nhõ dõnja kormã krĩ hõ kamã ri hã ujahkre ho ri pa. Tã kuri kãm àpênh xwýnhjê hõja nhũm akupým mẽ

hwỳr kumě. Mě kot kām kwỳ nhõr nhũm ma kot kām o mõr kaxyw ma mẽ hwỳr kumě nhũm ma mẽ hwỳr mõ. Mõõ nẽ mẽ hwỳr pøj nhũm mẽ omu nẽ axtem nẽ unê nẽ htak nẽ akupỹm hano nhũm ma akupỹm ỹ kamã mõ. ¹¹ Hãmri nẽ pøj nhũm õ patrãwja tee ri omu nẽ hpãnhã ja mẽ nhũm ma mẽ hwỳr mõ. Mõõ nẽ mẽ hwỳr pøj nhũm kê wem mã ho anẽ nẽ unê nẽ htak nẽ akupỹm hano nhũm wamta pyrã nẽ ma akupỹm ỹ kamã mõ.

¹² —Hãmri nhũm kê axte hkõt ja mẽ nhũm ma mẽ hwỳr mããnẽn mõ. Ma mẽ hwỳr mõ nẽ pøj nhũm mẽ te ho wamta wa hipêx pyrãk o hipêx nẽ unê nẽ htak rax nẽ amnhĩ nê hano nẽ pur nê kapõt ã kumě. Hãmri nhũm ma akupỹm mããnẽn ỹ kamã mõ. ¹³ Nhũm mẽ õ patrãw tee ri mẽ omu nẽ hamaxpěr o: “Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot paj amnhĩ nhĩpêx to? Nà kot paj mẽ hwỳr ixkra mãn mẽ. Inhmã hapê htã kot paj mẽ hwỳr kumě kê ma mẽ hwỳr mõ. Hãmri nhũm mẽ kêp ixkra hã omu nẽ tanhmã ixpê ho hkêt nẽ. Nẽ tã inhmã kãm inhõja kwỳ gõ.” Anhỹr o hamaxpěr hãmri nẽ ma mẽ hwỳr kumě nhũm ma mẽ hwỳr mõ.

¹⁴ —Tã ra mẽ hwỳr hpõx o mõ nhũm mẽ amỹm amnhĩ wỳr omu nẽ kêp hkra hã omu nẽ hã axpẽn mã amỹnê nẽ axpẽn mã: “E oněj hpur nhõ dõn krata tẽ. Kojã nhỹrmã õ papaj mỳr pẽ amnhĩm pur ã pyka pytã nẽ ho õ. Kwa pu mẽ hpĩr kurẽ kumrêx nẽ kêp hpurja o panhõ. E tokyj pu mẽ kupĩ ri.” Anẽ.

¹⁵ —Hãmri nhũm tẽ nẽ mẽ hwỳr pøj nhũm mẽ unê nẽ pur nê ho kato nẽ ma o tẽ nẽ kupĩ. ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh anẽ nẽ hã tanhmã mẽ hkukjêr to nẽ mẽ kãm:

—E koja hpur nhõ dõnja hkra jarẽnh ma hãmri nẽ tãm mẽ hwỳr mỗ nẽ tanhmã mẽ hipêx to wehe?

¹⁶ Kojã ma mẽ hwỳr mỗ hãmri nẽ mẽ himex pa. Hãmri nẽ hpãnhã hpur ã nhãm mẽmojjê rẽ nhũm mẽ tã kãm hamãr mex o pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh anẽ hãmri nhũm mẽ kot mar xwỳnhtaja ujarẽnh kamã amnhĩ jarẽnh mar kurê kumrêx. Mẽ kot Tĩrtũm kot mẽ hwỳr rẽnh xwỳnhjê kapêr mar kêt nhũm mỳrapê mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja kot mẽ kêp mẽ õ pika pytãr nẽ mẽ himex par ã amnhĩ jarẽnh ma nhũm ja mẽ kêp omnuj tỳx nẽ. Hãmri nẽ hêx rom Jejus mã kãm:

—Tk. Kwa nà nhỹx pre kêt pur nhõ dõnja ã mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

¹⁷ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ omunh o xa. Nẽ mẽ omunh pê mẽ no kagà mã mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Nà ã mẽ hipêx anhỹr mã mẽ tãm kênã. Mãn ka prem ra Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ja jarẽnh ma. Harẽnh kot:

Mẽ kot kên o amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx kaxyw nẽ kên maati pumu nẽ htỳx omnuj ã hkamnhĩx nẽ hkaga.

Mẽ kot hkaga htã Tĩrtũm mẽ kurom mex o kot kên piitã hakrenh par ã omunh kurê kumrêx. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot mẽ ajarẽnh te mẽ kot kên maati punuj ã hkamnhĩx nẽ hkaga xwỳnhjê jarẽnh pyrãk o ã mẽ ajarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

18 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm te kêp kên maati pyræk o mẽ kãm amnhĩ jarênh anê. Hãmri nê axte amnhĩ tã kuxi nê mẽ kãm axte kên jarênhhta pyrà nê mẽ kãm:

—Nà kot kaj mẽ atõ ixkaga hãmri nê te mēhõ htỳx htēm nê kên pumunh kêt nê hã htêk nê tēm pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ixkutã amnhĩ xãm. Rỳ ka tanhmã amnhĩ to nê ixkaga nhũm te kên maati hõ htēm nê kot anhĩpy htēm nê axôm par pyræk o anhĩpêx ka amex kêt nê. Anê.

19 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarênh kãm mẽ harênh anê. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja kot mẽ kãm kên jarênh o te mẽ tãm harênh pyrækja ma nhũm ja mẽ kêp omnuj tỳx nê. Jakamã nhũm mẽ kãm Jejus pynênh nê haxà prãm nê. Nom amnhĩ tã kãm mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê puma nê.

Mẽ kot hêx rom Jejus kukjêr ã mẽ harênh

Matêwre 22.15-22; Makre 12.13-17; mããnêh Rômãn 12.1, 13.6-7

20 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja Jejus tãnopxar o kuhê. Hãmri nê ra amnhĩ wỳr mẽmy hkwy hã karõ nê mẽ kãm:

—E. Mẽ ma Jejus wỳr mra nê te mẽ ate hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw pyræk o amnhĩ nhĩpêx nê mẽmoj tã ri hkukja. Mẽmoj tã hkukjêr rax nê. Kêr kê Rôm nhõ pahi Sesti kapêr kwỳm ri tanhmã mẽ amã kapêr to ka mẽ ama nê man akupỳn mra nê mẽ inhmã harênh kurê kumrêx. Pa mẽ ama nê ma hwỳr mra nê hã unê nê ma Sesti nhỹ hã mẽ pahto amnhĩptàr xwỳnhhta wỳr o tẽ nê ãhkram haxà. Anê.

21 Hãmri nhũm mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj mẽ aně. Aně.

Hãmri ně ma hwỳr mra ně hêx rom kãm kapěr ně kãm:

—Pa Jejus? Nà ãm hãmri na ka hte Tĩrtũm kapěr o mẽ ahkre mex o ri apa. Na ka hte mẽ kamã akahak kêt ně. Ně mẽ kot tee ri tanhmã ato kapěr punuj to htã ka aprĩ hã mẽ ahkre mex o ri apa. ²² Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarě. Rõm nhõ pahĩti kot mẽ pahte kãm kãxpore hkwỳ nhõr ã mẽ pahpê Ijaew mã karõta. Kwa xà we ja amã mex nà? Xà kot pu mẽ kãm kugõ nà xà kot pu mẽ kãm õr kêt ně? E kwa mẽ inhmã tanhmã harěnh to. Aně.

²³ Nhũm prem ã hêx rom kãm kapěr anhỹr tã nhũm ra mẽ hamaxpěr ã mẽ omu ně mẽ kãm:

²⁴ —E mẽ atõ anhõ kãxpore htỳxre japěr ně inhmã hõ gõ pa omu. Aně.

Hãmri nhũm mẽ kãm ja gõ nhũm kupy ně omu ně kànhmã mẽ kãm kupě ně mẽ kãm:

—E mẽhõ nhĩxi ně mẽhõ karõ na ja hã? Aně.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Pahi Sesti karõ ně hixi na hã kẽnã. Aně.

²⁵ Hãmri nhũm mẽ kuma ně mẽ kãm:

—Tỳ. Tô kêt ka mẽ mãmri kãm hkwỳ nhõr o apa. Hã hkarõ ně hã hixi. Tãm kot hipêx xwỳnh jakamã õ na. No mẽ kajaja na pre Tĩrtũm mẽ anhĩpêx nhũm mẽ apê õ jakamã kwa kêt ka mẽ kapěr kõt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Aně.

²⁶ Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapěr aně nhũm mẽ piitã mar o kuhê. Nhũm mẽ kot hêx rom kãm kapěr mã xwỳnhjaja amnhĩ jaer pè ã kot kãxpore jarěnh anhỹrja ma. Hãmri ně tee ri axte mẽmoj tã hkukjêr nhũm kot pahi Sesti kwỳm ri kot tanhmã harěnh to kaxyw ãm tee ri tanhmã hkukjêr to kaprỳ. Hãmri

ně axte tanhmã kãm në hkêt në ãm akryk omunh pê mar o kuhê.

Akupÿm mẽ htĩr jarênh

Matêwre 22.23-33; Makre 12.18-27; Juãw 5.21, 6.39; mããnên Wam Korõt 6.14, 15.12-28; Wam Tesarôn 4.13-18; Apokarip 20.4

²⁷ Tã nhũm Satusew nhõ xwÿnh kwÿjaja. Mẽ kot akupÿm mẽ htĩr mã hamaxpêr kêt jakamã mẽ htyk në mẽ hapêx ã mẽ hkamnhĩx. Jakamã na prem tanhmã axpên mã Jejus jarênh to në axpên mã:

—E kwa pu mẽ ma hwÿr mra në mẽmoj xihtÿx ã hkukja kê mẽ pama në tee ri tanhmã mẽ pamã harênh to hkukamã hamaxpêr. Hãmri nhũm mẽ piitã ja hã omu në àhpumunh tÿx kêt ã omunh kurê kumrêx. E ma pu mẽ hwÿr.

Anê në ma hwÿr mra në Parijew nhõ xwÿnhjê pyrã në hêx rom ahkukja në kãm:

²⁸ —Pa Jejus? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarê. Na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhÿ hã mẽ panhĩgêt mã ã karõ anê. Mẽ hkra hkêt rãhã mẽ pa në mẽ htyk xwÿnhjaja nhũm mẽ harênh o:

Koja mẽhõ hprõ në kormã kamã hkra hkêt rãhã pa në ty. Hã koja hkôt htõja hpãnhã hprõta o hprõ në kamã hkra. Hãmri nhũm kato në te kêp htõ htyk xwÿnhhta hkra pyrãk. Anê.

Na pre ã Mojes mẽ kãm karõ anê. ²⁹ Jakamã kwa ga mẽ ixujarênh ma. Koja mẽ kot axpên to htõ xwÿnhjaja kêp 7. Nhũm kot waja mẽhõ ho hprõ në wa pa nhũm kamã hkra hkêt rãhã ty. Nhũm hkôt htõ hõta hpãnhã hprõ ho hprõ ³⁰ në wa axpên to pa. Nhũm mããnên ty. Kamã hkra hkêt rãhã ty.

31 —Nhũm htõ hõta. Haxwỳja hpãnhã tãm o hprõ nẽ wa axpẽn to pa grire nhũm haxwỳja kamã hkra hkêt rãhã ty. Hãmri nhũm htõ hkwyjaja piitã nija pyxi nẽ axpẽn pãnhã ho hprõ hpa. No ãm mẽhõ kamã hkra hkêt rãhã ra htyk pa. ³² Hãmri nhũm mẽ hprõta mẽ hkõt amnhĩ to hapu nẽ ty. ³³ Tã Tĩrtũm kot akupỹm nhỹrmã mẽ ho htĩr ronhỹx nhỹ nhỹx kęp nija mjên kumrẽx? Ra piitã kot ho hprõ kẽnã. E mẽ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

³⁴ Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—Nà kaxkwa kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja axtem na. Pika ja kamã na htem pa nẽ àptãr nhũm mẽ axpẽn mã mẽ kure. Ja mex. ³⁵ No mẽ kot Tĩrtũm kõt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na htem ty hãmri nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ kamã kuri axte kãm hprõ hprãm kêt nẽ ri pa. Rỳ ni japêr nẽ kãm mjên prãm kêt nẽ ri pa. ³⁶ Hãmri nẽ Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjê pyrà nẽ axte htyk kêt nẽ. ãm htĩr tũm rãhã nẽ pa ho pa. Tĩrtũm ra akupỹm kot mẽ ho htĩr jakamã koja mẽ kęp hkra nẽ kuri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa nẽ axte kãm hprõ rỳ mjên prãm kêt nẽ ri pa.

³⁷ —Nom mẽ ate akupỹm mẽ htĩr mã ajamaxpêr kêt ã harẽnhja kot paj mẽ amã harẽ. Amnepêm na pre Tĩrtũmja pĩ hpõk kamã Mojes mã kapêr nẽ kãm: Ixpê Apraãw nhõ Tĩrtũm na pa. Nẽ mããnẽn ixpê Apraãw kra Ijak mẽ htãmnhwỳ Jako wa õ Tĩrtũm na pa.

Anhỹr o Mojes mã amnhĩ jarẽ nhũm kuma nẽ hã kagà. ³⁸ Kęp apu arĩ mẽ htyk rãhã nhỹx pre ã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Nhỹx pre mẽ harẽnh o: “Amnepêm Apraãw nẽ hkra nẽ htãmnhwỳ mẽ htĩr ri ixpê mẽ õ Tĩrtũm na pa pre.” Anhỹr o nhỹx pre

mě harě. Nom na pre ã amnhĩ jarěnh anhỹr kět nē. Mě pamã te Apraãwja mẽ htyk nē mẽ hapêx pyrãk. Nom nhũm prem ra Tĩrtũm ri akupỹm hĩr nē mex nē pa ho pa. Tã ka htem Tĩrtũm kapêr kwỹm ri akupỹm mẽ hĩr kět ã mẽ harěnh o apa. Aně.

³⁹ Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapêr aně. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỹnh kwỹjaja kuma nē tee ri axte tanhmã kãm nē hprãm kaprỹ nē kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã ja jarěnh aně. Aně.

⁴⁰ Hãmri nhũm mẽ axte mẽmoj tã hkukjêr kět nē. Tanhmã kot wem amnhĩ to nē hamaxpêr o hakre? Na prem ãm tee ri kãm hamaxpêr o hakrenh prãm kaprỹ ho kuhê. Jejus kot mẽmoj piitã hkukamã àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx.

Jejus kêp pahi finat Tawi nhõ Pahihti hã kot amnhĩjarěnh

Matêwre 22.41-46; Makre 12.35-37; mããnẽn Rõmãn 1.3-4

⁴¹ Tã nhũm Jejus kãnhmã xa nē amnhĩ tã tanhmã mẽ kot mar o kuhê xwỹnhjê hkukjêr to. Nom te nhãm mẽhõ hã mẽ hkukjêr pyrã nē mẽ kãm:

—E kwa mẽ inhmã mẽmoj jarě. Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm mã xwỹnhta ã na pa mẽ akukja. Mo na htem axpẽn mã kêp finat pahi Tawi kanrêhã htãmnhwỳ pix ã harě nē mããnẽn kêp õ pahihti hã harěnh kět nē? ⁴² Na pre Tawi Tĩrtũm kapêr kwỹ hã kagà nē tanhmã harěnh to. Tĩrtũm mex ã mẽ grer xàja kwỹ kamã harě nē hã kagà nē hã kagà ho:

Na pre Tĩrtũm inhõ Pahihti mã ã kapêr aně nē kãm: “E amnẽ ixwỳr tẽ nē inhĩkô hã nhỹ nē inhmã mẽ ho amnhĩptàr o akrĩ.

⁴³ Kot paj mẽ kot kãm akurê xwỳnh piitã mẽ unênh pa nê awỳr mẽ o mra nê anhĩkram mẽ haxàr pa.” Anhỳr o pre kãm kapêr. Anê.

⁴⁴ Na pre ã Tawija Tĩrtũm kot Kris mã kapêr jarênh anê. Mẽ kajaja na ka htem ãm kêp Tawi kanrêhã tàmnhwỳ pix ã ri axpẽn mã harênh o ri apa. No kêt Tawi na pre kêp õ Pahihti hã harênh o pa. Anê.

Jejus kot tanhmã Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê jarênh to

Matêwre 23.1-12; Makre 12.38-40

⁴⁵ Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapêr anê nhũm mẽ piitã mar o kuhê. Hãmri nhũm hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapêr nê mẽ kãm:

—Kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx kêt nê. ãm mẽ omu nê ãm mẽ omu nê mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nê. ⁴⁶ Na htem mẽ piitã mẽ kot mẽ hã hpijaàm kaxyw mẽ ê mex pix kãm ri pa. Nê mẽ kãm mẽ piitã mẽ kot amnhĩm mẽ rũnh xwỳnh ã mẽ harênh o mẽ paja na mẽ kãm hprãm. Nê mẽ panhõ Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kãm amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix ã na mẽ kãm mẽ hkrĩ hprãm. Nê mẽmoj tã mẽ hkĩnh ã arĩgro hã nhũm htem mẽ apkur xà hã ixkre hwỳr akuprõ nê mẽ kãm mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix ã mẽ kãm mẽ hkrĩ hprãm. ã na htem amnhĩ nhĩpêx anhỳr o pa.

⁴⁷ —Nê mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê ho ajuta ho pa hã amnhĩ jarênh tã ãm amnhĩ to hêx nê axtem nê mẽ nokupyr pê mẽ kêp mẽ hikukrêx piitã ho hapêx par o pa. Nê mẽ kêp mẽ õrkwỹ pytà. Nê

mê hêx rom te tãm mê kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh japjêê ho kuhê. Mỳrapê koja mê mex kêt nê. Koja Tĩrtũm tanhmã ja hã mê hipêx to rax nê. Jakamã kwa kêr ka mê ã mê kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt nê. ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anê.

21

Kêp mjên htyk xwỳnh jarênh

Makre 12.41-44

¹ Nhũm Jejus kormã Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kamã mê omunh o xa. Na pre hte Ijaew piitã ixkreta ho mex kaxyw kãm mê hikàxpore hkwy nhõr o pa. Jakamã nhũm mê hikàxpore rũnh xwỳnhjaja hwỳr agjê nê kamã kàxpore gjênh xà kamã hkwy gjê nê ma akupỹm mra. ² Jakamã nhũm mēhõ ni pê mjên htyk xwỳnh haxwỳja hwỳr axà. Kêp amrakati kumrêx nê hikàxpore tỳxre ãm axkrutre htã mê hpãnhã hwỳr axà. Nê kãm Tĩrtũm kĩnh xàj hamê kamã kuxà hãmri nê kato nê ma akupỹm tẽ. ³⁻⁴ Hãmri nhũm Jejus arĩ omunh o xa. Kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh o xa nhũm ja kãm mex nê. Hãmri nê hkôt mê pa ho pa xwỳnhjê mã harê nê mê kãm:

—E mãn ka mēnire htēm mũj pumu. Kêp amrakati nê hikàxpore ãm kêp grire htã amnhĩ pê õr pa. Kwỳjê rom kãm Tĩrtũm kĩnh xàj amnhĩ pê õr par kumrêx. Apkur xà hã hikàxpore na. Mê hkwyjaja na htem hikàxpore hkwy ho mra nê kugjê nom arĩ mê hikàxpore rax. No nhũm nire něj mê kurom kãm hikàxpore japê hkêt nê. Nê ho õxỳ hkêt nê àmnhĩx piitã Tĩrtũm mã õr pa. Anê.

Mě kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkukamã mẽ harěnh

Matêwre 24.1-2; Makre 13.1-2

⁵ Tã hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kormã Tĩrtũm mã amnhĩ jarěnh xà hã ixkre kaxwỳnh pumunh o kuhê nê axpẽn mã harě nê axpẽn mã harěnh o:

—Hêxta waa nê. Ixkreja mex kumrêx. Kẽn rũnh o mẽ kot hipêx jakamã mex o mex. Nê mẽ kot ri Tĩrtũm mã hkinh xà nhõr nêj haxwỳja piitã mex. Anê.

Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nê mẽ kãm:

⁶ —Nà mex tã koja nhỹrmã mẽ kãm Tĩrtũm kurê xwỳnhjaja grành pa. Koja arĩ kẽn õ axkrut্রে nê axpẽn mỳnh nê nõr kêt nê. Koja piitã anhrà nê ahpỳnhã ri hikwỳ. Anê.

⁷ Nhũm pre ã mẽ kot hipêx anhỹrja kukamã mẽ kãm mẽ harěnh anê nhũm mẽ tee ri hkukamã hamaxpěr nê kãm:

—Kwa xà koja mẽ ã hipêx anê? Kwa mẽ inhmã aprĩ hã mẽ kot ixkre grành parta jarě. Xà koja mẽ tokyx ho anê nà xà kormã? Kwa mẽmo koja wỳj ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to? Anê.

⁸ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà nhỹrmã mẽmoj piitã hapêx kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kumrêx kot paj mẽ amã harě ka mẽ inhma. Koja mẽ ohtô nê mẽ apê ixkrajê hwỳr mra nê hêx rom te pa ixte amnhĩ nhĩpêx pyrak o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nê tanhmã mẽ amã amnhĩ jarěnh to nê amnhĩ jarěnh o: “E mẽ ixpumu. Pa na pre Tĩrtũm mẽ awỳr inhmẽ. Ixpê kaxkwa rũm ixwrỳk xwỳnh na pa.” Anhỹr o mẽ akôt mẽ amã amnhĩ to hêx o pa. Hãmri nê mẽ amã: “E ot pa ra

mě ato amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr wrỳ.” Anhỹr o amnhĩ jarěnh o mẽ akôt pa. Nom kêr ka mẽ ãm mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. ãm mẽ kot mẽ amã amnhĩ to hẽx o pa kẽnã. Kormã akupỹn ixpôx xà hã arĩgrota kormã.

⁹—Nẽ koja mẽ nhỹri awry hã axpẽn par o pa. Nẽ mẽ atãã axpẽn par o pa. Nom kêr ka mẽ harěnh ma nẽ ri tee ri tokyx mẽmoj piitã hapêx kukamã ajamaxpěr kêt nẽ. Mẽmoj piitã hapêx xà hã arĩgrota kormã.

¹⁰ Koja mẽmoj piitã hapêx kaxyw nhũm ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ pijapu nẽ axpẽn pa.

¹¹ Nẽ koja pika piitã hkôt tanhmã ahpỹnhã mẽ à kute mẽ hamỳ nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa.

Nẽ koja pikaja tertet tỳx nẽ.

Nẽ koja mẽ nhỹri pika hkwỳ kamã prãm xàj hpikaprãr pa.

Nẽ koja kaxkwa kamã mẽmoj tanhmã amnhĩ anhĩpêx to nhũm pika nhõ xwỳnhjaja tee ri omu nẽ kãm ma htỳx kumrẽx nẽ htertet o kuhê.

Koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ pa rĩ kormã akupỹn mẽ awỳr wrỳ nhũm mẽmoj piitã hapêx pa. Koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

¹²—E Tĩrtũm mã amnhĩ jarěnh xà hã ixkre grành par xwỳj ri mẽmoj tanhmã hkukamã kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ ate ixkukjêr xwỳnhhta kot paj hpãnhã mẽ amã harẽ ka mẽ inhma. Koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja mẽ awỳr mra nẽ ixtã mẽ apynê nẽ tanhmã ixtã mẽ anhĩpêx to. Nẽ ma mẽ pikuprõnh xà hã ixkreja wỳr mẽ ato mra nẽ kamã

mē kām tanhmā mē ato kapēr punuj to. Nhūm mē kuma hāmri nē ma mē ato mra nē mē ajagjê. Mē ate ixkôt apa ho apa jakamā koja mē ã mē anhîpêx anê. Nē mē ô pahihti hwÿr mē ato mra nē mē kām tanhmā mē ato kapēr punuj to. ¹³ Tã kêr ka mē kutã akrî nē axàmnhîx māmri tanhmā mē kām ijarēnh to ho akrî.

¹⁴ —Nom kwa kêr ka mē kām tanhmā amnhî jarēnh to hkukamā tee ri ajamaxpēr o ri mē amã mē uma hkêt nē. Rÿ mē ajamaxpēr o: “Hêxta waa nē. Tanhmā koja we mē kot ixkukjêr ã arîgrota ã pa we ri mē kām ixkapēr to?” Anhÿr o tee ri amnhî kukamā ajamaxpēr kêt nē. ãm amnhî kaxyw inhmã pix mã ajamaxpēr tÿx rãhã nē. ¹⁵ Tanhmã mē kot mē anhîpêx to hã arîgrota ã kot paj tanhmã mē akrã hto ka mē inhÿ hã tanhmã mē kām amnhî jarēnh to. Hāmri nhūm mē amnhî tã mē ama nē axte tanhmã mē ato kapēr to hkukamā tee ri hamaxpēr o kuhê.

¹⁶ —Nē koja mē anhîpêêxà nē mē akatorxà nē mē atō nē mē akràmnhwÿjaja. Nē kaxyw krî hkôt mē akwÿjaja ixtã mē atã amÿnê nē ma mē ô pahi hwÿr mē ato mra nhūm mē ajagjê nē mē akwÿjê pa. ¹⁷ Koja mē piitã ixtã mē akamã gryk nē kām mē akurê nē. ¹⁸⁻¹⁹ Nom mē kot ã mē anhîpêx anhÿr mã tã kêr ka mē amnhî to htÿx nē ixkaga hkêt nē. Mē kot mē apar tã ka mē kaxkwa kamã akupÿm atîr kurê kumrêx. Hāmri nē ã mē kot mē anhîpêx anhÿr xwÿnhjê rom Tirtūm mē wa ixri atîr tūm nē amex rãhã apa ho apa. Mē kot tanhmã mē ato htã mē ate kaxkwa kamã atîr tūm nē apa mã xwÿnh jakamã kwa kêr ka mē tee ri amnhî kukamã ajamaxpēr o ri apa hkêt nē.

20 —Koja nhÿrmã nhÿhÿnh pôristi ohtô nê mra nê Jerujarê hwÿr pôj hãmri nê mẽ kãm hipôk pa nê kuhê. Ka mẽ ja hã mẽ omu nê mẽ kot krÿja granh par mã ajamaxpêr kurê kumrêx. ²¹ Kojã mẽ ã amnhÿ nhÿpêx anê ka mẽ amÿm amnhÿ wÿr mẽ omu hãmri nê ajapôj nê ma aprôt nê amrar kurê kumrêx. Mẽ apê jar pika pê Jutej kamã mẽ apa xwÿnhjaja ka mẽ omu nê mẽ kot mẽ apar pymaj ma aprôt nê amrar kurê kumrêx. Hixêt prêk wÿr ajapôj nê aprôt nê ma mra.

—Nê kê Jerujarê nhõ xwÿnhjaja mẽ umaj haxwÿja hapôj nê ma hprôt nê ma mrar o mra.

—Nê jar kapôt ã ri mẽ pa xwÿnhjaja kê mẽ akupÿm krÿ hwÿr gjêx kêt nê. Æm ma mẽ umaj hprôt nê mrar kurê kumrêx.

22 —Mẽ kot amnhÿ tomnuj mÿrapê koja Tÿrtÿm ã mẽ hwÿr mẽ kãm mẽ hkurê xwÿnhjê rênh anê. Kapêr ã kagà htÿm ra kot mẽ hkukamã ja jarênh kot anhÿr. Jakamã koja mẽ nhÿrmã mẽ hkukamã mẽ harênh xàja kôt ã mẽ hipêx anê.

23 —No mẽ htujarô xwÿnhjaja nê mẽ hkra karàre xwÿnhjaja koja mẽ kêp mẽmoj omnuj tÿx nê. Tanhmã kot mẽ amnhÿ to nê hprôt tÿx? Nà pika ja kamã koja mẽ piitã mex kêt nê. Mẽ kot amnhÿ tomnuj mÿrapê koja Tÿrtÿm ã mẽ hipêx anê. ²⁴ Kojã mẽ nhÿhÿnh krÿ hõ rÿm mẽ hwÿr mra nê mẽ unê nê mẽ hkamnhwÿr o mẽ kupa. Nê mẽ hkwyjê pynê nê ma nhÿhÿm ahpÿnhã mẽ õ pika hwÿr amnhÿ kôt mẽ o pa nhÿm mẽ kamã mẽ hkôt pa ho pa. Kojã mẽ kêp Ijaew kêt xwÿnhjaja Jerujarê o amnhÿptã nê ã mẽ hipêx anê. Nê kamã pa ho pa rãhã nhÿm Tÿrtÿm nhÿrmã akupÿm nê mẽ kator pa. Tã koja mẽ nê mẽ

kator parja o pa ra akupÿn mẽ awÿr inhnojarêt.
Anê.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm mẽ kot Jerujarê grành
par xwÿnhjê hkukamã harênh anê.

*Akupÿn Jejus wryk xwÿj ri mẽmoj kot tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to*

*Matêwre 24.29-35; Makre 13.24-31; mããnên
Sikũn Pêtre 3.10; Apokarip 1.7*

²⁵ Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa xwÿnhjê mã
kapêr nê mẽ kãm:

—Nê kot paj nhÿrmã akupÿn mẽ awÿr inhno-
jarêt nhũm kaxkwa kamã kanhêti nê myyti nê
mytwrÿre axtem tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to.
Nhũm gô xujanâr haxwÿja hkoko htÿx jao axpên
tak tÿx nê. Hãmri nhũm pika piitã hkôt mẽ pa
xwÿnhjaja kuma nê omu nê nê kãm ma htÿx nê mur
nê htertet nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr.

²⁶ —Nê koja Tirtũm tanhmã kaxkwa ho àk to
nhũm kanhêti piitã pikarêr pa. Hãmri nhũm pika
hkôt ri mẽ pa xwÿnhjaja omu nê tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpêr o amnhĩ japrâr pa nê hikwÿ.

²⁷⁻²⁸ Koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anê ka mẽ ja
hã omu nê akupÿn mẽ awÿr inhnojarêt mã aja-
maxpêr kurê kumrêx. Hãmri nê mẽ kot ixkôt
amnhĩ xunhwÿr kêt xwÿnhjê rom akĩnh kãm ijapêr
arĩt o akuhê.

—Nà kot paj akupÿn mẽ awÿr wrÿ. Kakrã kamã
hirã htÿx kãm akupÿn ixihtÿx kãm mẽ awÿr wrÿ.
Hãmri ka mẽ apiitã pika piitã hkôt ano ho ixpumu.
Kot paj ã ixwryk anê hãmri nê mẽmoj punuj piitã
pê mẽ apytâr pa. Jakamã ka mẽ ã mẽmoj kot amnhĩ
nhĩpêx anhÿrja ã omu hãmri nê tokyx ixkôt axàpirta
mã ajamaxpêr nê akĩnh tÿx nê. Anê.

29 —E ga mẽ pĩ hpàr mũj pumu. 30 Na hte mẽmo mytwrỳ hã rã nhũm mẽ omu nẽ ô hkukamã hamaxpěr. 31 Ja pyrà nẽ koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx par anhỹr mẽ ka mẽ omu nẽ akupỹn mẽ awỳr ixwrỳkja mã ajamaxpěr kurê kumrêx. 32 Koja akupỹn ixpôx kêt ri mẽ kot ã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr pumunh xwỳnhjaja kormã piitã htyk kêt ri pa ra akupỹn wrỳ.

33 —Nẽ koja nhỹrmã pika nẽ kaxkwa wa hapêx pa. Tã no ãm ixkapěr koja wa uràk nẽ aa hapêx kêt nẽ. Koja ãm rãhã ho rãhã. Kot paj aa ihkjê ho tanhmã mẽnh to hkêt nẽ.

34-35 —Nẽ kwa mẽ o kora. Mẽ axkãm ajamak rom. Mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja na htem kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa. Jao ãm amnhĩ xàpkur xà nẽ amnhĩ to mex xà nẽ kàxpore pix kukamã hamaxpěr o pa. Nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ pipãnh kãm tanhmã amnhĩ to ho pa. Tã koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa rãhã pa ra mẽ haêr pê akupỹn wrỳ nhũm mẽ tee ri ixpumu nẽ kãm ma htỳx kumrêx. Te tutre htỳx ri harôj kajyr o pa nẽ rapuuti hwỳr àr nhũm kot haê nẽ unênh nhũm tee kãm kator prãm pyràk. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê. Nom kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. ãm pa inhmã hprãm xà hkôt pix mã tanhmã inhmã amnhĩ nhĩpêx to rãhã ho ri apa.

36 —Tã kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ tomnuj o pa anhỹrja kôt amnhĩ nhĩpêx o apa pymaj amnhĩ to Tĩrtũm wỳr rãhã ho apa. Kê tanhmã mẽ ato hihtỳx to ka mẽ ỹ hã ho mẽ uràk kêt nẽ. Kêr pa nhỹrmã akupỹn wrỳ ka mẽ ixpumu nẽ mẽ kurom amnhĩ

kamã akahak kêt nê akĩnh tỳx nê man ixwỳr mra. Anê.

Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre anê.

³⁷ Hãmri nê apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kamã mẽ pikuprõnh xwỳnhjê jahkre ho hkrĩ. Nhũm kamàt nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ krĩ rũm hapôj nê ma hixêt prêk pê Oriwêhti hwỳr mra nê kamã amnhĩm hikra nê hikwỹ. ³⁸ Nhũm kwỳhtã nhũm mẽ kànhmã hkrĩ nê ma akupỹm krĩm mra nê ixkreja wỳr agjê. Hãmri nhũm mẽ piitã hã akuprõ nê kot mẽ ahkre hã mar o hkrĩ.

22

Mẽ kot Jejus ã àmnênh ã mẽ harênh

Matêwre 26.14-16; Makre 14.1-2; Juãw 11.47-57

¹ Tã nhũm Ijaew kĩnhã arĩgro pê Pasja àhtêp o mỗ. Pas ã na htem amnepêm Tĩrtũm kot pika pê Ejit pê mẽ hpãmjê kator mã hamaxpêr kaxyw axpên wỳr akuprõ nê hã hkĩnh. Na htem arĩgroja jarênh o: “Pas” anhỹr ã harê. Nê mããnênh harênh o: “Mẽ pahte pãw kaxkrit kêt kur ã arĩgro.” Anhỹr o harê. ² Jakamã nhũm mẽ õ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja ra kãm Jejus pĩr prãm nê. No mẽ kãm hkôt mẽ kot kapêr mar xwỳnhjê pyma nê. Nê tee ri kot tanhmã ho hkukamã hamaxpêr nê axpên mã:

—Hêxta waa nê. Kwa tanhmã kot puj wem ho nê mẽ kêp kupĩ? Kot puj mẽ noo mã tanhmã ho nhũm mẽ hã mẽ pakamã gryk tỳx kumrêx. Anê.

Jut Kariot kot Jejus ã àmnênh ã harênh

Matêwre 26.14-16; Makre 14.10-11; Juãw 13.21-

30

³⁻⁴ Tã nhũm Jut Kariotja. Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnh pê 12 hõ na pre. Tã axtem nẽ tanhmã hamaxpêr to nẽ Satanasti nhỹ hã ma mẽ õ patre krãhtũm mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre jamãr xwỳnh krãhtũmjê hwỳr tẽ. Hãmri nẽ tanhmã Jejus o mẽ mar to nẽ mẽ kãm:

—E ot pa mẽ amã Jejus jarênh o tẽ. Xà kot paj mẽ amã hã amỹnê ka mẽ hpãnhã inhmã amnhĩre nà? Anê.

⁵ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kãm:

—Nà kot paj mẽ amã amnhĩre.

⁶ Hãmri nhũm mẽ kot kãm amnhĩrer ã harênh ma nẽ hkĩnh nẽ mẽ kãm:

—Tõe. Nà kot paj mẽ amã ho anê. Anê.

Hãmri nẽ ma tẽ nẽ kato. Nẽ Jejus pynênh kaxyw htãnopxar o ri hkôt pa. Mẽ kot mar o pa xwỳnhjê hkàx ã nhỹri unênh nẽ ma mẽ hwỳr o htêm kaxyw.

Jejus kot ỹ hã mẽ ahkre xwỳnhjê kutã apkur ã harênh

Matêwre 26.17-25; Makre 14.12-21; Juãw 13.21-

30

⁷ Tã nhũm Pasja kato. Amnepêm Ijaewjê nhĩgêjtaja na prem ôwêhti hkrare hkwỳ hpar o pa. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ Ejit kãm mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê nhĩhkra nê mẽ kator kaxyw nhũm prem ã amnhĩ nhĩpêx anê. Jakamã na htem arĩ mẽ kêp mẽ hkanrêhã mẽ htãmnhwỳjaja arĩgro pê Pas ã axpên wỳr akuprõ nẽ mẽ kãm hamaxpêr pê mẽ uràk nẽ ôwêhti hkrare hkwỳ hpa. Hãmri nẽ pãwti kaxkrit kêt kãm kuku. ⁸ Jakamã nhũm Jejus ỹ hã

mě ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê wa ho axkrut nẽ mẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ. Simãw Pêtre mẽ Juãwja nhũm wa mẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ nẽ wa kãm:
—E wa ma mẽ ixkukamã tẽ nẽ mẽ ixkutêp Pas ã mẽ panhõ hã apê. Anẽ.

⁹ Hãmri nhũm wa kuma hãmri nẽ kãm:

—Tôe. Nhỹri kot paj we wa tẽ nẽ mẽ akutêp hã apê? Anẽ.

¹⁰ Hãmri nhũm wa kãm:

—Nã wa mãmri ma Jerujarẽ hwỳr wa tẽ. Nẽ hwỳr axà nẽ mẽhõ mytita pumunh kurê kumrêx. Nhũm amnhĩm gô ru nẽ amnhĩ kre hã poti xãm nẽ o tẽ. Ka wa omu nẽ hã ajêt nẽ ma hkôt ôrkwỹ hwỳr tẽ. ¹¹ Hãmri nẽ ixkre nhõ dõn pumu nẽ kãm: “E jar na pa wa awỳr tẽ. Jejus na wa inhmẽ pa wa awỳr tẽ. Na awỳr pêr mẽn̄h o: ‘Nhỹri kot paj ixkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ axpẽn kutã Pas ã apku?’ Anẽ. Na ã awỳr hpêr mẽn̄h anẽ.” Anẽ.

¹² —E ã kãm akapêr anẽ kê war ama nẽ ra war amã ôrkwỹ nhĩmõk ã ixkre rax õ jahkre. Kamã ra kaxyw mẽ paxàpkur xà hã mẽmoj piitãã. Ka wa omu hãmri nẽ mãmri mẽ ixkutêp kamã mẽmoj tã apê. Anẽ.

¹³ Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma krĩm tẽ. Ma tẽ nẽ hwỳr axà hãmri nẽ ra kot wa kãm mẽmoj jarênh xà hkôt mẽmoj piitã omu hãmri nẽ mẽ kutêp mẽõ hã àpênh o wa xa.

¹⁴ Tã nhũm myt axà nhũm mẽ wa hkôt mõ nẽ ixkreta wỳr àpir pa. Hãmri nẽ apkur kaxyw hkrĩ hpa nhũm Jejus mẽ ìhkô hã nhỹ. ¹⁵ Hãmri nẽ mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarênh to nẽ mẽ kãm:

—E na pa inhmã Pas ã mẽ anhĩhkô hã ixàpkur prãm nẽ. Kormã ixte amnhĩ xà htỳx kãm ijamak

xwỳj ri. ¹⁶ Kwa mẽ inhma. Kot paj axte mẽ akutã Pas ã ixàpkur kêt ry rax nê. Nom koja nhỹrmã Tĩrtũm akupỹn ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw inhmẽ hãmri pu mẽ rĩ kormã axte arĩgro mex maatija ã pahkĩnh kãm axpẽn kutã paxàpkur rax nê. Anê.

¹⁷ Nhũm ã mẽ kãm amnhĩ jarēnh anê nê hpãnhã wĩhti py nê o xa nê Tĩrtũm mã harē nê kãm:

—Pa Papaj. Nà ãm hãmri na ka hte mẽ inhnê mẽ kãm mẽ ixkurê xwỳnhjê pumunh mex nê mẽ ìhkra pē mẽ ijapôj. Amex o amex. Anê.

Hãmri nê hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hõ mã kugõ nê kãm:

—E mĩ. Apy nê mẽ axpẽn pãnhã hkwỳ ho ixkõ. ¹⁸ ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarē. Kot paj axte wĩhti ho ixkõm kêt rãhã nhũm nhỹrmã Inhõ Papaj akupỹn mẽ awỳr inhmẽ. Hãmri pu mẽ rĩ kormã akupỹn ixpõx xà hã arĩgrota ã pahkĩnh rax nê. No ãm ra axtem tanhmã hã mẽ pahkĩnh to. Anê.

¹⁹ Hãmri nê hpãnhã pãwti py nê mã ho anê nê Tĩrtũm mã harē. Hãmri nê ho hkry hpa nê mẽ piitã mẽ kãm òr pa nê mẽ kãm:

—E na pa ã pãwti ho hkry nê mẽ amã òr anê. Koja mẽ ã inhĩpêx anê nê te mẽ kot ixto hkry hpar pyræk o inhĩpêx pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Nom mẽ anê kot paj ty. Jakamã kêt ka mẽ ixwakre kamã tõhã axpẽn wỳr akuprõ nê ixte mẽ ate amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ anê ixtykja mã ajamaxpêr pē akĩnh nê pãwti hkur o akrĩ. E mẽ mãmri axãmnhĩx aku. Anê.

Nhũm pre ã mẽ kãm amnhĩ jarēnh anê nhũm mẽ mar pē pãwtita hkur o hkrĩ. ²⁰ Hãmri nê ra hkur pa. Hãmri nhũm Jejus axte kopta py nê mẽ kãm:

—Mê kot ixpîr xà hã arĩgro hã koja ixkamrô axkapî. Nom koja mẽ amarî ixpîr nhũm ixkamrô amarî hpikapîr kêt nê. ãm paa. Pa kot paj mẽ anê mẽ ãhkram amnhĩ jaxà nhũm mẽ ã inhĩpêx anê. Koja ixkamrô axkapî nhũm Tĩrtũm omu nê ixkukwak ri mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã te amnhĩ katut kôt rênh par pyræk o hipêx nê mẽ ato hkra. Amnepêm kot ja hã amnhĩ jarênh xà hkôt. Jakamã e mẽ ixkamrô pikapĩrta mã ajamaxpêr pê wĩhti hkwỹ ho ixkô. Anê.

Jejus ã mẽ kãm àmnênh xwỳnh jarênh

Matêwre 26.21-25; Makre 14.18-21; Juãw 13.18-19

²¹ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Nê kot mẽ kãm ixtã àmnênh mã xwỳnhhta na jar mẽ pahkaêx ã mẽ pakutã apkur o nhỹ. ²² Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt koja mẽ tanhmã ixto rax nê xpĩ. Nom kot mẽ kãm ixtã àmnênh mã xwỳnhhta hêxta waa nê. ã kot inhĩpêx anhỹrja mỳrapê koja amnhĩ xà htỳx kãm hamak rax kumrêx. Anê.

²³ Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarênh anê. Nhũm mẽ kuma nê tee ri axpên pumunh o hkrĩ. Hãmri nê ri axpên kukja nê axpên mã:

—Kwa nà mẽ pahtô kot pu we ã ri hipêx anê? Nà pa hkêt.

Anhỹr o tee ri axpên kukjêr o hkrĩ.

Mê pamã amnhĩ to rũnh prãm kêt ã mẽ pamã karô

Matêwre 20.20-28; Makre 10.35-45; mããnên Rômãn 12.3-5, 12.10, 12.16; Epes 4.2-4; Piripos 2.3-8; Xiakre 4.1-10; Wam Pêtre 5.3

24 Tã nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja axpẽn mã tanhmã kapěr to ho hkrĩ nẽ axpẽn mã:

—Kwa mẽ pahtõ kot puj wem nhỹrmã pahpê pahĩ nẽ mẽ ho amnhĩptàr rax o ri papa? Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ axpẽn mã: “Nà pa.” Anẽ nẽ nhãnh axpẽn mã: “Nà kêt paa.” Anẽ. Hãmri nhũm mẽ nếtãnh axpẽn mã: “Nà kêt pa kênã.” 25 Anhỹr o axpẽn mã kapěr o hkrĩ. Hãmri nhũm Jejus tee ri axpẽn tã mẽ kuma nhũm mẽ ã hamaxpěr anhỹrja kệp omnuj nẽ nhũm mẽ kãm tanhmã hã kapěr to nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Na hte Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ pahijaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa nẽ amarĩ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. àhpumunh tỳx jakamã na htem amarĩ ixkre hkre jakry kamã kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã mẽmo mẽ àpênh ã karõ ho hkrĩ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nẽ mẽ kot amnhĩm mex ã harẽn kaxyw tanhmã mẽ ho mex to ho pa. 26-27 Tã kêt ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Kêt ãm te amarĩ ri mẽ apa xwỳnh pyràk o axpẽn nhĩpêx. Ixpyrà nẽ amarĩ mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa. No mẽ ate mẽ ho amnhĩptàr rax kukamã ajamaxpěr kêt nẽ. 28 Na prem axpẽn mã ixto hêx nẽ tanhmã ixto kapěr punuj to htã ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ arĩ ixkôt ri apa rãhã nẽ. ãm hãmri na ka htem arĩ ixkôt ri apa anẽ. 29-30 Kot paj amnhĩ tã mẽ ato mex rax nẽ. Na pre ra Tĩrtũm nhỹrmã ixte mẽ ato amnhĩptàr o ixkrĩ kaxyw ixãm. Tã ot pa amnhĩ pyrà nẽ mẽ pahkwỳ Ijaew kaxyw mẽ axunhwỳ ka mẽ nhỹrmã mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr o apa. Nẽ mẽ apê ixkràmnhwỳ hã nhỹrmã ixkutã axàpkur o apa. Anẽ.

Jejus kot Simãw Pêtre mã kapêr ã harênh

Matêwre 26.31-35; Makre 14.27-31; Juãw 13.36-

38

³¹ Tã nhũm Jejus Simãw Pêtre mã kapêr nê kãm:

—Kwa Simãw. Na Satanasti kãm hprĩ hã ixtã mẽ apiitã mẽ kamã hamak prãm nê. Tanhmã kot mẽ akrã hto nhũm mẽ ate mẽ kãm ixkurê xwÿnhjê pumaj ixkaga hã kãm mẽ akamã hamak prãm tÿx nê. Jakamã ã kot mẽ anhĩpêx anhÿr kaxyw na pre ra amnhĩ to Inhõ Papaj ma nhũm kãm: “Tõe. Kam nê mãmrĩ tanhmã mẽ kamã ajamak to.” Anê.

³² —Tã ate mẽ umaj ixkaga nê axte ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr kêt pymaj na pa ra ato Inhõ Papaj wÿr kãm ixihitÿx nê Simãw Pêtre. Jakamã kêr ka mẽmo arĩgro hã tee ri ixkaga hã amnhĩ pumu hãmri nê tokyx tãm akupÿm ixkôt amnhĩ xãm tÿx nê. Kêr kê nhÿrmã akwÿjê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr ka ja hã omu hãmri nê kãm ate tanhmã amnhĩ tomnuj tota jarê. Kê mẽ ã ate amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã ajarênh ma nê apyrà nê tokyx akupÿm tãm ixkôt amnhĩ xãm tÿx kurê kumrêx. E kêr ka ã akupÿm ixkôt mẽ piitã mẽ hipêx anhÿr o ri apa Simãw Pêtre. Anê.

Nhũm pre ã Simãw Pêtre kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkukamã kãm ujarênh anê. ³³ Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nê kãm:

—Kwa nà Pahihtĩ. Kot paj ri akwÿm tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nê. Koja mẽ te ajaxà nê apĩ htã kot paj arĩ akôt ri ixpa ho ixpa nhũm mẽ pahto amÿrà nê tanhmã pahto. Anê.

³⁴ Hãmri nhũm kuma nê kãm:

—Nà koja apkati hkôt krāhyre hkàr kêt ri ka ra mẽ umaj ate ixkôt apa hkêt ã mẽ kãm amnhĩ tã axàprār o axkrunēpxi kãm ga. Anē.

Jejus kot hkwyjê mã mẽmoj tã karõ

Matêwre 10.5-15; Rukre 9.1-3

³⁵ Hāmri nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mã kapēr nẽ mẽ kãm:

—E wam ixte mẽ hwỳr mẽ arēnh̄ta ã na ka prem amnhĩ kôt aparkà hkwȳ ho apa hkêt nẽ. Nẽ kawà jamành nẽ ho apa hkêt nẽ. Nẽ mrykà jamành nẽ amnhĩ kôt ho apa hkêt nẽ. ãm mẽ anhȳ kamã mẽ hwỳr apa hã na pa pre mẽ amã karõ. Tã xàn ka prem ã mẽ hwỳr apa anẽ nhũm mẽ amnhĩ wỳr awỳr kêt nẽ? Nà xà na prem amnhĩ wỳr mẽ awỳ? Anē.

Hāmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ na prem amnhĩ wỳr mẽ ixwỳ. Mẽ ixte amnhĩ kôt mẽmoj to ixpa hkêt tã na pa prem amarĩ mẽ kutã ixàpkur mex o ri mẽ hkôt ixpa. Anē.

³⁶⁻³⁷ Hāmri nhũm mẽ kãm:

—Tõe. Nà mẽ kot mẽ ato mex tã nom koja mẽ hpānhã axtem hõ ho mẽ anhĩpêx. Jakamã kêt ka mẽ akupỹm mẽ kãm ijarēnh o apa kaxyw anojarêt hāmri nẽ anhõ mrykà rỳ akawà htu nẽ ma amnhĩ kôt ho apa. Nẽ awapo. Kot kaj mẽ awapo hkêt japēr hāmri nẽ apipro xà ho wēnē nẽ amnhĩm hõ japrõ nẽ ma amnhĩ kôt ho apa. E kêt ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anē.

—Nẽ Tĩrtũm kapēr ã kagà htũm kot ra ixkukamã tanhmã ijarēnh tõ nẽ kot ijarēnh kot:

Koja mẽ hipêx o te mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnh nhĩpêx pyræk. Anē.

Ã mẽ kot inhĩpêx anhỹr kukamã ijarênh kot anhỹr.
Tã na mẽ ra ã inhĩpêx anhỹr kaxyw. Anẽ.

³⁸ Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapêr anẽ nhũm mẽ
kuma nẽ kãm:

—Ota mẽ panhõ wapohti hamêxkrut Pahihti.
Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tõe. Nà hãmri. Mẽ amnhĩm axi nẽ ho amnhĩm
mẽmoj to anẽ. Anẽ.

Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh

Matêwre 26.36-46; Makre 14.32-42

³⁹ Tã nhũm Jejus kê axte krĩja rũm kato nẽ hixê
pê Oriwêhti hwỹr tẽ nẽ api nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ
pa xwỹnhjaja ma hkôt mra. ⁴⁰ Hãmri nẽ nhỹri hixê
kahti ri hkrĩ nhũm Jejus mẽ kãm:

—E kwa kêr ka mẽ ixkutêp amnhĩ to Inhõ Papaj
wỹr o akrĩ. Kê mẽ ixkôt tanhmã mẽ ato htã ka
mẽ amã mẽ uma xàj ixkaga hkêt nẽ. Arĩ mẽ kutã
amnhĩ to htỳx nẽ akuhê. Anẽ.

⁴¹ Hãmri nẽ mẽ kurũm htẽm grire nẽ Tĩrtũm mã
amnhĩ jarênh kaxyw hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ.

⁴² Hãmri nẽ kãm:

—Kwa Papaj. Nà na pa ra amnhĩ xà htỳx
kukamã ijamaxpêr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx
kumrêx. Inhmã amnhĩ xà kamã ijamak prãm kêt
o ijamak prãm kêt. Jakamã kot kaj amã inhnê ho
ajapêx prãm nẽ mãmri inhnê ho ajapêx nhũm mẽ
kãm ixkurê xwỹnhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Rỳ ko.
Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm hã kê mẽ
mãmri tanhmã inhĩpêx to. Nom pam inhmã hprãm
xà hkôt kêt. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus amnhĩ to Hipêêxà Tĩrtũm wỹr
anẽ. ⁴³ Hãmri nhũm kuma nẽ hwỹr kapêr o wryk

xwỳnhja mẽ nhũm hwỳr wrỳ nễ kuri xa. Hãmri nễ õxàhkre kaxwỳnh kãm tanhmã ho hihtỳx to. ⁴⁴ Nhũm kê axte amnhĩ to Hipêêxà hwỳr kãm hihtỳx nễ. Tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr pê amnhĩ kamã kahak tỳx kumrêx. Jao hã gô rax nễ te hkamrô xàhàr pyràk o pikap ahà. ⁴⁵ Hãmri nễ kànhmã xa nễ akupỳm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr tễ nễ mẽ omu nhũm mẽ ra ôt pa nễ hikwỳ. Mễ kot tee ri Jejus kot mẽ kãm amnhĩ jarênhja kukamã hamaxpêr o hkaprĩ nễ ôt pa nễ hikwỳ. ⁴⁶ Hãmri nhũm Jejus tễ nễ tee ri mẽ omu nễ mẽ kumra nễ mẽ kãm:

—Kwa nà. Mễ ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr kêt nễ. Kwa mẽ kànhmã akrĩ nễ amnhĩ to Inhō Papaj wỳkê mẽ ato mẽ axihtỳx. Hãmri nhũm mẽ tanhmã ixkôt mẽ ato ka mẽ inhỹ hã mẽ kutã amnhĩ to htỳx nễ akuhê. Anễ.

Mễ kot Jejus pynênh ã mẽ harênh

Matêwre 26.47-56; Makre 14.43-50; Juãw 18.1-11

⁴⁷ Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapêr anhỳr rôm nhũm hkôt pa ho pa xwỳnh pê Jut Kariotja amnhĩ kôt mẽ kot Jejus pynênh xwỳnhjê ho tễ. Mễ ho htêm rax nễ. Hãmri nễ kot Jejus kahti hkôt mỳnh kaxyw hwỳr tễ ⁴⁸ nhũm amnhĩ tã omu nễ kãm:

—Kwa Jut. Xà mẽ kahti hkôt mẽ hamỳnh nễ mẽ hpâr o na htem mẽ kãm mẽ hã amỳnê? Anễ.

⁴⁹ Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hōja tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu hãmri mẽ õ wapota mã hamaxpêr kurê kumrêx nễ Jejus mã:

—Kwa Pahihti. Xà kot paj mẽ panhō wapohti py nễ ho mẽ panê mẽ hkwỳ hpa? Anễ.

⁵⁰ Hāmri nhũm hōta kuma nē mẽ kaxyw ja kapa. Nhũm mẽ õ patre maati mã àpênh xwýnhja mẽ hkôt tẽ nhũm omu nẽ kãm wapo ho apê. Nẽ kot ho hkrã nhĩpônã mã tã kuhpaw nẽ ho upôk rũm hamak nhĩkjê pix krãhta. ⁵¹ Hāmri nhũm Jejus omu nẽ nẽ kãm kapêr nẽ kãm:

—Kwa nà ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Amarĩ xa. Anẽ.

Hāmri nẽ hamakja py nẽ akupỹm kãm hamak ã kuxi nẽ ho mex. ⁵²⁻⁵³ Hāmri nẽ mẽ kot unênh mã xwýnhjê mã tanhmã kapêr to. Mẽ õ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre jamãr xwýnhjê krãhtũm mẽ Ijaew nhõ pahijê mẽ nhũm mẽ ho pimràatã mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Kwa na pa pre apkati mẽ Tĩrtũm nhõrkwỹ kamã mẽ kãm ixkapêr o ixpa ka prem tokyx ixpynênh kêt tã jarãhã te ixte amnhĩ tomnuj xwýnh pyrãk o inhĩpêx nẽ ixwỹr wapo nẽ kô hã akapêr nẽ ixwỹr ã atẽm rax anẽ. No ãm ra mẽ ate tanhmã ixto kaxyw arĩgro kator kênã. Jakamã kot kaj mẽ mãmrĩ tanhmã amã ixto hprãm xà hkôt mãmrĩ tanhmã ixto. Satanasti nhỹ hã ã mẽ ate inhĩpêx anhỹr mã kênã. Anẽ.

Simãw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ã kot amnhĩ jarênh

Matêwre 26.69-75; Makre 14.66-72; Juãw 18.15-18, 18.25-27

⁵⁴ Tã nhũm mẽ Jejus pynê nẽ ma o tẽ. Ma mẽ õ patre maati nhõrkwỹ hwỹr o tẽ. Nhũm Simãw Pêtre ma hapu hã mẽ hkôt hã mẽ omunh o tẽ. ⁵⁵ Nhũm mẽ patre maati nhõrkwỹ hwỹr Jejus o axà nẽ hkôt gjêx pa hãmri nhũm Simãw Pêtre kĩtare hwỹr axà nẽ mẽ kuri xa. Nhũm mẽ kĩtare kamã amnhĩm kuto nẽ

hã ànhunh o hkrĩ nhũm ⁵⁶ mẽ ìhkô hã ànhunh o nhỹ. Hãmri nhũm mẽ kãm àpênh xwỳnh niti hirã kamã hprĩ hã omunh kurê kumrêx nê mẽ kãm:

—Xê pěr myti ja kệp Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hõ na. Anẽ.

⁵⁷ Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nê kãm mẽ uma nê mẽ kãm amnhĩ tã aprã nê kãm:

—Tk. Kokỹ. Ixte mēhõ my ata pumunhre hã. Anẽ.

⁵⁸ Tã nhũm hpãnhã mēhõ myja kãm:

—Kwa nà. ãm hãmri na ajarẽ. Apê Jejus kôt ri mẽ pa xwỳnhjê hõ na ka.

Anẽ nhũm kuma nê kê axte kãm:

—Kwa mẽ ri ã amnhĩ krã hkôt ri ixto axêx anhỹr kêt nê. ãm ixte aa mēhõta pumunh kêt kumrêx. Anẽ.

⁵⁹ Tã nhũm ja haxwỳja axte omu nê kãm:

—Kwa ãm hãmri na mẽ ajarẽ. Apê Jejus kwỳ hõ na ka. Uràk nê te apê Garirej nhõ xwỳnh pyràk kênã. Anẽ.

⁶⁰ Hãmri nhũm tee ri kuma nê mẽ kãm amnhĩ tã aprãr kãm hihtỳx nê mẽ kãm:

—Tk. Ixpê Garirej nhõ xwỳnh kêt. ãm ixte mēhõ mũj pumunh kêt kumrêx tã ka mẽ ãm xatã hkôt ixpa ho ixpa xwỳnh ã ixkamnhĩx o akuhê.

Anhỹrja o ra mẽ kãm amnhĩ tã aprãr o axkrunêpxi mẽ nhũm krãhyre kà. ⁶¹ Hãmri nhũm Jejus arĩ ixkre kamã ãm tã Simãw Pêtre ho hakêx nê omu. Hãmri nhũm amnhĩ tã no pumu nê kot hkukamã kãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr jarênhja mã hamaxpêr kurê kumrêx. Krãhyre hkàr kêt ri kot mẽ kãm amnhĩ tã aprãr o axkrunêpxi hã harênhja mã hamaxpêr nê kànhmã hakry hpar o tẽ nê

hkaprĩ htỳx nẽ. ⁶² Hãmri nẽ hkaprĩ xàj kĩtare pê kato nẽ tẽ nẽ awry hã xa nẽ mỳr rax kumrẽx.

Mẽ kot Jejus tak ã mẽ harẽnh

Matêwre 26.67-68; Makre 14.65

⁶³ Hãmri nhũm mẽ kot Jejus pumunh o kuhê xwỳnhjaja hã hpěr o axkẽ nẽ htak o kuhê. ⁶⁴ Nẽ no hpro nẽ htak nẽ kãm:

—E atak xwỳnh nhĩxi jarẽ. Apê Tĩrtũm Kra hã ate amnhĩ jarẽnh jakamã mãn uràk nẽ axàhpumunh tỳx. Jakamã e hixi jarẽ. Anẽ.

⁶⁵ Hãmri nẽ xatã haprỳ nẽ kãm kapěr punuj nẽ.

Mẽ kot mẽ hkrãhtũm wỳr Jejus o htẽm ã mẽ harẽnh

Matêwre 26.57-68; Makre 14.53-65; Juãw 18.19-

24

⁶⁶ Tã nhũm myt kator o mõi mẽ nhũm Ijaew nhõ pahijê mẽ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapěr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja axpẽn wỳr pikuprõnh pa. Hãmri nhũm mẽ ma mẽ hwỳr Jejus o tẽ. ⁶⁷⁻⁶⁸ Nhũm mẽ omu nẽ tanhmã kot amnhĩ jarẽnh to hã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Xà ka na apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm xwỳnhhta? Xà ka kot kaj Rõm nhõ xwỳnhjê pê mẽ ixpytã nẽ mẽ ixto amnhĩptar o apa? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nã kot paj tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ ixkõt ajamaxpěr kêt nẽ. Ixte ãm hãmri mẽ amã amnhĩ jarẽnh tã ka mẽ inhma nẽ ãm inhma. Nẽ kot pa amnhĩ xwar mẽmoj tã mẽ akukja ka mẽ amnhĩ xwar inhmã tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. ãm mẽ axêx rom mẽ ate ã ixkukjêr anhỹr kênã. ⁶⁹ Tã nom kot paj tokyx ma akupỹm Inhĩpêêxà Tĩrtũm

wỳr api. Hihtỳx o hihtỳx rāhã nẽ pa ho pa xwỳnh na. Jakamã kot paj hwỳr api nhũm amnhĩ nhĩkhô hã inhỳr pa upôk rũm mẽ apiitã mẽ ato amnhĩptàr o ixkrĩ. Hãmri nẽ nhỹrmã paa tanhmã mẽ ajarẽnh to. Anẽ.

⁷⁰ Hãmri nhũm mẽ tee ri kot ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ kãm:

—Tk. Kwa akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ nà. Xà apê Tĩrtũm Kra na ka? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ ixpê Kra na pa. Anẽ.

⁷¹ Hãmri nhũm mẽ tee ri ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo kaxyw kot puj mẽ axte mẽ hkwyjê japêr nhũm mẽ tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽ? Tãm kêp Tĩrtũm Kra hã amnhĩ to hêx nhũm mẽ pahte pahpiitã mar kênã. E kwa tokyx pu mẽ ma Rõm nhõ pahihiti hwỳr o tẽ kê mẽ pamã hã amỹnê nẽ mẽ pamã kupĩ. Anẽ.

23

Mẽ kot pahi Pirat wỳr Jejus o htẽm ã mẽ harẽnh

Matêwre 27.1-2, 27.11-26; Makre 15.1-5; Juãw 18.28-38

¹ Tã nhũm mẽ Jejus o kato nẽ nhãm Pahihti Pirat wỳr o tẽ. ² Hãmri nẽ kutã ãm nẽ tanhmã kãm ho hêx to nẽ kãm:

—E ot pa mẽ awỳr jahti ho tẽ. Na hte mẽ inhmã hêx rũnh o pa. Mẽ ixte Pahihti Sesti kapêr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx prãm xàj tanhmã mẽ inhmã mẽmoj tã karõ hto hõ pa. Nẽ axtem nẽ mẽ ixte Sesti mã kàxpore hkwy nhõr kêt ã mẽ inhmã karõ. Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw kêp mẽ panhõ pahi hã ãm

xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. ã na hte mẽ inhmã amnhĩ to hêx anhỹr o pa. Anẽ.

³ Hãmri nhũm Pirat mẽ kuma nẽ Jejus pumu nẽ kãm:

—E kwa inhmã amnhĩ jarẽ. Xà apê Ijaew nhõ pahĩ na ka? Xà ka na htem amnhĩ wỳr akãm hamak o pa? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. Anẽ.

⁴ Hãmri nhũm Pirat tanhmã hkukjêr to nẽ tee ri kot amnhĩ jarẽnh ã kuma hãmri nẽ patre krãhtũmjê mã kãm:

—Kwa mẽmo mỳrapê kot pa tanhmã mẽ amã hã ixàmnênh to? Kot tanhmã amnhĩ tomnuj tore hã. Nà kot pa kãm inhũre. Anẽ.

⁵ Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kot mẽ kãm hã àmnênh prãm xàj hã kãm kapêr kãm hihtỳx nẽ. Nẽ kãm:

—Kwa nà. Na pre hte pika pê Jutej kamã tanhmã mẽ kãm hêx to ho pa. Hãmri nhũm mẽ ra hã axpên kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ hã pijapu rũnh o pa. Tã mãănên Garirej kamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o hkrax nẽ hpãnhã amnẽ mẽ pahwỳr ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw mōr anẽ. Anẽ.

Mẽ kot Erox wỳr Jejus o htêm ã mẽ harẽnh

Rukre 9.7-9

⁶ Hãmri nhũm Pahi Pirat mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa xà kêp Garirej nhõ xwỳnh na? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ. Kêp Garirej nhõ xwỳnh kênã.

⁷ Anẽ nhũm mẽ kãm:

—Tô mẽ ma pahĩhti Erox ãxipas wỳr măn o tẽ. Kêp Garirej nhõ xwỳnhjê nhõ pahĩ na. Tã ra jar Jerujarẽ kamã ham pôj. No axtem ixpê Jutej kamã

mē pa xwÿnhjê nhõ pahi jakamã kwa mē ma õ pahita wÿr mǎn o tē kē tǎm tanhmã mē amã ho. Anē.

⁸ Hāmri nhūm mē kuma nē ma pahi Erox āxipas wÿr o tē. Na pre ra Erox āxipasja xatã Jejus jarēnh ma nē kām omunh prām nē. Kām aa kot mēmoj pumunh kêt õ ho anhÿr ã omunh prām tÿx jakamã nhūm mē ma hwÿr o tē nhūm omu nē hkĭnh nē.

⁹ Hāmri nē tee ri mēmoj tã hkukja no nhūm akryk xa nē tanhmã kām nē hkêt nē. ¹⁰ Hāmri nhūm mē õ patre krāhtūmjê mē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhjaja kām ho kapēr punuj nē ho hēx kām hihtÿx nē. ¹¹ Hāmri nhūm pahi Erox āxipas mē kuma hāmri nē õ pôristi mē wa kām kapēr punuj nē hã hpēr o axkē nē tanhmã ri haprÿ to. Hāmri nē hã hpēr o pikēnh kām kēp pahi hã mē ê mexja py nē kām haxà nē akupÿm pahi Pirat wÿr kumē.

¹² Na pre Pahi Pirat mē Pahi Erox āxipasja wa kām axpēn kĭnh kêt nē. Tã hāmri nhūm Erox āxipasja tee ri Jejus kot kām tanhmã amnhĭ jarēnh to hã mar prām xàj tee ri hkukamã hamaxpēr hāmri nē Pirat ã hpijaàm kaxyw akupÿm hwÿr kumē. Hāmri nhūm amnhĭ tã omu hāmri nē wa ra akupÿm kām axpēn kĭnh nē. Nē akupÿm axpēn mǎ hpēr o axkē nē pikunhar o pa pē akupÿm axpēn to hkrāmnhwÿ.

Pirat kot Jejus pĭr ã àmnēnh

Matêwre 27.15-26; Makre 15.6-15; Juãw 18.39–19.16; mãänēn Atre 3.13-14

¹³ Tã nhūm Pirat akupÿm amnhĭ wÿr mē hã karõ. Ijaew kwÿjjaja nē mē õ pahijaja nē mē õ patre krāhtūmjaja nhūm akupÿm amnhĭ wÿr mē piitã mē

hã karõ. ¹⁴ Hãmri nhũm mẽ akupỹm hwỳr gjêx pa nẽ kuhê nhũm mẽ kãm:

—E na ka mẽ ixwỳr mytita o tẽ nẽ tanhmã inhmã harênh to. Kot mẽ akwỳjê mã tanhmã hêx to ho pa hã harê. Tã pa ra jar mẽ anoo mã tanhmã hkukjêr to nẽ tee ri kot inhmã tanhmã amnhĩ jarênh to hã kuma. Te kot amnhĩ to mex xwỳnh pyræk. Mẽ ate tanhmã ho akapêr to htã nom kot anhỳr kêt. Kot amnhĩ to mex xwỳnh na. ¹⁵ Pahi Eroxja ra ixpyrà nẽ tee ri tanhmã hkukjêr to nom nhũm tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Nhũm tee ri ja hã omu nẽ akupỹn ixwỳr kumẽ. Jakamã kwa mẽmo mỳrapê kot paj mẽ amã hã amỳnê nhũm mẽ amã kupĩ? Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã. ¹⁶ Kot paj ãm mẽ kãm anê kê mẽ htak nẽ kãm ure kê mãmri ma tẽ. Anê.

¹⁷ Arĩgro pê Pas ã na pre hte mẽ õ pahi mẽ kot mẽ ho prês nhũm mẽ hkrĩ xwỳnhjaja nhũm pre htem mẽ ho hpỳnh nẽ mẽ kãm ure. Jakamã na pre ã mẽ kãm kapêr anê nẽ kot Jesus tak nẽ kãm urer mã. ¹⁸⁻¹⁹ Nom nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ kãm:

—Kwa nà. Apĩ ri. Apĩ nẽ mẽ inhmã Parapas mã mãn anhũre. Anê.

Parapas na pre mẽ õ krĩ kamã õ pòristi mẽ pahi Piratja mẽ kutã amnhĩ xãm nẽ kêp õ pòristi hõxpĩ. Mỳrapê na prem ra haxà nhũm hkrĩ ho hkrĩ. Jakamã nhũm mẽ Pirat kot kãm urer kaxyw ã kãm kapêr anê. ²⁰ Nom nhũm kãm Jesus mã urer prãm jakamã axte hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—Kwa nom mẽmoj mỳrapê kot paj mẽ kãm hã amỳnê nhũm mẽ amã kupĩ?

²¹ Anhỳr tã nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma. Nẽ xatã kãm:

—Kwa tokyx pĩ kahpa hã anhô kê ty. Anẽ.

²² Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã kot pa kêt hã kunhõ nhũm ty. Nà kot paj ãm mẽ kãm anẽ kê mẽ htak nẽ kãm ure kê ma tẽ. Anẽ.

²³ Hãmri nhũm mẽ xatã hã kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Kwa nà. Pĩ kahpa hã mãn anhô kê ty.

Anhỹr o ãm xatã kàx pẽ àmra kamã kãm hã amỹnẽ. ²⁴ Hãmri nhũm Pirat tee ri mẽ kuma hãmri nẽ tã mẽ kãm hprãm xà hkôt mẽ kãm ã amỹnẽ.

²⁵ Hãmri nẽ mẽ kãm Parapas mã ure. Ra kot pahi Pirat pẽ õ pòristi kutã amnhĩ xãm nẽ kệp hõx pĩr tã nhũm mẽ kãm hprãm xà hkôt akupỹm kãm ure. Hãmri nẽ mẽ ìhkram Jejus jaxà. Mẽ kãm hprãm xà hkôt ri mẽ kot tanhmã hipêx to kaxyw.

Mẽ kot pĩ kahpa hã Jejus nhõr ã mẽ harẽnh

Matêwre 27.31-43; Makre 15.21-32; Juãw 19.17-20, 19.27-31; mããnẽn Atre 7.59-8.1

²⁶ Tã nhũm pòristijaja Jejus o kato nẽ ma kapôt mã o tẽ. Nẽ kãm õ pĩ kahpa gõ nhũm amnhĩ kaxyw kumỳ nẽ o tẽ. Nom mẽ kot htak rax kurẽ nhũm hirot tỳx nẽ nhũm mẽ ja hã omu nẽ mẽhõ kot ho ajuta kaxyw mẽ hkapi ho xa. Hãmri nẽ Sirẽn nhõ xwỳnh Simãw hkà htyk pumu. Nhũm pre htỳx hamakêtkati nẽ mẽ kutã krĩm tẽ. Hãmri nhũm mẽ haêr pẽ unẽ nẽ kãm Jejus o ajuta kaxyw hã karõ nhũm kãm õ pĩ kahpaja mỳ nẽ mẽ hkôt o tẽ.

²⁷ Hãmri nhũm mẽ ohtõ nẽ Jerujarẽ rũm Jejus kôt mõ. Nhũm mẽni hkwỳjaja omu nẽ kãm hkaprĩ xàj mỳr o hkôt mõ. ²⁸ Hãmri nhũm mẽ mỳr ã mẽ kuma nẽ mẽ ho hakẽx nẽ mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà Jerujarē nhō xwỳnhjaja. Mě amã ixkaprĩ xàj amỳr kêt nē. Kêt mẽ kamjaja amã amnhĩ kaprĩ xàj măn mur. Nē mẽ akrajê kamã axukaprĩ xàj măn mur. ²⁹ Kojã mẽ nhỹrmã mẽ apê mẽ anhō krĩ grành pa ka mẽ apunuj nē amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o ri apa. Nē tee ri mẽ akrajê hkukamã tanhmã ajamaxpēr to nē ajamaxpēr o: “Hêxta gàa nē. Na ixkrajaja ixpê amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa. Kêp apu mẽ hkra hkêt xwỳnhjê pyrã nē ixkra hkêt nē ixpa ro nhỹx inhmã mex nē. Nhỹx pa ixkĩnh nē.” Anhỹr o kot kaj mẽ nhỹrmã ajamaxpēr nom ã ajamaxpēr anhỹr kaprỳ.

³⁰ —Nē kot kaj mẽ apiitã mẽmo punujta pymaj tee ri amã tokyx atyk nē ajapêx par prãm kaprỳ nē axpên mã akapêr o: “Hêxta gàa nē. Kot kên prêk mũj mẽ panhĩpy rôrôk nē tokyx mẽ panhĩmex par ronhỹx mẽ pamã ja mex.” Anhỹr tã no ãm tee ri ã ajamaxpēr anhỹr kaprỳ. ³¹ Nom kêt pa. Aa ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt tã nhũm mẽ ã inhĩpêx anê. Nom mẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê kojã mẽ nhỹrmã tanhmã mẽ ato rax o ã mẽ kot inhĩpêx anhỹrja jakrenh pa. Hêxta waa nē. Na pa mẽ akukamã ijamaxpēr nē ixkaprĩ htỳx nē. Anê.

³² Tã nhũm mẽ ja wa ho hamêxkrut nē tanhmã wa kot amnhĩ tomnuj toja mỳrapê Jesus kôt wa hpĩr kaxyw hkôt mãănên wa o tẽ. ³³ Jakamã nhũm mẽ ra kên nhĩxêt te kot mẽ hkrã hi pyrãk xwỳnhhta wỳr mẽ o pôj. Mẽ kot kãm “mẽ hkrã hi xà” anhỹr jarênhja wỳr mẽ o pôj. Hãmri nē Jesus pê ê kapa nē pĩ kahpa hã kuxi nē prek o ìhkra nē hpar o htỳx pa. Hãmri nē kànhmã pĩ kahpa xãm nē ho htỳx nhũm xa. Hãmri nhũm mẽ hpãnhã wa kot amnhĩ tomnuj

xwỳnhta mã wa ho aně ně. Ně prek o wa ĩhkra ně wa hpar o htỳx pa hāmri ně akutã ho Jejus nhĩjê ně wa âm nhũm wa ajêt. ³⁴ Hāmri nhũm Jejus kýx pê amnhĩ xà htỳx kumrẽx kamã hamak o jêt rãhã mẽ ho Tĩrtũm wỳ ně kãm:

—Kwa Papaj. Âm ixtã jajê pumu. Mẽ kot mẽmoj mex pumunh kêt jakamã na mẽ ã inhĩpêx aně. Jakamã âm ixtã mẽ omu ně mẽ kamã axukaprĩ ně. Aně.

Hāmri nhũm hparpê pōristi hkwyjaja axpẽn mã ê hkwy ho pigranh kaxyw hã kẽnre ho jōka ho hkrĩ. ³⁵ Nhũm mẽ ohtô rax ně Jejus parpê omunh o kuhê. Nhũm mẽ õ pahijaja mẽ noo mã hã hpêr o axkê ně mẽ kãm:

—E jahti na pre te kêp mẽ pakaprĩ xwỳnh ã amnhĩ jarěnh o ri pa. Ně Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã amnhĩ jarěnh o ri pa. Jakamã e kwa pu mẽ xa ně kot amnhĩ kaxàr ně wryk kãm omu. Aně.

³⁶ Nhũm pōristi mããněn tanhmã hã hpêr o pikěnh to. Ně hparpê kãm wĩhti punuti jahkre ně kãm:

—Kwa wry ně mẽ ixkutã ja hkwy ho ixkõ nà. Aně.

³⁷ Hāmri ně kãm:

—E apê Ijaew nhõ pahi hã kot kaj amnhĩ kapa ně akupỳn wry. Kwa tokyx pa mẽ ja hã apumu. Aně.

³⁸ Nhũm pōristija tapti hõ py ně tanhmã hã kagà hto. Ně hã kagà ho:

IJA EW NHÕ PAHI NA JA

Anhỹr o hã kagà hāmri ně Jejus wỳr api ně mỳ ri kunhõ.

*Wa kot Jejus nhĩjê ně wa jêt xwỳnh wa harěnh
Matêwre 27.44; Makre 15.32*

39 Hāmri nhũm wa kot ìhkô hã jêt xwỳnhnta ò haxwỳja kãm kapêr punuj nê kãm:

—Kwa kot kaj apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm xwỳnh hã kot kaj amnhĩ kapa nê wrỳ. Nê mãnẽn amnhĩ kôt wa ixto wrỳ. Anê.

40-41 Hāmri nhũm ihõta kuma nê hã kãm akir nê kãm:

—Tk. Kwa amarĩ ajêt. Xà amã Tĩrtũm pyma hkêt ã na ka ã kêp Krata mã akapêr anê? Nã koja kãm wrỳk prãm nê kot wrỳ. No pajamẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê koja mẽ pahpĩ. No tãm kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt tã nhũm mẽ amarĩ ã hipêx anê.

42 Anhỹr o kãm kapêr hãmri nê Jejus mã kãm:

—Kwa Jejus. Kêr ka nhỹrmã mẽ ixto amnhĩptã hãmri nê inhmã ajamaxpêr nê ixkamã axukapĩ nê ixto mex nê. Anê.

43 Hāmri nhũm kãm:

—Nà kot kaj jarãhã ma ixkôt kaxkwa hwỳr api nê hpãnhã ixkuri amex nê atĩr tũm nê apa ho apa. ãm hãmri na pa ã amã ixkapêr anê. Anê.

Jejus tyk ã harẽnh

Matêwre 27.45-56; Makre 15.33-41; Juãw 19.28-

30

44 Tã nhũm kaxkwa nhĩpôk ri myt nhỹr mẽ nhũm te ra kamãt pyrãk nhũm kamãt kô rax kumrêx. Nê kamãt kô ho ra hã awry nê. Ja mẽ nhũm akupỹm myt katêr o mỗ. 45-46 Nom nhũm kormã kamãt kôta ã nhũm Jejus ra htyk kaxyw nê àmra kamã Tĩrtũm mã kapêr nê kãm:

—E Papaj. Mãmrĩ ixkarõ ho amnhĩptã.

Anhỹrja kôt hãmri ty. Pu nhũm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã hakwakre hã kupêxêja

axkjê nê amnhĩ kahê xà mēnh kurê kumrêx. Utĩ rax tã kôt ã axkjê nê amnhĩ kahê xà mē. Te Jejus htyk o kot mē pahte hkôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê mã Tĩrtũm wÿr pry jakwa kre kahê xà mēnh pyrak o ã amnhĩ nhĩpêx anê. ⁴⁷⁻⁴⁹ Hãmri nhũm mē piitã mēmoj ã kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã omunh o kuhê xwÿnhjaja. Nê kaxyw Jejus kràmnhwÿjaja nhũm mē amÿm omunh o kuhê. Nê Garirej rũm mēni kot Jejus kôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja mããnēn mē kuri amÿm hkaprĩ nê omunh o kuhê. Nhũm pōristi krãhtũmjê hōja ã mēmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã omu nê tee ri hamaxpēr o:

—Hêxta waa nê. Pēr ãm hãmri na pre hte tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Tã pa mē amarĩ mē mar xà hkôt ixtÿx kupĩ. Anê.

Nhũm ã hamaxpēr anhÿrja kôt Tĩrtũm mã mex o mex ã harēnh o xa. Nhũm amarĩ mē kuhê xwÿnhjaja mããnēn mēmoj ã kot amnhĩ nhĩpêx anhÿrta pumu nê tee ri hkukamã hamaxpēr o ra kãm ma htÿx nê. Hãmri nê awjanã nê ma akupÿm krĩm mrar kurê kumrêx.

Mê kot Jejus jaxàr ã mē harēnh

Matêwre 27.57-61; Makre 15.42-47; Juãw 19.38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Tã nhũm axtem Juje pê Arimatej nhõ xwÿnhja. Arimatejja pika pê Ijaew kamã na. Nhũm Jujeja kot amnhĩ to mex jakamã Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã na pre hkwÿjê rom Tĩrtũm kot mē pahwÿr Jejus mēnh xwÿnh ã omu nê hkôt hamaxpēr. Kêp Ijaew nhõ pahi hō htã hkwÿjê hkôt hamaxpēr kêt nê. Jakamã nhũm prem kot Jejus pĩr ã amÿnê nhũm tee ri harēnh ma nhũm ja kêp omnuj

ně. ⁵² Jakamã nhũm Jejus ty nhũm Juje ma pahi Pirat wỳr tẽ nẽ ì hã kuwỳ nẽ kãm:

—Pa? E ot pa awỳr tẽ. Kwa inhmã htyk xwỳnhta gõ pa ma o tẽ nẽ haxà. Anẽ.

⁵³ Hãmri nhũm kuma nẽ kãm kugõ nhũm ma o tẽ nẽ haxà. Kaxyw kupẽxê hõ py nẽ ho hkupu nẽ ma o tẽ nẽ kẽn kre kaprỳ kamã haxà. Mẽ kot kormã kamã mẽhõ jaxàr kêt nhũm mẽ kamã Jejus jaxà.

⁵⁴ Arĩgro pẽ sêsta hã nhũm prem kupĩ nhũm myt xàr o mõi mẽ nhũm Juje ma o tẽ nẽ haxà. Ijaew kõt xà hã arĩgromnuja wỳr haxà. ⁵⁵ Nhũm Garirej rũm mẽnĩ hkwy kot Jejus kõt pa xwỳnhjaja ma hkõt mra nẽ kot haxàr kãm omu. Mẽ hkuxwaxà ho gregrer kêt rãhã haxàr kãm omu. ⁵⁶ Hãmri nẽ ma akupỳm krĩm mra nẽ kaxyw mẽ hkuxwaxà hkwy ho anẽ.

Tã nhũm apkati nhũm mẽ õ arĩgromnu pẽ sap kator jakamã nhũm mẽ kormã akupỳm hwỳr mrar kêt nẽ. Hãmri arĩgro mex jamãr pẽ arĩ hkõkõt o hkrĩ.

24

Jejus akupỳm htĩr jarẽnh

Matêwre 28.1-10; Makre 16.1-8; Juãw 20.1-10

¹ Tã nhũm apkati nhũm tømĩk. Hãmri nhũm mẽnijaja kwỳhtã kànhmã hkrĩ nẽ ma akupỳm kẽn kreta wỳr mẽ hkuxwaxà ho mra. ² Hãmri nẽ hwỳr àhtêp o mra nhũm ra hakwakre kahê xà raxta kahê xà hkàx ã xa nhũm mẽ tee ri omu. ³ Hãmri nẽ kẽn kre wỳr agjẽ nẽ kamã tee ri Jejus japêr no nhũm kamã amrakati. ⁴ Nhũm mẽ tee ri axpẽn pumunh pẽ hkukamã hamaxpêr.

Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnh wa axkrut nẽ mẽ haêr pẽ mẽ hwỳr kato nẽ wa xa. Wa

ê jaka nê hirã htỳx kãm wa xa. ⁵ Nhũm mẽ tee ri wa omu nê kãm wa uma htỳx nê. Nê wa umaj hkõn krã ho rôrôk nê hkrĩ hpa. Nhũm wa mẽ omu nê mẽ kãm:

—Kwa mon ka mẽ ri mẽ htykjê kamã ra akupỹm htĩr xwỳnhta japêr o ri apa? ⁶ Jar amrakati. Na ra akupỹm htĩr. Kormã Garirej kamã pa ri kot mẽ amã amnhĩ jarênh xà hkôt na ra akupỹm htĩr. Mãn ka mẽ arĩ kot ã mẽ amã amnhĩ jarênh anhỹrja ã anohtỳx japêr. ⁷ Mẽ kot unênh nê pĩ kahpa hã nhôr nhũm htyk nê htyk ã apkati axkrunêpxi hãmri nê akupỹm htĩr ã kot mẽ amã amnhĩ jarênhhta mãn ka mẽ arĩ hã anohtỳx japêr.

⁸ Anhỹr o mẽ kãm kapêr nhũm mẽ kuma hãmri nê ra Jejus kot mẽ kãm ã amnhĩ jarênh anhỹrja mã hamaxpêr kurê kumrêx. ⁹ Hãmri nê awjanã nê ma akupỹm krĩm hkĩnh nê mra. Nê hwỳr pøj nê mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê mã awjarê. Mẽ kêp 11 xwỳnhtajê mẽ kaxyw hkwỳjê mã awjarê. ¹⁰ Mêni kot mẽ kãm ujarênh xwỳnhtajê nhĩxi na pre Marir Matarênh nhũm ja kêp Joanã. Nê Xiakre katorxà Marir ôta. Nê kaxyw mêni hõja. Jakamã nhũm mẽ ma akupỹm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr mra nê mẽ kãm awjarê. ¹¹ Nom nhũm mẽ kuma nê ãm mẽ kuma nê htỳx ho amnhĩ krã hkôt mẽ kot ri ã harênh anhỹr ã mẽ hkamnhĩx nê ãm mẽ kuma. ¹² Nhũm Simãw Pêtre hamaxpêr hãmri nê kãnhmã xa nê ma kên kreta wỳr hprôt nê htêm kurê kumrêx. Hãmri nê tee ri kên kre kaprỳ kamunh o xa nê kamã Jejus kupu xà pix pumu nê tee ri hkukamã hamaxpêr hãmri nê ma akupỹm tẽ.

Jejus kot Emau hwÿr wa mōr xwÿnh wa hwÿr kator ã harēnh

Makre 16.12-13

¹³ Tã nhũm ra amÿkry ho mō nhũm Jejus kwÿjê hō wa hamēxkrut nē Jerujarē rūm kato nē ma akupÿm wa ò krī pê Emau hwÿr wa mō. Jerujarē rūm Emau hwÿr ahkrānre. ¹⁴ Jakamã nhũm wa hwÿr pry hã axpēn mã tanhmã Jejus jarēnh to ho mō. Kēn kre kamã mē kot haxàr nhũm ra ï pikunorja nhũm wa axpēn mã harēnh o wa mō. Nē tee ri hkukamã hamaxpēr o wa mō. ¹⁵ Hãmri nhũm Jejus tãm tē nē wa hã ajêt nē wa hkôt tē. ¹⁶ Nom nhũm wa hprī hã omunh kêt nē. Tÿx ho nhãm mēhō hã hkamnhīx nē wa arī axpēn mã harēnh o wa mō. ¹⁷ Hãmri nhũm Jejus hēx rom wa kãm:

—Kwa mēmon ka wa axpēn mã harēnh o wa mō? Anē.

Hãmri nhũm wa hkaprī kamã kãm harē. ¹⁸ Ihō pê Kroptija kãm:

—Kwa xà na ka Jerujarē kamã ri apa htã kamã mē kot tanhmã amnhī nhīpēx toja jarēnh mar kêt nē? Kurũm amōr kēnã na ka ri mēmoj mar kêt nē ri apa. Anē.

¹⁹ Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà amrakati ixte mēmoj maare hã. Kwa mo na wehe? Kwa war aprī hã inhmã harē pa kuma. Anē.

Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà mē kot mē ixpê tanhmã Jejus pê Najare nhō xwÿnh to kēnã. Kêp Tirtũm nhÿ hã kapēr jarēnh o pa xwÿnh na pre. Nē Tirtũm nhÿ hã tanhmã amnhī nhīpēx to ho pa nhũm prem pi-itã amnhĩm mex ã harē. ²⁰ Tã nhũm mē panhō patre krãhtũmjê mē mē panhō pahijaja axtem nē

mě kām hā amŷnê. Mě kot pī kahpa hā nhôr nhũm htyk kaxyw mẽ kām hā amŷnê. ²¹ Pa prem ixtỳx ho kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mēnh xwỳnh ã hkamnhĩx nê kot Rôm nhõ xwỳnhjê pê mẽ ixpytâr ã hkamnhĩx tã nhũm prem mẽ ixpê kupĩ. Jãã na prem ã hipêx anê nê kupĩ. Na ra htyk ã apkati axkrunêpxi.

²²⁻²³ —Nê jarāhā kwỳhtã mēni hkwỳjaja ma haxâr xà hā kēn kre hwỳr mra nê xep tee kamã hapêr nê omunh kêt nê. Xep ãm Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnhja wa ho axkrut nê wa omu nhũm wa xa. Nhũm mẽ kām ra akupỹm htĩr ã harê nhũm mẽ akupỹn mẽ ixwỳr mra nê mẽ ijaêr pê mẽ inhmã harê. ²⁴ Hãmri nhũm mẽ ixkwỳjaja ma mẽ hpãnhã kēn kreta wỳr mra nhũm ra mẽ kot harēnh xà hkôt tee ri kamã hapêr nom nhũm kamã amrakati kumrêx. Anê.

²⁵ Hãmri nhũm Jêus amnhĩ tã wa kuma nê wa kām tanhmã amnhĩ jarēnh to nê wa kām:

—Hêxta waa nê. Pêr ãm mẽ ate mēmoj mã ajamaxpêr tỳx mex kêt kumrêx. Na pre ra Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarēnh xwỳnhjaja Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kamã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỳrja kukamã hprĩ hã harê nê hã kagà. Mě akukamã mẽ anhĩgêtjê mã harê nê hã kagà. Tã ka mẽ kormã aprĩ hã mar tỳx kêt nê. ²⁶ Kêt mẽ anê na Tĩrtũm kot ãm xwỳnhta ty. Tã ra akupỹm htĩr nê akupỹm kaxkwa hwỳr àpir kaxyw. Kot mẽ ato amnhĩptâr kaxyw ra akupỹm hwỳr àpir mã. ²⁷ Amnepêm na pre finat Mojesja tanhmã hkukamã mẽ anhĩgêtjê mã harēnh to nê hã kagà. Nê hprĩ hã harēnh o pa. Nhũm hpãnhã Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarēnh o mẽ pa xwỳnhjaja ma anê nê mẽ kām harēnh o pa. Anê.

Nhũm pre ã Jejus wa hkôt hprĩ hã wa kãm amnhĩ jarẽnh anhỹr o tẽ. Te ho nhãm mẽhõ jarẽnh pyræk nom tãm wa kãm amnhĩ jarẽnh o wa hkôt tẽ. No nhũm kormã wa hprĩ hã kệp Jejus ã omunh kêt nẽ.

²⁸⁻²⁹ Nhũm ã wa kãm amnhĩ jarẽnh anhỹr o mõr rãhã nhũm mẽ ra wa õ krĩ hwỳr hpôx o mõ. Nhũm ra kamàtre nhũm Jejus te kot wa rer nẽ nhỹhỹm ma htẽm kaxyw pyræk o amnhĩ nhĩpêx nhũm wa tee ri omu nẽ kãm:

—Kwa xà kot kaj wa ixre nẽ ma tẽ? Ra kamàt o mõr kênã. Kwa ma wa ixkôt tẽ nẽ wa inhõrkwỹ kamã mãn wa ixri pøj. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma wa hkôt tẽ. ³⁰ Nẽ mẽ wa õrkwỹ hwỳr pøj nẽ hwỳr agjê. Hãmri nẽ apkur kaxyw hkrĩ nhũm Jejus tãm pãwti py nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ hpãnhã ho axkjê nẽ wa kãm kugõ. ³¹ Hãmri nhũm wa atã kệp Jejus ã omunh kurê kumrẽx. Jao nhũm wa kệp akunok nhũm wa tee ỹr xà kamã hapêr nhũm hkaprỳ mex nẽ xa. ³² Hãmri nhũm wa tee ri axpẽn pumu nẽ ri hkukamã hamaxpêr nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Xep tãm na. Tãm na pahkôt mõ nẽ pry hã hprĩ hã pamã Tĩrtũm kapêr ã kagà jarẽ pu hkôt pahkĩnh nẽ mar o mõ. Hêxta waa nẽ. Xep tãm na. Anẽ.

³³⁻³⁵ Hãmri nẽ wa kànhmã xa nẽ kato nẽ ujanãr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr wa hkwyjê hwỳr tẽ. Nẽ mẽ hwỳr pøj nẽ axà. Nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwýnh pê 11jaja ra axpẽn wỳr akuprõ nẽ hkrĩ. Mẽ hkwyjê mẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ axpẽn mã tanhmã Jejus jarẽnh to ho hkrĩ. Hãmri nhũm wa mẽ hwỳr axà nhũm mẽ wa omu nẽ wa kãm:

—Kwa na xep ra Jejus akupÿm htĩr nẽ Simãw Pẽtre hwÿr kato. Anẽ.

Hãmri nhũm wa mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tÿ na akupÿm htĩr kẽnã. Na pa wa ijaxwÿja ham omu. Na pry hã wa ixtã ajêt nẽ ma wa ixkõt mō nẽ wa inhõrkwÿ kamã pøj. Hãmri pa mẽ ixàpkur kaxyw ixkrĩ nhũm pãwti py nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ ho axkjê nẽ wa inhmã kugõ pa wa ixprĩ hã kęp Jejus ã omunh kurê kumrẽx. Ixprĩ hã omunh jao nhũm wa ixpê hapêx. Anẽ.

Jejus kot hkwÿjê piitã hwÿr kator ã harẽnh

Matêwre 28.16-17; Makre 16.14; Juãw 20.19-23

³⁶ Nhũm mẽ kormã axpẽn mã Jejus jarẽnh o hkrĩ rôm nhũm tãm nhÿhÿnh mẽ hwÿr axà nẽ xa. Mẽ haêr pê mẽ hwÿr nhÿhÿnh axà nẽ mẽ kãm:

—Pa? Xàn ka mẽ arĩ akrĩ? Anẽ.

³⁷ Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omunh jao kànhmã hakry hpar o mra. Jao hakryk kãm ma htÿx kãm omunh o hkrĩ. ³⁸ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa mon ka mẽ amã ixpyma kamã tee ri ixpumunh o akrĩ? Kwa mẽ ixkarõ hã ixkamnhĩx nẽ amã ixpyma hkêt nẽ. ³⁹ Na pa akupÿn inhĩ ho mẽ awÿr ixkato nẽ xa. Ga mẽ inhĩhkra kamã prek tatak xàja pumu. Nẽ ixpar kãm omu. Kwa mẽ amã ixpyma hkêt nẽ. E mẽ mãmrĩ mra nẽ anhĩhkra ho ixkupê. Kęp apu ixkarõ hpix ronhÿx ka mẽ inhĩ kupênh kêt nẽ. Mo mẽhkarõja ĩ? Nà na pa akupÿm ixtĩr nẽ inhĩ ho mẽ awÿr ixkato. Anẽ.

⁴⁰ Hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ nhĩhkra hpê nẽ mẽ kãm amnhĩ par pẽ. ⁴¹ Tã nom nhũm mẽ arĩ akryk omunh o hkrĩ. Mẽ kot omunh nẽ hkĩnh tã tee ri omunh o hkrĩ. Hãmri nhũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—E kwa mẽ inhmã mẽmoj japêr pa kukrê. Anê.

⁴² Hãmri nhũm mẽ kãm tep gôj kãm ãmta gô
⁴³ nhũm kupy nê hkur o nhỹ nhũm mẽ arĩ hã omunh o hkrĩ. Jao ra akupỹm htĩr ã omunh kurê kumrêx.

Jejus akupỹm nojarêr nê hkwỳjê mã mẽmoj tã karõ

Matêwre 28.18-20; Makre 16.15-18; mããnên Atre 1.6-8

⁴⁴⁻⁴⁵ Hãmri nhũm Jejus hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot hkukamã harênh ã amnhĩ jarê nê mẽ kãm:

—Nà kormã ixyk kêt ri na pa pre ixprĩ hã mẽ amã amnhĩ kukamã amnhĩ jarê. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot tanhmã mẽ kot inhĩpêx to hkukamã ijarênhja. Na pre finat Mojes Tĩrtũm nhỹ hã ixkukamã tanhmã ijarênh to. Nê Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh o mẽ pa xwỳnhjaja Mojes myr pê haxwỳja ixkukamã tanhmã ijarênh to. Nê Tĩrtũm mex o mex ã mẽ grer ã kagà xwỳnhjaja haxwỳja ixkukamã tanhmã ijarênh to. Jajê piitã na prem Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kamã ixkukamã ijarê.

⁴⁶ Nê ijarênh o:

Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh pê Krisja koja nhỹrmã ty. Nê htyk o apkati axkrunêpxi nê akupỹm htĩr.

Anhỹr o mẽ kot ijarênh. Tã pa ra mẽ kot ixkukamã ijarênh xà hkôt ã mẽ anê amnhĩ nhĩpêx anê.

⁴⁷ —No ãm Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot papx-
ipix ixkukamã ijarênh kêt. Kamã mããnên mẽ ka-
jaja tanhmã mẽ akukamã mẽ ajarênh kute. Mẽ apê
ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ixwakre kamã
tanhmã mẽ ate inhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa

hkukamã tanhmã mẽ ajarēnh kute. Nẽ mẽ ajarēnh kot:

E mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ ma pika piitã hkôt mẽ kãm Tĩrtũm kot mẽ awỳr mẽnh xwỳnhhta jarēnh o ri mẽ hkôt apa. Mẽ kot mẽ amar nẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj rēnh pa. E kêr ka mẽ ma krĩ piitã hkôt mẽ kãm ã ja jarēnh anhỳr o ri mẽ hkôt apa. Krĩ pê Jerujarē kumrēx kãm hãmri nẽ rĩ kormã pu hã krĩ kuhê xwỳnh piitã hkôt ajapôj nẽ mẽ kãm harēnh o ri apa. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapēr ã kaga htũm kot mẽ akukamã mẽ ajarēnh kot anhỳr. ⁴⁸ Tã kêr ka mẽ ã mẽ kãm tanhmã ijarēnh to ho ri apa anẽ. ⁴⁹ No ãm kormã. Kêr paj ma akupỹm kaxkwa hwỳr api hãmri nẽ amnhĩ pãnhã mẽ awỳr Tĩrtũm Karõ rē mãn. Tĩrtũm kot ixte amnhĩ nhĩpêx ã ijarēnh xà hkôt kot paj amnhĩ pãnhã mẽ awỳr kurē. Tã kêr ka mẽ kormã krĩ ja kamã kutêp apa. Kêr kê mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ amã agjê ka mẽ rĩ kormã anhrà nẽ ma ỹ hã mẽ kãm ijarēnh o ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

*Jejus kot akupỹm kaxkwa hwỳr àpir ã harēnh
Makre 16.19-20; mããnēn Atre 1.9-11*

⁵⁰ Tã nhũm Jejus Jerujarē rũm hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê kator nẽ ma krĩ pê Petãn wỳr mẽ o mỗ. Nẽ kormã hwỳr mẽ o mỗr ri nhỹri mẽ o xa nẽ kànhmã ìhkra pē nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ. ⁵¹ ã mẽ ho hwỳr anhỳrja rôm nhũm Tĩrtũm amnhĩ wỳr ho àpir o mỗ nhũm mẽ noo mã ma akupỹm tẽn api. ⁵² Hãmri

nhũm mẽ kãm mex o mex ã harẽnh pê ma akupỹm àpir kãm omunh o kuhê. Nhũm ma tẽ nẽ mẽ kêp kakrãm axà nẽ mẽ kêp akunok. Hãmri nhũm mẽ awjanã nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr hkĩnh nẽ pa.
⁵³ Hãmri nẽ apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ kamã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o hkrĩ rãhã nẽ.

Tã ãm ja pix ixkràmnhwỳ Teopre. Ixpê Rukre na pa awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kamã Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ nẽ hã kagà nẽ awỳr kumẽ.

Tĩrtũm kapēr ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f